

STORTINGET

Dokument 15:4

(2022–2023)

**Spørsmål til skriftlig besvarelse med
svar**

**Spørsmål nr.451-600
18.11–02.12.2022**

Innhold

451.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. opioidet protonitazen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	11
452.	Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. beslutninger om våpenvistasjoner, besvart av justis- og beredskapsminister.....	12
453.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. rapport om forholdet mellom kommunane og statsforvaltaren laga av statsforvaltaren i Vestland, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	13
454.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. spionasje mot borgere i Norge i regi av den iranske ambassaden, besvart av justis- og beredskapsminister	14
455.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. betalingsvansker, besvart av helse- og omsorgsminister	15
456.	Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. flyktninger, særlig fra Ukraina, som reelt sett har foreldreansvar alene i Norge, besvart av justis- og beredskapsminister	16
457.	Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. tollfritak på alle varer fra Ukraina, besvart av næringsminister.....	17
458.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. losformidlingsentralen på Kvitsøy, besvart av fiskeri- og havminister.....	18
459.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. etablere nye studietilbud som kan bidra til et mangfold av studietilbud innenfor høyere utdanning i Norge, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	19
460.	Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. støtteordningene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	20
461.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. EUs tredje energimarkedspakke, besvart av olje- og energiminister	21
462.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. 3B Fibreglass, på Birkeland, besvart av næringsminister ...	23
463.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. at Bufdir nå legger ned spesialtilbudet for «barn som er til fare for seg selv eller andre», besvart av barne- og familieminister	24
464.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. bilateralt krisesamarbeid mellom Norge og Sverige, besvart av utenriksminister	25
465.	Fra stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg, vedr. statlige petroleumsinvesteringer, besvart av næringsminister.....	26
466.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. veiledningsteksten til TEK § 11-17, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	28
467.	Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. permitteringene innen oppdrettsbransjen på grunn av grunnrenteskatten, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	28
468.	Fra stortingsrepresentant Erlend Larsen, vedr. saksbehandlingsprosess, besvart av forsvarsminister.....	30
469.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. UAV-kapasitet i Hæren, besvart av forsvarsminister	31
470.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. opptrappingsplan for trygg matproduksjon på norske ressurser, besvart av landbruks- og matminister.....	31
471.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Tyrkias folkerettsstridige angrep i Syria og Irak, besvart av utenriksminister	32
472.	Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. migranter fra skipet Ocean Viking, besvart av justis- og beredskapsminister.....	33
473.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. oljefondets klimaplan, besvart av finansminister.....	34
474.	Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. Sørliterminalen, besvart av samferdselsminister.....	35
475.	Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. det nye FN-fondet for tap og skade ved klimaøydeleggingar, besvart av utviklingsminister.....	36
476.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. inngåtte fastpriskontraktar (PPAar) og plasseringa av vindkraftverk, besvart av finansminister	37
477.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. 20 illegale migranter fra Frankrike til Norge, besvart av justis- og beredskapsminister.....	38
478.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. rigge arbeidet med utforming av neste Nasjonal Transportplan, besvart av samferdselsminister	39
479.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. lønna til permitterte i oppdrettsnæringen, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	40
480.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. ny kraftproduksjon regjeringen må på plass for å innfri Norges nye klimaforpliktelser, besvart av olje- og energiminister	41

481.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. lovverk for informantarbeid, besvart av justis- og beredskapsminister.....	42
482.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. lønnsstøtte til bedrifter som har betalt ut lønningene etterskuddsvis, besvart av finansminister.....	43
483.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. ei provenynøytral omlegging av barnetrygda, besvart av barne- og familieminister.....	44
484.	Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. arbeidsavklaringspenger, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	45
485.	Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. papirløse gravide, besvart av helse- og omsorgsminister.....	46
486.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. VTA-plasser, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	46
487.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. regelverket for momsrefusjon for internasjonale statsborgere, besvart av finansminister.....	47
488.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. utredningen om hvordan en strømstøtteordning for nærvarmeanlegg kan utformes, besvart av olje- og energiminister.....	48
489.	Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. stans i salget av Bergen Engines AS, besvart av utenriksminister.....	49
490.	Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. avslag på søknader om FoU-midler, besvart av forsvarsminister.....	49
491.	Fra stortingsrepresentant Seher Aydar, vedr. fødeavdelinger, besvart av helse- og omsorgsminister.....	50
492.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. implementeringen av direktiver og forskrifter, besvart av utenriksminister.....	51
493.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. beregning på effekten på tapte inntekter for stat og kommunesektor, besvart av finansminister.....	52
494.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. en løsning på sidevegene i form av fritak/tobomsystem eller tilsvarende på Søfteland og i Nordvik, besvart av samferdselsminister.....	53
495.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. å ha tiltro til Kulturrådet som forvaltningsorgan for støtteordninger i forbindelse med pandemien, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	53
496.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. prosjektet kryssing av Romsdalsfjorden med Møreaksen i Møre og Romsdal, besvart av samferdselsminister.....	55
497.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. forskjell på klimamålet i Hurdalsplattformen og klimamålet regjeringen har meldt inn til FN, besvart av klima- og miljøminister.....	55
498.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. bygging og gjennomføring av prosjekt langs E-136 i Møre og Romsdal, besvart av samferdselsminister.....	56
499.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. behandling ved Modum Bad, besvart av helse- og omsorgsminister.....	57
500.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. behovet for å lovfeste politiets bruk av informanter, besvart av justis- og beredskapsminister.....	59
501.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. egenandelstaket, besvart av helse- og omsorgsminister.....	59
502.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. strømstøtte, besvart av olje- og energiminister.....	60
503.	Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. Gjøvikbanen, besvart av samferdselsminister.....	61
504.	Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. spesialisthelsetjenester i Lofoten og Vesterålen, besvart av helse- og omsorgsminister.....	62
505.	Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. bosettingsanmodninger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	63
506.	Fra stortingsrepresentant Grete Wold, vedr. opphaldsløvet til eritrearar, besvart av justis- og beredskapsminister.....	64
507.	Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. skatt på vindkraft, besvart av finansminister.....	65
508.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. tilskudd til frivillighetsentraler, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	66
509.	Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. signaler fra Helse Sør-Øst om hvordan de vil sikre kapasiteten av døgnbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister.....	66
510.	Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. arbeidskraft, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	68

511. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. varig tilrettelagt arbeid, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	68
512. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. rettede emisjoner, besvart av finansminister	70
513. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. implementering av regelverk for det indre marked, besvart av utenriksminister	71
514. Fra stortingsrepresentant Mudassar Kapur, vedr. oppfølgingen av Byggkvalitetutvalgets rapport «Forsvarlig byggkvalitet – Kompetanse, kontroll og seriøsitet», besvart av kommunal- og distriktsminister	72
515. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. anskaffelsen av stridsvogner til forsvaret, besvart av forsvarsminister	72
516. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. Tyrkias har til å forsvare seg mot terrorhandlingar, besvart av utenriksminister	73
517. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. fremtidig bosetting av flyktninger, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	73
518. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. strømstøtte, besvart av olje- og energiminister	74
519. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. politiarrest, besvart av justis- og beredskapsminister	75
520. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. utlendingsmyndighetenes behandling av søknader, besvart av justis- og beredskapsminister	76
521. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. at fylkeskommunene er i stand til å beholde nøkkelkompetanse, besvart av kommunal- og distriktsminister	76
522. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. å redusere frafallet i videregående opplæring i Finnmark, besvart av kunnskapsminister	77
523. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. status for gjennomføringen av vedtakene 443 - 452, som ble debattert og vedtatt i Stortinget den 18.12.20, besvart av justis- og beredskapsminister	78
524. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik, vedr. rusprøver som frivillig ruskontrakt eller som vilkår for påtaleunntatelse i de forskjellige politidistriktene, besvart av justis- og beredskapsminister	80
525. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. strømstøtte, besvart av olje- og energiminister	81
526. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. EUs 4. energipakke, besvart av olje- og energiminister	82
527. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. priskrig om billig mat, besvart av landbruks- og matminister	82
528. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. økningen i antall reddede emisjoner på Oslo Børs, besvart av finansminister	83
529. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. ansamlinger med miljøgifter og forurensede masser i naturen, besvart av klima- og miljøminister	84
530. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. særfordeler for migranter, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	84
531. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. skattene for næringslivet og bedriftseiere, besvart av næringsminister	85
532. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. overføringene til European Space Agency, besvart av næringsminister	87
533. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. skatteskjerpelser for vindkraft, besvart av finansminister	88
534. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Nordhordalandstunnelen, besvart av samferdselsminister	89
535. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. akuttberedskapen ved Nordlandssykehuset Vesterålen, besvart av helse- og omsorgsminister	90
536. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. luftambulansetjenestene, besvart av helse- og omsorgsminister	90
537. Fra stortingsrepresentant Ingunn Foss, vedr. overskridelsen i kriminalomsorgen, besvart av justis- og beredskapsminister	91
538. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. sykehuset i Vesterålen, besvart av helse- og omsorgsminister	92
539. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. bakgrunnen for at heile 200 personar vart gjort kjent med den børssensitive informasjonen om innføring av grunnrenteskatt på havbruk før informasjonen vart gjort offentlig kjent, besvart av finansminister	93
540. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. forslag om å øke egenandelstaket til 3 030 kr, besvart av helse- og omsorgsminister	94

541.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgensen, vedr. tilbudet til de fødende ved Nordlandssykehuset Vesterålen, besvart av helse- og omsorgsminister	95
542.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. foreldre og barn som går glipp av samvær som følge av hvordan lovverket fungerer, besvart av barne- og familieminister	96
543.	Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. ufør etter en større kreftoperasjon, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	97
544.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. byfergene i Fredrikstad, besvart av samferdselsminister	98
545.	Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. hvordan kommunene har fått beskjed om å øke sosialhjelpen for å kompensere for de høye prisene, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	99
546.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. nytt skiltregelverk/endringer i skiltnormalen, besvart av samferdselsminister	100
547.	Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. behovet for operasjonsstuer i Alta, besvart av helse- og omsorgsminister	100
548.	Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. utslepp/opptak frå LULUCF, besvart av klima- og miljøminister	101
549.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. utvinning av havbunnsmineraler, besvart av olje- og energiminister	102
550.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. store kutt i Agder fengsel, besvart av justis- og beredskapsminister	103
551.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. opptrappingsplan for VTA-plasser, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	104
552.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. krisesentertilbudet til den samiske befolkningen, besvart av barne- og familieminister	105
553.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. jødisk alderdom, besvart av helse- og omsorgsminister	105
554.	Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. generalkonsulatet i Houston, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	106
555.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. Belarus, besvart av utenriksminister	106
556.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. sosialhjelp, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	107
557.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. kommunenes logopediske tjenester, besvart av kunnskapsminister	108
558.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. kommunikasjonsutstyr som kan true nasjonal sikkerhet, besvart av kommunal- og distriktsminister	109
559.	Fra stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth, vedr. asylmottakskapasiteten, besvart av justis- og beredskapsminister	110
560.	Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. beslutningen om å stenge generalkonsulat i Houston, besvart av utenriksminister	111
561.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. kontrovers rundt båten Ocean Viking, besvart av utenriksminister	112
562.	Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. kutt i bevilgningen til Folkehelseinstituttet, besvart av helse- og omsorgsminister	113
563.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. utlendingsloven § 126, besvart av justis- og beredskapsminister	114
564.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. ny avtale om kommersiell allmennkringkasting, besvart av kultur- og likestillingsminister	114
565.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Israels brudd på det palestinske folkets rett til selvbestemmelse, besvart av utenriksminister	115
566.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. klimakutt, besvart av klima- og miljøminister	117
567.	Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. miljøavgiftene, besvart av finansminister	117
568.	Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. generalkonsulatet i Houston, besvart av olje- og energiminister	118

569.	Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. budsjettpostene til energiltak i kommunale bygg og studentboliger, besvart av klima- og miljøminister	119
570.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. overføringane til Nye Veier AS, besvart av samferdselsminister.....	120
571.	Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. nytt Veibustkryss på E-39 i Sula Kommune i Møre og Romsdal, besvart av samferdselsminister	120
572.	Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. flomutfordringene på Voss, besvart av olje- og energiminister ...	121
573.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. arbeidet med å implementere EUs forordning om digitale tjenester, besvart av kommunal- og distriktsminister.....	122
574.	Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. regulere de store teknologiselskapene, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	123
575.	Fra stortingsrepresentant Hans Andreas Limi, vedr. avgiftskuttet i drivstoffavgiften, besvart av finansminister	124
576.	Fra stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen, vedr. vindkraftutbygging på Fosen, besvart av olje- og energiminister	125
577.	Fra stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland, vedr. piggdekkgebyr i Kristiansand, besvart av samferdselsminister.....	126
578.	Fra stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen, vedr. nordsamisk språkopplæring, besvart av kunnskapsminister	127
579.	Fra stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen, vedr. Navs utbetalinger til sykemeldte personer, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	128
580.	Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. psykisk helsevern i Helse Sør-Øst HRF, besvart av helse- og omsorgsminister.....	130
581.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. verdensarvstedet Bryggen i Bergen, besvart av klima- og miljøminister	131
582.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schou, vedr. situasjonen i Guatemala, besvart av utenriksminister.....	131
583.	Fra stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad, vedr. strømstønadordningen for primærprodusenter i jordbruket, besvart av landbruks- og matminister.....	132
584.	Fra stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes, vedr. planlegginga av Nordhordlandstunnelen i Bergen, besvart av samferdselsminister	133
585.	Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. uføre på minstesats, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	134
586.	Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. Nasjonal kompetansetjeneste for personlighetspsykiatri, besvart av helse- og omsorgsminister	134
587.	Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. at flere sjøfolk og skip inkluderes av nettolønnsordningen i 2022 enn i 2021, besvart av fiskeri- og havminister	136
588.	Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. avtaleinngåelsen mellom Babcock og Ancala Partners, besvart av helse- og omsorgsminister.....	137
589.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. en midlertidig forskrift om bruk av flaskehalsinntekter, besvart av olje- og energiminister	138
590.	Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. at fellesprosjektet FRE16 (Ringeriksbanen og E16) skal drives videre, besvart av samferdselsminister	139
591.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. Statnetts konsesjonssøknad av 2013, besvart av olje- og energiminister	139
592.	Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. en helhetlig gjennomgang av hvordan utlendingsdirektoratet behandler informasjonen som gis knyttet til familiegjenforening, besvart av justis- og beredskapsminister.....	140
593.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. investeringer i selskaper som arbeider Arktis, besvart av næringsminister.....	141
594.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. luftveissykdommer og beredskap på sykehus, besvart av helse- og omsorgsminister	142
595.	Fra stortingsrepresentant Runar Sjøstad, vedr. særregler ved permitteringer i fiskeforedlings- og sjømatindustrien, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	143

596.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. signering av avtalen om en Grønn Allianse mellom Norge og EU, besvart av utenriksminister	144
597.	Fra stortingsrepresentant Abid Raja, vedr. unntaksbestemmelsen, besvart av kunnskapsminister.....	145
598.	Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. drukningsulykker, besvart av fiskeri- og havminister	146
599.	Fra stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug, vedr. Helsebiblioteket, besvart av helse- og omsorgsminister.....	146
600.	Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. vannreservoar, besvart av olje- og energiminister	147

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (451 - 600) for sesjonen 2022-2023**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

V Venstre

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

PF Pasientfokus

Almeland, Grunde (V)	556, 564
Amundsen, Per-Willy (FrP)	452, 523
Aydar, Seher (R)	455, 491
Bastholm, Une (MDG)	519, 529
Berg, Lan Marie Nguyen (MDG)	465
Bergstø, Kirsti (SV)	479
Bjørlo, Alfred Jens (V)	478, 499, 535, 580
Bjørnstad, Sivert (FrP)	587
Bollestad, Olaug Vervik (KrF)	508, 553, 583
Byrknes, Astrid Aarhus (KrF)	584
Bøe, Erlend Svardal (H)	562, 598
Danielsen, Hilde Marie Gaebpie (SV)	576, 578
Elvenes, Hårek (H)	469, 490
Elvestuen, Ola (V)	492, 566, 567
Fagerås, Mona (SV)	538
Fiskaa, Ingrid (SV)	475, 516
Foss, Ingunn (H)	537
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	470, 512
Hagerup, Margret (H)	510, 511
Halleland, Terje (FrP)	480, 497, 568
Haltbrekken, Lars (SV)	473, 488, 593, 596
Hansson, Rasmus (MDG)	451, 481, 549, 558
Haug, Kristoffer Robin (MDG)	586, 599
Hjemdal, Silje (FrP)	495, 534, 542, 581
Hoksrud, Bård (FrP)	501, 540, 594
Hussein, Marian (SV)	485, 536
Johnsen, Tor André (FrP)	503
Jørgensen, Geir (R)	541
Kapur, Mudassar (H)	514
Kristensen, Turid (H)	460
Kristjánsson, Mímir (R)	467, 545, 585
Larsen, Erlend (H)	468
Limi, Hans Andreas (FrP)	466, 575
Listhaug, Sylvi (FrP)	518
Lund, Tobias Drevland (R)	517, 520, 552, 592
Lønseth, Mari Holm (H)	456, 472, 505, 559
Marhaug, Sofie (R)	502, 525, 569
Martinussen, Marie Sneve (R)	543
Melby, Guri (V)	457, 513, 515
Mølberg, Anna (H)	474, 484
Moxnes, Bjørnar (R)	454, 461, 471, 565, 589
Nilsen, Marius Arion (FrP)	462, 526, 531, 591, 600
Njåstad, Helge André (FrP)	453, 493, 494, 560

Ojala, Irene (PF)	547
Olsen, Dagfinn Henrik (FrP)	579
Pettersen, Tage (H)	463, 573, 574
Raja, Abid (V)	557, 597
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	487, 550
Rotevatn, Sveinung (V)	476, 483, 539, 548
Saudland, Gisle Meininger (FrP)	577
Schou, Ingjerd (H)	464, 482, 582
Sjåstad, Runar (A)	595
Skjelstad, André N. (V)	521, 522, 546
Steffensen, Roy (FrP)	527, 528, 554
Stokkebø, Aleksander (H)	458, 486, 551, 555
Sve, Frank Edvard (FrP)	496, 498, 570, 571
Søreide, Ine Eriksen (H)	489
Thorheim, Bård Ludvig (H)	504, 507, 533
Thorsvik, Ingvild Wettrhus (V)	459, 500, 524
Trellevik, Ove (H)	572
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	509
Westgaard-Halle, Lene (H)	532
Wiborg, Erlend (FrP)	477, 530, 561, 563
Wold, Grete (SV)	506
Wold, Morten (FrP)	588, 590
Øvstegård, Freddy André (SV)	544

STORTINGET

Dokument 15:4

(2022–2023)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 451

Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 28. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Det svært farlige syntetiske opioidet protonitazen er påvist ved flere overdoser i Norge den siste tiden. I et uregulert marked for rusmidler risikerer man at brukere kjøper stoffer som har et annet innhold enn det som markedsføres, og andre styrkegrader. Når rusbrukere ikke har mulighet til å analysere stoffet øker faren for dødelige utfall.

Vil regjeringen derfor være med på å redusere risikoen for skader og overdoser ved å tilrettelegge for rusmiddelanalysetjenester i norske byer?

BEGRUNNELSE:

I dag finnes kun ett rusmiddelanalysetjenestetilbud i Norge, drevet av Foreningen Tryggere Ruspolitikk(FTR) i Oslo. Tilbudet er dessverre ikke tilgjengelig for mennesker over hele landet da brukere må oppsøke tilbudet selv for å kunne teste stoffet sitt. På toppen av dette får FTR heller ikke offentlig og forutsigbar finansieringsstøtte, som gjør at tilbudet risikerer å legges ned i nær fremtid.

Vi vet at bruk av ulovlige rusmidler forekommer. Spørsmålet er derfor om vi skal gjøre det tryggere eller farligere å bruke slike rusmidler. Skal vi få til tryggere rusbruk i Norge må vi tilrettelegge for at stoff kan analyseres samtidig som vi satser på andre tiltak som forebygger skadelig rusbruk i utgangspunktet.

Å skape en analysetjeneste som er allsidig nok til å analysere mange ulike stoffer, krever investeringer. I dag er ikke analysetjenesten til FTR utstyrt med massespektrometer, som kreves for å kunne oppdage protonitazen, siden det både er farlig i ekstremt små mengder og ikke

fanges opp av hurtigtester laget for fentanyl. Staten bør derfor gå inn med støtte til organisasjoner som FTR eller tilgjengeliggjøre slike analysetjenester fra offentlige myndigheter sin side, slik at vi ikke risikerer at flere får i seg slike stoffer uvitende om hva de inntar.

Før slike tilbud er på plass er det viktig at alle de aktuelle brukerne får et godt nok tilbud om lovlige opioider fra offentlige myndigheter, slik at de ikke oppsøker det uregulerte og ulovlige markedet. Det er viktig at regjeringen sørger for at helsetjenestene rundt omkring i landet har kapasitet til å skrive ut slike stoffer i tiden fremover til brukerne som trenger det. Et siste alternativ kan være at helsemyndighetene lager egne immunologiske hurtigtester for stoffer som protonitazen, slik man har for fentanyl.

Svar:

Jeg er svært opptatt av å redusere risikoen for skader og overdoser i Norge. Utviklingen har dessverre gått i en slik retning at tiltak mot overdoser nå er blitt mer aktuelle over hele landet og ikke bare i de store byene. I år har jeg gitt Helsedirektoratet i oppdrag å gjennomføre en bred gjennomgang av kunnskapsgrunnlaget for arbeidet med å redusere overdoser i Norge. På bakgrunn av gjennomgangen skal direktoratet vurdere eventuelle behov for endringer i nasjonal overdosestrategi og foreslå nødvendige organisatoriske, økonomiske og juridiske tiltak for å redusere antallet narkotikautløste dødsfall i Norge.

Jeg vil komme tilbake til hvordan arbeidet med å redusere overdoser bør organiseres fremover gjennom reg-

jeringens varslede forebyggings- og behandlingsreform for rusfeltet som er planlagt lagt frem i løpet av 2023.

Det har eksistert en nasjonal overdosestrategi siden 2014 og denne videreføres i en revidert utgave i 2023. Gjennom strategien fikk SERAF i 2019 et oppdrag om å lage en kunnskapsoppsummering for å kunne vurdere grunnlaget for etablering av tilbud om rusmiddeltesting for rusmiddelbrukere. Oppdraget ble gitt av Helsedirektoratet, hvor de ba SERAF om å utarbeide en oppsummering av eksisterende forskning innen feltet og annen kunnskap om testing av rusmidler for brukere av illegale stoffer, i tillegg til å anbefale veien videre.

Basert på denne rapporten skal Helsedirektoratet i 2023 utrede muligheten for tiltak med forsvarlig drift, minimal risiko og følgeforskning. Rapporten konkluderer med at det finnes en rekke ulike metoder for rusmiddeltesting som vil være mer eller mindre hensiktsmessige, avhengig av målgruppen. Selv om forskningen støtter bruken av ulike metoder for rusmiddeltesting, anbefales det at ulike interessegrupper involveres i utviklingen av

eventuelle prosjekter eller programmer i Norge. Dette bør omfatte representanter fra brukerorganisasjoner, forskere, personell fra lavterskeltjenestene, personell fra sprøyterommene, eksperter fra laboratoriefagmiljøene og evt. andre relevante aktører.

Et slikt samarbeid i form av en arbeidsgruppe kan brukes til å identifisere og løse utfordringer forbundet med logistiske forhold og prosedyrer, samt til å utvikle og evaluere metodene som er best egnet for å nå ut til de tiltenkte målgruppene.

I statsbudsjettet foreslår regjeringen 150 millioner kroner til styrking og utvikling av nye tiltak innen psykisk helse- og rusfeltet, herunder 6 millioner kroner til styrket arbeid mot overdoser. Jeg håper den økte innsatsen og den reviderte nasjonale overdosestrategien vil bidra til at antallet personer som dør i overdose vil gå ned i årene fremover.

Jeg viser for øvrig til mitt svar på spørsmål 440 fra representanten Marian Hussein.

SPØRSMÅL NR. 452

Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 28. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvor mange beslutninger om våpenvistasjoner i medhold av politiloven § 7a har blitt truffet i Oslo politidistrikt i perioden 2012 – 2022, fordelt på antall beslutninger pr. år?

BEGRUNNELSE:

Politoloven § 7a gir politiet hjemmelsgrunnlag for gjennomføring av våpenvistasjoner. Bestemmelsen lyder:

«Politiet kan på offentlig sted visitere person eller kjøretøy når det er grunn til å undersøke om noen er i besittelse av eller oppbevarer våpen. Slik visitasjon kan bare foretas for å hindre straffbare handlinger som krenker noens liv, helse eller frihet, og bare

a. i situasjoner eller på steder hvor slike straffbare handlinger erfaringsmessig finner sted, eller

b. i situasjoner eller på steder hvor det er grunn til å anta at noen planlegger eller forbereder slike straffbare handlinger.

Visitasjonen skal gjennomføres så hensynsfullt og skånstomt som mulig.

Med våpen menes i denne paragrafen våpen og andre gjenstander som omfattes av våpenlovgivningen, kniv eller lignende skarpt redskap som det er forbudt å bære på offentlig sted, jf. straffeloven § 189, og andre farlige gjenstander som kan tas i forvaring etter politiloven § 7.

Beslutningen om visitasjon i medhold av paragrafen her treffes av politimesteren eller den han bemyndiger. Beslutningen skal nedtegnes og begrunnes skriftlig, så vidt mulig før visitasjon skjer. Beslutningen skal gjelde for et nærmere angitt tidsrom.»

Spørsmålsstiller ønsker å få vite hvor mange beslutninger om våpenvistasjoner som er truffet i medhold av bestemmelsen i Oslo politidistrikt for hvert enkelt år i perioden 2012-2022. Det antas at statistikk over antall beslutninger i medhold av bestemmelsen er lett tilgjengelig, sett hen til formkravet som følger av bestemmelsens fjerde ledd annet punktum.

Svar:

Jeg har fått opplyst fra Politidirektoratet at Oslo politidistrikt ikke besitter statistikk over antall beslutninger om utvidet visitasjon etter politiloven § 7 a. For å kunne

gi et korrekt svar på spørsmålet må det gjøres manuelle gjennomganger for det enkelte år i den aktuelle tiårsperioden. Politidirektoratet opplyser at en slik gjennomgang vil kreve store ressurser og ikke kan gjennomføres innen svarfristen på spørsmålet.

Tallene vil uansett ha begrenset verdi. Som jeg redegjorde for i mitt svar på spørsmål 291, kan man ikke lese en

oppgang eller nedgang i antall gjennomførte visitasjoner ut fra antall beslutninger.

Jeg fastholder at politifaglige vurderinger bør være styrende for valget av virkemidler i den enkelte situasjon, herunder når og i hvilket omfang visitasjonshjemmelen bør benyttes.

SPØRSMÅL NR. 453

Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 24. november 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Har statsråden sikra seg ein kopi av denne interessante rapporten og ynskjer statsråden å bruke rapporten for å sikre at kommunane i framtida ikkje skal sitte igjen med dette inntrykket?

GRUNNGJEVING:

Statsforvaltaren i Vestland har laga ein eigen rapport om forholdet mellom kommunane og statsforvaltaren.

I kapitlet Arealforvaltning er språket i rapporten tydeleg: Dette feltet fekk forholdsmessig stor merksemd på bortimot alle møta og utløyste eit rimeleg heftig engasjement. Tema kom på dagsorden av seg sjølv og bar preg av oppmagasinert frustrasjon.

Vidare står det: Mange er kritiske til statsforvaltaren sin utøving av rollen, som til dømes mangelen på å skilje mellom viktige og bagatellmessige saker, liten forståelse for kommunen sine synspunkt, manglande evne til å differensiere skjønnsutøvinga avhengig av det store fylket sine geografiske variasjonar, er tunge å få ut på synfaringer, er meir sektor- enn samfunnsorientert, kjenner ikkje sitt fylke osv.

Kommunane meiner at statforvaltaren ikkje makter finne balansen mellom statlege og regionale interesser som dei er tillagt eit særskilt ansvar for, og dei sakene som openbert ligg innanfor det kommunale - og no grunnlovfesta sjølvstyret. Det er ganske uforutseieleg kor mange av desse arealsakene vil havne undervegs i prosessen - som forøvrig kostar kommune og partar mykje tid og pengar. Kommunane meiner at mange av desse sakene er bagatellmessige og saksbehandlinga innimellom ber preg av regelrytteri. Ingen sak er for liten for statsforvaltaren og det ber teikn om at store ressursar til rådvelde.

Det fortsetter og sitat frå ein kommune er nok noko mange kjenner seg att i Rigiditeten har passert alle rimelige grenser.

Svar:

Eg kjenner berre til den aktuelle rapporten gjennom omtale i media. Eg har ikkje lese innhaldet i rapporten, og eg har difor ikkje grunnlag for å kommentere den.

På generelt grunnlag kan eg seie at eg er opptatt av at statsforvaltarane skal ha ein god og konstruktiv dialog med kommunane i planprosessane. Statsforvaltarane skal vareta nasjonale interesser i arealplanlegginga, og desse er ikkje alltid samanfallande med kommunane sine egne ønskjer. Det kan derfor oppstå usemje i plansaker og andre spørsmål om arealbruk. Tidleg og føreseieleg medverknad er likevel viktig for å unngå unødvendig usemje. Eg forventar at statlege styresmaktar tek omsyn til det lokale sjølvstyret, og at motsegn berre vert fremma når det er naudsynt for å sikre nasjonale og vesentlege regionale interesser. Dette er bodskap som eg jamleg formidlar i den ordinære styringsdialogen med statsforvaltarane.

SPØRSMÅL NR. 454**Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 5. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hva gjør myndighetene for å avdekke spionasje mot borgere i Norge i regi av den iranske ambassaden, og vil statsråden ta initiativ til at ambassadeansatte som gjennomfører slik spionasje blir utvist?

BEGRUNNELSE:

Det iranske regimet står bak drap, fengslinger og bortføringer av folk som kjemper for frihet og kvinners rettigheter. For å begrense informasjonsflyten til omverden stenger regimet også internett-tilgangen, noe som øker behovet for at mennesker utenfor Iran deler informasjon om det som nå skjer. Men heller ikke utenfor Irans landegrenser lever alle i trygghet for regimet: Iran har lenge brukt agenter og ambassaden aktivt for å kartlegge opposisjonelle og skremme dem fra å ytre seg. Dette framkommer av PSTs trusselvurdering fra 2022, der Iran nevnes eksplisitt blant autoritære stater som bruker sine etterretningstjenester til å kartlegge og overvåke personer i Norge.

Disse landenes myndigheter ønsker at deres politiske motstandere ikke skal føle seg trygge nok til å ytre seg offentlig. Hensikten er å undergrave politisk opposisjon. PST skriver at vissheten om at man kan bli eller blir overvåket på grunn av sitt politiske engasjement, har en truende effekt i seg selv. I tillegg brukes eksplisitte trusler mot den enkelte eller mot gjenværende familie i opprinnelseslandet. Når mennesker i Norge blir utsatt for dette, må myndighetene sørge for at Irans spionasje avdekkes, og at diplomater som står bak dette utvises.

Svar:

Spørsmålet var stilet til Utenriksministeren, men er overført til meg for besvarelse.

Det er en hovedprioritering for regjeringen at alle som bor i Norge skal kunne kjenne seg trygge. Trusler fra representanter for fremmede stater er noe jeg ser svært alvorlig på. Det fremgår av begrunnelsen for representantens spørsmål at han er klar over at Politiets sikkerhetstjeneste (PST) anser Iran som en autoritær stat som bruker sine etterretningstjenester til å kartlegge og overvåke personer i Norge. Det ligger i samfunnsoppdraget til PST å avdekke, forebygge, stanse og etterforske ulovlig etterretningsevne i Norge, også med hensyn til kartlegging av eller truende adferd mot enkeltpersoner. PST har derfor fokus på slik virksomhet fra Irans side. Ved mistanke om andre

straffbare forhold fra et utenlandsk regime har det øvrige politiet tilsvarende ansvar. PST og det øvrige politiet følger opp sitt ansvar i samarbeid med andre offentlige organer. Flere departementer jobber dessuten sammen for å forebygge og motvirke ulike former for transnasjonal undertrykkelse i Norge.

PST og politiet ellers trenger kunnskap for å kunne forebygge og motvirke slike handlinger. Alle som mener at de er overvåket eller truet oppfordres til å melde fra.

I saker der det fra politiets eller PSTs side avdekkes forhold hvor det kan være tale om brudd på norsk straffelov eller brudd på Wienkonvensjonen, er Utenriksdepartementet beredt til å følge opp slike forhold med de det gjelder gjennom diplomatiske kanaler. Utenriksdepartementet legger til grunn at ambassader i Oslo driver normal diplomatisk virksomhet, og forholder seg til norske lover og regler.

SPØRSMÅL NR. 455**Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar****Besvart 25. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Etter at Ukom kom med rapporten «Betalingsvansker er en pasientsikkerhetsrisiko» der det konkluderes med at helsetjenestens ikke-møtt-gebyrer skaper en ekstra byrde for pasienter med dårlig økonomi, uttalte statssekretær i helsedepartementet til Sykepleien at ordningen skulle evalueres. I budsjettet har regjeringa økt gebyret for somatikken med 25 % til hele 1 500 kr.

Hvorfor har regjeringa valgt å øke dette gebyret når evalueringen ikke er gjennomført og til tross for advarsler mot konsekvensene?

BEGRUNNELSE:

Muligheten til å ta betaling for manglende oppmøte i sykehus ble innført i 1999. Formålet med gebyret var å redusere antallet pasienter som ikke møter til poliklinisk konsultasjon. Da ble gebyret satt til 100 kroner. Fra 2009 ble det endret slik at gebyret tilsvarte størrelsen på egenandelen.

Etter 2015 har gebyret økt i flere omganger. Riksrevisjonen pekte i 2018 på at sykehusene ikke har gjort nok av andre tiltak for å styrke effektiv bruk av legeressursene ved poliklinikker.

Da regjeringen i sin tid innførte gebyrer for ikke å møte til time, var intensjonen at ordningen skulle evalueres for å se om gebyrene hadde ønsket effekt – nemlig at flere møtte til oppsatt time. En slik evaluering er ikke gjennomført. Siden ordningen er innført er gebyret for manglende oppmøte i somatikken økt fra 100 kroner til nå forslått 1 500 uten at ordningen er evaluert.

Derimot kommer det nå advarsel fra Ukom om at ordningen er en pasientrisiko i seg selv. Ordningen rammer hardest de mest utsatte pasientene; og ikke-møtt-gebyrene kan for utvikle seg til store økonomiske problemer da sykehusene også bruker inkassoselskaper til å inndrive ubetalte gebyrer. Ukom fant at en av fire inkasso-saker fra helseforetakene gjelder “ikke møtt”-gebyr.

Ukom fant også at de ansatte som registrerte gebyrene blir satt i etiske dilemmaer, og deres personlige verdier påvirker beslutningene slik at det skapte ulik praksis og utfordrer pasientene rett til likebehandling.

Svar:

Det er mange pasienter som ikke møter til avtalt time. Rapporten til Ukom av 22. september angir at det i 2019 var over 370 000 konsultasjoner som ble registret som

«ikke møtt». Dette medfører dårlig ressursutnyttelse og lengre ventetid for andre. Dersom pasienten ikke møter til avtalt time, kan det kreves et gebyr. Et gebyr kan bidra til å øke terskelen for å avlyse oppsatt time. Gebyrets størrelse tilsvarende egenandelen (375 kroner) innenfor psykisk helsevern og rusbehandling. Innenfor somatisk behandling er gebyret tre ganger egenandelens størrelse og er foreslått økt til fire ganger størrelsen fra 1. januar. Gebyret inngår ikke i frikortgrunnet.

Rapporten til Ukom setter søkelys på viktige forhold. Rapporten ble publisert to uker før statsbudsjettet ble lagt frem for Stortinget, men arbeidet med statsbudsjettet startet lenge før det. Vi skal nå evaluere gebyret. Eventuelle endringer i ordningen må vurderes i etterkant av dette.

SPØRSMÅL NR. 456**Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth****Besvart 28. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden løse problemene slik at flyktninger, særlig fra Ukraina, som reelt sett har foreldreansvar alene i Norge, kan følge opp sine barn på en god måte?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede har mottatt flere innspill fra ugifte eller skilte mødre som har flyktet fra Ukraina med barn. Disse oppgir at ugifte/skilte mødre med barn blir registrert med såkalt «uavklart foreldreansvar» i folkeregisteret dersom de ikke har bekreftelse fra far. Det er eventuelt nødvendig å søke om å ha foreldreansvaret alene. Dette vil kreve melkingsattest, og begge foreldre skal måtte signere søknad og gi kopi av legitimasjon. Dette er selvsagt svært krevende i den situasjonen Ukraina nå står i.

Dette innebærer en rekke praktiske problemer når den ene forelder ikke har fullmakt fra den andre. Det finnes eksempel på at den ene forelder ikke kan bestille fastlege eller få tilgang på medisiner uten fullmakt. Den ene forelder vil heller ikke ha anledning til å alene opprette en bankkonto i barnets navn.

Svar:

Jeg vil først påpeke at det ikke er utlendingsmyndighetene som fastsetter foreldreansvar i saker der en enslig mor eller far søker beskyttelse i Norge sammen med et barn. I saker om beskyttelse er det dessuten ikke et vilkår for ev. oppholdstillatelse at vedkommende har foreldreansvar for barnet, og utlendingsmyndighetene har således verken formål eller rettslig grunnlag for å innhente dokumentasjon om foreldreansvar. Utlendingsmyndighetene kan imidlertid motta informasjon om foreldreansvar i forbindelse med registrering og behandling av søknader om beskyttelse, basert på søkerens egne opplysninger.

Det er opp til hvert enkelt myndighetsorgan å klarlegge hvem som har foreldreansvaret etter reglene i barneloven, når dette har innvirkning på deres myndighetssutøvelse. Ifølge barneloven (§ 84 a annet ledd) skal foreldreansvar eller tilsvarende myndighetsforhold etter loven i en stat der barnet tidligere hadde vanlig bosted, legges til grunn i Norge når dette følger av Haagkonvensjonen 1996. Ukraina har i likhet med Norge ratifisert nevnte konvensjon. Det innebærer at foreldremyndighet som foreligger etter loven (herunder også avtaler) i Ukraina, består etter at barnet har endret vanlig bosted til Norge. Det er Barne- og familiedepartementet som er ansvarlig

departement for regelverket om foreldreansvar. Ansvar for folkeregisterloven ligger i Finansdepartementet.

Jeg er kjent med utfordringene knyttet til at flere barn med beskyttelse i Norge er registrert med ukjent foreldreansvar i folkeregisteret. Jeg er derfor glad for at Barne- og familiedepartementet i samarbeid med Finansdepartementet har satt ned en arbeidsgruppe som skal vurdere hvilke endringer det er behov for i regelverk og praksis for registrering av foreldreansvar. Arbeidsgruppa ledes av Bufdir, som i tillegg har deltakere fra Skatteetaten, Utlendingsdirektoratet, Statens sivilrettsforvaltning og Arbeids- og velferdsdirektoratet. Utenriksdepartementet deltar også på vegne av utenriksstasjonene. Arbeidsgruppa skal levere rapport til Barne- og familiedepartementet og Finansdepartementet.

For øvrig viser jeg til barne- og familieministerens svar 27. juni i år på skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Kathy Lie om barn som er registrert med ukjent foreldreansvar, som kan leses her: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=89862>.

SPØRSMÅL NR. 457**Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 28. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva er regjeringens synspunkt på å innføre tollfritak på alle varer fra Ukraina, og medfører det riktighet at regjeringen ikke ønsker at EFTA skal oppdatere frihandelsavtalen med Ukraina?

BEGRUNNELSE:

Krigen i Ukraina er ødeleggende for landets økonomi. Å øke Ukrainas eksport kan være sentralt for å bidra til å stimulere og bygge opp Ukrainas økonomi. I mai fjernet EU toll på varer eksportert fra Ukraina i ett år. Liknende tiltak er også gjort av USA, Storbritannia og Canada. Siden i vår har det vært diskutert om også Norge burde fjerne toll på varer fra Ukraina, og Venstre har i høst fremmet et forslag om at Norge bør innføre nulltoll på ukrainske varer som et bidrag til den økonomiske stabiliseringen av landet. Det ville være naturlig å gjøre dette i fellesskap med EFTA. I en artikkel i Dagens Næringsliv 18. november påstås det at Norge ikke skal ha gitt sin tilslutning til å møte Ukraina for å diskutere modernisering av frihandelsavtalen mellom Ukraina og EFTA, og at de øvrige EFTA-landene opplevde det som at Norge «blokkerte» for et mulig møte med Ukraina.

Svar:

I vurderingen av et mulig midlertidig tollfritak for alle varer fra Ukraina legger Regjeringen vekt på flere ulike forhold. På den ene siden legger vi vekt på at tollfri import av landbruksprodukter fra Ukraina berører viktige hensyn for norsk landbruk, knyttet til matsikkerhet. Samtidig er det slik at Ukraina i dag har god markedsadgang til Norge gjennom tollfrihet for alle industrivarer og også mange landbruksvarer. For korn og oljer som er Ukrainas viktigste eksportvarer på landbruk, har Ukraina f.eks. tollfrihet på all eksport av fôr til fiskeindustrien.

I mange år har det vært et stort marked globalt for ukrainske landbruksprodukter, og mange land har behov for korn. Hovedutfordringen for Ukraina i dag er ikke markedsadgang, men å få produktene ut av landet og til de internasjonale markedene. Norge bistår i dette arbeidet. Verdenssamfunnet jobber hardt for å frigjøre ukrainsk korn fra lagre for å avhjelpe krisen i utviklingsland. FNs oppfordring til den vestlige kjøpsterke verden er å selv ivareta sin matsikkerhet nasjonalt i størst mulig grad.

Det medfører ikke riktighet at regjeringen ikke ønsker at EFTA skal oppdatere frihandelsavtalen med Ukrai-

na. Med Norges støtte besluttet EFTA i juni å vurdere en oppdatering av frihandelsavtalen med Ukraina. Dette ble formidlet til Ukraina i et brev Liechtensteins utenriksminister sendte på vegne av EFTA-statene 12. juli i år. Det er avtalt at EFTA-statene møter Ukraina på forhandlingsledernivå i midten av desember. Modernisering av frihandelsavtaler er omfattende prosesser som berører alle spørsmål som reguleres i frihandelsavtalene, og vil derfor ta tid. I tillegg til toll på landbruksvarer vil det måtte forhandles om tjenester, investeringer, digital handel, offentlige anskaffelser, handel og bærekraftig utvikling, opprinnelsesregler med mer.

Det er viktig for regjeringen å støtte Ukrainas rett til å velge sin egen fremtid. Derfor vurderer vi handelsrelaterte tiltak overfor Ukraina bredt og ser disse i sammenheng med hvilke andre tiltak som iverksettes for å bistå landet. Det er allerede bevilget 12 mrd. kroner fra Norge til Ukraina over to år til humanitær bistand, gjenoppbygging av landet, våpen og driftsstøtte til myndighetene, og vi står sammen med nærstående land og multilaterale organisasjoner for å støtte modernisering og reform av den ukrainske staten. Støtten til Ukraina kanaliseres gjennom etablerte og internasjonalt anerkjente organisasjoner. For eksempel har Norge gitt 2,3 mrd. kroner i humanitær bistand og støtte til den ukrainske staten, inkludert til landbrukssektoren i Ukraina. Ytterligere 2 mrd. kroner er satt av til innkjøp av gass som vil sikre oppvarming og elektrisitet til ukrainske husholdninger og bedrifter gjennom vinteren, kanalisert gjennom EBRD. Videre er om lag 1 mrd. kroner satt av til ytterligere humanitær bistand i 2022 og 1 mrd. kroner til drift av den ukrainske staten i 2022, gjennom Verdensbanken. I tillegg er det satt av 2 mrd. kroner til sivil bistand i 2023. På militær side er det gitt 3 mrd. kroner i 2022, ut over vårt bidrag på 400 mill. kroner til et våpenfond for Ukraina, tidligere i 2022. For 2023 er det satt av 1 mrd. kroner til militær støtte til Ukraina. I tillegg til dette kommer omfattende donasjoner av utstyr fra Forsvarets lagre. Side 3

Samtidig fortsetter regjeringen også dialogen med næringslivet om mulige bidrag i gjenoppbyggingen av Ukraina. For eksempel gjennomførte jeg allerede i juni, sammen med Ukrainas ambassadør, et møte med representanter for om lag 25 norske bedrifter og næringslivsorganisasjoner med interesser i det ukrainske markedet. Formålet var å diskutere hvordan også norske bedrifter på sikt kan bidra til gjenoppbyggingen av Ukraina, i samarbeid med ukrainske partnere. Oppmerksomheten var rettet mot humanitær bistand og nødhjelp, samt våpen-

støtte, som Norge fremdeles leverer på i den fasen krigen dessverre fortsatt er i.

SPØRSMÅL NR. 458

Innlevert 19. november 2022 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø

Besvart 29. november 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Kan statsråden betrygge de ansatte og lokalsamfunnet på Kvitsøy og i Rogaland om at losformidlingssentralen på Kvitsøy vil bestå?

BEGRUNNELSE:

I brev av 9. september 2022 ber Nærings- og fiskeridepartementet Kystverket om å gjennomgå "lostjenestens innslagspunkt og innretning", for å vurdere "justeringer/ endringer i strukturen på losoldermannskap, losstasjoner, bordingsfelt og losformidlingssentraler".

Sist i 2020 var det en liknende diskusjon tilknyttet trafikksentralen. Samferdselsminister Knut Arild Hareide og Solberg-regjeringen var den gang krystallklare på at det ikke var aktuelt å legge ned det sterke kompetansemiljøet som er bygget opp på Kvitsøy. At den nye regjeringen nå nok en gang åpner en slik type prosess, skaper uro blant ansatte og lokalsamfunn.

Jeg ønsker med dette å få bekreftet at statsråden - i likhet med forrige regjering - vil sette beredskap først, og at man ikke har til hensikt å sette lokale kompetansearbeidsplasser i fare.

Svar:

Lostjenesten er et viktig sjøsikkerhetstiltak. Samtidig er den kostnadskrevende, og i hovedsak finansiert av brukerne gjennom innkreving av losavgifter. Det er derfor viktig at lostjenesten drives kostnadseffektivt.

Det ble i 2019 og 2020 foretatt en større gjennomgang av Kystverkets organisering, hvor etaten ble omorganisert fra regionstruktur til virksomhetsinndeling med virkning fra 1. januar 2021. Denne gjennomgangen gikk imidlertid ikke nærmere inn på alle sider av lostjenesten.

Gjeldende lospliktreger er basert på Prop. 65 L (2013-2014) Lov om losordningen. Dette innebærer at reglene er basert på proposisjoner og utredninger som nå er 10 år gamle. Jeg ønsker derfor å få en vurdering av om det er viktige utviklingstrekk siden den gang innen blant an-

net sjøsikkerhet og teknologi som kan ha betydning for utformingen av lospliktregerne og innretningen på lostjenesten. Kystverket har derfor fått en bestilling om dette ved departementets brev 9. september 2022.

Jeg har stor forståelse for at utredninger og omorganiseringsprosesser er krevende for dem som blir berørt. Vi lever imidlertid i en tid som stiller større krav til omstillingsdyktighet enn før. Regjeringen ønsker ikke å gjennomføre slike utredninger og omstillingsprosesser fordi de er et mål i seg selv, men fordi vi ønsker å få flest og best mulige velferds- og samfunnsgoder ut av midlene som er til disposisjon. Lostjenesten er som nevnt en lovpålagt tjeneste som i hovedsak er finansiert av brukerne gjennom losavgifter. Det er derfor viktig at lostjenesten er innrettet på en måte som gir best mulig effektivitet, måloppnåelse og resultater, samtidig som vi skal sikre at tjenesten fortsatt vil bidra til å opprettholde dagens sjøsikkerhetsnivå langs norskekysten. I dette inngår at ivaretagelse av grunnleggende sikkerhets- og beredskapshensyn ligger inne som en forutsetning for det utredningsarbeidet og de vurderingene som nå skal gjøres.

Utredningen fra Kystverkets skal foreligge innen 1. mai 2023. Regjeringen vil avvente denne helhetlige gjennomgangen før vi tar stilling til eventuelle forslag om endringer i lospliktregerne eller lostjenestens organisering.

SPØRSMÅL NR. 459**Innlevert 20. november 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik****Besvart 28. november 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å gjøre endringer i regelverket som gjør at det i større grad enn i dag er mulig å etablere nye studietilbud som kan bidra til et mangfold av studietilbud innenfor høyere utdanning i Norge?

BEGRUNNELSE:

NOKUT har en viktig funksjon som kvalitetssikrer av eksisterende og nye utdanningstilbud. NOKUT har fastsatt standarder og krav som skal sikre den faglige kvaliteten, og følger fastlagte prosedyrer for behandling av søknader om akkreditering av nye studietilbud. NOKUTs faglige uavhengighet er fastsatt i universitets- og høyskoleloven, og det er en forutsetning at NOKUT som forvaltningssorgan gjennomfører selvstendige faglige vurderinger uavhengig av ytre påvirkning.

Etter siste revisjon av NOKUTs regelverk er det nå en lang rekke krav førstegangssøkere må tilfredsstillere allerede på søknadstidspunktet, herunder publikasjonsliste for de siste fem årene før gjeldende søknadsfrist, beskrivelse av den forskningen og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid fagmiljøet utfører og har utført de siste fem år.

Enkelte av disse kravene har fra flere hold vært tatt opp som store utfordringer for dem som ønsker å sette i gang nye tilbud eller etablere nye institusjoner. Slike krav kan medføre svært høy risiko i form av store investeringer og lønn til ansatte ved institusjoner som enda ikke er godkjente.

Som eksempel kan tjene at det i lengre tid har vært arbeidet for å etablere en luftfartshøgskole på Kjevik, utenfor Kristiansand. Disse kravene umuliggjør i praksis realiseringen av en slik institusjon. Det samme problemet gjelder også universiteter som søker om å etablere særskilte studier med krav om akkreditering fra NOKUT, hvor det eksempelvis er krav om detaljerte undervisningsplaner flere år frem i tid.

Svar:

Kravene i studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften ble sist endret med virkning fra 2017. Endringene ble gjort som en oppfølging av Meld. St. 18 (2014 - 2015) Konsentrasjon for kvalitet – Strukturreform i universitets- og høyskolesektoren.

Universitets- og høyskolelovutvalget leverte i februar 2020 sin utredning NOU 2020:3 Ny lov om universiteter

og høyskoler. Gjennom denne utredningen foretok utvalget en fullstendig gjennomgang av loven, og utvalget foreslo også en del endringer både i lovtekst og i det underliggende forskriftsverket. Blant annet foreslo utvalget å se på studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften på nytt, og de ba også departementet vurdere å slå sammen disse to forskriftene.

Kunnskapsdepartementet holder nå på med å avslutte den helhetlige gjennomgangen av universitets- og høyskoleloven. Jeg planlegger å legge frem for Stortinget en lovproposisjon med forslag til en ny universitets- og høyskolelov i 2023. Etter at loven er behandlet i Stortinget, vil departementet gjennomgå forskriftene til loven. Departementet vil i den sammenheng også gjennomgå studiekvalitetsforskriften, og vurdere om studiekvalitetsforskriften og studietilsynsforskriften skal slås sammen til ett regelverk.

Vi vil gjennomføre en bred tillitsreform i offentlig sektor, og i regjeringens plattform er det nedfelt at regjeringen vil gjennomgå sentraliserende kvalitets- og akkrediteringskrav i høyere utdanning. Jeg satte i mai i år ned en ekspertgruppe med mandat å utrede hvilke kvalitets- og akkrediteringskrav som skal gjelde for universiteter og høyskoler. Det kan se ut som om prosessene rundt institusjonsakkreditering tar mye tid og skaper mye byråkrati, og vi vet for lite om hvilke positive og negative konsekvenser disse prosessene har for institusjonene.

Ekspertgruppen er bedt om å se på om det er mulig å effektivisere systemet og prosessen uten at det går ut over kvaliteten. Ekspertgruppen er også bedt om å vurdere hvor myndighet for ulike bestemmelser skal plasseres og om det er behov for regelverksendringer. Ekspertgruppen vil levere sin utredning i desember. Jeg vil da vurdere hva som skal gjøres videre med utredningen og de forslag ekspertgruppen kommer med.

SPØRSMÅL NR. 460**Innlevert 20. november 2022 av stortingsrepresentant Turid Kristensen****Besvart 30. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Jeg er gjort oppmerksom på at organisasjoner som tidligere har fått støtte over statsbudsjettet, men som nå skal kunne søke fra en større samlepott, har fått beskjed om at ny ordning ikke er utformet og at organisasjonene trolig ikke kan få utbetalt støtte før i april.

Hvordan vil statsråden sikre kontinuitet i viktige lavterskel støttetilbud som også vil være støtteberettiget etter ny ordning?

BEGRUNNELSE:

Mange uttrykker forståelse for endringene regjeringen forslår, men er svært bekymret for at disse innføres før støtteordningene er utformet, betingelsene er avklart, søknadsfrister er fastsatt og for at utbetalinger sannsynligvis ikke vil kunne finne sted før langt ut i 2023.

Skeiv Ungdom er en av organisasjonene som har vært konstruktive i arbeidet med å finne gode løsninger. De har ikke bedt om å få tilbake øremerkingen de tidligere har hatt, men de har bedt om mer forutsigbarhet enn den plutselige endringen gir. De er også avhengige av å vite hvor mye midler de har tilgjengelig for sitt viktige arbeid med Ungdomstelefonen i januar 2023.

Skeiv Ungdom uttaler at det er overhengende fare for at Ungdomstelefonen vil være stengt fra og med nyttår. Tusenvis at unge skeive vil brått miste unik støtte og veiledning om kjønn, identitet, seksualitet og psykisk helse.

Skeiv Ungdom har fått opplyst fra Helsedirektoratet at ordningen de skal kunne søke midler fra til sin hjelpetjeneste, ikke finnes enda. De har også fått opplyst at søknadsfristen på denne ordningen vil være seks uker etter utlysning. Det vil si at det allerede er umulig å få søkt før jul. Direktoratet har vært like tydelige på at det ikke vil være midler til utbetaling i januar. Det anslås at penger først kan utbetales i april.

Skeiv Ungdom opplyser at de ikke har penger til å drive Ungdomstelefonen i mellomtiden. Det vil bety at den må legges ned. Det bare et halvt år etter det rystende anslaget mot homofile i Oslo.

En rapport fra Skeiv Ungdom viser at det fortsatt er minst like tøft og vondt å være ung og skeiv. De får stadig flere henvendelser, fra stadig yngre skeive. Temaene som tas opp blir stadig mer alvorlige – 7 % av samtalene handlet om selvmord.

Ungdomstelefonen mottok 11. 949 samtaler i 2021. I tillegg håndterer Ungdomstelefonen 150 årlige

forespørsler nasjonalt og lokalt fra både offentlige og ideelle aktører som ber om faglige innspill og rådgivning med bakgrunn i Skeiv Ungdoms unike brukerperspektiv.

Vi har ikke råd til å miste et så viktig tilbud som Ungdomstelefonen til Skeiv Ungdom. Det må legges til rette for en overgang mellom fast post på statsbudsjettet til søkbar ordning som ikke medfører at organisasjonene så brått står overfor en uhåndterbar uforutsigbarhet.

Svar:

I regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 er det foreslått å avvikle tilskudd til en rekke navngitte tilskuddsmottakere. Økt bruk av øremerkede tilskudd til navngitte tilskuddsmottakere har ført til at det har blitt stadig mindre penger til søknadsbaserte ordninger. Det er et mål at tilskudd skal gis fra en tilskuddsordning der en bevilgning blir utlyst og fordeles på flere mottakere på grunnlag av åpne søknadsprosesser og kjente tildelingskriterier, i tråd med hovedregelen i økonomiregelverket for staten.

Regjeringens forslag til statsbudsjett ligger nå til behandling i Stortinget. Det er ikke foreslått noen overgangsordning. Jeg har forståelse for at det er krevende for organisasjonene, spesielt med tanke på kontinuitet i tilbudet. Helse- og omsorgsdepartementet jobber nå sammen med Helsedirektoratet med utarbeidelse av nye tilskuddsregelverk og revidering av eksisterende tilskuddsregelverk. Det er en målsetting at tilskuddsregelverkene skal være klare for utlysning så fort som mulig. Det er et løpende forbedringsarbeid i Helsedirektoratets tilskuddsforvaltning der man også vurderer hvordan man kan sikre kontinuitet og forutsigbarhet for mottakerne av tilskudd, samtidig som man sikrer en reell konkurranse-situasjon.

Det er viktig å minne om at det er svært mange gode formål som er avhengig av tilskudd og det er begrensede midler til rådighet. Vi må bruke de samlede ressursene på en mest mulig hensiktsmessig og effektiv måte og fordele dem rettfærdig. En virksomhet som mottar tilskudd, må nødvendigvis tilpasse driften til beløpet som tildeles. Når tilskuddsmottagere viser til at de ikke kan drifte et tilbud, så må det også vurderes om det er samsvar mellom virksomhetens ambisjonsnivå, budsjett og hva det er mulig å realisere innenfor en begrenset tilskuddsramme.

Ungdomstelefonen gjør en viktig jobb for å gi veiledning og støtte til mennesker som trenger noen å snakke med om seksualitet, kjønn, identitet, følelser, forelskelse eller sex. Vi vet at seksuell orientering har betydning for

personers livskvalitet. Tall fra SSB i 2021 viste at 1 av 3 skeive er lite tilfreds med egen psykiske helse. Levekårsundersøkelsen om LBHT+-personer viste at særlig bifile og transpersoner har utfordringer på flere områder som psykisk helse og funksjonsevne, samt at de har vært sykmeldt. Fortsatt opplever mange LHBT+-personer å bli møtt med fordommer, forskjellsbehandling og hatkriminalitet. Dette tar regjeringen på alvor og det har blitt aktualisert i større grad etter terrorangrepet 25. juni. På denne bakgrunn har regjeringen i forslaget til statsbudsjett foreslått å øke støtten til LHBT+-organisasjonene med 15 millioner kroner over Kultur- og likestillingsdepartementet sitt

budsjett. Dette er nær en dobling fra 2022. Målet er at pengene skal bidra til bedre levekår og livskvalitet.

Jeg har forståelse for Skeiv ungdom sin bekymring om de har midler til å fortsette med ungdomstelefonen etter jul og at det er krevende med denne usikkerheten. Samtidig vil jeg påpeke at det finnes en rekke hjelpetelefoner, chat m.v. som gir råd, veiledning og støtte. Vi har et helsevesen som skal gi nødvendig helsehjelp. I akutte situasjoner, og når det kan stå om liv og helse, er det viktig at mennesker henvender seg til det ordinære hjelpetilbudet som legevakt eller medisinsk nødtelefon 113.

SPØRSMÅL NR. 461

Innlevert 20. november 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 29. november 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Vil statsråden bruke de 8 ufravikelige kravene som stortingsflertallet stilte for å gi sitt samtykke til EUs tredje energimarkedspakke som utgangspunkt for reforhandling med EU, slik Alternativ energikommisjon anbefaler, eller har Nikolai Astrup (Høyre) rett i at kravene først og fremst var ment til å berolige hjemmepublikummet?

BEGRUNNELSE:

I 2018 var LO mot norsk samtykke til EUs tredje energimarkedspakke, og redaksjonskomiteen til Arbeiderpartiets landsmøte måtte arbeide til langt på natt for å finne en ordlyd som flertallet kunne støtte. Dette munnet ut i 8 «ufravikelige» betingelser som Aps stortingsgruppe skulle stille. Disse kravene omfattet:

- Det skal være nasjonal og samfunnsmessig kontroll over vannkraftressursene

- Norsk fornybar kraftproduksjon skal bidra til økt verdiskaping og sysselsetting i Norge og til å erstatte fossil energi med fornybar energi

- Norske myndigheter skal ha selvstendig kontroll over alle avgjørelser med betydning for energisikkerheten i Norge, herunder avgjørelser knyttet til industri og utkobling av kraft

- Flaskehalsinntektene skal fortsatt kunne benyttes til å redusere nettariffene så vel som til vedlikehold og utbygging av det norske strømmettet

De 8 kravene fikk tilslutning fra et stortingsflertall bestående av Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet,

Venstre og Miljøpartiet de grønne, som vilkår for å samtykke til EUs tredje energimarkedspakke.

Representant for Høyre i Energi- og miljøkomiteen, Nikolai Astrup, sier til Nationen 15. november at formålet med kravene var å stilne kritikk her hjemme i Norge. Astrup er sitert på at:

«Kravene var viktige for å berolige de mange som da hadde kjøpt argumentene om at tredje energimarkedspakke var noe helt annet enn den i realiteten var. Det skyldes blant annet at Nei til EU og andre drev en kampanje basert på feilaktige premisser over lengre tid for å fremstille energimarkedspakka som langt mer inngrepene enn den i realiteten er.»

Regjeringsadvokaten avviser at kravene er juridisk bindende for forholdet mellom EU og Norge. Det ville i stedet vært rimelig å tolke dem som bindende for forholdet mellom regjeringen og Stortinget, dvs. at Stortingets vedtak plikter regjeringen å etterse at kravene blir fulgt. Alternativ energikommisjon (AEK) anbefaler i sin rapport at regjeringen bruker Stortingets vilkår som utgangspunkt for forhandlinger med EU, med mål om bla at Norge skal ha full kontroll over kraftflyten i utenlandsforbindelsene, samt kunne etablere et eget prisregime for norsk strøm brukt i Norge.

Jeg vil vite om statsråden deler AEKs syn på de 8 kravene eller om han deler Astrups versjon.

Svar:

I spørsmålet er det vist til en avtale mellom Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet de

Grønne. Avtalen ble inngått i forbindelse med Stortingets samtykke til å innlemme tredje energimarkedspakke i EØS-avtalen.

De åtte kravene representanten viser til, var klare forutsetninger for at Norge kunne implementere EUs tredje energimarkedspakke og samtlige i tråd med denne regjeringens energipolitikk. Oppsummert krav og status for oppfyllelse framgår under.

1. Det skal være nasjonal og samfunnsmessig styring og kontroll over vannkraftressursene. Det offentlige eierskap til norske vannkraftressurser skal ligge fast, og minst to tredjedeler skal fortsatt være offentlig eid.
Status: Det er nasjonal og samfunnsmessig styring og kontroll over vannkraftressursene. Det offentlige eierskapet til norske vannkraftressurser ligger fast, og vannfallrettighetsloven har krav om minst to tredjedeler offentlig eierskap.
2. Norske myndigheter skal ha full styring og kontroll over alle avgjørelser med betydning for energisikkerheten i Norge, herunder avgjørelser knyttet til industri og utkobling av kraft.
Status: Norske myndigheter har full styring og kontroll over alle avgjørelser med betydning for energisikkerheten i Norge, herunder avgjørelser knyttet til industri og utkobling av kraft.
3. Norsk fornybar kraftproduksjon skal bidra til økt verdiskaping og sysselsetting i Norge og til å erstatte fossil energi med fornybar energi.
Status: Norsk fornybar kraftproduksjon bidrar til økt verdiskaping og sysselsetting i Norge og til å erstatte fossil energi med fornybar energi.
4. Beslutninger om eventuelle nye utenlandskabler skal fortsatt være en suveren beslutning fattet av norske myndigheter.
Status: Beslutninger om eventuelle nye utenlandskabler er en suveren beslutning fattet av norske myndigheter.
5. Eventuelle nye kabler skal være samfunnsøkonomisk lønnsomme og det skal høstes erfaringer og gjøres grundige analyser før nye forbindelser kan etableres.
Status: Regjeringen vil ikke godkjenne søknader om nye mellomlandsforbindelser i denne stortingsperioden.
6. Staten, ved Statnett, skal eie og drifte alle fremtidige utenlandskabler.
Status: Staten, ved Statnett, eier og drifter alle utenlandskabler på transmisjonsnettnivå. Det skal de fortsette med.
7. Flaskehalsinntektene skal fortsatt kunne benyttes til å redusere nettareffene, så vel som til vedlikehold og utbygging av det norske strømmettet.
Status: Flaskehalsinntektene benyttes til å redusere nettareffene, så vel som til vedlikehold og utbygging av det norske strømmettet.

8. Reguleringsmyndighetens (RME) oppgaver er avgrenset til å oppfylle direktivets minimumskrav. Den overordnede myndigheten til å utforme og vedta forskrifter og utarbeide lover skal fortsatt ligge i departementet (OED) og direktoratet (NVE).

Status: Reguleringsmyndighetens (RME) fører oppsyn med de nasjonale markedene for elektrisitet og naturgass med hjemmel i energiloven og naturgassloven. RME er et norsk forvaltningsorgan som er administrativt underlagt Olje- og energidepartementet og utfører sine oppgaver i tråd med energilovgivningen. Oppgavene for RME er avgrenset til å oppfylle direktivets minimumskrav. Det overordnede forvaltningsmessige ansvaret for energipolitikken ligger i departementet.

Jeg vurderer ikke en reforhandling med EU slik representanten nevner som et relevant spørsmål. Et revidert regelverk for kraftmarkedet ble vedtatt i EU 2019 og erstatter rettsaktene om kraftmarkedet i den tredje energimarkedspakken av 2009. I det videre arbeidet med regelverket fra 2019 er erfaringene og løsningene fra den tredje energimarkedspakken relevante. De hensynene som det vises til i den politiske avtalen mellom flertallspartiene av 2018 er også noe som vil bli vurdert nøye og fulgt opp i dette arbeidet.

Innholdet i regelverket og antatte konsekvenser av det er til vurdering i departementet. Dette er et pågående arbeid, som kommer til å ta tid.

SPØRSMÅL NR. 462**Innlevert 20. november 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 29. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

3B Fibreglass, på Birkeland, planlegger å videre elektrifisere produksjonen og kutte forbruket av propan. Selv med vesentlig høyere CO₂-avgifter vil dog ikke elektrifisering av fabrikken være lønnsomt med dagens strømpriser og framtidige prisprognoser.

Kan statsråden redegjøre for hvordan regjeringen planlegger å muliggjøre videre elektrifisering av industrien for å sikre konkurransekraften til norsk industri og industriarbeidsplasser, kutte utslippene, samt hvordan tilstrekkelig kraft skal fremskaffes til industriformål?

BEGRUNNELSE:

3B Fibreglass er en viktig glassfiberprodusent for rotorblader til vindkraftproduksjon og har produsert i Norge i årtier. Gjennom flere eiere har bedriften vært en kjempeviktig hjørnesteinsbedrift i Birkeland, som har sikret arbeidsplass til både lokale, innflyttere, innvandrere og ungdom. Tilgangen til stabil, rimelig og ren kraft har vært et av få konkurransefortrinn bedriften har hatt, sammenlignet med globale konkurrenter.

Innenfor vindkraftmarkedet som er hovedmarkedet til 3B Fibreglass på Birkeland, er det et konstant kostnadspress i hele verdikjeden for å redusere livsløpskostnaden til krafttypen. Hvis strømprisene og energiprisene øker i Norge, så reduseres konkurranseevnen mot globale konkurrenter, da det er vanskelig eller umulig å sende de økte kostnadene videre til kunden i en bransje som har et enormt fokus på reduserte kostnader.

Mange flere bedrifter enn 3B Fibreglass ønsker og har planer om å elektrifisere heler eller deler av produksjonen sin, men med årets strømpriser, og framtidspregninger er det ikke regningsssvarende. I mange tilfeller er det ikke nok kraft tilgjengelig heller.

Svar:

Regjeringen har satt seg klare mål for næringspolitikken; vi skal bidra til å skape lønnsomme jobber i hele landet, øke de grønne investeringene, styrke eksporten og kutte klimagassutslipp. Utgangspunktet vårt er godt, men for å nå omstillingsmålet og eksportmålet vi har satt oss for 2030, må tempoet økes betydelig.

Norsk industri må selv ligge i front for å gripe mulighetene og løse utfordringene ifm. det grønne skiftet. Det er derfor gledelig å høre om alle de bedriftene som i likhet med 3B Fibreglass, tar initiativ for å kutte sine utslipp og/

eller effektivisere sin energibruk. Regjeringen vil gjøre sitt for at disse lykkes ved å tilby gode rammebetingelser for næringsvirksomhet, basert på en helhetlig politikk for næring, klima og energi.

I vårt veikart for grønt industriløft viser vi hvordan vi vil gjøre dette i praksis. I veikartet presenterer vi 100 tiltak som vil bidra til å få fart på grønn omstilling i industrien, og som legger til rette for fortsatt høy verdiskaping i næringen de neste tiårene. Nøkkelord er teknologiutvikling, kompetansebygging, tilgang på kapital og på tilstrekkelig kraft.

Tilgang på fornybar kraft til konkurransedyktige priser har lenge vært et fortrinn for norsk industri og vil være av stor betydning for bedriftenes investeringsbeslutninger også i fremtiden. Etterspørselen etter kraft ventes å øke raskt som følge av nye grønne etableringer med betydelig kraftbehov og omfattende elektrifisering av samfunnet generelt. For at tilgangen på fornybar kraft skal forbli et konkurransefortrinn, vil regjeringen derfor legge til rette for økt kraftproduksjon og styrket kapasitet i strømmettet.

I statsbudsjett for 2023 har vi fulgt opp våre ambisjoner med forslag til økte bevilgninger til energimyndighetene med 165 mill. kroner. Dette skal legge til rette for raskere utbygging av havvind, og mer effektiv konsesjonsbehandling av søknader om strømmett og ny fornybar energiproduksjon. Vår satsing vil blant annet legge til rette for en raskere utbygging av kraftnettet og for at de første vindkraftprosjektene på norsk sokkel kan settes i drift før 2030. Regjeringen vil også legge til rette for en langsiktig utvikling av vindkraft på land.

Regjeringen har også tatt et viktig grep for at næringslivet skal kunne få lavere og mer forutsigbare strømkostnader enn i dagens ekstraordinære situasjon, ved å legge til rette for et bedre tilbud av fastprisavtaler. Hvis Stortinget vedtar regjeringens forslag til endringer i grunnrentebeskatningen for vannkraft, vil det fra nyttår bli mer attraktivt for kraftbransjen å tilby sine kunder fastprisavtaler på strøm. Jeg forventer at bransjen nå følger opp og får på plass et større fastprismarked innen kort tid, slik at bedrifter over hele landet har mulighet til å inngå fastprisavtaler til mer konkurransedyktige betingelser enn i dag. Det er noe alle parter trolig vil være tjent med.

I påvente av endringer i fastprismarkedet vil jeg også minne om at regjeringen har innført midlertidige tiltak for å lette situasjonen for de mest utsatte og strømintensive bedriftene, som for eksempel redusert elavgift, lånegarantier og en ny energitilskuddsordning.

Energitilskuddsordningen gir bedrifter mulighet til å få dekket inntil 50 prosent av investeringen i et energisparingstiltak eller tiltak for lokal kraftproduksjon. Avhengig av tiltakets omfang og effektivitet kan dette ha stor betydning for bedrifters fremtidige strømkostnader.

Det er et faktum at grønn omstilling i industrien ikke bare påvirkes av situasjonen i kraftmarkedet, men også av tilgangen på kapital. For å mobilisere mest mulig privat kapital til det grønne skiftet har vi i statsbudsjettet for 2023 derfor fulgt opp med forslag om en ytterligere styrk-

ing av Enova. I tillegg gjennomgår vi virkemiddelapparatet for å spisse innsatsen mot grønn omstilling i næringslivet, herunder industrien.

Avslutningsvis vil jeg nok en gang understreke at regjeringen jobber for at tilgangen til ren og rimelig kraft fremdeles skal være et fortrinn for norsk næringsliv. Og nettopp derfor har vi, som her redegjort for, iverksatt en lang rekke tiltak for å sikre mer og raskere kraftutbygging, som vil bidra til å dempe strømprisene i det norske markedet.

SPØRSMÅL NR. 463

Innlevert 18. november 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 28. november 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hva som skal erstatte det gode spesialtilbudet som Bufdir nå legger ned for «barn som er til fare for seg selv eller andre» og hvorfor dagens tilbud er besluttet nedlagt etter en prøveperiode på kun to år?

BEGRUNNELSE:

Avisa Budstikka har 17. november et oppslag om at Bufdir nå legger ned spesialtilbudet for «barn som er til fare for seg selv eller andre».

Våren 2019 besluttet Bufetat å gå i gang med et prøveprosjekt, som svar på et behov synliggjort av flere aktører: to institusjonsplasser øremerket barn som er til fare for seg selv eller andre. I tillegg ble det opprettet et ambulerende team som bistår barnevernsinstitusjoner når det er behov. Tilbudet ble opprettet som et prøveprosjekt, med egen avdeling i en allerede eksisterende institusjon i Vestby.

Til avisen uttaler regiondirektør Ingrid Pelin Berg i Bufetat region øst at de er i slutfasen av utprøvningsperioden, men at Bufdir nettopp har besluttet at disse tiltakene ikke skal videreføres som prosjekt etter nyttår.

Bare to år etter at prøveprosjektet åpnet dørene, er det kroken på døra. Staten skylder på økonomi.

Asker kommune er av de som har hatt ungdom plassert i tilbudet og sier at erfaringene med tiltaket er godt, og de mener det er beklagelig hvis tilbudet legges ned.

Budstikka har tidligere beskrevet situasjonen i et ungdomsmiljø i Heggedal. Der har det vært flere grove voldshendelser, trusler og utpressing over en lengre periode.

Flertallet av de involverte er under den kriminelle lavalder.

Gry Lene Sem, som er sjef for politiet i Asker og Bærum innrømmer at de i noen tilfeller mangler hensiktsmessige verktøy for å håndtere saker med barn under kriminell lavalder. Til Budstikka sier hun at det mangler institusjonsplasser som er egnet til å hindre rømninger, og aller viktigst: Gi et skreddersydd og helhetlig hjelpetilbud til disse ungdommene under trygge og forutsigbare rammer.

Divisjonsdirektør Jan Kato Fremstad i Bufdir peker på økonomiske rammer slik det foreligger i forslag til statsbudsjettet, som hovedgrunn til at tilbudet ikke videreføres. Avisen siterer han på at de heller vil satse på andre tiltak, men det sies imidlertid ikke noe om hva disse tiltakene er.

Svar:

Representanten viser til pilotprosjektet «Støttespillerne» i Bufetat region aust. Prosjektet var ikkje særleg retta inn mot rømningar eller barn under den kriminelle lågaldren, slik det går fram i bakgrunnen for spørsmålet. Tenesta skulle gi ekstra støtte til barnevernsinstitusjonar og ungdom når det var høg risiko knytt til ein ungdom, til dømes for at ungdommen satt sitt eige eller andre sitt liv og helse i stor fare eller for å førebygge flyttingar når institusjonen ikkje klarte å dekke ungdommens behov. Dette har vore ein tidsbegrensa pilot. Sjølv om denne piloten ikkje vert vidareført, vil målgruppa bli teken vare på. Bufdir og Bufetat fortsett arbeidet med å styrke tilbodet til dei mest utsette barna i institusjon på andre måtar.

Pilotprosjektet «Støttespillerne» bestod av to tilbod, eit ambulanseteam som reiste ut til institusjonar, og ein institusjonsavdeling med to korttids plassar for ungdom. Prosjektet hadde oppstart 1. januar 2021, og skulle vare til april 2022, men blei forlenga til 31. desember 2022. «Støttespillerne» representerte ein ny måte å jobbe på, og prosjektet blei evaluert. Dette har vore eit grunnlag for viktig informasjon, blant anna om korleis barna og dei tilsette har opplevd tilbodet.

Når det gjeld verknadene av dei to korttids plassane på institusjon, har Bufdir vurdert at relevante alternativ vil vere å byggje opp kompetansen i akutthinstitusjonane, auke bemanninga og gjere bygningstilpasningar som i større grad er tilpassa barna sine behov.

Når det gjeld dei ambulerande støtteteama som skal bistå institusjonane i å ta vare på barna og hindre utilsikta flyttingar, har Bufdir vurdert at dette kan vere eit viktig tiltak for å vidareutvikle Bufetat sitt institusjonstilbod. Det er fleire av Bufetat sine regionar som har etablert liknande støtteteam innanfor deira eigne budsjett. Sjølv om direktoratet har vurdert at det per no ikkje bør øyremerkast midlar til ambulante støtteteam i 2023, står regionane

fritt til å disponere midlar innanfor deira eiga budsjett til dette.

Bufdir arbeider kontinuerlig med å styrkje institusjonane, slik at tilbodet er av høg kvalitet, og at barna som bur der får det tilbodet dei treng. I samband med dette, har Bufdir sagt at erfaringane frå pilotprosjektet «Støttespillerne» er verdifulle for direktoratet sitt vidare arbeid med å utvikle institusjonane. Eg har gitt Bufdir fleire oppdrag med frist i 2023, knytt til utvikling av tilbodet i dei situasjonane «Støttespillerne» var retta mot, mellom anna knytt til ambulanseteam psykisk helsehjelp til barn i institusjon og å utvikle eit system for å vurdere og handtere risiko hos barn som bur på institusjon.

Det er ei målsetting at statlege institusjonar skal ta hand om barna med dei største utfordringane. Bruken av ideelle leverandørar skal aukast, og kapasiteten i statlege institusjonar skal nyttast betre, slik et ein reduserer kjøp frå kommersielle leverandørar, herunder enkeltkjøp. I statsbudsjettet for 2022 blei det prioritert 150 mill. kroner til omstilling og styrking av dei statlege institusjonane. Arbeidet blir vidareført i 2023.

SPØRSMÅL NR. 464

Innlevert 21. november 2022 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou

Besvart 25. november 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Vil statsministeren legge til rette for at det etableres et permanent bilateralt kritesamarbeid mellom Norge og Sverige?

BEGRUNNELSE:

Våren 2020 satte Koronaviruset og spredningen av det en stopper for livet vi tidligere hadde tatt for gitt. For grenseregionen Norge-Sverige var slaget ekstra hardt. Familier på hver side av grensen delte seg, og pendlere over grensen ble hardt rammet av innreiserestriksjoner.

Krav om testing, karantene, lange køer på grensestasjonene og til og med direkte mobbing på noen arbeidsplasser. Mange bedrifter, avhengig av utenlandsk spesialkompetanse, opplevde mangel på arbeidskraft, med blant annet forsinket produksjon som resultat.

Ulike strategier for smittebegrensning mellom Norge og Sverige gjorde at det var vanskelig med samhandling på tvers av landegrensene. Vi må nå, sammen med Sverige, ta

lærdom av det som har vært, skape enighet om hvordan fremtidige kriser skal håndteres og sikre at grensen kan forbli åpen.

Da statsministeren besøkte Sverige og Stockholm forrige vår, var situasjonen for grenseboerne under pandemien oppe til diskusjon med Magdalena Anderson.

Siden september har Sverige fått en ny statsminister, Ulf Kristersson, og det er tradisjon for ham å møte sine nabokolleger etter tiltredelsen. Det er også en utmerket mulighet for videre diskusjon om hvordan vi kan fortsette å jobbe for tettere krisehåndtering mellom Norge og Sverige.

Svar:

Det vises til spørsmål fra representanten Ingjerd Schou til statsministeren som han har bedt meg svare på.

Pandemien førte til utfordringer for mobiliteten mellom Norge og Sverige, men også for internasjonal mobilitet generelt. Gjennom omfattende kontakter og samar-

beid både bilateralt og på nordisk og europeisk nivå fant man løsninger på mange av utfordringene. Samtidig la ulike strategier for krisehåndtering begrensninger på hvilke løsninger som var mulig å finne.

I siste instans er det hvert enkelt lands ansvar å ta stilling til det man anser er nødvendige tiltak i en krisesituasjon.

Pandemien understreket samtidig betydningen av internasjonalt, regionalt og bilateralt samarbeid i en alvorlig krise. Det nordiske samarbeidet befestet sin betydning og bekreftet sin styrke. De nordiske regjeringer er enige om at det er viktig å trekke lærdom av erfaringene fra denne krisen, både de positive og de negative. Det arbeides derfor målrettet med å styrke det nordiske samarbeidet om kriseberedskap. Dette har vært en prioritert sak for det norske formannskapet i Nordisk ministerråd inneværende år.

Jeg vil særlig peke på nordisk helsesamarbeid, Haga-samarbeidet om samfunnssikkerhet samt det nordiske forsvarssamarbeidet NORDEFKO. Formålet med samarbeidet er blant annet å redusere landenes sårbarheter gjennom et kontinuerlig arbeid for et motstandsdyktig Norden.

Regjeringen vil videreføre det tette og gode bilaterale samarbeidet med Sverige og andre nærstående land. Målet er å styrke samarbeidet om håndtering av ulike krisesituasjoner. Det er i dag også samarbeid i de nordiske landenes krisehåndteringsorganisasjoner på strategisk nivå. Det gjennomføres årlige møter for å videreutvikle samarbeidet. Krisestøtteenheten (KSE) i Justis- og beredskapsdepartementet har god dialog med det svenske Kriserhåndteringskansliet. Disse utveksler informasjon og deler erfaring om hendelser i de respektive landene.

I en konkret krise er det likevel den enkelte stat som har rett og plikt til å vurdere hvilke tiltak den ønsker å iverksette for å håndtere krisen. Det er vanskelig å se for seg et samarbeid som fjerner behovet for grensekontroll for enhver type krise. Dette behovet må vurderes ut fra krisens karakter og eventuelle forskjeller i krisehåndteringen i de to land. Gjennom de ulike samarbeidsarenaene legges det imidlertid til rette for god dialog mellom norske og svenske myndigheter i en konkret krise. Dette vil kunne bidra til å redusere behovet for inngripende tiltak på grensen.

SPØRSMÅL NR. 465

Innlevert 21. november 2022 av stortingsrepresentant Lan Marie Nguyen Berg

Besvart 28. november 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan jeg be om å få oversendt en samlet oversikt over prosjekter og statens andel av kostnader i kroner og prosent av totalen for hver av de tre prosjektkategoriene (under drift, under utbygging, prosjekt under vurdering) som er eller forventes finansiert over denne budsjettposten i 2023?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet for 2023 er det bevilget 28,3 mrd. til statlige petroleumsinvesteringer, mer presist «investeringer i felt i drift, under utbygging og prosjekt under vurdering» gjennom SDØE (kapittel 2440, post 30). Det er en økning i bevilgninger sammenlignet med 2022.

Svar:

Som stortingsrepresentanten viser til, er det i Prop. 1 S (2022-2023) foreslått en bevilgning under kapittel 2440 post 30 på 28,3 mrd. kroner i investeringer for Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten i 2023. Disse investeringene fordeler seg ifølge Petoro med 24 mrd. kroner på felt i drift (85 pst.), 2,3 mrd. kroner på felt under utbygging (8 pst.) og 2 mrd. kroner på felt under vurdering (7 pst.).

Nedenfor følger en liste over hvert enkelt prosjekt som inngår i de tre ovennevnte kategoriene:

Felt i drift

Draugen
Dunkerque Terminal
Dvalin
Ekofisk
Gassled
Gimle
Gjøa
Grane
Grane oljerør
Gullfaks
Halten Øst
Haltenbanken Vest
Haltenpipe
Heidrun
Johan Sverdrup
Kvitebjørn
Kvitebjørn Oljerør
Maria
Martin Linge
Mongstad Gassrør
Norne
Norne Satellitter
Nyhamna
Ormen Lange
Oseberg
Oseberg Transport System
Polarled
Sindre Unit
Snorre
Snøhvit
Statfjord Nord
Statfjord Øst
Svalin
Sygna
Tordis/Vigdis
Troll
Troll Oljerør I&II
Valemon
Valemon Gassrør
Vega
Vestprosess DA
Visund
Zeepipe Terminal JV
Åsgard

Felt under utbygging

Breidablikk
Johan Castberg

Felt under vurdering

Alke
Asterix
Aurora
Blåbjørn
Grosbeak
Nøkken
Trell/Trine
Wisting

SPØRSMÅL NR. 466**Innlevert 21. november 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi****Besvart 29. november 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

I svar av 8. mars 2022 opplyste statsråden at DIBK i årets tildelingsbrev har fått et oppdrag om å “i samarbeid med DSB tydeliggjøre veiledningsteksten til TEK § 11-17 Tilrettelegging for rednings- og sløkkemannskap annet ledd om vannforsyning” med frist 1. juni. Justis og beredskapsministeren har gitt oppdrag til DSB om å “tydeliggjøre kravene til vannforsyning og bruk av tankbil i forskrift om brannforebygging og ny brann- og redningsvesensforskrift og/eller veiledningene til disse” med samme frist.

Hva er status for arbeidet?

Svar:

Problemstillinga med sløkkevatn ligg i kryssingspunktet mellom fleire regelverk. Det krev derfor prosess mellom fleire departement og direktorat slik at omtale av forskjellige reglar, og samanhengen mellom dei blir korrekt og tydeleg i rettleiaren til byggt teknisk forskrift (TEK17).

Dette arbeidet har diverre tatt noko meir tid en ønskeleg.

Eg har nyleg fått innspel frå Justis- og beredskapsdepartementet med nokre vurderingar frå Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap. Direktoratet for Byggekvalitet skal no gå igjennom desse innspela før dei ferdigstiller og publiserer teksten i rettleiaren til byggt teknisk forskrift.

SPØRSMÅL NR. 467**Innlevert 21. november 2022 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson****Besvart 28. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Mener statsråden at permitteringene innen oppdrettsbransjen på grunn av grunnrenteskatten er lovlige?

BEGRUNNELSE:

Etter Folketrygdlovens paragraf 4-7 kan selskaper permittere sine ansatte dersom permitteringene skyldes “mangel på arbeid eller andre forhold som arbeidsgiver ikke kan påvirke.” I media har oppdrettsselskaper uttalt at nylige permitteringer henger sammen med forslaget om en ny grunnrenteskatt. I Dagens Næringsliv 21. november ber forskerne Simen Markussen og Oddbjørn Raaum Nav snarest avklare om permitteringer begrunnet med grunnrenteskatt og markedsforhold gir rett til dagpenger. Det hersker åpenbart uklarhet om dagens permitteringspraksis i oppdrettsbransjen er i tråd med loven, og det er behov for at statsråden tydeliggjør regelverket.

Svar:

Permittering innebærer at arbeidstaker er pålagt arbeidsfritak og arbeidsgiver samtidig er fritatt lønnsplikten sin i en midlertidig periode. Arbeidsforholdet består og det forutsettes at arbeidsstansen er midlertidig. Selve permitteringsinstituttet og arbeidsgivers adgang til å permittere er ikke regulert i lov eller forskrift, men framforhandlet mellom partene i arbeidslivet. Når representanten spør om permitteringer i oppdrettsbransjen er lovlige, er svaret at dette er et anliggende for avtaleverket, ikke lovverket.

Arbeidsgivers lønnsplikt under permittering og arbeidstakers rett til dagpenger under permittering er derimot lovfestet i henholdsvis lov om lønnsplikt under permittering og i folketrygdloven § 4-7 med tilhørende forskrifter. Disse regelverkene hører inn under Arbeids- og inkluderingsdepartementets ansvarsområde. La meg si litt om den delen av permitteringsordningen som er regulert ved lov.

Hovedregelen er at bedriftene må betale lønn de første femten dagene av permitteringsperioden, jf. per-

mitteringslønnsloven § 3. Skyldes permitteringen brann, ulykker eller natur-omstendigheter, gjelder ingen slik lønnsplikt. Unntaket for naturomstendigheter er ment å gjelde ekstraordinære forhold. De permitterte kan få dagpenger under permittering, gitt at vilkårene etter folketrygdloven ellers er oppfylt.

Ved permitteringer i fiskeforedlings- og sjømatindustrien gjelder det særregler, både knyttet til lønnsplikt og enkelte regler for dagpenger. Særreglene for fiskeforedlings- og sjømatindustrien er tradisjonelt begrunnet med at råstofftilgangen innenfor denne næringen er mindre forutsigbar enn for de fleste andre næringer. De viktigste særreglene er:

- For fiskeforedlingsindustrien er det billig for arbeidsgiver å permittere: Etter permitteringslønnsloven har arbeidsgivere lønnsplikt på 15 dager i starten av en permitteringsperiode, men for ansatte i fiskeforedlingsindustrien har arbeidsgiver ingen slike dager med lønnsplikt.
- I fiskeforedlingsindustrien er det lavere egenandel for dem som blir permittert: Mens det generelt er tre ventedager før det gis dagpenger til de permitterte, er det for ansatte i fiskeforedlingsindustrien ingen slike ventedager.
- I fiskeforedlingsindustrien kan det permitteres ved mindre fall i aktiviteten: For å ha rett til dagpenger må arbeidstiden være redusert med minst 50 prosent, ifølge det generelle regelverket, mens for permitterte i fiskeforedlingsindustrien er kravet at arbeidstiden er redusert med minst 40 prosent.

Ifølge de generelle reglene kan permitterte motta dagpenger i en like lang periode som arbeidsgivere er fritatt fra lønnsplikt, etter permitteringslønnsloven. I dag gir det rett til dagpenger under permittering i maksimum 26 uker innenfor en 18-månedersperiode, jf. folketrygdloven § 4-7. En tilsvarende dagpengeperiode gjelder også for

permitterte i fiskeforedlings- og sjømatindustrien, men likevel med mulighet for å få forlenget perioden dersom permitteringsårsaken gjelder ekstraordinære naturhendelser.

For at permitterte skal ha rett til dagpenger, må permitteringen tilfredsstillende noen krav. Permitteringen må blant annet skyldes forhold arbeidsgiveren ikke kan påvirke, og arbeidsgiver må ha gjort det som med rimelighet kan forventes for å unngå permittering. Det er ingen særregler for fiskeforedlings- og sjømatindustrien når det gjelder vurderingen av permitteringsårsaken.

Det ordinære regelverket, både når det gjelder antallet dager med lønnsplikt og periode med fritak fra lønnsplikt og korresponderende dagpengeperiode, har blitt hyppig endret, særlig som følge av endrede konjunkturer, men også ved andre uforutsette hendelser, slik som under koronapandemien.

Det er Arbeids- og velferdsetaten som behandler søknader om dagpenger ved permittering. Når slike søknader kommer, vil etaten på vanlig måte vurdere om den konkrete permitteringsårsaken gir rett til dagpenger etter reglene i folketrygden § 4-7. Hovedregelen er at Arbeids- og velferdsetaten legger til grunn at vilkårene for rett til dagpenger under permittering foreligger dersom det dokumenteres at arbeidsgiver og arbeidstaker er enige om at det er grunnlag for permittering, og at arbeidsgiver har gjort det som med rimelighet kan forventes for å unngå permittering. Dersom det likevel er tvil om hvorvidt vilkårene for rett til dagpenger under permittering er til stede, kan Arbeids- og velferdsetaten innhente ytterligere opplysninger om grunnlaget for permitteringen.

I de tilfeller Arbeids- og velferdsetaten må gjennomføre en nærmere vurdering av grunnlaget for permitteringen ved behandling av søknader om dagpenger under permittering, må de gjøre en helhetlig vurdering av bedriftens situasjon, den oppgitte permitteringsårsaken og eventuelle relevante utenforliggende forhold.

SPØRSMÅL NR. 468

Innlevert 21. november 2022 av stortingsrepresentant Erlend Larsen

Besvart 25. november 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Vil forsvarsministeren ta initiativ til en raskere saksbehandlingsspross som ivaretar hensynet til de pårørende på en bedre måte?

BEGRUNNELSE:

Dagbladet skriver den 19. og 21. november at Forsvarsdepartementet i en periode på mer enn 60 år har kjent til at FN har en erstatningsordning for soldater som er drept

eller skadd i FN-tjeneste. FD hevder at departementet ble kjent med ordningen våren 2019. Avisen skriver at FD har vært kjent med ordningen siden 1990-tallet. Det er åpenbart at deler av Forsvaret har kjent til ordningen. Det bekreftes ved at Dagbladet i sin artikkel viser til at en skadd FN-soldat fikk utbetalt erstatning i 1993.

Norske soldater skal ha blitt informert om ordningen før de reiste ut i FN-tjeneste. Jeg vil tro at de færreste av oss som reiste informerte våre pårørende om at de kunne søke FN om erstatning dersom vi ikke kom hjem igjen. Forsvaret har med andre ord et åpenbart ansvar for å informere de pårørende om at det eksisterer en erstatningsordning.

De etterlatte bærer på en stor og tung bølge som følge av savnet etter sine kjære. Forsvaret har et ansvar for å begrense belastningen til de pårørende så mye som mulig.

I Dagbladet den 19. november blir det referert til en søknadsprosess. Så sent som ni måneder etter at søknaden ble sendt ble de pårørende bedt om å sende dokumentasjon på noe så absurd som at den drepte faktisk hadde vært i tjeneste. Det er skremmende dersom Forsvaret selv ikke har denne kunnskapen, både gjennom å ta vare på historien og gjennom loggene fra krigsdagbøker. Det er også vanskelig å forstå at Forsvaret ber om dokumentasjon på familieforhold, noe Forsvaret bør kunne finne på Folkeregisteret. De pårørende ble også bedt om å finne den falnes FN-nummer. Dette nummeret sto på det såkalte Blåkortet, FNs eget «pass», en dokumentasjon som skulle leveres tilbake ved dimitering fra FN-tjenesten.

Kravene til dokumentasjon er åpenbart en ekstrabelastning for de pårørende. Av hensyn til de etterlatte burde Forsvaret bistå de pårørende med en søknad, og Forsvaret bør selv finne dokumentasjon på så å si alt de trenger av informasjon.

Den 26. november 2021 spurte jeg forsvarsministeren om han ville ta initiativ til at etterlattes søknader om erstatning blir prioritert i FD inn mot FN. I svaret skrev ministeren bla at det var behov for å avklare spørsmål om praktiseringen av ordningen og kravene til dokumentasjon med FN.

Svar:

Jeg har forståelse for at prosessen med å søke FN-erstatning kan oppleves som en belastning for den enkelte søker, både etterlatte så vel som veteraner. Det er viktig for meg at den enkelte føler seg ivaretatt i en slik prosess.

Forsvarsdepartementet jobber kontinuerlig med å forbedre saksbehandlingen. Erfaringer fra de søknadene som er sendt frem til FN så langt, er viktig i dette arbeidet. Vi har nå begynt å se resultater på flere områder. Den seneste tiden har vi mottatt mange positive svar fra FN, hvor veteraner tilkjennes erstatning etter ordningen. I løpet av oktober og november mottok vi 17 vedtak om erstatning fra FN. Dermed har vi fått vedtak om erstatning i 20 saker.

Tre saker har fått avslag. Dette viser en høy innvilgelsesprosent blant de behandlede sakene.

På bakgrunn av erfaringen fra tidligere saker, har departementet gjort flere tiltak for å redusere saksbehandlingstiden. Erfaringen så langt gjør også at departementet har bedre oversikt over hvilke dokumenter FN etterspør i den enkelte sak. Et av tiltakene har vært at departementet nå oppfordrer den enkelte søker til selv å sende inn de etterspurte dokumentene i sin sak. Mange besitter allerede de etterspurte dokumentene eller kan fremskaffe disse med enkle midler. Dette tiltaket har allerede redusert saksbehandlingstiden.

Dersom det er søkere som ikke ønsker eller kan innhente de angitte dokumentene selv, bistår departementet så godt som mulig i innhentingprosessen. Dette medfører nødvendigvis at prosessen tar noe lengre tid. Det er heller ikke alle opplysninger departementet har hjemmel til å innhente, eksempelvis opplysninger om slektskap fra Folkeregisteret.

Jeg er tilfreds med at vi nå begynner å få positive svar fra FN på de søknadene som er sendt frem. Departementet vil videreføre arbeidet med å effektivisere saksbehandlingen av disse sakene, slik at belastningen for den enkelte veteran eller etterlatt blir lavest mulig.

SPØRSMÅL NR. 469**Innlevert 21. november 2022 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 25. november 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Ligger den tidligere skisserte tidsplanen for innfasing av taktisk UAV-kapasitet i Hæren fast, på hvilken base er UAVene tenkt lokalisert, og hvilke investeringer i EBA vil dette medføre?

BEGRUNNELSE:

Det er planlagt å anskaffe taktiske UAVer til Hæren i tidsrommet 2024-2028, til en kostnad på 275-450 millioner kroner.

Svar:

Prosjekt for anskaffelse av taktisk ubemannede luftfartøy (T-UAV) til Hæren har i inneværende investeringsplan

planlagte utbetalinger i perioden 2024-2028, med innfasing av materiellet planlagt i slutten av utbetalingsperioden. Forsvaret har utarbeidet en konseptvalgutredning og prosjektet er nå i forprosjektfasen. I denne fasen vil de valgte konseptene utredes mer i detalj gjennom et sentralt styringsdokument.

Beslutning vedrørende lokalisering av anskaffet T-UAV vil bli tatt som et resultat av utredningen i forprosjektfasen. Det er også gjennomført en foreløpig kostnadsanalyse tilknyttet anbefalte materiellkonsepter. Omfanget av EBA-investeringene vil være avhengig av type og antall materiell som blir valgt. EBA-behov vil derfor først bli avklart etter forprosjektfasen av materiellprosjektet.

SPØRSMÅL NR. 470**Innlevert 21. november 2022 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 29. november 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

Når kan Stortinget forvente å få overlevert regjeringens forslag til opptrappingsplan plan for å tette inntektsgapet, og opptrappingsplanen med mål om 50 prosent selvforsyningsgrad?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen skal:

«Legge fram og gjennomføre ein opptrappingsplan for trygg matproduksjon på norske ressursar og setje eit mål for sjølvforsyningsgrad av norske jordbruksmatvarer, korrigert for import av forråvarer, på 50 prosent.»

Ved Stortingets behandling av Statsbudsjettet for 2022 la Ap, Sp og SV fram følgende vedtaksforslag for inntektsambisjon:

«Stortinget ber regjeringa legge frem en forpliktende og tidfestet plan i løpet av 2022 for å tette inntektsgapet mellom

bønder og andre grupper i samfunnet. Inntektsgapet skal tettes uavhengig av bruksstørrelse, produksjon og landsdel.»

Ingen slik plan er enda varslet av regjeringen per 21. november 2022.

Tvert imot la 3. oktober i år Ekspertutvalget for måling av inntekt i jordbruket, også kjent som Grytten-utvalget, fram sin rapport. Planen er at rapporten skal ligge på høring i tre måneder for å ta imot innspill til prosessen videre for tetting av inntektsgapet.

I februar ble næringskomiteen enige om følgende merknad:

«Flertallet er enig om at målet om å tette inntektsgap og øke selvforsyning skal være førende prinsipper i jordbrukspolitikken og i utforming av statens forhandlingsgrunnlag for jordbruksoppgjørene.»

Regjeringen har både i Hurdalsplattformen, og i Stortinget lovet å trappe opp matproduksjonen på norske ressurser, selvforsyningen i norsk jordbruk, samt å tette

inntektsgapet mellom bønder og andre grupper i samfunnet. Likevel har ikke regjeringen levert konkrete strategier eller tidshorisonter for når planene er forventet levert eller hvilke aktører som skal delta i utviklingen av dem.

Svar:

Samfunnsoppdraget for jordbruket er å sikre befolkningen nok og trygg mat produsert på norske ressurser. For å sikre landbruk i hele landet, økt verdiskaping og redusert klimabelastning fra jordbruket, er det nødvendig med økt lønnsomhet.

Regjeringen har i Hurdalsplattformen satt ambisiøse mål for norsk matproduksjon og norsk jordbruk. Både om at den aktive bonden skal ha inntektsmuligheter på linje med samfunnet for øvrig og om å øke norsk selvforsyningsgrad.

Den urolige verdenssituasjonen viser med all tydelighet at det er viktig å satse på norsk jordbruk og sørge for at næringa kan bidra til at selvforsyningsgraden kan økes. Regjeringen har fra dag én vist at vi følger opp våre store ambisjoner for norsk matproduksjon. Først med tilleggsforhandlinger høsten 2021, som var avgjørende i en ekstraordinær situasjon med ekstrem kostnadsvekst. Videre har regjeringen innført strømstøtte til jordbruket, og ikke minst har vi gjennomført et særdeles viktig jordbruksoppgjør, der vi gjennom en betydelig satsing bidro til at inntektsmulighetene i jordbruket kan økes mer enn i samfunnet for øvrig.

Inntektsberegningsutvalget for jordbruket ble oppnevnt av Solberg-regjeringen den 13. august 2021. Ut-

valget skulle vurdere grunnlag og forutsetninger for sammenligning av næringsinntekter i jordbruket med lønn for arbeidstakerne. Utvalgets arbeid har gitt omfattende ny dokumentasjon av bønders inntektssituasjon og inntektsutvikling, og utvalget har lagt fram forslag til mulige beregningsmåter for næringsinntekt i jordbruket. Utvalgets rapport, NOU 2022: 14 Inntektsmåling i jordbruket, er nå på høring med frist 16. januar 2023. Høringsinnspillene er svært viktige for oss, og sammen med rapporten vil de gi et godt og omfattende grunnlag for det videre arbeidet både med å utvikle grunnlagsmaterialet til jordbruksoppgjøret og med å bedre jordbrukets inntektsmuligheter. Dette er omfattende og krevende spørsmål, og vi vil jobbe for å få saken fram så fort som det er forsvarlig.

Budsjettnemnda for jordbruket vil uansett legge fram et best mulig grunnlagsmateriale, innenfor de rammene de har for sitt arbeid, i april 2023. Men jeg vil understreke at gode jordbruksoppgjør ikke står og faller på behandling av Grytten-utvalgets arbeid.

Regjeringen jobber kontinuerlig for å bedre rammebetingelsene for norsk matproduksjon. Det historisk gode jordbruksoppgjøret i 2022 er et eksempel på det, og var svært viktig for å sikre norsk selvforsyning i en turbulent tid. Vi er godt i gang med å oppfylle våre ambisjoner både for økning av inntektsmuligheter og økt norsk selvforsyning. Vi vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte og tidspunkt, for videre oppfølging av disse viktige problemstillingene.

SPØRSMÅL NR. 471

Innlevert 21. november 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 28. november 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Vil regjeringen fordømme Tyrkias folkerettsstridige angrep i Syria og Irak og ta opp saken i FNs sikkerhetsråd, og vil utenriksministeren under NATO-møtet i Romania 29. og 30 november kreve at Tyrkia avslutter krigføringen i Syria og Irak?

BEGRUNNELSE:

Natt til lørdag 19. november i år gikk NATO-landet Tyrkia til angrep på kurdiske områder i Syria og Irak. 40 men-

nesker er drept, deriblant flere sivile og en journalist. Det autoritære Erdogan-regimets angrepskrig er rettet mot kurdiske og andre demokratiske grupper som drev IS ut av store områder i Syria. Invasjonen som har ikke mandat fra FNs sikkerhetsråd, er et soleklart brudd på folkeretten; bidrar til mer etnisk rensing og styrker IS. Dessuten har Tyrkia koordinert invasjonen med det iranske regimet, som også angriper den kurdiske befolkningen både i Iran og Irak.

Stortingsflertallet har fastslått at Norges deltakelse i FNs sikkerhetsråd innebærer en forsterket forpliktelse til

å fremme internasjonal fred og sikkerhet. Denne forpliktelsen ikke er åpenbart ikke forenelig med å tie når NATOs nest største hær brukes til å knuse våre kurdiske allierte som bidro til å nedkjempe IS. Likevel fastslo NTB 20. november at vestlige land ikke hadde reagert på Tyrkias angrep på kurdiske og syriske mål i Nord-Syria.

Norge har en plikt til å gjøre hva vi kan for å stanse den tyrkiske angrepskrigen før enda flere sivile blir drept og flere rammes av etnisk rensing. Dette kan Norge gjøre ved å ta opp saken i FNs sikkerhetsråd og på det kommende møtet for NATOs utenriksministere i Romania 29.-30. november. Å tie når Norges NATO-allierte bryter FN-paktens forbud mot angrepskrig, undergraver både folkeretten og Norges troverdighet som forsvarer av folkeretten.

SPØRSMÅL NR. 472

Innlevert 21. november 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 29. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilke vurderinger ligger bak at regjeringen har besluttet å hente migranter fra skipet Ocean Viking og innebærer beslutningen noen endring i regjeringens relokalisering-politikk?

BEGRUNNELSE:

Det ble fredag 18. november kjent at regjeringen har besluttet å ta imot 20 personer fra skipet Ocean Viking. Regjeringen har sagt at bakgrunnen for denne beslutningen er en prekær humanitær situasjon om bord på Ocean Viking. Regjeringen har understreket at de som skal tas imot skal ha en høy sannsynlighet for innvilgelse av beskyttelse i Norge. Det er uklart hvilke grep norske myndigheter gjør for å avklare beskyttelsesbehovet i forkant. Videre har regjeringen sagt at Norge verken har noen forpliktelse eller ansvar for å ta imot personer hentet av skip som reiser under norsk flagg.

Det er likevel en viss sannsynlighet for at andre land i Europa vil kunne presse Norge til å ta imot migranter hentet av norske skip når regjeringen ved en anledning har åpnet for dette. At Norge påtar seg et slikt ansvar i denne

Svar:

Regjeringen ser med uro på meldingene om tyrkiske luftangrep i Irak og Syria. Alle tap av sivile liv er dypt beklagelig. Vi anerkjenner at Tyrkia har sikkerhetsbehov og registrerer at tyrkiske myndigheter ser luftangrepene i sammenheng med terrorangrepet i Istanbul 13. november. Regjeringen har fordømt terrorangrepet. Samtidig har Irak og Syria krav på respekt for landenes suverenitet og territoriale integritet. Vi er bekymret for at angrepene bidrar til å destabilisere regionen og svekke Anti-ISIL-koalisjonens innsats for å bekjempe ISIL.

Norge forventer at alle parter respekterer folkeretten og beskytter sivile. Vi oppfordrer til deeskalering.

Norge har vært og vil fortsette å være tydelige i FNs sikkerhetsråd på behovet for etterlevelse av FN-pakten og folkerettens regler om maktbruk. Vi har gjennomgående oppfordret til respekt for staters suverenitet og territoriale integritet.

enkeltsaken kan derfor få konsekvenser for fremtidige saker. Dette innebærer noen dilemma, både knyttet til migrasjon og til havretten. Det vil ikke være bærekraftig dersom migranter uten beskyttelsesbehov fraktes rundt til ulike land i Schengen-området. Disse personene bør raskest mulig returneres til opprinnelsesland.

Svar:

Regjeringens politikk med hensyn til relokalisering fra skip som seiler under norsk flagg og driver med søk og redning i Middelhavet ligger fast. Norge, som flaggstat, har ikke et ansvar etter havretten for personer som tas om bord i norskflaggede skip driftet av NGO-er i Middelhavet. Reddede personer om bord på slike private norskregistrerte skip i Middelhavet vil heller ikke kunne anses å være innenfor norsk jurisdiksjon i menneskerettslig forstand. Norge vil derfor heller ikke ha en plikt til å behandle eventuelle asylsøknader fra disse etter menneskerettskonvensjonene.

Denne politikken er gjort gjeldende i forbindelse med regjeringens beslutning om norsk tilslutning til den midlertidige solidaritetsmekanismen for middel-

havslandene og vårt tilbud om å relokalisere 200 asylsøkere fra disse landene. Vi har i tilknytning til denne mekanismen kommunisert tydelig den norske politikken hva gjelder migranter om bord på norskflaggete skip overfor EU, og bilateralt overfor aktuelle land. Regjeringen mener videre at det generelt er viktig å unngå en kobling mellom relokalisering og søk- og redningsskip driftet av NGO-er. Vi kan ikke utelukke at redningsoperasjoner i regi av NGO-skip bidrar til økt smuglertrafikk, og jeg ønsker ikke at det på noen måte skal legges til rette for denne virksomheten.

Norsk politikk ligger altså fast med hensyn til relokalisering. Når regjeringen likevel konkluderte med å bistå Frankrike med relokalisering av et mindre antall migranter fra Ocean Viking, så skyldes dette en ekstraordinær situasjon. Skipet ble nektet anløp i Italia, og etter flere uker til sjøs ble de humanitære forholdene for migrantene om bord på skipet svært vanskelige. For å løse denne situasjonen aksepterte Frankrike å ta imot skipet, og anmodet samtidig landene tilsluttet solidaritetsmekanismen om bistand til å ta imot migrantene ombord.

For å hjelpe Frankrike i en vanskelig situasjon, besluttet Norge å bidra med relokalisering av 20 migranter. Disse er del av en gruppe på rundt 230 personer om bord på skipet. Relokaliseringen fra Ocean Viking må forstås som et ad hoc-tiltak i en prekær situasjon, og jeg mener derfor at denne bistanden fra norsk side ikke vil få konsekvenser for fremtidig håndtering av slike saker.

Jeg viser for øvrig til at også den forrige regjeringen bidro til relokalisering av asylsøkere. I forbindelse med EUs midlertidige relokiseringsordning i perioden 2015 – 2017, der alle medlemslandene var forpliktet til å delta, men få gjorde det, bidro Norge med relokalisering av 1 509 asylsøkere fra Hellas og Italia. I 2018 relokaliserte Norge syv asylsøkere fra Malta ifm. Europakommisjonens ad hoc-tiltak knyttet til et NGO-skip med svært vanskelige humanitære forhold ombord. I 2021 relokaliserte Norge 51 asylsøkere fra Hellas innenfor rammen av et europeisk initiativ. Samarbeid med andre europeiske land om relokalisering av asylsøkere fra et eller flere europeisk land ved Middelhavet er dermed ikke et nytt fenomen, men noe også den forrige regjeringen bidro med.

SPØRSMÅL NR. 473

Innlevert 21. november 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 25. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Oljefondet har i sin klimaplan mål om netto nullutslipp innen 2050 for selskapene i porteføljen. En ekspertgruppe nedsatt av FNs generalsekretær la nylig fram en rapport om hva som kreves av selskaper og investorer med netto-null mål. Ekspertgruppen fastslår at finansinstitusjoner bør ha en policy om å ikke investere i selskaper som er koblet til avskoging og bør eliminere landbruksdrevet avskoging fra sin portefølje innen 2025.

Er regjeringen enig i dette, og hva vil den gjøre for at oljefondet følger dette?

Svar:

Forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) har ett mål. Det er høyest mulig avkastning innenfor akseptabel risiko, slik dette er nedfelt i lov om Statens pensjonsfond og forvaltningsmandatet fra Finansdepartementet til Norges Bank. Innenfor denne finansielle målsettingen skal fondet forvaltes ansvarlig. Det er bred politisk enighet

om investeringsstrategien og rammene for forvaltningen av SPU, og at fondet ikke er et virkemiddel i utenriks- eller klimapolitikken.

I meldingen Statens pensjonsfond 2022 la regjeringen opp til å styrke og videreutvikle arbeidet med klimarisiko i SPU innenfor målet om høyest mulig avkastning. Nye bestemmelser i mandatet til Norges Bank trådte i kraft 12. september, jf. omtale i Nasjonalbudsjettet 2023 (meld. St.1 (2022-2023)). Endringene støtter opp om regjeringens ambisjon om at fondet skal være ledende på ansvarlig forvaltning og håndtering av klima- og naturrisiko.

Som en langsiktig investor med eierandeler i et stort antall selskaper globalt, er det i fondets finansielle interesse at verdensøkonomien omstilles til et lavutslippssamfunn på en ordnet måte. Norges Banks arbeid med ansvarlig forvaltning skal baseres på et langsiktig mål om at selskapene fondet er investert i innretter virksomheten slik at den er forenlig med globale netto nullutslipp i tråd med Parisavtalen.

Gjennom å være en ansvarlig og aktiv eier med tydelige forventninger til selskapene om klimarisikohåndter-

ing og troverdige planer for omstilling, vil Norges Bank bidra til en mer ordnet overgang og derigjennom støtte opp om fondets langsiktige finansielle mål.

Norges Bank har forventninger til selskapers klimarisikohåndtering knyttet til bærekraftig arealbruk og selskapers systemer for å avdekke, vurdere og håndtere risiko for landforringelse og avskoging både i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Norges Bank har i flere av de årlige rapportene om ansvarlig forvaltning omtalt selskapsdialog om avskoging bl.a. med banker, der deres aktsomhetsvurderinger, retningslinjer for utlån til selskaper som bidrar til avskoging og rapportering om dette er sentralt. Videre har Norges Bank i sin rapportering pekt på at vurderinger av avskoging inngår i bankens selskapsanalyser og risikoovervåkning og at den har solgt seg ut av en rekke selskaper som følge av finansielle vurderinger knyttet til avskogingsrisiko.

I 2021 la Norges Bank frem et nytt forventningsdokument om hvordan selskapene bør ta hensyn til biologisk mangfold og bærekraftig bruk av økosystemer i sin forretningsvirksomhet. Selskaper med drift eller verdikjeder knyttet til landbruk forventes å ha retningslinjer for bærekraftig jordbruk og en tydelig plan for hvordan disse

iverksettes. Banken ble i 2021 også medlem av initiativet Task Force on Nature-related Financial Disclosure (TNFD), som har som formål å utvikle et rammeverk for rapportering og håndtering av naturrisiko. Den årlige rapporten om ansvarlig forvaltning for 2021 omtaler hvordan Norges Bank har tatt i bruk det nye forventningsdokumentet i selskapsdialogen, stemmegivningen, og i risikoovervåkingen. Banken har også solgt seg ut av selskaper begrunnet ut fra uakseptabel risiko knyttet til biologisk mangfold.

Regjeringens ambisjon er at SPU, innenfor rammene av å være et stort, statlig, globalt og langsiktig fond, skal være ledende på ansvarlig forvaltning. Forutsetningen om at den ansvarlige forvaltningen skal være sentralt i håndteringen av klimarisiko endrer ikke på at fondet har én overordnet, finansiell målsetting, men understøtter denne. Det ligger også til grunn for Norges Banks klimahandlingsplan. Det er tett oppfølging av og åpenhet om Norges Banks forvaltning. Finansdepartementet følger tett opp Norges Banks forvaltning og rapporterer til Stortinget gjennom den årlige fondsmeldingen. Jeg mener bankens omfattende arbeid med ansvarlig forvaltning gjør at denne ambisjonen gjenspeiles i den løpende forvaltningen.

SPØRSMÅL NR. 474

Innlevert 21. november 2022 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 30. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvordan merknadene om Sørterminalen fra en samlet transport- og kommunikasjonskomite til statsbudsjettet for 2021 og 2022 har blitt fulgt opp, og hva som kan ventes av oppfølging i tiden fremover?

BEGRUNNELSE:

Arbeidet med Inter City til Hamar skal fullføres i 2027. Langs den nye traseen passerer det nye sporet tømmerterminalen på Sørli. Dette er Dovrebanens største, nyeste og mest effektive tømmerterminal i Innlandet. Det vil den være også i fremtiden, siden sporarrangementet på Sørli skal forbedres og kobles til det nye IC-sporet. Tømmerterminalen ligger 3 kilometer langs høystandard veg fra et av landets tyngste krysningspunkter for gods langs veg. Hele 3000 døgnpasseringer med lastebilvogntog registreres i dette vegknutepunktet rett ved Sørli. Helt siden 90-tall-

et har Stortinget hatt en målsetting om å laste mer gods fra veg til jernbane, men målsettingen er ikke innfridd av samferdselsmyndighetene. Dette forholdet er grundig beskrevet av Riksrevisjonen, som har gjort en analyse av årsakene i en rapport av 2018. Rapporten viser blant annet at jernbanemyndighetene generelt ikke legger til rette for godsomlasting underveis i store jernbaneprosjekter. Sørli er riktig plassert for å fange mest mulig gods fra veg. De mest kostbare investeringene ved tilknytning til IC blir gjort for tømmerterminalens del, og kan koples til en såkalt «flerbruksterminal» der gods kan lastes mellom veg og bane. Store områder rundt terminalen er planavklart for industriutvikling, og mange interessenter med eksportplaner avventer for å se om en flerbruksterminal blir en realitet, siden en slik terminal vil åpne for effektiv inntransport av råvarer og uttransport av ferdige produkter. Stortingets transport- og kommunikasjonskomite har ved behandlingen av statsbudsjett for både 2020 og 2021 bedt om at en flerbruksterminal på Sørli blir utredet. Så langt

har ingenting skjedd, og det nærmer seg at anleggsarbeidene for IC blir iverksatt på stedet.

Svar:

Som stortingsrepresentanten skriver, er Sørli-terminalen stor og viktig. Terminalen er privat eid, og lokale interessenter ønsker å videreutvikle Sørli-terminalen. I forbindelse med byggingen av dobbeltspor Sørli-Åkersvika har Bane NOR lagt opp til at staten tar en betydelig kostnad for å tilrettelegge for at terminalen kan bli enda mer effektiv. Totale kostnader for dette er estimert til om lag 175 mill. kroner.

Det var tidligere en uenighet mellom Bane NOR og interessentene som vil videreutvikle terminalområdet om hvorvidt Bane NORs planlagte arbeid i tilknytning til terminalen var tilstrekkelig, men denne er nå avklart.

Transport- og kommunikasjonskomiteen hadde en merknad i innst. 13 S (2021-2022) der den ga uttrykk for at det er gjort for lite for å sikre utvikling av terminalen på Sørli. Som en oppfølging av dette sendte Samferdselsdepartementet brev til Jernbanedirektoratet 25.04. 2022, der direktoratet ble bedt om å be Bane NOR om å gå i dia-

log med interessentene som ønsker en fremtidig utvidelse av terminalen. Dette skulle skje under forutsetning av at prosjektet ikke forsinkes og at statlige budsjettmidler ikke øker, eventuelt at merkostnadene dekkes av interessentene.

Etter ytterligere dialog mellom Bane NOR og interessentene, er hovedkonklusjonen at partene er enige i at den planlagte forsterkningen av på- og avkjøring fra nytt dobbeltspor på Sørli, og tilhørende oppgradering inne på terminalen, fremstår som tilfredsstillende, og at utviklingen av terminalområdet legger til rette for Sørli som en fremtidig flerbruksterminal. Dette er også omtalt i Prop. 1 S (2022-2023).

Interessentene har signalisert at de fremover ønsker å gjennomføre en mulighetsstudie for å utvikle Sørli til en flerbruksterminal. Samferdselsdepartementet har ingen motforestillinger til et slikt initiativ, og Bane NOR har informert om at de stiller seg positive til å være en faglig bidragsyter inn i et slikt arbeid. En slik mulighetsstudie må imidlertid gjennomføres uavhengig av fremdriften på prosjektet Kleverud – Sørli – Åkersvika.

SPØRSMÅL NR. 475

Innlevert 21. november 2022 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 25. november 2022 av utviklingsminister Anne Beathe Kristiansen Tvinneim

Spørsmål:

Vil regjeringa arbeida aktivt for at utviklingsland som Pakistan blir omfatta av det nye FN-fondet for tap og skade ved klimaødeleggingar?

GRUNNGJEVING:

Med usikkerheit rundt 1,5 gradersmålet og manglande tilslutning til nedfasing av fossile brennstoff låg klimatoppmøtet i Egypt an til å bli ein total fiasko. Men på overtid lukkast heldigvis verdas utviklingsland – med støtte av blant anna Noreg - med ei mangeårig kampsak. Etablering av eit fond for tap og skade vart vedtatt.

Vedtaket var særleg viktig fordi klimaendringane allereie har fått alvorlege følgjer i land som ikkje har økonomi til å handtera store øydeleggingar. Fleire av dei landa som vert hardast ramma har i liten grad medverka til klimaendringane, og derfor var det svært viktig at klimatoppmøtet slo fast at industrialiserte land har eit ans-

var for å hjelpa fattige land når infrastrukturen deira vert tapt og skadd som følgje av ein varmare klode. Vedtaket var også viktig for å oppretthalda den heller skjøre tilliten mellom fattige og rike statar.

Denne tilliten heng likevel i ein tynn tråd. Av vedtaket frå Egypt kan me lesa at fondet skal hjelpa land som er «spesielt sårbare for dei ulike følgjene av klimaendringane». Kva land som vil nyta godt av dette fondet og ikkje er altså ikkje avklart. Det vil vera opp til ein komité beståande av 24 medlemmer – 10 frå industrialiserte land og 14 frå utviklingsland – å definera rammene for eit slikt fond.

Pakistans klimaminister jubla då vedtaket i Egypt vart fatta. Den enorme flaumen som ramma Pakistan tidlegare i år la ein tredel av landet under vatn, noko som øydela millionar av heimar, avlingar, skular, legekantar og vegar. Flaumen skapte ei stor bølge med internt fordrivne og vassborne sjukdomar i eit land som sleit med store nok utfordringar frå før. Internasjonale organisasjonar har

slått fast at dette ikkje var ein «vanleg» flaum, men at han kom som følgje av at temperaturen på jorda går opp. Årets flaum i Pakistan er eit av dei mest alvorlege tilfella av ekstremver som følgje av klimaendringar. Det nye FN-fondet for tap og skade må vera til hjelp ved katastrofar som flau- men i Pakistan om me skal kunna kalla det ein suksess.

Det betyr at ulike land uavhengig av såkalla økonomisk status må inkluderast – mellominntektsland så vel som MUL, «landlocked» land så vel som øystatar. «Spesielt sårbare» må definerast ut frå omfanget av katastrofen så vel som landets evne til å handtera krisa.

Svar:

Det er eit klart behov for auka midlar til å førebygge og handtere tap og skade som følge av klimaendringane. Regjeringa er derfor glad for at ein kom til semje under COP 27 i Sharm el-Sheikh om å styrke finansieringa av tap

og skade til utviklingsland som er særleg sårbare for klimaendringane.

Det nye fondet for tap og skade som skal opprettast som ein del av styrkinga av finansieringsmekanismane retta mot tap og skade, skal støtte utviklingsland som er særleg sårbare for klimaendringane. Arbeidet med å operasjonalisere fondet har ikkje starta. Det ligg heller ikkje føre detaljar med omsyn til fondet si innretting. Det blir derfor for tidleg å gå inn på kva kriterier ein vil legge til grunn i fondet sitt arbeid. Det er likevel liten tvil om at Pakistan er eit utviklingsland som er svært sårbart for klimaendringane. Flaumkatastrofen i landet i haust er et sterkt døme på det.

Regjeringa ønsker å bidra aktivt til at det nye fondet blir eit målretta og effektivt verktøy for støtte til klimasår- bare utviklingsland.

SPØRSMÅL NR. 476

Innlevert 22. november 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 30. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

På kva måte har Finansdepartementet tatt omsyn til inngåtte fastpriskontraktar (PPAar) og plasseringa av vindkraftverk i dei ulike prisområda ved utrekninga av provenyet frå grunnrenteskatt på vindkraft for 2023?

GRUNNGJEVING:

Finansdepartementet seier sjølv at utrekningane er svært usikre, og bransjen sjølv har gjennom pressa gitt uttrykk for at provenyet truleg er alt for høgt. Dette fordi ein må ta med i reknestykket at mykje vindkraft er plassert i NO3 og NO4, og/eller har inngått PPAar på eit prisnivå langt under forventa marknadspris for 2023 i dei øvrige regionane.

I svaret ber eg om ei oversikt over fordelinga av vindkraftverk/-produksjon i dei ulike prisområda, og kor stor del av vindkraftverka/-produksjonen som verken ligg i dei to nordlegaste prisområda eller har inngått PPAar.

Svar:

Finansdepartementet har vore tydeleg på at provenyanslaget for grunnrenteskatt på landbasert vindkraft er svært usikkert og avheng av kva føresetnadar som vert lagt til grunn om pris.

I provenyanslaget er det teke omsyn til at vindkraft- tanlegg ligg i ulike prisområde. I fordelinga av vindkraft- volumet mellom prisområda NO1–NO5 er Norges vass- drags- og energidirektorat si vindkraftdatabase¹ lagt til grunn. Provenyanslaget er gjort med utgangspunkt i framtidsprisar per 1. august 2022. Tidspunktet er valt av omsyn til budsjettprosessen i regjeringa. For NO1 er det lagt til grunn ei pris på 182,7 øre/kWh, for NO2 193,9 øre/ kWh, for NO3 36,4 øre/kWh, for NO4 25,5 øre/kWh og for NO5 179,9 øre/kWh. Vidare er det ut frå skjønn gjort føresetnadar om volum og prisnivå for fastprisavtalar. Det er teke omsyn til at prisnivået på slike avtalar kan være vesentleg lågare enn spotmarknadsprisane vi for tida ser i Sør-Noreg.

Forslaget om grunnrenteskatt på landbasert vindkraft vil verte sendt på høyring innan utløpet av 2022. Alle som har innspel til forslaget, vert oppfordra til å sende inn

¹ <https://www.nve.no/energi/energisystem/vindkraft/vindkraftdata/>

høyringsvar. Departementet vil gå gjennom innspela før eit endeleg forslag vert lagt fram for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 477

Innlevert 22. november 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 29. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvilket hjemmelsgrunnlag er det regjeringen benytter for å transportere 20 illegale migranter fra Frankrike til Norge?

BEGRUNNELSE:

Statsråden har besluttet å transportere 20 mennesker uten gyldige reisedokumenter fra Frankrike til Norge. Det er på det rene at disse personene ikke har lov å verken passere Schengens yttergrense, eller Norges riksgrense. Spørsmålsstiller lurer derfor på hvilken lovhjemmel statsråden har tatt i bruk for å omgå det regulære lovverket.

Svar:

Regjeringen har akseptert en anmodning fra EU om å bidra med relokalisering av 20 migranter som har blitt satt i land i Frankrike. Disse var del av en gruppe på rundt 230 personer som ble reddet av et NGO-skip i italiensk farvann. Italia nektet skipet anløp til italiensk havn. Skipet seilte deretter til Frankrike og fikk sette i land migrantene der. Migrantene kommer fra flere land, og det vil også kunne være personer med beskyttelsesbehov blant disse. Norge vil prioritere å ta imot personer med høy sannsynlighet for å ha et beskyttelsesbehov.

Det vil bli gitt innreisetillatelse etter utlendingsloven § 126 fjerde ledd, og personene vil bli telt på kvoten for overføringsflyktninger. Dette følger samme praksis som den forrige regjeringen la til grunn for relokalisering av 51 migranter fra Hellas i 2021, etter at det ble gitt tilbud i 2020, jf. instruks GI-12/2020 Frivillig relokalisering av asylsøkere som befinner seg i Hellas.

Den forrige regjeringen bidro til relokalisering av asylsøkere også før 2020. I forbindelse med EUs midlertidige relokiseringsordning i perioden 2015 – 2017, der alle medlemslandene var forpliktet til å delta, men

få gjorde det, bidro Norge med relokalisering av 1 509 asylsøkere fra Hellas og Italia. I 2018 relokaliserte Norge syv asylsøkere fra Malta ifm. Europakommisjonens ad hoc-tiltak knyttet til et NGO-skip med svært vanskelige humanitære forhold ombord. Samarbeid med andre europeiske land om relokalisering av asylsøkere fra et eller flere europeisk land ved Middelhavet er dermed ikke et nytt fenomen, men noe også den forrige regjeringen bidro med.

SPØRSMÅL NR. 478**Innlevert 22. november 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 25. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Korleis vil samferdselsministeren rigge arbeidet med utforming av neste Nasjonal Transportplan slik at organisasjonslivet og sivilsamfunnet på ein reell måte kan bidra inn i arbeidet med å utvikle ein berekraftig NTP 2025-2036?

GRUNNGJEVING:

I arbeidet med Nasjonal transportplan har transportetatane ei sentral rolle, mellom anna med å gjennomføre analyser og tilføre grunnkunnskap om transportutviklinga.

Sidan NTP utgjer ein så viktig del av samfunnsutviklinga, er det heilt avgjerande at også organisasjonar frå sivilsamfunnet får delta i prosessen på ein høveleg måte. Det gjer at vi får løfta viktige samfunnsprosmål knytt til transportplanen, slik som miljø og klima. Det vil også skape betre forankring i samfunnet at organisasjonar frå sivilsamfunnet får ta del i arbeidet.

No har regjeringa bestemt at neste NTP skal leggst fram i 2024, eitt år tidlegare enn vanleg. Det gjer at det blir mindre tid til arbeidet før fremjinga av ny NTP for Stortinget. Dette, saman med tilbakemeldingar om for lite involvering av aktørar utanfor dei statlege transportetatane i forkant av gjeldande NTP, gjer at Venstre ønskjer å vite korleis Samferdselsdepartementet og ministeren vil sikre samfunnet sine innspel i prosessen som no pågår fram mot framlegging av ny NTP i 2024.

Dette handlar dels om at prosessen må bli meir transparent. Materialet frå transportetatane i førre runde var svært omfattande, fragmentert og fagleg krevjande. Det kan lett skape ein type demokratisk utanforskap, der mange aktørar utanfor dei tunge statlege fagmiljøa verken har spissa nok kompetanse eller ressursar til å setje seg inn i og vurdere materialet frå transportetatane. Det kan gjere at viktige innspel går tapt.

I førre NTP-runde var det også slik at sentrale deler av transportetatane sine vurderingar, spesielt det som gjekk på berekning av klimateffektar og energieffektivitet, ikkje var ferdig då høringsfristen gjekk ut. Med tanke på kor viktig reduksjon av utsleppa frå transportsektoren er for å redusere norske klimautslepp samla, er det svært uheldig. Heile 60 prosent av utsleppa i ikkje-kvotepiktig sektor kjem frå transportområdet.

Tidlegare la transportetatane fram ein heilskapleg plan som var på høyring før departementet utforma endeleg forslag til NTP. Om det er mulig å gjere med den tid-

splanen som regjeringa no har lagt, er uklart, men det er uansett svært viktig at ein legg til rette for sterkare involvering og medverknad frå aktørar i sivilsamfunnet på eit tidlegast mulig tidspunkt i NTP-prosessen.

Svar:

Det er sjølv sagt viktig for regjeringa at plangrunnlaget til neste nasjonale transportplan (NTP) blir godt forankra. Sjølv om det er bestemt at NTP skal leggst fram i 2024, eitt år tidlegare enn vanleg, er det viktig for meg at både organisasjonsliv og sivilsamfunn blir involverte og får medverke i prosessane som no pågår.

Samferdselsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet vil mellom anna halde eit innspelsmøte vinteren 2023. Her vil representantar frå miljøørsla, fagforeiningar, arbeidsgivarforeiningar, brukar og -bransjeorganisasjonar og andre interesseorganisasjonar bli inviterte til å gje sine innspel. Svara på dei to oppdraga Samferdselsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet har gitt til dei statlege transportetatane vil òg leggst ut på offentleg høyring fram mot sommaren 2023. Her vil både organisasjonsliv og sivilsamfunn kunne gje sine innspel.

Me har òg invitere fylkeskommunane, dei fire største byane, Sametinget og næringsliv til et tilsvarande seminar 12. desember 2022. Med desse aktørane vil vi også ha regionale møter hausten 2023. Eg oppfattar at fylkeskommunane òg har deira eigne innspillmøte kor både organisasjonsliv og sivilsamfunn har høve til å påverke kva dei regionale myndigheitene spel inn til departementa.

I tillegg til prosesser i regi av departementa, har dei statlege transportetatane halde eit eige innspelsmøte og deltatt på andre møte med eit bredt spekter av brukar- og interesseorganisasjonar. Det bidreg til at deira innspel blir høyrde inn i transportetatane sitt arbeide.

Det er viktig for departementa at prosessen med ny NTP er transparent. Difor blir oppdrag frå departementa til transportetatane og svar me mottar, inkludert frå den offentlege høyringa, lagd ut og er offentleg tilgjengeleg på www.regjeringen.no. Opplegget med offentlege delrapportar og -svar, som blei innførte med førre NTP-prosess og vidareført no, gir mogelegheit for mykje innsyn undervegs i prosessen. Eg meiner prosessen i seg sjølv ikkje hadde blitt meir transparent av at transportetatane hadde levert eit heilskapleg plangrunnlag, slik representanten Bjørlo antyd.

I førre NTP-runde fekk dei statlege transportetatane ein rekke deloppdrag frå departementet, slik at materialet frå etatane var svært omfattande. Denne gongen har me berre gitt to oppdrag. Talet på leveransar bør dermed òg bli meir oversiktleg.

Oppsummert legger regjeringa opp til at arbeidet med neste nasjonale transportplan skal være transparent, og at organisasjonslivet og sivilsamfunnet får godt høve til å involvere seg og medverke i prosessane som no pågår.

SPØRSMÅL NR. 479

Innlevert 22. november 2022 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 30. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Hvor mye har det kostet de siste fire årene at staten betaler lønna til permitterte i oppdrettsnæringen fra første dag, fremfor at arbeidsgiver dekker denne kostnaden på lik linje med andre norske arbeidsgivere?

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har veldig mange ansatte i oppdrettsnæringen blitt permittert fra jobben sin, noe som ikke er unikt for denne næringen på denne tiden av året. Når permitteringen starter har arbeidsgivere lønnsplikt til den permitterte i 15 dager fra første dag av permitteringen. Ett unntak er for fiskeforedlingsbedrifter, som er unntatt fra lov om lønnsplikt under permittering, jf. permitteringslønnsloven § 1 (3). Norsk Næring- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN) organiserer de ansatte i fiskeindustrien og fattet i 2021 er vedtak om at oppdrettsnæringen «er en lønnsom og framoverlent næring som ikke burde ha behov for særskilte ordninger». Er man permittert har man rett på dagpenger fra Nav, og for at permittering skal kunne benyttes kreves det en saklig grunn. Unntaket for sjømatnæringen er viktig, men det er stor forskjell på tilgangen til råstoff for villfiskindustrien og oppdrettsnæringen, og derfor ulike sesongvariasjoner for næringene.

Svar:

Fra mars i år ble den generelle lønnspliktperioden økt fra 10 til 15 dager. Hovedregelen er altså at permitterte mottar ordinær lønn fra arbeidsgiver de første tre ukene av permitteringen (15 dager). I store deler av fireårsperioden 2018 – 2021, var perioden med lønnsplikt 10 dager, og fra mars til september 2020 bare to dager.

Særreglene som gjelder for fiskeforedlings- og sjømatindustrien innebærer at denne næringen ikke har en slik arbeidsgiverperiode. De ansatte kan få utbetalt

dagpenger fra NAV fra første dag. Arbeids- og velferdsdirektoratet har beregnet kostnaden for staten av dette unntaket for fiskeforedlings- og sjømatindustrien for årene 2018 – 2021.

Direktoratet har anslått bruttokostnaden for staten av at NAV betaler dagpenger til de permitterte i stedet for at arbeidsgiver betaler lønn i begynnelsen av permitteringer, slik lønnspliktperiodene var i denne perioden. Beregningene for de fire årene 2018 – 2021 summerer seg til om lag 15 mill. kroner.

Beregningene er basert på en rekke forutsetninger og er svært usikre. Det er ikke tatt hensyn til skatter, avgifter eller andre ordninger. Det er tatt hensyn til at enkelte permitteringer har blitt avsluttet før arbeidsgiverperioden ille vært ferdig.

Beregningene er gjort for den delen av fiskeindustrien som mottar råvarer fra oppdrett. Direktoratet har anslått at oppdrettsnæringen utgjør 30 prosent av de permitterte i fiskeindustrien.

SPØRSMÅL NR. 480**Innlevert 22. november 2022 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 30. november 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvor mye ny kraftproduksjon mener regjeringen må på plass for å innfri Norges nye klimaforpliktelser, og hvordan vil regjeringen sikre at denne kraften blir realisert?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har forpliktet seg overfor FN til å kutte utslippene med 55 % innen 2030. Dette er svært ambisiøse mål, som vil kreve en stor økning i kraftproduksjonen. Miljødirektoratet har anslått i sin klimatiltaksanalyse «grønn omstilling» at en trenger rundt 34 twh for å omstille eksisterende industri og nytt kraftbehov for pågående prosjekter. Økt kraftbehov for etablering av batterifabrikker, datalagring eller hydrogenproduksjon er ikke med i anslagene.

Svar:

Regjeringen har høye ambisjoner i klimapolitikken og arbeider med å forsterke og videreutvikle omstillingen av hele økonomien for at Norge skal bli et lavutslippssamfunn i 2050. Som et svar på oppfordringen fra klimatoppmøtet i Glasgow i fjor meldte Norge i forkant av klimatoppmøtet i Egypt, COP 27, inn et forsterket klimamål under Parisavtalen. Det nye målet er å redusere utslippene med minst 55 prosent innen 2030 sammenliknet med 1990.

På samme måte som for det foregående målet under Parisavtalen, planlegger regjeringen for at det forsterkede klimamålet skal nås i samarbeid med EU. EU er i sluttspurten på å vedta regelverkene som skal sørge for at EUs nettutslipp reduseres med minst 55 prosent innen 2030, den såkalte «Klar for 55-pakken». Etter at dette regelverket er vedtatt, vil Norge ha en formell dialog med EU om, og eventuelt på hvilke vilkår, de ulike delene av regelverket skal gjøres gjeldende for Norge.

Regjeringen har nylig lagt frem sin første klimastatus og -plan som viser hvordan regjeringen planlegger å nå målene i klimapolitikken. Denne planen skal oppdateres årlig. I neste års plan vil vi gjøre opp en status for måloppnåelse i klimapolitikken, herunder for det forsterkede klimamålet for 2030. Der vil vi vurdere behovet for å justere kursen i klimapolitikken og planen vil bli oppdatert ved behov. «Grønn omstilling»-rapporten er i hovedsak en teknisk analyse av hvordan kvotepliktige utslipp kan reduseres. Analysen er relevant for arbeidet med

regjeringens omstillingsmål for hele økonomien i 2030, om å kutte norske utslipp med 55 pst. sammenlignet med 1990, som et delmål på veien mot netto null utslipp og lavutslippssamfunnet.

Det er vanskelig å anslå hvor mye kraftproduksjon som kreves i fremtiden. Dette henger blant annet sammen med at det finnes ulike teknologier som kan gi utslippskutt. Samtidig vil smartere bruk av energi bidra til å dempe behovet for ny kraftproduksjon. I langsiktig kraftmarkedsanalyse fra 2021 anslo NVE at kraftforbruket i Norge ville øke fra 138 TWh i fjor til 159 TWh i 2030. Dette er noe under det dagens nivå på norsk kraftproduksjon i år med normale værforhold.

Tilgang på mer fornybar kraft er slik regjeringen ser det en sentral forutsetning for mange av tiltakene som må gjennomføres for at Norge skal nå vårt nye, mer ambisiøse klimamål. I dag har Norge et kraftoverskudd i år med normale værforhold. For å møte økt etterspørsel blant annet som følge av økt elektrifisering av samfunnet, mener regjeringen det er behov for et taktskifte, både når det gjelder økt produksjon av fornybar kraft og økt nettkapasitet.

Regjeringen har derfor presentert ambisiøse planer for utbygging av havvind. Vi vil også legge til rette for økt kraftproduksjon gjennom opprusting og utvidelse av eksisterende vannkraftverk og har etter mange år med stillstand gjenopptatt konsesjonsbehandlingen av vindkraft på land der kommunene samtykker til dette. I tillegg har regjeringen presentert en rekke tiltak som skal bidra til at vi bruker kraften vi har mer effektivt, og som stimulerer til økt lokal produksjon av kraft.

Regjeringen har nedsatt en bredt sammensatt energikommisjon som skal utarbeide et grunnlag for de langsiktige energipolitiske veivalgene for Norge. Kommisjonen er blant annet bedt om å vurdere Norges energibehov de neste ti-årene, og hvordan vi best kan møte dette med utgangspunkt i norske fornybare ressurser. Regjeringen vil vurdere videre oppfølging når energikommisjonen har lagt fram sitt arbeid.

SPØRSMÅL NR. 481**Innlevert 22. november 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 1. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

En 33 år gammel mann ble skutt i fjor i Tønsberg. Forut for drapet brukte politiet ham som informant. Eksperter mener den avdøde mannen var lettere psykisk utviklingshemmet. Bruk av sårbare grupper til slikt arbeid kan sette deres rettssikkerhet og fysiske sikkerhet i fare. I dag er ikke politiets bruk av informanter lovregulert.

Mener statsråden at politiets informantarbeid må reguleres i lovverket, og mener regjeringen at hensynet til sårbare grupper bør tas særskilt hensyn til i en eventuell lovregulering?

BEGRUNNELSE:

Informantarbeid er viktig for politiets evne til å avdekke og forebygge kriminalitet. Det kan i mange tilfeller være behov for at politiet setter egne rammer og instruksjoner for sitt eget informantarbeid. Likevel kan det være viktig at de overordnede rammene for slikt arbeid reguleres i lov, slik at befolkningen og beslutningstagere er klar over hva slags overordnet juridisk handlingsrom politiet har for bruk av informanter.

Særlig sårbare grupper må også vernes mot informantarbeid som kan sette dem i risiko, med mindre det er eksepsjonelle grunner for at disse menneskene må brukes i enkelte saker. For å skape økt etterrettelighet og ansvarliggjøring for politiets bruk av informanter, kan det derfor være riktig å regulere de overordnede rammene for dette arbeidet i norsk lov.

Svar:

Det er riktig at politiets adgang til å benytte informanter ikke er lovregulert i norsk rett. Bruken av informanter er derimot regulert i Politidirektoratets rundskriv 2022/012 om kilde- og informantbehandling og til dels i riksadvokatens rundskriv nr. 2/2018 om informasjon og provokasjon som etterforskningsmetode og vederlag til politiets kilder.

Begge rundskrivene er supplert av mer detaljerte bestemmelser i instruksjoner som er unntatt offentlighet.

Rundskrivet og instruksjonen fra Politidirektoratet har nettopp til hensikt å sikre korrekt og rettssikker behandling av den enkelte kilde og informant og ivareta sikkerheten både til de nevnte og til politiets personell. Direktoratets normalinstruks om politiets behandling av kilder og informanter, sist revidert i 2022, omhandler uttrykkelig betydningen av eventuelle informanternes livssituasjon,

psykiske stabilitet, tilknytning til eller posisjon i et kriminelt miljø og egnethet som kilde eller informant. Nødvendigheten av integritet, profesjonalitet og høy yrkesetisk standard ved informantbehandling fremheves både i regelverket og i opplæringen av politiets personell i regi av Kripas, som er fagansvarlig for informantbehandlingen i norsk politi, i nært samarbeid med Politihøgskolen

Beskyttelsen av kilder og informanter ble for øvrig styrket ved lov 21. juni 2013 nr. 86, som utvidet muligheten for anonym vitneførsel og påtalemyndighetens adgang til å unnta informanternes identitet fra innsyn.

Det har så langt ikke vært vurdert å være et behov for å lovregulere politiets bruk av informanter. Straffeprosesslovutvalget foreslo ikke en slik regulering. Jeg har vanskelig for å se at en lovregulering vil ivareta mulige sårbare informanter bedre enn dagens regelverk gjør. En lovbestemmelse om bruk av metoden vil nødvendigvis måtte være på et generelt og overordnet nivå.

SPØRSMÅL NR. 482**Innlevert 22. november 2022 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou****Besvart 30. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva er regjeringens begrunnelse for å ikke betale ut lønnsstøtte til bedrifter som har betalt ut lønningene etterskuddsvis, slik de fleste i serverings- og reiselivsbransjen gjør?

Svar:

Det medfører ikke riktighet at det ikke er betalt ut lønnsstøtte til bedrifter som har betalt ut lønningene etterskuddsvis, slik de fleste i serverings- og reiselivsbransjen gjør. Rundt 1 milliard kroner er samlet sett utbetalt under ordningen, hvorav foretak innen serverings- og reiselivsbransjen har mottatt rundt 570 millioner kroner.

Enkelte av bedriftene som utbetaler lønn etterskuddsvis, gjorde likevel ikke dette for desember 2021, slik at de ikke foretok noen lønnsutbetaling i januar 2022. Den aktuelle lønnsstøtteordningen ble utformet slik at faktisk lønnsutbetaling i en måned utgjorde grunnlag for lønnsstøtte den samme måneden. En annen side av dette er at et foretak ikke kunne motta mer støtte for en måned enn de hadde utbetalt i lønn den samme måneden. Ingen lønnsutbetaling i januar 2022 betød derfor ingen lønnsstøtte for den måneden. Denne løsningen har ligget fast hele tiden, og følger av både lov, forskrift, samt skissen som lå til grunn for ordningen som LO, NHO og Virke var med å utforme.

Av lønnsstøtteleven følger løsningen av § 7 annet ledd bokstav d. Av denne fremgår at taket for en måned utgjøres av foretakets «samlede brutto lønnsytelser tillagt arbeidsgiveravgift». En måned uten lønnsutbetaling, utelukker dermed lønnsstøtte for den måneden.

I tråd med forskriftshjemmelen i loven § 7 tredje ledd er dette presisert i lønnsstøtteforskriften § 2-6 første ledd. Her fremgår at taket utgjøres av «grunnlag for arbeidsgiveravgift tillagt arbeidsgiveravgift i støttmåneden». Grunnlag for arbeidsgiveravgift utgjøres nettopp av brutto lønnsytelser.

Prinsippet om at brutto lønnsytelser/grunnlag for arbeidsgiveravgift, tillagt arbeidsgiveravgift, en måned utgjør et tak for støtte den samme måneden, er i tråd med sentrale formål som kommer til uttrykk i proposisjonen som lå til grunn for Stortingets vedtak. Her fremgår bl.a. at «[d]et er viktig for ordningens legitimitet at det etableres gode kontrollmekanismer og tiltak som reduserer risikoen for misbruk og utnyttelse av ordningen.» Videre fremgår det at «[d]epartementet har valgt løsninger som gjør standardisert og automatisk saksbehandling mulig

for behandling av flest mulig søknader». Det fremgår også at «[f]or å utfylle og kontrollere opplysninger fra søkerne, har Skatteetaten som tilskuddsmyndighet behov for å innhente opplysninger fra andre offentlige myndigheter. Dette gjelder særlig ... lønns- og inntektsopplysninger fra Skatteetaten». Det sies også at det er lagt «avgjørende vekt på at administrasjonen av ordningen skal være så enkel som mulig slik at belastningen på Skatteetaten begrenses», samt at «Skatteetaten i stor grad må forvalte ordningen i etatens eksisterende systemer og med gjeldende rutiner».

I tillegg til at løsningen følger av ordlyden i både lov og forskrift, fremgår dermed også av proposisjonen behovet for prinsippet om å knytte støttebeløpet for en måned til foretakenes grunnlag for arbeidsgiveravgift/brutto lønnsytelser. Denne størrelsen var godt kjent for søker og revisor, og den kunne gjenfinnes i Skatteetatens systemer i forbindelse med saksbehandling og kontroll.

Løsningen om at ingen lønnsutbetaling en måned betød ingen lønnsstøtte den samme måneden, er altså i tråd med ordningen slik den ble vedtatt av Stortinget i januar 2022. I tillegg kommer at ordningen på dette punkt harmonerer med skissen som lå til grunn for ordningen i desember 2021, forut for tidspunktet da bedriftene måtte ta en avgjørelse om å permittere eller ikke. Denne skissen ble utformet i nær kontakt med LO, NHO og Virke. Skissen med detaljert informasjon om ordningen ble publisert på regjeringens hjemmesider 17. desember 2021. Det var tett kontakt mellom de nevnte organisasjonene og departementet også etter at skissen ble lagt frem, for å oppklare punkter ved skissen som organisasjonene mente var uklare.

En nærmere redegjørelse for hva som fremgikk av skissen, finnes i svar på skriftlig spørsmål nr. 2497 fra stortingsrepresentant Kaski 7. juli 2022, og jeg viser til dette. Der forklares det videre hvordan særlig kontrollhensyn begrunner at faktisk lønnsutbetaling i måneden, tillagt arbeidsgiveravgift, utgjør grunnlag og tak for lønnsstøtte den måneden, og hvorfor det ikke er aktuelt å endre ordningen.

I svaret det er referert til foran, er det vist til at Skatteetaten på det daværende tidspunkt var kjent med 25 søknader som var berørt av problemstillingen. Oppdaterte tall fra Skatteetaten viser nå at omtrent 41 søknader er berørt. Dette tallet må ses i lys av at rundt 1 milliard kroner er utbetalt under ordningen, og at 4000 søknader har blitt godkjent. Gjeldende bevilgning til denne ordningen er 1 milliard kroner. I en så omfattende

støtteordning er det nødvendig å ha gode kontrollrutiner som kan hindre misbruk.

SPØRSMÅL NR. 483

Innlevert 22. november 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 28. november 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Vil regjeringa vurdere ei provenynøytral omlegging av barnetrygda, der støtta blir auka kraftig men skattlagt, for å sikre ein betre sosial profil på ordninga og gje meir til dei som treng det mest?

GRUNNGJEVING:

I VG 22. november tar tidlegare arbeids- og inkluderingsminister Hadia Tajik til orde for å auke barnetrygda og skattlegge den som inntekt. Dette har også Venstre foreslått i vårt forslag til alternativt statsbudsjett for 2023. Regjeringa på si side har foreslått å vidareføre satsane nominelt, noko som reelt gir svekka kjøpekraft til barnefamiliane neste år.

Auke barnetrygd til alle er eit svært dyrt tiltak å gjennomføre. Det fører også til at mange som allereie har god økonomi vil få endå betre økonomi. Ei provenynøytral omlegging, derimot, vil kunne gi låginntektsfamiljar opp mot kr 7509 kr meir i månaden per barn, utan å auke statens utgifter. Spørsmålet er om dette er noko regjeringa vil vurdere.

Svar:

Eg viser til at det er ikkje mange år sidan eit utval utgreia offentlege overføringar og tenester til barnefamiliane, NOU 2017:6. I denne rapporten kan vi lese at barnetrygda blei innført i 1946 og er ei av våre første universelle trygdeordningar. I starten var barnetrygda skattepliktig, men skatteplikt for barnetrygd blei avvikla i 1957. Grunnane for dette var at barnetrygda blei sett på som ein faktor i utjamninga mellom forsørgjarar og ikkje-forsørgjarar, og at barnetrygd måtte sjåast på som eit supplement til skattesystemet, snarare enn ei sosialtrygd. Også praktiske årsaker var grunn til omlegginga. Ved skatteomlegginga i 1970 fekk barnetrygda auka betydning. Tidlegare blei forsørg-

ing av barn tatt omsyn til gjennom skatteklasserfrådrag, og ved bortfall av dette blei i staden barnetrygda auka kraftig.

Barnetrygda er i dag er ei skattefri månadleg utbetaling til foreldre med barn under 18 år. Ytinga blir utbetalt per barn, og i tillegg får einslege forsørgjarar utbetalt barnetrygd for eit barn meir enn faktisk barnetal. Barnetrygd blir utbetalt utan behovsprøving. Føremålet med barnetrygda er å kompensere forsørgjarar for nokre av utgiftene dei har til barna.

Regjeringa vil i tråd med Hurdalsplattforma styrkje det universelle velferdstilbudet for barn og unge gjennom å prioritere velferdstenester som omfattar alle barn. Den universelle barnetrygda er ei slik ordning, utan behovsprøving eller skattlegging. Ordninga inneber ei omfordeling frå innbyggjarar utan barn til innbyggjarar med barn. Alle forsørgjarar har utgifter for å forsørge barn, uansett om dei sjølv har høg eller låg inntekt. At barnetrygda er eit gode for alle barnefamiljar uavhengig av inntekt, meiner eg gir ytinga ei brei forankring og høg legitimitet. Barnetrygd til alle med forsørgjaransvar uavhengig av bakgrunn har vist seg å vere viktig for løfte barnefamiljar ut av fattigdom, og som universell ordning virkar den ikkje stigmatiserande. Når vi ser ein stagnasjon eller mogleg nedgang blant dei yngste barna som lever i familjar med vedvarande låginntekt, kan auken i barnetrygda dei siste åra for dei minste barna ha bidrege til dette. Eg forstår forslaget frå representanten slik at det er ønskeleg at staten gjer meir for barnefamiljar med låge inntekter. Det er riktig at barnetrygda er særleg viktig for desse familiane. Arbeidet for å sikre gode levekår blant alle barn og hindre fattigdom og utanforskap på sikt, krev og innsats på ein rekke politikkområde. Eg vil arbeide på tvers av fagområde og departement for å finne gode og verksame tiltak for å redusere og førebyggje fattigdom i barnefamiljar.

Regjeringa har foreslått fleire viktige tiltak for dette i statsbudsjett for 2023. Eg vil mellom anna vise til eit viktig område som regjeringa har prioritert, nemleg å gjere det rimelegare for barn å gå i barnehage. Dette vil gjere eit

viktig velferdstilbud meir tilgjengeleg for alle småbarnsfamiliar og påverkar også privatøkonomien til familiare som bruke barnehage.

Regjeringa har og føreslått ei endring som vil bety mykje for mottakarar av barnetrygd med låge inntekter: Regjeringa vil avvikle særfrådraget til einslege forsørgjarar og samstundes auke den utvide barnetrygda til einslege tilsvarende gevinsten av fullt særfrådrag. Med omlegginga vil utvida barnetrygd bli omlag dobla frå 1. mars 2023, frå 1 054 kroner i månaden til 2 016 kroner i månaden. Det er ein auke på om lag 11 500 kroner i året ved full effekt. Vårt forslag vil gjere at einslege forsørgjarar med for låg inntekt til å få fullt særfrådrag, vil få auka støtte gjennom utvida barnetrygd.

Vidare vil eg vise til budsjettforliket for 2022, der regjeringa og SV blei einige om at kommunane frå september i år skal halde barnetrygd utanfor utrekning av sosialstønad. Tiltaket får full effekt frå neste år. Dette gjer at einslege forsørgjarar med dei med lågaste inntektene får meir å rutte med.

Til slutt vil eg peike på at eg har satt ned ei ekspertgruppe om barn i fattige familiar. Ekspertgruppa skal vurdere kva for tiltak som har best effekt, og korleis den offentlege innsatsen bør prioriterast for å sikre sosial mobilitet og førebyggje at fattigdom går i arv. Tilrådingane frå ekspertgruppa skal eg og regjeringa ta med oss i det vidare arbeidet for å sikre at alle barn i Noreg har gode levekår, uavhengig av inntekta til foreldrene.

SPØRSMÅL NR. 484

Innlevert 22. november 2022 av stortingsrepresentant Anna Molberg

Besvart 1. desember 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Hvor langt har departementet kommet i prosessen siden januar 2022, og vil nåværende kommunalminister følge opp saken og gjøre noe med denne situasjonen?

BEGRUNNELSE:

26. januar 2022 besvarte tidligere kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram et spørsmål fra representanten Tobias Drevland Lund (R) om statsråden vil se på løsninger som sikrer at mottakere av arbeidsavklaringspenger ikke mister muligheten til å søke om bostøtte i de månedene de mottar tre AAP-utbetalinger. Svaret fra statsråden var at det er beklagelig at noen rammes av dette, og at han ønsker å få gjort noe med denne situasjonen, og vil sørge for at mulige løsninger blir utredet og vurdert.

Svar:

Personar som mottak arbeidsavklaringspenger eller dagpenger, får oftast ytinga utbetalt kvar 14. dag, etter dei har levert meldekort. Med regelmessige utbetalningar kvar 14. dag, vil tre utbetalningar falle innafor same kalendermånad to gonger i året. Månadsinntekta som NAV melder inn i a-ordninga vil då vere høgare enn elles fordi den gjeld ytingar for i alt seks veker. Dei ti andre månadene i året vil NAV utbetale og melde inn ytinga for fire veker. Ytingar

som NAV melder gjennom a-ordninga går normalt inn i den månadlege inntektsinformasjonen som Husbanken får utlevert frå Skatteetaten, og som er ein del av grunnlaget for svaret på bustøttesøknaden. Når månadsinntekta er høgare fordi ytingar for seks veker tel med, vil bustøtta som oftast bli lågare og i mange tilfelle falle heilt bort. Ekspertgruppa som nyleg har gått gjennom heile bustøtteordninga, har òg sett på dette spørsmålet. Dei viser til at ein kan tenkje seg å berekne bustøtte ut frå inntekt i fleire månader, eller å skjerme særskilte inntekter, men peiker på utfordringar med dette. I rapporten heiter det:

«Det er vanskelig å se at det eksisterer en enkel løsning som ikke gir andre utfordringer eller reiser prinsipielle spørsmål knyttet til likebehandling.»

Departementet arbeider vidare med oppfølging av ekspertgruppa sin rapport, herunder spørsmålet som representanten tek opp her. Eg vil kome attende til Stortinget på eigna vis om desse spørsmåla.

SPØRSMÅL NR. 485**Innlevert 22. november 2022 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 28. november 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

I Aftenposten kan vi lese at papirløse gravide ikke tør å be om helsehjelp. SV har tidligere foreslått at helsehjelp må styrkes betydelig, og den sammenheng anerkjente statsråden at det var: «behov for en gjennomgang for å sikre at rettighetene praktiseres etter intensjonen».

Er gjennomgangen gjort, og hvilke funn resulterte det i, og hvilke tiltak ønsker regjeringen å sette i gang slik at alle gravide kvinner sikres bedre helsehjelp?

BEGRUNNELSE:

En ny studie viser at papirløse gravide kvinner er redde for å be om helsehjelp. Ifølge studien er det dobbelt så høy risiko for dødfødsel blant papirløse gravide kvinner, samt økt risiko for hastekeisersnitt og tidlig fødsel. Dette er ikke ny kunnskap, men det er urovekkende at det ennå ikke er gjort nødvendige tiltak for å sikre en trygg og god ivaretagelse av papirløse gravide, og fosteret de bærer på.

I behandling av SVs forslag om helsehjelp for papirløse (Innst. 262 S, 2020–2021) viste statsråden til «be-

hov for en gjennomgang for å sikre at rettighetene praktiseres etter intensjonen».

Svar:

Jeg deler representantens bekymring for at gravide kvinner uten fast opphold i Norge er redde for å be om helsehjelp og for at dette kan føre til økt risiko for komplikasjoner under svangerskap og fødsel.

Det er ingen tvil om at alle som oppholder seg i Norge, dvs. uavhengig av oppholdsstatus, har rett til nødvendig helsehjelp før og etter fødsel. Dette går fram av forskrift om tjenester til personer uten fast opphold § 5 bokstav b.

Vi har startet arbeidet med en gjennomgang for å sikre at rettighetene i forskrift om tjenester til personer uten fast opphold praktiseres etter intensjonen. Departementet vil i den forbindelse invitere Røde Kors og Kirkens Bymisjon, som sammen driver helsesentrene for papirløse migranter i Oslo og Bergen, til et møte før jul der de kan gi innspill til hvordan en slik gjennomgang bør innrettes og gjennomføres.

SPØRSMÅL NR. 486**Innlevert 23. november 2022 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 28. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Når regjeringen vet at så mange med nedsatt funksjonsevne står utenfor arbeidslivet, og vet at behovet for VTA-plasser er så stort, hvorfor velger man da å ikke prioritere en eneste ny VTA-plass?

BEGRUNNELSE:

Under Solberg-regjeringen ble antall VTA-plasser økt med nærmere 3000. I 2021 la Høyre videre frem forslag om en opptrappingsplan for flere varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA). I den forbindelse fikk vi blant annet flertall for følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede behovet for flere varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) i skjermet og ordinær virksomhet, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte, senest innen statsbudsjettet for 2023».

I statsbudsjettet svarer regjeringen at for å opprettholde samme forhold mellom målgruppen og antall VTA-plasser, trengs om lag 1 900 nye plasser årlig fram 2025.

Jeg har forståelse for at vi står i krevende tider og at det er mange formål man skal finne plass til i et statsbudsjett. Samtidig er det underlig at regjeringen ikke klarer å levere en eneste ny plass, når man selv slår fast at behovet er så enormt. Å få folk i jobb burde jo være en av de viktigste prioriteringene.

Jeg håper regjeringens budsjettpartner klarer å forhandle inn flere VTA-jobber, men uavhengig av om det kommer et forhandlingsresultat mens dette spørsmålet er til behandling, ønsker jeg svar på hvorfor regjeringen ikke valgte å prioritere flere VTA-plasser i sitt forslag.

Svar:

Varig tilrettelagt arbeid (VTA) er et viktig arbeidsmarkedstiltak for uføretrygdede med behov for tett oppfølging og spesiell tilrettelegging. Noe av det første regjeringen gjorde etter at den tiltrådte, var å styrke VTA med 38,5 millioner kroner, tilsvarende om lag 250 nye plasser, ut over forrige regjeringens budsjettforslag for 2022. Regjeringen har videre signalisert i Hurdalsplattformen at den ønsker å styrke ordninger som kvalifiseringsprogrammet, arbeidsforberedende trening og VTA, og gjøre dem tilgjengelig for flere.

Regjeringen har fulgt opp Stortingets anmodningsvedtak av 2. mars 2022 nr. 406 og 408 gjennom å be Arbeids- og velferdsdirektoratet anslå behovet for nye plasser i varig tilrettelagt arbeid de nærmeste årene. Direktoratets anslag ble rapportert til Stortinget i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023, Prop 1 S (2022–2023). Arbeids- og velferdsetaten anslår, avhengig av fremgangsmåte, et behov for mellom 900 og 1900 nye plasser årlig

fram til 2025. Arbeids- og velferdsdirektoratet understreker at estimatene er usikre.

I år har det vært særlig krevende å finne rom for nye tiltak. Budsjettet for 2023 er et budsjett for trygg økonomisk styring i en urolig tid. Prisveksten på varer og tjenester er høy, og energikrisen på kontinentet har gitt rekordhøye strømpriser. Fra oktober i fjor til oktober i år har konsumprisene steget med 7,5 prosent. Det skaper store utfordringer for mange, og det er viktig å få inflasjonen under kontroll. Norges Bank har økt styringsrenten for å bremse inflasjonen, men dersom rentene økes for mye kan det skape problemer for låntakerne og bremse næringslivets investeringsvilje. For å unngå dette må pengepolitikken og finanspolitikken virke sammen. Det tilsier tilbakeholdenhet når det gjelder de statlige utgiftene i 2023.

Derfor har det ikke vært mulig å finansiere alle gode formål i 2023. Vi har prioritert en ny ungdomsgaranti for å sikre at flere unge kommer i arbeid eller utdanning fremfor å bli stående utenfor. Vi vil også styrke individuell jobbstøtte, slik at flere med psykiske lidelser eller rusproblemer kan delta i arbeidslivet. I tillegg vil vi sette i gang et forsøk med tettere oppfølging av deltakerne i VTA i ordinært arbeidsliv. Så må vi komme tilbake til muligheten for flere VTA-plasser i senere budsjetter.

SPØRSMÅL NR. 487

Innlevert 23. november 2022 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 25. november 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Det vises til pågående prosess med å modernisere regelverket for momsrefusjon for internasjonale statsborgere som er berettiget til refusjon. Undertegnede er gjort kjent med at det er ulik fortolkning av gjeldende regelverk mellom de ulike aktørene i bransjen, noe som kan gi uheldige konkurransevridende effekter i markedet.

Når kan vi forvente at nytt forslag til forskrift sendes på høring, og når ser statsråden for seg at nytt regelverk kan tre i kraft?

BEGRUNNELSE:

Ordningen med refusjon for MVA for internasjonale statsborgere bidrar til turistnæringen over hele landet. Samtidig er det viktig at regelverket er tydelig og moderne, slik

at risikoen for ulovlig eksport av varer kjøpt i Norge reduseres. Undertegnede er gjort kjent med ulik praksis blant aktørene i markedet, noe som igjen bidrar til kreative løsninger som både er konkurransevridende, og potensielt medfører store provenytnap for fellesskapet gjennom ulovlig eksport av varer ut av Norge. Det er viktig å oppdatere regelverket slik at det blir like konkurransevilkår, samtidig som Norges omdømme som turistdestinasjon styrkes.

Svar:

Regler om refusjon av merverdiavgift ved salg av varer til kjøpere som tar disse med som reisegods ved utreise fra merverdiavgiftsområdet, er gitt i merverdiavgiftsforskriften § 6-25-2. Ordningen med refusjon av merverdiavgift ved salg til turister har eksistert siden 1985, og er papir-

basert. Jeg er enig med spørsmålsstiller i at det kan være grunn til å se nærmere på ordningen, og Skattedirektoratet fikk 30. juni i år i oppdrag å utarbeide forslag til regelverksendringer med sikte på å legge til rette for digitale løsninger. Skattedirektoratet har i brev 30. september 2022 til departementet levert forslag til nye regler på området.

Skattedirektoratets forslag til endringer i regelverket er nå til vurdering i Finansdepartementet. Et viktig hen-

syn ved utforming av regelverket på området vil være å foreta en avveining mellom forenklingshensyn og kontrollhensyn.

Jeg legger opp til at et forslag til endringer i regelverket som legger til rette for digitale løsninger sendes på høring i løpet av første halvår 2023, og at eventuelle endringer kan tre i kraft så snart det lar seg gjøre etter at høringen er avsluttet.

SPØRSMÅL NR. 488

Innlevert 23. november 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 25. november 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Har regjeringen fått utredningen om hvordan en strømstøtteordning for nærvarmeanlegg kan utformes; hva er i så fall kostnadene, hva er besparelsene, kan jeg få tilsendt utredningen, og hva vil regjeringen gjøre for at nærvarmeanlegg får en strømstøtteordning som gjør at de ikke legges ned og erstattes av panelovner og et høyere elforbruk i stedet?

BEGRUNNELSE:

19. september 2022 vedtok et enstemmig Storting følgende: Stortinget ber regjeringen utrede hvordan en strømstøtteordning for nærvarmeanlegg som leverer til husholdningskunder, kan utformes, og estimere kostnaden for en slik ordning. Utredningen bør gjennomføres med sikte på ferdigstilling medio november 2022.

Svar:

På oppdrag fra Olje- og energidepartementet har Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) utredet en strømstøttsordning for husholdningskunder av fjernvarmeanlegg uten konsesjon (ofte kalt nærvarme). NVE har utarbeidet et anslag på kostnader forbundet med en eventuell støttsordning, samt en utredning av hvordan en eventuell støttsordning kan utformes.

NVE anslår at det finnes om lag 500 fjernvarmeanlegg uten konsesjon, hvorav om lag 200 er varmpumpebaserte og 300 bio-baserte. Biobaserte anlegg bruker i mindre grad strøm i sin varmeproduksjon. Varmepumpebaserte anlegg bruker kun strøm til sin varmeproduksjon.

En eventuell strømstøttsordning for husholdningskunder av fjernvarmeanlegg uten konsesjon bør ifølge NVE utformes slik at det kun er strømmandel i varmeproduksjonen som danner grunnlaget for støtte. NVE anbefaler at en eventuell støttsordning er søknadsbasert, og at det er nærvarmekundene (som regel er dette boligsameier/borettslag) som søker om støtte. Ifølge NVE kan det bli administrativt krevende å forvalte en slik ordning.

På spørsmål fra departementet har NVE anslått at støttebeløpet i en støttsordning for alt strømforbruk i varmeproduksjonen i fjernvarmeanlegg uten konsesjon vil utgjøre om lag 100 millioner kroner for forbruk i perioden november 2022–desember 2023. Dersom biobaserte anlegg ekskluderes fra ordningen anslås det at støttebeløpet vil være om lag 70 millioner kroner i samme periode. NVE estimerer på denne bakgrunn at de totale kostnadene til en støttsordning for strømforbruk til varmeproduksjon til husholdninger i fjernvarmeanlegg uten konsesjon vil være 80–110 millioner kroner for forbruk i perioden november 2022–desember 2023. Av dette har NVE anslått at i overkant av 10 millioner vil gå til utvikling og drift av ordningen. For forbruk i perioden januar til desember 2023 anslår NVE at støttebeløpet vil være 55–80 millioner kroner. NVE understreker at det er stor usikkerhet knyttet til kostnadsestimaten.

Det er ikke beregnet hvilke eventuelle besparelser en strømstøttsordning for fjernvarmeanlegg uten konsesjon vil føre til. På generell basis vil oppvarming ved bruk av varmpumpebaserte fjernvarmeanlegg kreve mindre strøm enn elektrisk oppvarming ved bruk av panelovner.

Departementet vil vurdere en mulig innføring av en strømstøttsordning for husholdningskunder av fjern-

varmeanlegg uten konsesjon opp mot relevante juridiske, administrative og budsjettmessige konsekvenser.

SPØRSMÅL NR. 489

Innlevert 23. november 2022 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide

Besvart 1. desember 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hvilke vedtak er fattet av utenriksministeren i medhold av pkt. 3 i Kgl. res. av 26. mars 2021 om stans i salget av Bergen Engines AS i medhold av sikkerhetsloven § 2-5, når det gjelder tillatelse til salg av motorer og reservedeler til Russland?

Svar:

Konklusjonspunkt 3 i Kgl. res. av 26. mars 2021 lyder:

«Utenriksministeren gis fullmakt til å fatte vedtak om at enhver eksport av varer eller teknologi fra Bergen Engines eller selskapets datterselskaper til Russland, med sluttbruker i Russland eller til aktører hjemmehørende i Russland må underlegges forutgående godkjenning av Utenriksdepartementet».

Konklusjonspunktet vart teken inn som ein yttarlegare mekanisme for å gjere norske myndigheiter i stand til å hindre sikkerheitstrugande kunnskaps- og teknologioverføring på annan måte dersom pålegget om stansing av salet av Bergen Engines AS frå Rolls-Royce til TMH ikkje vart følgd. Ordlyden i konklusjonspunkt 3 gav utanriksministeren fullmakt til å pålegge Bergen Engines eit skjerpa eksportkontrollregime føresett at Rolls Royce gjekk vidare med salet til TMH.

Salet vart samstundes stoppa, noko som førte til at det ikkje vart aktuelt å nytte denne fullmakta overfor selskapet. For Rolls Royce innebar det at selskapet vart underlagt same regime for eksportkontroll som alle andre verksemder underlagt regelverket.

SPØRSMÅL NR. 490

Innlevert 23. november 2022 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 30. november 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

Spørsmål:

Hvorfor har Forsvarsdepartementet gitt flere norske forsvarsbedrifter avslag på søknader om FoU-midler, med begrunnelse i regjeringens foreslåtte budsjettkutt for 2023, før statsbudsjettet er vedtatt i Stortinget?

BEGRUNNELSE:

I sitt forslag til forsvarsbudsjett for 2023 legger regjeringen opp til å kutte 50 millioner kroner i støtte til utvikling av norsk forsvarsteknologi, jf. Kap. 1700 post 73.

I et brev oversendt flere norske forsvarsbedrifter i november, begrunner Forsvarsdepartementet avslag på FoU-støtte med dette kuttforslaget, enda det foreløpig ikke foreligger enighet om forsvarsbudsjettet for 2023. FD skriver følgende i avslaget:

«Forsvarsdepartementet viser til søknad om et FoU samarbeidsprosjekt mellom industrien og Forsvaret. Ordningen er nærmere beskrevet i Meld. St. 17 (2020-2021) Samarbeid for sikkerhet. Forsvarsbudsjettet for 2023 er fremlagt i oktober og det fremgår at det er foreslått en reduksjon av bevilgningen til ovennevnte samarbeidsordning med 50 millioner kroner. Dette er en vesentlig reduksjon fra tidligere som betyr en lavere aktivitet enn det som var planlagt. FoU søknader som er mot-

tatt i 2022 kan dessverre ikke innvilges og søknaden fra må derfor avlås. Departementet arbeider fortsatt med å tildele midler til det Europeiske forsvarsfondet (EDF) og vil også satse videre på FoU samarbeidsordningen når den budsjettmessige situasjonen tillater dette.»

Svar:

Det er riktig at flere bedrifter fikk avslag på søknadene i forbindelse med den første av årets to søknadsrunder for tildeling av FoU-midler. Ved en inkurie fremkom ikke presisering om forbehold for Stortingets vedtak av statsbudsjettet. De aktuelle bedriftene er nå meddelt dette forbeholdet.

Forsvarsdepartementet vil naturligvis følge opp eventuelle endringer i budsjettet på dette området.

SPØRSMÅL NR. 491

Innlevert 23. november 2022 av stortingsrepresentant Seher Aydar

Besvart 2. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Over hele landet stenges fødeavdelinger, periodevis eller permanent, på grunn av mangel på jordmødre og gynekologer. Det er svært urovekkende når personellmangelen har gått så langt at det selv i landets største by ikke er rom for å drive forsvarlig og uten å stenge ned enheter i helgene.

Har helseforetakene undersøkt årsakene til at så mange jordmødre har sluttet i sykehusene, og hva har de gjort av tiltak for å rekruttere og beholde?

Svar:

Alle helseforetak jobber med å rekruttere og beholde kvalifisert personell, innen ulike grupper hvor det tidvis og stedvis kan oppleves mangel i tilgang på arbeidskraft. Helseforetakene ble i 2022 gitt et særskilt oppdrag om å utarbeide en behovsanalyse og plan for å sikre tilstrekkelig tilgang til jordmødre på kort, mellomlang og lang sikt. Dette arbeidet pågår og en rekke tiltak er til vurdering i denne forbindelse. Parallelt pågår det kontinuerlig arbeid for å beholde eksisterende personell som er kritisk viktig for å holde forsvarlige fødetilbud i drift.

Representanten stiller spørsmål ved årsaker til at mange jordmødre har sluttet i sykehusene. Det er innhentet informasjon fra regionale helseforetak for å belyse dette, og hovedinntrykket er følgende:

I Helse Nord ligger årlig ekstern turnover for jordmødre på rundt 4,7 %. Ekstern turnover innebærer at personell slutter og går over til annen stilling, enten i et annet helseforetak, i kommunehelsetjenesten eller i privat sektor. Tallet på 4,7 % anses som relativt lavt og er for ek-

sempel ett prosentpoeng under gjennomsnittet for andre yrkesgrupper. Helse Nord vurderer at det er sammensatte grunner til at jordmødre velger å slutte. Det pekes blant annet på flytting som hyppig årsak, økt konkurranse om arbeidskraft og ønske om redusert arbeidsbelastning og mindre ubekvem arbeidstid.

I Helse Midt-Norge har man i siste femårsperiode opplevd en gjennomsnittlig ekstern turnover i helseforetakene på om lag 5 % for ansatte under 60 år. De peker på at det alltid vil være en viss turnover siden mange ansatte flytter i løpet av arbeidslivet, og en del velger å skifte jobb av personlige årsaker. En annen årsak til at jordmødre slutter har sammenheng med turnusbelastning. Sykehusene må ha døgnkontinuerlig drift av fødetilbudene, og dette bidrar naturlig nok til at mange arbeidstakere får en ubekvem arbeidstid. Videre er en merkbar årsak er at flere kommuner nå har større jordmorstillinger enn tidligere. Det er også et økende marked i privat sektor for jordmødre.

Helse Vest har definert ekstern turnover i regionen som et risikoområde med særlig oppmerksomhet gjennom analyse- og strategiarbeid, også for jordmødre. I denne regionen ser man de samme trekkene som man ser ellers i landet, at flytting og ønske om mindre ubekvem arbeidstid er en hyppig årsak til turnover. Helse Vest opplever også konkurranse om arbeidskraft i form av at nye virksomheter og helsetilbud blir etablert og tiltrekker seg arbeidskraft fra helseforetakene. Helseforetakene i regionen har økt antall ansatte jordmødre med 16 % sammenlignet med 2008.

Helse Sør-Øst har hatt en økning på 3,6 % ansatte jordmødre i regionen i perioden 2016 til 2021, og ekstern

turnover ligger på ca. 10 %. Det er årlig en betydelig vekst i antallet jordmødre i kommunehelsetjenesten i regionen. Denne regionen opplever ikke at det er utfordringer med tilstrekkelig søkere til studieplassene til jordmorstudiet,

men de opplever at kravet om at kommunehelsetjenesten skal kunne tilby jordmortjenester har medført at kommunene har behov for å rekruttere jordmødre fra spesialhelsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 492

Innlevert 23. november 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 1. desember 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for bakgrunnen for at Norge nå henger så langt bak i implementeringen av direktiver og forskrifter, sammenlignet med tidligere år?

BEGRUNNELSE:

Altinget publiserte nylig EFTAs overvåkningsorgan (ESA) sin oversikt (scoreboard) over gjennomføringen av regelverk for det indre markedet. Den viser at Norges restanseliste over direktiver som ikke har blitt tatt inn i norsk rett har økt siden forrige oversikt.

Antall forfalte direktiver som skulle vært tatt inn i norsk rett har økt fra seks til ti, sammenlignet med desember 2021. Dette er det høyeste tallet siden november 2014. Ett av disse direktivene, i trygdesektoren, har vært utestående i mer enn to år.

Antall forskrifter som ikke er blitt implementert i nasjonal lovgivning har økt fra 49 til 69, noe som gir et økt gjennomføringsunderskudd for forordninger på 1,9 prosent.

Svar:

Jeg takker representanten for spørsmålet, og viser samtidig til at representanten Melby har stilt likelydende spørsmål i spørsmål nr. 513 som vil besvares for seg.

Eftas overvåkningsorgan (ESA) publiserer to ganger i året en resultattavle som synliggjør blant annet status for gjennomføring av direktiver og forordninger i norsk lovgivning.

Den siste resultattavlen ble publisert 18. november og synliggjør status per 31. mai 2022. Her fremkommer det at antall direktiver som ikke var gjennomført i norsk rett innen den fastsatte fristen for det enkelte direktivet, hadde økt fra seks til ti sammenlignet med desember 2021. Dette gir et gjennomføringsunderskudd på 1,3 prosent for direktiver. I samme tidsrom hadde antall forordninger som

ikke var gjennomført innen fristen fastsatt for en enkelte forordning, økt fra 49 til 69. Det innebærer et gjennomføringsunderskudd for forordninger på 1,9 prosent. Det er imidlertid viktig å fastslå at det meste av regelverket gjennomføres innen fastsatte frister.

Arbeidet med å gjennomføre EØS-regelverk i norsk rett skjer fortløpende. ESAs resultattavle gir et øyeblikksbilde ved at den reflekterer status for gjennomføringen på et gitt tidspunkt, i dette tilfelle 31. mai 2022. Halvparten av direktivene som Norge helt eller delvis ikke hadde gjennomført på det tidspunktet, er nå gjennomført i norsk rett. Det samme gjelder for mer enn 2/3 av de forordningene som står på resultattavlen. Samtidig kommer nye direktiver og forordninger inn i EØS-avtalen, det er avtalens natur.

Gjennomføring av EØS-regelverk i norsk rett krever ofte grundige vurderinger. Gjennomføringsregelverket må utformes slik at de norske reglene blir så klare og forutberegnelige som mulig. Samtidig må det sikres at norske interesser ivaretas på best mulig måte. Det medfører at utforming av forslag til lov- eller forskriftsendringer som gjennomfører EØS-regelverk, kan være tidkrevende og reise vanskelige rettslige og politiske spørsmål.

ESAs resultattavler viser at Norges gjennomføringsunderskudd har variert over tid. Det kan være flere grunner til det. En viktig grunn er at EUs regelverkproduksjon går i sykluser. Eksempelvis er det mindre regelverksproduksjon rett etter innsettelse av en kommisjon enn i sluttfasen av en kommisjons virkeperiode. En annen grunn er at EØS-regler i økende grad er mer komplekse og griper inn i lovgivning på tvers av fagområder. Det gjør både innlemmelse og gjennomføring mer krevende.

La meg også legge til at det arbeides med revidert utredningsinstruks med veileder. I denne vil det legges det opp til nye beskrivelser av rutiner og prosedyrer for å forbedre prosessene knyttet til innlemmelse og gjennomføring av EØS-regelverk.

SPØRSMÅL NR. 493**Innlevert 23. november 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 2. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en beregning på effekten på tapte inntekter for stat og kommunesektor som følge av pressekonferansen 28. september?

BEGRUNNELSE:

Onsdag 28. september holdt regjeringen en pressekonferanse om å foreslå å innføre grunnrenteskatt på havbruk fra 1.januar 2023. Regjeringens pressekonferanse førte at en rekke oppdrettsselskaper fikk en direkte nedgang på børsen. Folketrygdfondet har vært en investor i mange av disse selskapene og dette børsfallet spiller inn på staten sine eierandeler på vegne av fremtidige utbetalinger fra folketrygden. I tillegg medførte pressekonferansen lavere pris på auksjonen for nye tillatelser i høst med dertil effekt av mindre inntekter til staten og kommunesektoren. Det medførte også usolgt biomasse og tilbakelevering av biomasse. Formuesskatten til stat og kommune går også ned som følge både av lavere børsverdier, men også at verdifastsettingen av konsesjoner fra før 1998 som følge av lavere auksjonspriser ble lavere. Spørsmålsstiller ser at summen av dette har medført betydelig milliardbeløp i tapte inntekter til staten og kommunesektoren. Det fremstår derfor merkelig å innføre en slik skatt under påskuddet av at man trenger pengene når effekten av forslaget medfører store tapte inntekter som nok overstiger det stipulerte fremtidige inntekten til staten. Jeg regner med at finansdepartementet har gjort beregninger på alt dette og således kan gi et faglig svar på effekten årlig for stat og kommunesektoren på endringene som kom direkte av konsekvensene etter pressekonferansen 28. september.

Svar:

I Hurdalsplattformen er regjeringen tydelig på at lokalsamfunn og fellesskapet bør få en rettferdig andel av verdiene som skapes ved å utnytte fellesskapets naturressurser. Regjeringen foreslår å innføre grunnrenteskatt på havbruk fra og med 2023. Forslaget er sendt på høring med frist 4. januar 2023. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag til lov etter høringen.

Grunnrenten fra havbruk oppstår ved bruk av våre felles fjorder og havområder. Lønnsomheten i næringen har vært svært god i flere år. I 2021 tok de fem største selskapene ut over 6 mrd. kroner i utbytte til sine eiere. Staten har tildelt de aller fleste havbrukstillatelsene billig eller gratis. Over halvparten av næringen domineres av noen

få eiermiljøer. Over en tredel er dessuten i utenlandsk eierskap. Tillatelsene til å bruke fellesskapets ressurser har gitt opphav til noen av de største private formuene i Norge. Det er derfor rimelig at noe av verdiene kommer lokalsamfunn og fellesskapet til gode.

Grunnrenteskatten er foreslått utformet som en kontantstrømskatt, det vil si at inntekter skattlegges og investeringer kommer til fradrag i det året de opptjenes eller pådras. Den effektive skattesatsen er foreslått satt til 40 pst. Regjeringen foreslår et bunnfradrag i form av et fradragsbeløp på mellom 54 og 67,5 mill. kroner. Grunnrenteskatten anslås å gi et proveny på mellom 3,65 og 3,8 mrd. kroner avhengig av størrelsen på bunnfradraget. Halvparten av skatteinntektene fra grunnrenteskatt på havbruk skal gå til kommunesektoren.

Auksjon av tillatelser og grunnrenteskatt på havbruk er to metoder for å hente inn grunnrente i havbruksnæringen. Grunnrenteskatt henter imidlertid inn grunnrente fra all kapasitet i havbruksnæringen, i motsetning til auksjoner, som kun henter ut grunnrente for ny kapasitet. Når det innføres grunnrenteskatt på havbruk, vil en forvente at betalingsviljen i auksjonen går ned fordi en henter inn en andel av grunnrenten over tid gjennom grunnrenteskatten i stedet for et engangsbeløp gjennom auksjon. Siden grunnrenteskatten også henter inn grunnrente fra allerede tildelte tillatelser, vil en forvente at grunnrenteskatten over tid vil gi betydelig høyere skatteinntekter enn auksjoner alene.

Det var heller ikke uventet at aksjeverdiene for børsnoterte oppdrettsselskaper ville falle som følge av forslaget om grunnrenteskatt på havbruk. Når fellesskapet henter inn en andel av grunnrenten i næringen, betyr det at selskapene (eierne) får beholde mindre av grunnrenten. Da reduseres verdien av selskapene og aksjeverdiene for eierne, også Folketrygdfondet. Staten vil likevel få økte inntekter over tid siden denne skatten påvirker alle eiere av havbruksselskaper.

Samlet er forslaget om en grunnrenteskatt på havbruk godt begrunnet, og det vil gi betydelige merinntekter for lokalsamfunn og fellesskapet ellers i tiden fremover.

SPØRSMÅL NR. 494**Innlevert 23. november 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 30. november 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil samferdselsministeren ta initiativ til at dette løser seg på en rettferdig og samfunnstjenlig måte for beboerne og bøndene som får lokalsamfunnet og driften sin delt i de nevnte områder?

BEGRUNNELSE:

SVV og departementet skulle jobbe frem en løsning på sidevegene i form av fritak/tobomssystem eller tilsvarende for å hindre at en tar livet av de lokalsamfunnene som blir berørt på Søfteland og i Nordvik. Det viser seg i tillegg at motorredskap (traktor ol.) må betale takst som tunge kjøretøy på sidevegsbommene. Disse kjøretøyene drifter gårder på begge sider av sidevegsbommene både i Nordvik og på Bahus samtidig som det er forbudt for disse å benytte den vegen som bompengene skal betale ned, nemlig E39 Svegatjørn-Rådal.

Svar:

Spørsmålet gjelder bompengeneinnkreving på sidevei på E39 Svegatjørn – Rådal.

For bønder med eiendom på begge sider av en bomstasjon, vil det være mulighet for å søke fritak i gjeldende bomstasjon for landbrukskjøretøy.

I brev av 20.12.2019 oversendte Statens vegvesen «Konsekvensar ved å ta vekk «bom på sideveg» i Vestland fylke» til Vestland fylkeskommune. Her gikk man gjennom hvilke økonomiske, miljømessige, trafikksikkerhets-

messige og trafikale effekter det vil medføre dersom man fjerner sidevegsbommene.

Fylkesutvalget behandlet saken i møte 14. februar (PS 24/2020), og gjorde slikt vedtak:

«Vestland fylkeskommune syner til at vegsambandet og bompengeløysinga for E 39 Svegatjørn-Rådal er godkjend i Stortinget, og fylkeskommunen held seg til dette då fylket har stilt garanti for planlagd innkrevjingsbeløp. Dersom Staten svekkar finansieringsvilkåra på ein måte som gjer at fylkeskommunen sine vilkår for garanti vert endra, så vil ikkje Vestland fylkeskommune stå ved sine garantiforpliktingar utover vilkåra i St.prop for vegsambandet. Det same vil gjelda for nytt Sotrasamband.»

Vurderingen med fylkeskommunens vedtak ble, sammen med øvrige prosjekter, oversendt til Samferdselsdepartementet.

Det ble allerede ved behandlingen av Prop. 134 S (2013–2014) jf. Innst. 37 S (2014–2015) lagt til grunn at nytteprinsippet er ivaretatt med bomplasseringen slik den ble fastsatt ved stortingsbehandlingen av saken.

Etter dialog med lokale myndigheter som er berørt av innkrevningen, har Samferdselsdepartementet i et brev av 23. juni 2022 bedt Statens vegvesen om å utrede alternativ bompengordning for prosjektet og komme med et anbefalt alternativ. Utredningsarbeidet har en frist 1. desember 2022 og skjer i dialog med lokale myndigheter. Som en del av dette arbeidet er Statens vegvesen bedt om å vurdere behovet for nye lokalpolitiske prosesser og et fylkeskommunalt vedtak der fylkeskommunen tar tydelig stilling til at de aksepterer den økonomiske risikoen.

Når utredningen foreligger, vil jeg ta stilling til hvordan saken skal følges opp videre.

SPØRSMÅL NR. 495**Innlevert 23. november 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 1. desember 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Har statsråden tiltro til Kulturrådet som forvaltningsorgan for støtteordninger i forbindelse med pandemien, og

har statsråden sikret at søknader om støtte ikke baseres på feilaktig grunnlag?

BEGRUNNELSE:

Aftenposten avslører at Kulturrådet har godkjent en lang rekke søknader om støtte til konserter og evenement under koronatiden, uten at disse var realistiske. Store summer kan ha blitt utbetalt på feilaktig grunnlag. Kulturrådet har tydeligvis ikke gode nok rutiner, og nekter innsyn.

En arrangør har fått i hvert fall 2 millioner kroner for mye, ifølge tall fra Aftenposten. Mange av søknadene fra arrangøren var urealistiske, hvor potensielle inntekter fra lokalene målt opp mot utgiftene ved arrangementet tilsa at arrangementet aldri kunne ha gått med overskudd. Arrangøren sendte totalt 159 søknader.

Kulturrådets direktør innrømmer at noen har fått penger de ikke skulle hatt. Samtidig nekter Kulturrådet Aftenposten innsyn i flere av søknadene. På den måten forsøker Kulturrådet å dekke over sin inkompetente behandling av søknadene. Kun med en bredere gjennomgang kan man vite hvor utstrakt det var å tildele midler til søknader som skulle vært avslått. Kulturrådet uttaler til Aftenposten at du ikke vil undersøke saken videre. Det er en urovekkende holdning.

Det er oppsiktsvekkende hvis statsråden ikke har pålagt Kulturrådet å ha forsvarlige rutiner for tildeling, når det var forventet et stort antall søknader samtidig med at det dreide seg om stor summer. Gode rutiner for tildeling ville være naturlig, spesielt i en situasjon hvor det var forventet at etterkontrollen kunne være svak.

Gode rutiner sikrer folk sin tillit til at skattebetalernes penger forvaltes på en god måte. Dårlige rutiner og utbetalinger på feilaktig grunnlag ødelegger tilliten, både til institusjonen Kulturrådet og til Kulturministerens troverdighet. Alle vil være tjent med at det i fremtiden finnes gode rutiner for behandling av søknader om offentlig støtte. Denne saken kan være en man lærer noe av, i stedet for å skyve feil under teppet.

Svar:

Jeg har hele tiden, både i opposisjon og som statsråd, hatt tillit til at de aller aller fleste i kultursektoren er ærlige arbeidsfolk som ønsker å jobbe, og som har søkt støtte fra staten med dette som utgangspunkt.

Når det gjelder støtteordningene for kultursektoren, så har regjeringen hele veien har vært opptatt av at kultursektoren skal ha gode og treffsikre hjelpetiltak så lenge pandemien varer. Det var derfor vi gjeninnførte stimuleringsordningen umiddelbart, og det var derfor jeg forbedret kompensasjonsordningen for kultursektoren da innstramningene kom før jul. Kultursektoren ønsket seg en bedre kompensasjonsordning enn den vi arvet fra forrige regjering, og jeg er glad for at vi endret denne i tett dialog med sektoren, ved første mulige anledning.

Formålet med stimuleringsordningen var å stimulere til gjennomføring av arrangementer i kultursektoren in-

nenfor smittevernpålegg, og å stimulere til økt aktivitet i hele kulturarrangementets verdikjede. Kompensasjonsordningen kompenserte for tap knyttet til kulturarrangementer som er avlyste, stengte eller nedskalert som følge av smittevernsregler.

Norsk kulturråd har behandlet over 11 000 søknader til de særskilte støtteordningene i forbindelse med pandemien.

Det var et viktig poeng, spesielt med stimuleringsordningen, å få midlene raskt ut til sektoren. Under stort tidspress har det skjedd feil, men jeg mener Kulturrådet har gjort en god jobb etter forholdene og at stimuleringsmidlene i all hovedsak er blitt tildelt på rettmessig grunnlag, og i tråd med intensjonen.

Stimuleringsordningen har vært en suksess. Det er tildelt ca. 1,7 mrd. kroner til 1 400 ulike arrangører – arrangører som igjen har lønnet kulturarbeidere i hele arrangementskjeden. Ordningen har stimulert til aktivitet der det var mulig og den har bidratt til å gjøre at arbeidsfolk i hele næringskjeden har hatt en jobb å gå til både under og etter pandemien.

Alle tilskuddsmottakere har måttet levere en etterhåndsrappport for bruken av tilskuddet, og rapportene har bidratt til at ingen sitter igjen med mer enn de trengte for å gjennomføre arrangementet. Arrangører som mottok tilskudd fra ordningen kan uansett maksimalt sitte igjen med et overskudd fra arrangementet tilsvarende 3 % driftsmargin.

Da jeg tiltrådte som kultur- og likestillingsminister så jeg raskt at Kulturrådet hadde for stor arbeidsbelastning. Derfor besluttet jeg å midlertidig tilføre dem flere stillinger, samtidig som jeg flyttet forvaltningen av kompensasjonsordningen til Lotteri- og stiftelsestilsynet. Dette var avgjørende grep for å kunne sikre at saksbehandlingen ble mest mulig automatisert og effektiv, og at vi dermed hjalp sektoren raskere.

For regjeringen så er kulturfolk arbeidsfolk med de samme regninger, utfordringer og behov som alle andre arbeidstakere. Vi vet at søkerne på midler fra Kulturrådet er arbeidsfolk som ikke vil annet enn å gjøre jobben sin på best mulig måte, til glede for et stort kulturpublikum i hele landet. Det skal regjeringen fortsette å tilrettelegge for.

SPØRSMÅL NR. 496**Innlevert 23. november 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 1. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren leggje fram kva fagleg forankringar ein har i dette prosjektet ang jordskjelvsproblematikken, og dokumentere at bygging av ein gedigen undersjøisk tunell og snart verdensrekord i bru i dette området er forsvarleg med desse jordskjelvpåverknadane?

GRUNNGJEVING:

Prosjektet kryssing av Romsdalsfjorden med Møreaksen i Møre og Romsdal, er planlagt rett igjennom omfattande jordskjelvforkastningar.

Noko av dei største målte jordskjelva i regionen er målt i dette området i kring Midsund og området ikring.

Mange undrar seg over at det kan være forsvarleg å legge ein undersjøisk tunell ned mot 350-400 m under havoverflata, i noko av landets verste jordskjelvområder.

Det er også planlagt omlag ny verdensrekord i bru over Julsundet som også sjølvstøtt er utsatt for uønska bevegelsar i form av store jordskjelv.

Svar:

Det er fare for jordskjelv i Norge, og omsyn må takast inn i planlegging av både veg og anna infrastruktur. Det er krav om dette i standardane for bru og tunnel.

For E39 Ålesund-Molde har det, i tillegg til Statens vegvesen sine egne ressursar, vore ei geologisk ekspertgruppe med deltakarar frå mellom anna Norges geologiske un-

dersøkelse (NGU) og Norges teknisknaturvitenskapelige universitet (NTNU). Ekspertgruppa har følgt planlegginga av prosjektet frå 2015.

For tunnelen under Romsdalsfjorden er det gjort dei mest omfattande geologiske undersøkingane for ein undersjøisk tunnel i Noreg. Slik har Statens vegvesen god oversikt over kva for bergartar tunnelen vil gå gjennom og kor stor bergoverdekkinga er. Dette gjer det trygt både under bygging av tunnelen og når tunnelen opnar. Det gjer også at entreprenørane har et godt grunnlag for å kunne gi tilbod på arbeidet.

Det er stort sett grunnfjellsgneis i området for ny veg og tunnel, med innslag av andre bergartar. Det er bygd svært mange over- og undersjøiske tunnelar på Vestlandet i same type geologi. Møre-Trøndelag forkastningskompleks går gjennom området. Blant andre de undersjøiske tunnelane fv. 64 Fannefjordtunnelen, fv. 714 Hitratunnelen og fv. 714 Frøyatunnelen ligger i same forkastningskompleks. Dei nyopna tunnelane på fv. 659 Nordøyvegen ligger i utkant av komplekset. Også dei er sikre å køyre i.

Julsundbrua blir dimensjonert for å stå imot jordskjelv med styrkar som Norsar meiner er aktuelle. Norsk Standard/Eurokode NS-EN 1998-1 blir nytta til å berekna aktuelle laster som brua blir dimensjonert for, slik det er vanleg for slike bruer. Brua vil stå på dei same stabile bergmassane som den undersjøiske tunnelen vil gå gjennom og brukonstruksjonen er designa for å tole eventuell risting som følgje av jordskjelv.

SPØRSMÅL NR. 497**Innlevert 23. november 2022 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 5. desember 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Kan statsråden forklare om det er en forskjell på klimamålet i Hurdalsplattformen og klimamålet regjeringen har meldt inn til FN når det gjelder hvor utslippene skal tas, internasjonalt eller nasjonalt?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen skriver regjeringen at de skal kutte norske utslipp med 55 prosent mot 2030 sammenlignet med 1990, som et delmål på veien mot netto nullutslipp i 2050. Utslippsmålet gjelder hele økonomien, inklusive kvotepliktig sektor.

Til FN har de meldt inn et nytt norsk klimamål på minst 55 prosent innen 2030, men at dette målet skal skje i samarbeid med EU.

Svar:

Både klimamålet i Hurdalsplattformen og det innmeldte målet til FN skal redusere klimagassutslippene med 55 prosent utslipp i 2030 sammenlignet med 1990. Begge målene dekker hele økonomien, alle sektorer og alle klimagasser. Forskjellen består i hvilke utslippskutt som kan regnes med i måloppnåelsen.

Norges nye 2030-mål under Parisavtalen kan oppfylles både gjennom innenlandske kutt og gjennom samarbeid med andre land. Dette FN-målet, også ofte referert til målet under Parisavtalen, skal vi oppnå sammen med EU

og Island. I dette målet kan et enkeltland isolert sett både bidra mer eller mindre enn snittet, så lenge dette området til sammen kutter 55 prosent.

I tillegg har Regjeringen satt et eget nasjonalt mål om å kutte norske utslipp med 55 prosent innen 2030 sammenlignet med 1990. Dette er ikke unikt for Norge. Mange EU-land, for eksempel alle de nordiske, har egne nasjonale mål i tillegg til EU-samarbeidet, der de nasjonalt setter strengere mål enn det EU-samarbeidet krever. Dette er et omstillingsmål, som skal bidra til at norske næringsliv omstiller seg i takt med det europeiske. Framfor å finansiere andre lands omstilling, vil Regjeringen vil at norsk næringsliv skal være konkurransedyktig også i lavutslippssamfunnet.

SPØRSMÅL NR. 498

Innlevert 23. november 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 1. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren bekrefte at Nye Veier as, starter opp med bygging og gjennomføring av prosjekt langs E-136 i Møre og Romsdal i 2023?

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettframlegget frå regjeringa er det lagt inn kutt i løyvingane til Nye Veier as.

Vidare er det utfordringar også hos Nye Veier as gjeldande den kraftige kostnads og prisauken som er i bransjen som også utfordrar kva som kan gjennomførast i praksis.

Regjeringa har vist til at ein skal sette igang prosjekt på E-136 Romsdalen i Møre og Romsdal i 2023.

Svar:

Eg viser til brev om endra føresetnader frå Prop. 1 S (2022-2023) for Samferdselsdepartementet datert 29. november. Ny informasjon om pris- og kostnadsutvikling i Nye Veier AS' portefølje medfører at selskapet sin likviditet for 2023 vil vere bunde opp i prosjekt der selskapet har inngått bindande kontraktar. Ved Stortingets behandling av Prop. 1 S for 2022 blei Samferdselsdepartementet gitt fullmakt til å forplikte staten for ei ramme på 23,6 mrd.

2022-kroner, med ei ramme for årleg forfall på 5,9 mrd. kroner. Denne ramma blir berekna av selskapet no å vere fullt utnytta for perioden 2023–2026. Det betyr at Nye Veier AS, slik det ser ut no, sannsynlegvis ikkje kan starte vesentlege, nye anleggsarbeidar som er omtalt med mogleg oppstart, deriblant E136 i Møre og Romsdal, i 2023.

SPØRSMÅL NR. 499**Innlevert 23. november 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 2. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvordan vil helseministeren forsikre seg om at det antall pasienter som siden 2015 har fått tilbud ved Modum Bad under FBV ordningen, og de siste to årene under FBV og tilleggsavtalen, får det også etter 01.01.2023, og hvordan vil du sikre at den tilleggskapasiteten som er bygd opp ikke må bygges ned slik at også henviste pasienter fra andre helseforetak vil få tilbud om avansert traume-, angst-, depresjon og spiseforstyrrelsesbehandling ved Modum Bad?

BEGRUNNELSE:

Viser til svar i dok. nr. 15:344 (2022-2023) der det står at statsråden har bedt

«regionale helseforetakene vurdere hvorvidt godkjente virksomheter i fritt behandlingsvalgordningen (FBV) i dag leverer tjenester som oppfyller et viktig nasjonalt eller regionalt behov og påse at slike tjenester også i fremtiden gjøres tilgjengelige.»

Videre står det:

«Innen psykisk helsevern vil HSØ RHF benytte ledig kapasitet i eksisterende avtaler med avtaleparter og vurderer å utvide rammen i disse avtalene...HSØ RHF vil fortløpende vur-

dere om det er grunnlag for å utvide eksisterende ytelsesavtaler med eksisterende avtaleparter innen psykisk helsevern.»

På nrk.no, 14. juni, kan vi lese at traumepasienter, bortsett andre steder i landet, ikke får behandling ved Modum Bad, som anses som ledende i behandling av kompliserte traumer, til tross for at helseforetakene ikke har tilsvarende tilbud. Helseforetak kan som hovedregel ikke avvise henvisninger fra andre regioner, med mindre de risikerer å ikke oppfylle sitt sørge-for-ansvar, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 a. HSØ bekrefter at ventelistene for bla. traumelidelser er lang og at Modum Bad har avvist pasienter fra andre regioner. HSØ mener loven gir rett til å prioritere egen befolkning. Modum Bad har tilbud som bør være tilgjengelig for pasienter også fra andre regioner.

Modum Bad har en ytelsesavtale med HSØ og først når denne er oppfylt vil de kunne tilby andre pasienter et behandlingsopphold. I tillegg har Modum Bad hatt en tilleggsavtale med HSØ. Først når avtalene er oppfylt har Modum Bad startet å levere behandling på FBV. Dette er i tråd med intensjonen i FBV hvor ledig kapasitet skulle brukes til å behandle pasienter fra andre regioner. Helseministerens svar om bruk av FBV frem til oktober gir et urealistisk bilde av den faktiske bruken. Det er i årets siste måneder det har vært mulighet til å gi pasienter fra

andre regioner et tilbud. HSØ har, til tross for behov og ventelister, varslet Modum Bad om at tilleggsavtalen ikke videreføres for 2023. Bortfall av FBV og det at ytelsesavtalen HSØ har med Modum Bad ikke kompenseres i 2023, vil føre til at bare dette tilbudet blir betydelig redusert. Jeg kan ikke se at dette er plasser som er erstattet med behandlingsplasser med minst like høy eller av høyere kvalitet.

Svar:

Avviklingen av godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg (FBV) skal ikke gå ut over pasientene. Jeg har i oppdragsdokumentet for 2022 bedt de regionale helseforetakene påse at pasienter som mottar behandling hos private leverandører gjennom godkjenningsordningen, får videreført det tilbudet de har behov for når ordningen avvikles. De offentlige sykehusene får også beholde midlene som i dag betales til FBV-leverandører. Det legger til rette for at helseregionene kan utvide kapasiteten i de offentlige sykehusene, eller inngå avtaler med private der det er behov for det.

Jeg understreker at de regionale helseforetakene har ansvar for at pasienter i sin region til enhver tid mottar nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester basert på en vurdering av den enkeltes behov. Dette rammeverket ligger fast ved avviklingen av godkjenningsordningen. Et helt sentralt formål med avviklingen av FBV-ordningen er å samle ansvaret for offentlige helse- og omsorgstjenester og finansieringen av disse, hos de regionale helseforetakene. Det er de regionale helseforetakene som står nærmest til å vurdere hvordan tjenestetilbudet skal innrettes og organiseres for pasienter i sin region, herunder hva det offentlige kan ivareta selv og hvilke ressurser det er behov for å innhente.

Representanten spør konkret om Modum Bad, og jeg har derfor innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF. Helse Sør-Øst RHF viser til at de ikke kjenner seg igjen i beskrivelsen representanten gir. Helseforetaket følger opp at det er tilstrekkelig kapasitet til å møte pasienters behov ved en evt. avvikling av godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg, og har blant annet hatt oppfølgingssmøte og dialog med Modum Bad medio november 2022.

Helse Sør-Øst RHF viser videre til at de den 21. november 2022 besluttet, bl.a. på bakgrunn av regjeringens forslag om å avvikle godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg og tilbakemeldinger fra private avtaleparter, å ta initiativ til utvidelse av ytelsesavtalene innen psykisk helsevern for avtalene som omhandler behandling av pasienter med:

- angst, depresjon og traumelidelse
- alvorlige psykiske lidelser og omfattende tilleggsproblematikk
- alvorlige psykiske lidelser og alvorlig rusmiddelavhengighet (dobbeltdiagnose-problematikk)
- spiseforstyrrelser

Den 22. november 2022 ble brev med forespørsel om mulighet for utvidelse av eksisterende ytelsesavtaler med inntil 10 prosent sendt til eksisterende avtaleparter innen psykisk helsevern. Modum Bad mottok også denne forespørselen.

Representanten reiser spørsmål knyttet til hvilken adgang pasienter fra en annen region har til å benytte seg av behandlingsplasser som er anskaffet av Helse Sør-Øst RHF hos en privat avtalepart. Helse Sør-Øst RHF har sørge-for-ansvar for pasienter i Helse Sør-Øst og dimensjonerer kapasiteten i egne helseforetak og etablerer avtaler med private tjenesteytere i henhold til befolkningens behov. En tjenesteyter vil, med henvisning til spesialisthelse-tjenesteloven § 2-1a og Helsedirektoratets rundskriv IS-8/2015 (Pasient- og brukerrettighetsloven med kommentarer), kunne prioritere pasienter fra den region de har inngått avtale med, hvis det regionale helseforetaket risikerer å ikke kunne oppfylle sitt sørge-for-ansvar overfor befolkningen i egen region. I 2021 og 2022 har antall henvisninger til psykisk helsevern økt betydelig, og i denne situasjonen har Modum Bad valgt å prioritere pasienter fra Helse Sør-Øst til de plassene Helse Sør-Øst RHF har inngått avtale om med Modum Bad.

Jeg har tillit til at de regionale helseforetakene gjør grundige analyser og vurderinger av aktiviteten som gjennomføres i FBV-ordningen, og har konkrete planer for de ulike pasientgruppene.

SPØRSMÅL NR. 500**Innlevert 23. november 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik****Besvart 1. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Vurderer statsråden at det er et behov for å lovfeste politiets bruk av informanter, hvordan vil statsråden sikre at informanter i sårbare situasjoner blir ivaretatt, og hvordan vurderer statsrådens dagens praksis på området opp mot EMK artikkel 8?

BEGRUNNELSE:

VG har den siste tiden skrevet om en mann som fungerte som informant for politiet i Tønsberg, jf. <https://www.vg.no/spesial/2022/informanten/>. Mannen hadde diagnosen lettere psykisk utviklingshemmet, noe som også var omtalt i flere dommer mot ham. I Norge er informantinstruksjonen unntatt offentlighet, og kun politiet har kjennskap til den.

I en ph.d. avhandling fra 2009 viser Asbjørn Rachlew til at informantbruk er en etterforskningsmetode som norske myndigheter ikke har ønsket å lovregulere fordi det kan være «prinsipielt betenkelig å lovfeste regler som oppfordrer til angiveri». I lys av teori og egen empiri stiller Rachlew spørsmålet om etterforskningsmetoden blir mindre betenkelig ved å la politiet selv regulere og kontrollere forhandlingene mellom politiet og deres informanter.

I England er etterforskningsmetoden lovregulert. Av politiet beskrives lovreguleringen som vellykket (Skjelbred Larsen 2003 s.)

Forsvarergruppen i Advokatforeningen har tatt til orde for en lovregulering i Norge.

Av EMK artikkel 8 (2) fremgår det at inngrep av offentlig myndighet ikke må skje unntatt når dette er i samsvar med loven. Å være gjenstand for hemmelig overvåking vil kunne være et inngrep i retten til respekt for privatliv, jf. EMK art. 8.

Svar:

Når det gjelder spørsmålet om lovregulering av politiets bruk av informanter, så viser jeg til mitt svar på spørsmål 481 fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson.

Ulike politi- og etterforskningsmetoder vil på forskjellig måte kunne gripe inn i de sider av privatlivets sfære som er vernet etter EMK artikkel 8 (retten til respekt for privatliv og familieliv). Spaning, infiltrasjon, kommunikasjonskontroll og romavlytting vil kunne være eksempler på dette. Det vil også være tilfelle når slike metoder benyttes skjult. Forholdet til Grunnloven § 102 og EMK artikkel 8 ble grundig vurdert og drøftet i Prop. 68 L (2015–2016) Endringer i straffeprosessloven mv. (skjulte tvangsmidler).

Straffeprosessutvalget drøftet også i NOU 2016: 24 behovet for å lovfeste enkelte metoder som i dager ulovfestet. Utvalget la generelt til grunn at det er et rettsstatlig

ønske at politimetoder som kan gripe inn i den vernede sfære etter EMK artikkel 8 nr. 1 lovfestes. Det ble imidlertid i denne sammenheng ikke foreslått en nærmere lovregulering av politiets bruk av informanter.

SPØRSMÅL NR. 501**Innlevert 23. november 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 7. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere en ordning der egenandelene for helsehjelp blir fordelt over flere måneder for kronikere og andre pasienter som raskt når egenandelstaket?

BEGRUNNELSE:

På litt over et år er egenandelstaket for helsetjenester økt fra 2460 kroner til 3040 kroner. For mange pasienter som benytter seg mye av helsetjenestene betyr det at man vil ha utgifter på over 3000 kroner til helsehjelp på du første

ukene i året. Det er en stor ekstrakostnad, som kommer i tillegg til allerede høye matvarepriser, strømpriser og drivstoffpriser. Det vil være hensiktsmessig om mennesker som raskt når egenandelstaket kan få denne høye utgiften fordelt utover året, i stedet for å måtte betale over 3000 kroner til helsehjelp i begynnelsen av året, frem til man når egenandelstaket.

SPØRSMÅL NR. 502

Innlevert 24. november 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 30. november 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

På hvilket grunnlag og hvor er det hjemlet at praksisen for hvem som skal få strømstøtte er endret, og hvem har bestemt dette?

BEGRUNNELSE:

I den ordinære spørretimen 23. november fikk Terje Aasland tre spørsmål om hvor praksisen med å frata folk strømstøtte er hjemlet, uten å gi et klart svar.

Ser vi på Strømstøtnadsloven, som danner grunnlag for utbetalingen, står det følgende:

«Departementet foreslår at loven skal omfatte de samme husholdningskunder som følger av gjeldende praksis og definisjoner hos nettselskapene i dag.»

Det er denne praksisen nettselskapene i september fikk beskjed om å endre. Mens mange har forholdt seg til folkeregistrert adresse, får de nå beskjed om å kutte ut strømstøtte til folk som bor permanent i fritidsboliger. Derfor kunne vi lese i Klassekampen om en ufør leietaker i Sandens som mister støtten over natten. Og i et brev fra OED til en kvinne i Asker, som har bodd ti år i én og samme fritidsbolig, skriver departementet rett ut:

«Avgrensningen gjelder også husholdninger som bor fast på hytta, uten annen bolig»

Mitt bestemte inntrykk er at dette ikke har vært eller er lovgiveres hensikt med strømstøtnadsloven, og at departementet tar seg helt andre friheter enn det som var lovgiveres intensjon. Jeg er overbevist om at det er en bred enighet på Stortinget om at alle husstander skal få strømstøtte. Som det fremgår av en felles merknad fra en samlet komité:

Svar:

Regjeringen skal i løpet av 2023 utrede om og hvordan medisinske kostnader knyttet til egenandelstaket kan fordeles utover kalenderåret, i tråd med budsjettforliket med SV fra 29. november 2022.

«Komiteen har merket seg at hovedprinsippet i ordningen er at den skal omfatte alle husholdningskunder.»

Det er denne intensjonen departementet nå er på kollisjonskurs med.

Statsråden brukte til dels en formulering fra Strømstøtnadsloven for å rettferdiggjøre innstrammingen, nemlig at det

«i vurderingen av hvilken sluttbrukergruppe kunden tilhører, skal det legges avgjørende vekt på det som fremgår om eiendommen i det offentlige eiendomsregisteret (matrikkel)».

I tillegg til at denne formuleringen kan stå i motsetning til formuleringen om å følge nettselskapenes gjeldende praksis, er ikke avgjørende vekt er det samme som all vekt. Det sier seg selv at det er hull i hodet at folk som ikke har annen bolig enn fritidsbolig også må få strømstøtte. Hvis regjeringen ønsker å stramme inn Plan- og bygningsloven eller for den del Folkeregisterloven, får regjeringen gjøre det når den jobber med disse lovene, i stedet for å bruke Strømstøtnadsloven som brekkstang for andre byråkratiske og økonomiske innstramminger.

Svar:

Strømstøtnadsordningen gjelder for husholdningskunder hos nettselskapene, og er avgrenset mot fritidsboliger. Dette har vært utgangspunktet for strømstøtnadsordningen siden loven ble vedtatt. I forarbeidene til strømstøtnadsloven i Prop. 44 L (2021-2022) punkt 1 fremgår det at: «Støtnadsordningen er et målrettet tiltak for husholdninger, og foreslås derfor avgrenset mot andre kundegrupper slik som næringsvirksomhet eller fritidsboliger».

For at ordningen skal fungere etter sin hensikt og være praktiserbar for nettselskapene og Reguleringsmyndigheten for energi (RME), er det viktig at virkeområdet

bygger på objektive og klare kriterier. RME forvalter ordningen og avgjør uenighetssaker mellom nettkunde og nettselskap om rett til å bli omfattet av ordningen.

Etter hva jeg er kjent med, har RME i sin praksis åpnet for at det kan utbetales støtte også i tilfeller hvor kommunen har gitt tillatelse til at folk bor fast i fritidsbolig. Det er også min forståelse at presiseringen som ble gitt i høst, knytter seg til at en tillatelse fra kommunen må gis i tråd med reglene i plan- og bygningslovgivningen. For å kunne ta i bruk fritidsbolig som bolig, er det nødvendig å søke kommunen om bruksendring etter plan- og bygningssloven. I mange tilfeller er det også nødvendig å søke om dispensasjon fra arealplan. Strømstøttnads-loven gjør ikke endringer i dette regelverket.

Samtidig har strømstøttnadsloven vilkår om at nettkunden må være «rettmessig registrert som husholdningskunde» for å ha rett til stønad. Det å bruke folkeregistrert adresse alene er etter min vurdering ikke et godt

vilkår for å avgjøre hvem som har rett til strømstøtte. Et slikt vilkår vil være administrativt krevende for nettselskapene å håndtere, og kan gjøre det lettere å omgå regelverket og oppnå urettmessig støtte for hytteforbruk.

Jeg har forståelse for at mennesker boende i fritidsboliger som ikke mottar strømstøtte, bekymrer seg for høye strømpriser. Regjeringen vurderer kontinuerlig behovet for å gjøre endringer i ordningen. Departementet har derfor bedt RME om å se nærmere problemstillingen som gjelder husholdninger som ikke har annet fast bosted enn fritidsbolig.

Jeg vil likevel understreke at omfanget av problemet og muligheten for å gjøre eventuelle endringer må veies opp mot ressursbruk og andre konsekvenser. Ordningen med strømstøtte til husholdninger fungerer i det store og hele godt, og man ikke bør gjøre endringer som rokker ved dette.

SPØRSMÅL NR. 503

Innlevert 24. november 2022 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 2. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil ministeren sørge for fysiske tiltak langs Gjøvikbanen for å stoppe eller redusere vilt påkjørslerne og i så fall hvilke tiltak og når vil de bli gjennomført?

BEGRUNNELSE:

Det er heldigvis stor fokus på sikkerhet innenfor samferdselsområdet. Både når det gjelder nye veier og nye jernbanestrekninger, så bygges disse for å være så sikre som mulig både for reisende og de som ferdes eller trenger å krysse veiene eller skinnegangene. Langsiktig og målretta arbeid med trafikksikkerhet har heldigvis ført til en vesentlig reduksjon i hardt skadde og drepte i trafikken. Norge er det landet i verden hvor det skades eller dør færrest mennesker når det gjelder på vei eller bane. Det er bra og riktig, men når det gjelder å sikre dyr for å bli påkjørt skadet eller drept, gjenstår fortsatt mye arbeide.

Alle nye veier og jernbanestrekninger har viltsikring og vilt overganger. Men en tilsvarende sikring finnes ikke på eksisterende jernbanestrekninger. Aftenposten hadde nylig en oversikt over vilt påkjørsler på de forskjellige jernbanestrekningene i Norge. To av de verste jernbanestrekningene hvor det er flest vilt påkjørsler er i Innlandet,

nemlig Gjøvikbanen og Rørosbanen. Innlandet er et av Norges største fylker. Det dekker en enormt stort landområdet, som faktisk er større enn Danmark, et landområde med veldig mye skog og veldig mye vilt. Følgelig er det ikke overraskende at det er mange vilt påkjørsler i Innlandet, i forhold til resten av landet. Men det som virkelig er overraskende er det spesielt høye antallet påkjørsler på Gjøvikbanen. Gjøvikbanen skiller seg desidert ut som den jernbanen med absolutt flest vilt påkjørsler, nesten tre ganger så mye som Rørosbanen. Fra 1/9 i fjor, til 20/3 i år ble det kjørt i hjel hele 134 dyr på Gjøvikbanen, en strekning på 124 km. Dvs mer enn ett dyr for hver eneste km. Det er et høyt tall. Det er viktig å sørge for bedre viltsikring på Gjøvikbanen. Det er viktig for jegerne, det er viktig for jernbanen og lokomotivførerene og ikke minst viktig for dyra, for å unngå død, lidelser og smerte.

Svar:

Vilt påkjørsler er et problem som tas på stort alvor i jernbanesektoren. Det handler ikke bare om dyrevelferd, viltøkologi og tapt næringsgrunnlag, men også om arbeidsmiljøet for lokførere i togselskapene og andre som opplever og må håndtere dyr som er påkjørt av toget.

Stortingsrepresentanten er særlig opptatt av Gjøvikbanen, og viser til statistikk for perioden september i fjor til mars i år. Bane NORs tall viser at det var 42 viltpåkjørsler (dvs. elg, rådyr, hjort og annet vilt) på Gjøvikbanen i denne perioden. For 2021 under ett ble det påkjørt 134 individer av vilt på Gjøvikbanen, hovedsakelig rådyr og elg. Selv om antall viltpåkjørsler svinger gjennom sesongen, og mellom år, har antall påkjørsler vært høyere på Nordlandsbanen, Rørosbanen, Dovrebanen, Sørlandsbanen og Bergensbanen enn på Gjøvikbanen over en tiårsperiode. Antall påkjørsler på Gjøvikbanen har imidlertid vist en negativ utvikling fra 2020 til 2021.

Som nevnt innledningsvis er viltpåkjørsler en problemstilling som har høy oppmerksomhet. For alle landets banestrekninger blir det utført løpende vegetasjons- og skogrydding som bidrar til å redusere viltpåkjørsler. Bane NOR har de siste årene blant annet foretatt omfattende vegetasjonskontroll langs hele Gjøvikbanen. Det gjenstår enkelte parseller som følges opp fremover. I sommer er det også satt opp ca. fire tusen meter nytt flettverksgjerde nord for Kjelsås.

Det pågående FoU-prosjektet "Viltvarsling" har Gjøvikbanen og Rørosbanen som teststrekninger. Her testes det ut om varsellyder sendt fra toget får vilt til å trekke

ut av sporet når toget nærmer seg. Det er i løpet av våren og sommeren filmet normal kjøring, og hvordan dyrene reagerer på ordinær tuting samt variasjoner av tuting. Prosjektet jobber videre med å samle inn observasjonsdata for ulike områder og fra ulike dyrearter fra enhetene plassert både ute langs sporet, og i førerrommene for å kartlegge hva som fungerer best.

Bane NOR vil i løpet av 2022 oppdatere sin handlingsplan for å forebygge dyrepåkjørsler, og som følge av dette arbeidet vil nye tiltak rettet mot å begrense viltpåkjørsler på Gjøvikbanen vurderes. Her vurderes blant annet ytterligere gjerdetiltak på de mest utsatte strekningene for vilt, samt samarbeid med bønder for oppsetting av husdyrgjerder.

Viltsikring i form av bygging av gjerder må imidlertid også avveies mot dyrs mulighet til å utnytte landskapet de lever i. I tillegg vil viltgjerder ofte blokkere for menneskers bruk av områder. Forutsetninger for suksess er generelt at gjerdene er tilstrekkelig lange, utformes og plasseres riktig, samt kombineres med tilstrekkelig antall over- eller underganger. Gjerder bør prioriteres på strekninger hvor det er høyt «konfliktnivå» mellom vilt og jernbane, og hvor gjerdene kan monteres mellom naturlige viltoverganger.

SPØRSMÅL NR. 504

Innlevert 24. november 2022 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 6. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Vil regjeringen sikre at det er godt nok tilbud på spesialisthelsetjenester i Lofoten og Vesterålen, sett i lys av de siste signaler fra helseministeren, og hva tenker regjeringen om eventuelle sammenslåinger av sykehus i Nord-Norge?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har gitt i oppdrag til Helse Nord RHF å vurdere behovet for endringer i funksjons- og oppgavedeling som bidrar til at Helse Nord RHF kan ivareta sitt ansvar på lang sikt. Ved Nordlandssykehuset Vesterålen på Stokmarknes er det oppstått mangel på bioingeniører, noe som gjør at laboratoriet ikke er bemannet om natten. Lokale politikere som jeg har snakket med opplever med dette at sykehuset i realiteten reduseres til å bli ei sykestue. Det får konkrete konsekvenser for de fødende i Vesterålen, som må sendes til Bodø (6 timer med bil og ferje) eller til et

annet fylke og UNN avdeling Harstad sykehus for å føde. Det får også konsekvenser for kvinner i Lofoten som er selektert til å føde på Stokmarknes. Fødeavdelingen på Stokmarknes er ifølge Nordlandssykehusets administrerende direktør midlertidig omgjort til en fødestue. Dette oppleves dramatisk for mange og folk lurar på hvor lenge det vil være akseptabelt å ha det slik. Manglende laboratorietjenester vil også kunne påvirke alle andre av sykehusets avdelinger og funksjoner. Både på medisinsk-, kirurgisk-, intensiv- og akuttmottaket vil man ikke være i stand til å ha pasienter under forsvarlige forhold dersom det kreves tilgang på laboratorietjenester døgnet rundt. Hele befolkningen i Vesterålen har pr i dag ikke et sykehus i funksjon å forholde seg til på Stokmarknes. Usikkerheten om sykehusets fremtid skaper engstelse blant befolkningen.

Det kan virke som at helseministeren har planlagt å gjøre store endringer i sykehusstrukturen i Nord-Norge. Helseministeren er sikkert vel kjent med forholdene i

store deler av Nord- Norge med lange reiseavstander, mye vær, dårlig veistandard, en spredt befolkning og et tøft klima. Dette fordrer gode, tilgjengelige og trygge helsetjenester.

Svar:

Representanten Thorheim spør om regjeringen vil sikre et godt nok tilbud av spesialist-helsetjenesten i Lofoten og Vesterålen, sett i lys av kravet til økonomisk bærekraft i Helse Nord. Den økonomiske situasjonen i Helse Nord er bekymringsfull. Sykehusene i Helse Nord har flere bemanningsutfordringer, utover situasjonen for bioingeniører i Nordlandssykehuset Vesterålen som representanten Thorheim viser til. Jeg har i foretaksmøtet med Helse Nord RHF i november, påpekt at riktig organisering og en hensiktsmessig innretning av sykehusdriften vil være nødvendig for å kunne gi gode og likeverdige helsetjenester til befolkningen i Helse Nord. Jeg har bedt styret i Helse Nord RHF om å vurdere behovet for endringer i funksjons- og oppgavedeling som bidrar til at helsere-

gionen kan ivareta sitt sørge-for-ansvar på lang sikt. Det er styret i Helse Nord RHF som må vurdere behovet for eventuelle endringer. De spesielle utfordringene i nord med blant annet avstander og klima må være en del av disse vurderingene. Jeg legger til grunn at eventuelle endringer skjer slik at Helse Nord også i fremtiden sikrer gode og forsvarlige helsetjenester for befolkningen, i tråd med helseregionens ansvar.

Jeg viser forøvrig til Dokument nr. 15:538 (2022-2023) og mitt svar hvor jeg orienterer om bakgrunnen for utfordringene med å rekruttere bioingeniører og hvilke tiltak Nordlandssykehuset har satt i verk for å stabilisere driften og rekruttere personell. I løpet av uke 49 vil fødeavdelingen i Vesterålen driftes som normalt. Det skjer fordi sykehuset igjen har fått på plass døgnerberedskap for blodbanken; tilgang på blod er avgjørende for at en fødeavdeling skal kunne ivareta mor og barns sikkerhet i forbindelse med fødsel. Avslutningsvis vil jeg presisere at Nordlandssykehuset hele tiden hatt medisinsk og kirurgisk akuttberedskap ved sykehuset i Vesterålen.

SPØRSMÅL NR. 505

Innlevert 24. november 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 2. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Når vil det gis tydelige forventninger til kommunene om bosettingsanmodninger, og er statsråden bekymret for at anmodningen ser ut til å komme sent slik at kommunene kan komme senere i gang med planlegging og mottak for kommende år?

BEGRUNNELSE:

Norske kommuner har gjort en stor innsats for å ta imot svært mange flyktninger til Norge i 2022. Det har vært krevende, men Norge har lyktes med å gi en trygg havn til svært mange på kort tid. Det kan ikke forventes at behovet for hjelp vil bli noe mindre neste år.

UDI planlegger nå for at det vil komme 40 000 flyktninger fra Ukraina i 2023. Allerede i september oppjusterte de sitt planleggingstall til 30 000. Norske myndigheter har derfor i flere måneder vært kjent med at det må planlegges for at det vil bli behov for at kommunene tar i mot mange flyktninger også neste år, selv om det er stor usikkerhet knyttet til tallene.

Kommunene har allerede gjort en stor innsats, og denne innsatsen må fortsatt holdes oppe. Kommunene har allerede bosatt svært mange, og kan ha utfordringer knyttet til f.eks. boliger når enda flere antagelig vil komme. Kommunene må settes i stand til å håndtere flyktningstrømmen som kan komme. Det krever tydelige signaler fra nasjonale myndigheter. Hvis dette ikke kommer, risikerer myndighetene å komme bakpå i sin håndtering av en pågående flyktningkrise.

Svar:

I henhold til Samarbeidsavtalen om mottak og bosetting av flyktninger mellom KS, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Barne- og familiedepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet (2022-2025), fastsetter Nasjonalt utvalg for mottak og bosetting, behovet for bosettingsplasser i kommunene kommende år. Fylkeskommunene og KS gir anbefaling til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

(IMDi), som har det statlige ansvaret for å anmode kommunene om å bosette flyktninger.

Tidspunktet for utsendelsen av anmodningen har variert, men har i senere år ligget i perioden oktober til desember. Anmodningen til kommunene for 2023 ble sendt ut fra IMDi den 25. november 2022, basert på en helhetlig vurdering av ankomstbildet og bosettingsbehov i 2023. KS og fylkeskommunene har også denne gangen fått anledning til å bidra i arbeidet med å fordele det totale bosettingsbehovet til den enkelte kommune. Kommunene er samlet anmodet om å bosette 35 000 flyktninger, tilsvarende det antallet det ble anmodet om i 2022. Alle landets kommuner er bedt om å bosette. Tallene for hvor mange flyktninger den enkelte kommune er anmodet om, finnes på IMDi sine hjemmesider. I anmodningsbrevet bes kommunene også om å gi tilbakemelding på om kommunen vil kunne ha ekstra kapasitet utover anmodningen.

I mars var prognosen fra Beregningsgruppen for Utlendingsforvaltningen (BGU) at det ville bli behov for å bosette 35 000 flyktninger i 2022. Ved inngangen til de-

sember er over 33 000 flyktninger bosatt eller på vei til å bli bosatt. De fleste er fra Ukraina, men det er også bosatt flyktninger fra andre land.

Det er stor usikkerhet om hvor mange som vil komme til Norge fremover. Vi må være forberedt på at situasjonen kan endre seg raskt, og på at det kan komme færre eller flere enn det vi nå planlegger for. Tilbakemeldingen er at det fortsatt er stor bosettingsvilje ute i kommunene, noe som er avgjørende for rask bosetting. Vi har gjennom året som har gått sett at kommunene har funnet frem til mange gode løsninger for å bosette ekstraordinært mange flyktninger. Dette er et godt utgangspunkt også fremover, hvor vi må være forberedt på å kunne vurdere mer utradisjonelle løsninger for å få bosatt flyktninger.

Jeg er samtidig godt klar over at noen kommuner begynner å oppleve kapasitetsutfordringer. Dette er meldinger regjeringen tar på største alvor. Regjeringen følger situasjonen tett. Ved behov vil vi raskt kunne komme med nødvendige forslag for å håndtere situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 506

Innlevert 24. november 2022 av stortingsrepresentant Grete Wold

Besvart 29. november 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Då Frp leia justisdepartementet fekk UDI instruks om å vurdere tilbakekall av opphaldsløyvet til 150 eritrearar med bakgrunn i bilete som viste at flyktningar hadde delteke på arrangement saman med representantar for eritreiske styresmakter.

Vil justisministeren bruke knappe ressursar på å gjennomføre Frp politikken eller trekke instruksjen tilbake?

GRUNNGJEVING:

September 2019 publiserte NRK nyheitsoppdrag som viste at norsk-eritrearar feira nasjonalteneesten i Eritrea saman med ein høgtstående person frå dei eritreiske styresmaktene. Ifølgje NRK kan det ha vore eritreiske flyktningar til stades. Ifølgje Justisdepartementet har fleirtalet av dei eritrearane som har fått opphaldsløyve i Noreg vore i tenestepliktig alder og fått innvilga vern fordi eritreiske styresmakter kan kome til å sjå dei som desertørar ved retur. Ifølgje tidlegare justisminister Kallmyr ville det vere aktuelt å kalle tilbake opphaldsløyve blant eritreiske fly-

ktningar som hadde delteke på arrangement til støtte for dei same styresmaktene som dei hadde søkt vern frå. Justisdepartementet sendte derfor brev til UDI med instruks om å ta stikkprøver blant dei 150 asylsakene for å vurdere grunnlag for tilbakekall.

Dei 150 eritrearane har fått sine søknadar grundig handsama og UDI har konkludert med at dette er personar som treng vern. Med instruksjen frå justisdepartementet mistenkeleggjerast ei stor gruppe personar på grunnlag av enkeltsaker publisert i media. I den grad eritreiske flyktningar har hatt kontakt med eritreiske styresmakter må dette også sjåast i ljøs av behovet for å ha kontakt med og sende pengar heim til familie i Eritrea.

Svar:

Som representanten viser til, instruerte Justis- og beredskapsdepartementet 6. september 2019 Utlendingsdirektoratet (UDI) om å gjennomgå asylsaker fra Eritrea og vurdere tilbakekall av oppholdstillatelse dersom det foreligger opplysninger om at en flyktning har fått opphold i

Norge på uriktig grunnlag (instruks GI-04/2019). Formålet med instruksene er å avdekke ev. uriktige opplysninger, og instruksene er en oppfølging fra departementets side av opplysninger om mulig misbruk av asylinstituttet fra eritreiske statsborgere. Instruksene er begrenset til 150 saker, og den innebærer derfor ikke en mer langvarig prioritet av kontroll med saker som gjelder eritreiske borgere.

Som det pekes på i instruksene, er det viktig for å bevare tilliten til asylsystemet at myndighetene reagerer på opplysninger som kan indikere at asyl er gitt på uriktig grunnlag. Det kan også skade asylsøkere som gruppe dersom myndighetene ikke svarer på slikt. Når noen søker beskyttelse (asyl) i Norge, forutsettes det at søkeren gir sannferdige opplysninger om sitt beskyttelsesbehov. Utlendingsmyndighetene legger mye arbeid i å ettergå asylsøkerens historie, samtidig som deres mulighet til å avdekke juks på

vedtakstidspunktet er noe begrenset. Det følger av lovverket (utlendingsloven § 63) at en midlertidig tillatelse kan kalles tilbake dersom en utlending mot bedre vitende har gitt uriktige opplysninger eller fortiet forhold av vesentlig betydning for vedtaket, eller dersom det for øvrig følger av alminnelige forvaltningsrettslige regler.

UDI opplyste 9. november i år at de har 26 saker som er omfattet av instruksene igjen til behandling, de resterende er avgjort. Hittil har UDI fattet 21 vedtak om tilbakekall, og av de 21 personene som har fått vedtak om tilbakekall, har 15 fått en ny oppholdstillatelse, mens de resterende 6 personene ikke har fått ny tillatelse. At det er fattet 21 vedtak om tilbakekall i medhold av instruksene, viser at UDI i disse sakene fant at det var det grunnlag for å kalle oppholdstillatelsene tilbake. Jeg er ikke kjent med utfallet av ev. klager til UDI og Utlendingsnemnda.

SPØRSMÅL NR. 507

Innlevert 24. november 2022 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 2. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

I en artikkel datert 23. november i nyhetsmagasinet *Montel* uttrykker investeringsmiljøer stor skepsis til regjeringens foreslåtte skatt på vindkraft. Det hevdes skatten med den foreslåtte innrettingen vil føre til høyere strømpriser i Norge, gå ut over norsk kraftkrevende industri, og svekke investeringsviljen i norsk offshore havvind.

Kan regjeringen avvise disse påstandene om konsekvenser av skatteforslaget?

Svar:

Saken det stilles spørsmål om, sorterer under finansministerens ansvarsområde. Spørsmålet er derfor videresendt meg fra olje- og energiministeren for besvarelse.

I Hurdalsplattformen er regjeringen tydelig på at lokalsamfunn og fellesskapet bør få en rettferdig andel av verdiene som skapes ved utnyttelse av fellesskapets naturressurser. Prinsippet om at fellesskapet skal ha en andel av avkastningen ved utnyttelsen av fellesskapets naturressurser, har tjent Norge godt. Inntekter fra nøytralt utformede grunnrenteskatter gjør at en kan trekke inn mindre av andre skatter og avgifter med større samfunnsmessige kostnader.

I punkt 5.4 i Prop. 1 LS (2022–2023) fremgår det at regjeringen vil foreslå en grunnrenteskatt på landbasert vindkraft. Grunnrenteskatten vil være en nøytral kontantstrømskatt. En slik skatt vil ikke påvirke om et prosjekt er lønnsomt eller ikke, men vil påvirke fordelingen av overskuddet mellom selskapene og staten. En nøytral grunnrenteskatt ventes ikke å påvirke verken strømprisene i Norge, kraftkrevende industri eller investeringsviljen innenfor havvind, som ikke vil være omfattet av grunnrenteskatten.

En sentral del av forslaget vil være at lokalsamfunn som stiller naturressurser til disposisjon, skal sikres en andel av grunnrenten. Kommunesektorens andel vil bli foreslått fordelt gjennom produksjonsavgiften, en ny naturressursskatt og en ekstrabevilgning fordelt etter nøklene i rammetilskuddet.

Det vises til at forslaget om grunnrenteskatt på landbasert vindkraft vil bli sendt på høring innen utgangen av 2022. Alle som har innspill til forslaget, oppfordres til å sende inn høringssvar. Departementet vil gjennomgå innspillene før et endelig forslag legges frem for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 508**Innlevert 24. november 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 1. desember 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

I regjeringens nye forskrifter om tilskudd til frivillighets-sentraler utelukkes frivillighetssentraler som eies og drives av menigheter i Den norske Kirke. Kun kommunalt eide, eller de som er eid av frivillige organisasjoner registrert i frivillighetsregisteret kan søke.

Ligger det en bevisst vilje om å ramme de kirkelige frivillighetssentralene bak endringen, og om ikke vil regjeringen sikre at også frivillighetssentraler drevet av kirken blir søknadsberettiget?

BEGRUNNELSE:

Etter regjeringens nye retningslinjer må en frivillighets-sentral være eid av kommuner eller frivillige organisasjoner som er registrert i Frivillighetsregisteret jfr. §7 i de nye retningslinjene. Den norske Kirke kan ikke være med i dette registeret, og kan derfor ikke søke. Det framstår merkelig om veldrevne frivillighetssentraler som er viktige i lokalsamfunnene ikke skal kunne søke om støtte fordi de er utelukket fra en registerordning.

Svar:

Det enkle svaret er nei. Det har ikke vært intensjonen å utelukke frivilligsentraler som eies og drives av menigheter

i Den norske kirke fra ordningen for frivilligsentraler. Vi vil derfor i søknadsåret 2023 være fleksible og sørge for at kommuner som søker på vegne av menighetseide frivilligsentraler som har mottatt støtte tidligere vil få disse søknadene godkjent. Så vil vi i dialog med Den norske kirke og Norges Frivilligsentraler finne en varig løsning.

Det som imidlertid har vært meningen er å rette opp i den feilen som ble begått da forrige regjering fikk gjennomslag for at tilskuddet til frivilligsentraler skulle overføres til kommunene gjennom innbyggertilskuddet. Nå har vi ordnet opp i dette og fått på plass en forutsigbar tilskuddsordning som sikrer øremerket finansiering til frivilligsentraler over hele landet.

Frivilligsentralene er viktige møteplasser for folk og mellom den lokale frivilligheten og kommunen. Regjeringa ønsker å styrke denne rollen. Vi vil gi frivilligsentralene rom for å finne gode løsninger på lokale utfordringer og gjennom dette nye rammeverket bidrar vi til det.

Målet vårt er at Frivilligsentralene skal stimulere til frivillig innsats, være åpne møteplasser for befolkningen og være et bindeledd mellom kommunen og frivillig sektor. Det var ikke intensjonen å avgrense mot disse seks frivilligsentralene som er eid og drevet av Den norske kirke. Men det var en hensikt å styrke frivilligsentralen som selvstendig enhet og avgrense mot andre eiere og driftere enn kommuner og frivillige organisasjoner.

SPØRSMÅL NR. 509**Innlevert 24. november 2022 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen****Besvart 2. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Det er ulike signaler fra Helse Sør-Øst om hvordan de vil sikre kapasiteten av døgnbehandling innenfor disse viktige behandlingsområdene, når fritt behandlingsvalg utvikles om 4 uker.

Kan statsråden avklare om det fra 1.1.2023 vil være kapasitet til å behandle samme antall pasienter på døgnopphold og kan statsråden redegjøre for hva HSØ

sin plan er, skal HSØ gjennomføre nye anskaffelser eller mener HSØ at dagens nivået er tilstrekkelig?

BEGRUNNELSE:

Fra 1.1.2023 vil ikke pasienter som trenger tverrfaglig spesialisert rusbehandling og behandling for alvorlige psykiske lidelser kunne velge eller henvises til behandlingssteder som er godkjent i Fritt behandlingsvalg. Gjennom

fritt behandlingsvalg får hundrevis av pasienter i Helse Sør-Øst sitt opptaksområde tilgang på behandling gjennom godkjente leverandører som ikke lenger vil kunne ta imot pasienter fra nyttår. Signalene fra Helse Sør-Øst er sprikende. I høring i Stortingets helse- og omsorgskomite sa fagdirektør og viseadministrerende direktør i Helse Sør-Øst, Jan Frich, at de

«ser på en egen hurtig anskaffelse innen TSB som vi arbeider med nå. Så det er aktuelt å gjøre en tilleggs anskaffelse, for et gitt volum av behandlingsdøgn.»

Til Dagens Medisin i etterkant av høringen uttalte Frich at:

«Gjennom å bruke de eksisterende avtalene og den ledige kapasiteten, og gjennomføre anbudskonkurranser, mener vi at vi skal kunne klare å møte behovet som er der på en god måte. Frich forklarer at de kan gjennomføre en rask anskaffelse med oppstart av ny avtale vår 2023.»

I Helse Sør-Øst sitt styrevedtak av 18. november 2022 står det derimot "Innen områdene rehabilitering, psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling skyldes økningen i budsjett 2023 i forhold til budsjett 2022 i sin helhet prisjustering. Ytelsesavtalene for 2023 planlegges på samme aktivitetsnivå i forhold til opprinnelig inngåtte ytelsesavtaler som i 2022.

Svar:

Jeg har i oppdragsdokumentet for 2022 bedt de regionale helseforetakene om å påse at pasienter som mottar behandling hos private leverandører gjennom godkjenningssordningen i fritt behandlingsvalg får videreført det tilbudet de har behov for når ordningen avvikles.

Videre har jeg bedt de regionale helseforetakene vurdere hvorvidt godkjente virksomheter i fritt behandlingsvalgordningen i dag leverer tjenester som oppfyller et viktig nasjonalt eller regionalt behov og påse at slike tjenester også i fremtiden gjøres tilgjengelige.

De regionale helseforetakene redegjorde for sine vurderinger om avvikling av godkjenningssordningen innen fritt behandlingsvalg i høringen i helse- og omsorgskomiteen den 7. november. For å kunne gi et mer utfyllende svar har jeg bedt Helse Sør-Øst RHF om innspill til besvarelse av representantens spørsmål.

Helse Sør-Øst RHF peker på at de har flere virkemidler for å ivareta pasienters behov og etablere tilstrekkelig behandlingsskapasitet ved en ev. avvikling av godkjenningssordningen i fritt behandlingsvalg:

1. Benytte restkapasitet i helseforetak, ideelle sykehus og private avtaleparter
2. Utvide behandlingsskapasiteten i helseforetakene og ideelle sykehus
3. Utvide volumene i eksisterende avtaler med private avtaleparter

4. Gjennomføre nye anskaffelser gjennom anbudskonkurranser

Helse Sør-Øst RHF har gjort detaljerte analyser av aktiviteten i godkjenningssordningen. For tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), vil Helse Sør-Øst RHF først og fremst ivareta pasienters behov gjennom å benytte restkapasitet i helseforetakene, ideelle sykehus og hos private avtaleparter. Videre vil en utvidelse av ytelsesavtaler hos eksisterende avtaleparter være aktuelt hvis godkjenningssordningen vedtas avvirket.

Helse Sør-Øst RHF viser til at det i opptaksområdet til Sørlandet sykehus HF er begrenset mulighet for utvidelser av eksisterende avtaler, fordi det i denne delen av regionen kun er en avtalepart med 12 døgnplasser. Det regionale helseforetakets analyser viser at det er behov for økt døgnkapasitet i TSB i opptaksområdet til Sørlandet sykehus HF, og Helse Sør-Øst RHF vil derfor gjennomføre en anskaffelse i Agder av ytterligere 30 døgnplasser dersom godkjenningssordningen i fritt behandlingsvalg vedtas avvirket fra 1. januar 2023. Anskaffelsen er kunngjort nå slik at tid ikke går tapt og kapasiteten kan etableres i første halvdel av 2023.

Det er riktig som representanten peker på, at utvidelsen av rammene for økte kjøp av private leverandører, herunder utvidelse av ytelsesavtaler, ikke er lagt inn i budsjettsaken som ble vedtatt av styret i Helse Sør-Øst RHF 18. november 2022. Dette er ikke uttrykk for ulike eller sprikende signaler. I budsjettsaken har det regionale helseforetaket lagt til grunn de premisser som var gjeldende på det tidspunktet saken ble fremlagt for styret og vedtatt. På dette tidspunktet var ikke godkjenningssordningen innen fritt behandlingsvalg vedtatt avvirket av Stortinget.

Jeg viser til at de regionale helseforetakene finansierer pasientbehandling utført av fritt behandlingsvalg-leverandører over sine ordinære driftsbevilgninger, og at disse utgiftene utgjorde over 500 mill. kroner i 2021. I 2022 forventer Helse Sør-Øst RHF utgifter på nesten 500 millioner kroner, bare i deres region. Videre har regjeringen foreslått en overgangsordning for pasienter som har påbegynt helsehjelp hos en fritt behandlingsvalg-leverandør før avviklingstidspunktet. Leverandørene vil fortsatt få betalt for helsehjelp til disse pasientene ut 2023. Hvis en avvikling av godkjenningssordningen blir vedtatt av Stortinget, forventer Helse Sør-Øst RHF derfor at det fortsatt vil skje pasientbehandling innen godkjenningssordningen inn i 2023 – men at omfanget vil være synkende utover året. Helse Sør-Øst RHF (og helseforetakene og sykehusene) vil i denne situasjonen allokere og benytte midler som ellers ville gått til å dekke behandling innen godkjenningssordningen i fritt behandlingsvalg, til finansiering av økt behandling i regi av helseforetak, sykehus og private avtaleparter – herunder en ny, allerede kunngjort, anskaffelse av 30 døgnplasser innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling i Agder.

SPØRSMÅL NR. 510**Innlevert 24. november 2022 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 2. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden møte utfordringen med bedrifter som ikke får tak i arbeidskraft?

BEGRUNNELSE:

Restauratør, Sigurdur Runar Ragnarsson, er bekymret for at aktører som driver med blant annet kurs og konferanse, banketter, festivaler og konserter ikke vil klare det uten folk som ønsker å jobbe på tilkalling (ringevikarer), eller innleie. Dette er en bransje som vil bli hardt rammet av de varslede innstrammingene i adgangen til å leie inn personell.

Ragnarsson trekker frem eksempelvis landsmøter, hvor mange samles for å spise og drikke, der det gjerne må tilrettelegges for at flere hundre, eller tusenvis av mennesker, treffes. Dette er gjerne også på steder der det ikke er daglig drift. Ragnarsson er sterkt bekymret for hvordan bransjen skal kunne bemanne for slike begivenheter i fremtiden. Flere aktører i bransjen deler denne bekymringen.

Svar:

Regjeringen har i Prop. 131 L (2021–2022) fremmet flere forslag til innstramminger i innleiereglene. Hensikten med forslagene er å legge til rette for at arbeidstakerne i

større grad skal få faste og direkte ansettelser i stedet for å være innleid. Jeg har samtidig forståelse for at visse bransjer, herunder arrangementsbransjen, kan ha et skiftende aktivitetsnivå og dermed et varierende arbeidskraftbehov. Forslagene i seg selv bør likevel ikke medføre redusert tilgang på arbeidskraft, men er ment å ha betydning for hvordan virksomhetene knytter til seg arbeidskraften. Endringene vil føre til omstillinger for virksomhetene, men gir dem også et utgangspunkt for økt rekruttering, kompetanse og produktivitet basert på egne ansatte.

Selv om målet er faste ansettelser, vil varierende arbeidskraftbehov fortsatt kunne dekkes gjennom direkte midlertidige ansettelser i topartsforhold. Det vil også være mulig å leie inn fra andre produksjonsbedrifter. Innleie fra bemanningsforetak vil dessuten fortsatt være mulig ved reelle vikariater. Innleievirksomheter som er bundet av tariffavtale på høyt nivå, kan også avtale innleie fra bemanningsforetak med tillitsvalgte som til sammen representerer et flertall av den arbeidstakerkategori innleien gjelder. Det vil også være mulig å organisere oppdrag i entrepriser. Forutsetningen for å bruke disse tilknytningsformene er selvsagt at vilkårene er oppfylt.

Departementet har lyst ut et eksternt FoU-prosjekt for å belyse ulike virkninger av de forslagene som fremmes. Resultatene fra prosjektet vil inngå i et arbeid med å evaluere tiltakene.

SPØRSMÅL NR. 511**Innlevert 24. november 2022 av stortingsrepresentant Margret Hagerup****Besvart 30. november 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Mener statsråden at varig tilrettelagt arbeid ikke handler om faktisk verdiskaping og arbeid, men at det kun handler om å skape en meningsfull hverdag for unge uføre?

BEGRUNNELSE:

I NRK kan vi 23. november lese om Ingrid Rebecca Ovenstad Simensen og Isabella Holth Voie hos Eiker vekst som ber regjeringen om å sørge for flere varig tilrettelagte arbeidsplasser. Regjeringens budsjettforslag vil gi 150 færre VTA-plasser, noe som resulterer i at ungdommer som Ingrid og Isabella kan risikere å havne hjemme i sofaen. Høyre har lagt inn 1 000 VTA-plasser i sitt alternative

budsjett. VTA er et viktig arbeidstilbud til uføretrygdede som har behov for spesiell tilrettelegging og tett oppfølging. Flere VTA-plasser styrker tilbudet til en sårbar gruppe, og bidrar til inkludering i arbeidslivet.

I saken siteres statssekretær Tomas Norvoll følgende:

«De menneskene vi snakker om her er ikke arbeidsledige. De er unge uføre. Inntekten deres kommer fra uføretrygd. Det vi diskuterer her er hvordan de skal få en meningsfull hverdag.»

Det er en oppsiktsvekkende uttalelse fra statssekretæren.

Personer med varig tilrettelagt arbeid blir ansatt i bedriften, noe som innebærer at de får en arbeidskontrakt på lik linje med andre arbeidstakere, etter arbeidsmiljølovens bestemmelser. Det er altså snakk om arbeidsplasser - ikke aktivitetstilbud.

Svar:

Varig tilrettelagt arbeid (VTA) er et arbeidsmarkedstiltak for uføretrygdede med behov for tett oppfølging og spesiell tilrettelegging. Regjeringen ser VTA som et viktig tiltak. Noe av det første regjeringen gjorde etter at den tiltrådte, var å styrke VTA med 38,5 millioner kroner, tilsvarende om lag 250 nye plasser, ut over forrige regjerings budsjettforslag for 2022.

Gjennom å undertegne og ratifisere FNs konvensjon om menneskerettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne har Norge forpliktet seg til å «fremme virkeliggjøringen av retten til arbeid (...), ved å treffe hensiktsmessige tiltak» (jf. konvensjonens art. 27). VTA, som arbeidsmarkedstiltakene for øvrig, inngår i disse tiltakene og skal legge til rette for at flest mulig kan være i arbeid.

For å delta i VTA er det et vilkår at man er uføretrygdet eller i nær fremtid ventes å få innvilget uføretrygd etter folketrygdloven. Siden uføretrygden skal kompensere for inntektstapet som følger av nedsatt helse og arbeidsevne, er ikke formålet for VTA å sørge for at deltakerne har en inntekt å leve av. VTA bygger på en erkjennelse av at arbeidet og arbeidsplassen har flere sosiale funksjoner, og arbeidet er viktig bl.a. for å skape mening og identitet, tilby sosialt fellesskap og gi hverdagen rammer og struktur.

Dette betyr likevel ikke at arbeid gjennom VTA ikke skal være et reelt verdiskapende arbeid. Da forløperne for VTA ble opprettet i forbindelse med Ansvarsreformen, fikk arbeidsmarkedsmyndighetene ansvar for å tilby arbeid til dem i målgruppen (utviklingshemmede) som hadde tilstrekkelig funksjonsevne til å benytte et slikt tilbud. Arbeid ble i den forbindelse definert som produksjon av varer og tjenester for et marked, hvor salgsverdien oversteg verdien av innsatsfaktorene. Aktivitetstiltak som primært tok sikte på å bedre og vedlikeholde funksjonsevnen og skape størst mulig trivsel for den enkelte, falt på siden av sysselsettingsbegrepet og skulle være kommunenes ans-

var (jf. St.Meld. nr. 47 (1989-90) Om gjennomføring av reformer for mennesker med psykisk utviklingshemming).

På bakgrunn av dette, vil jeg understreke at det ikke er noen motsetning mellom at VTA på den ene siden handler om verdiskaping og arbeid og på den andre siden å skape en meningsfull hverdag for dem som deltar i tiltaket. Tiltaket legger, gjennom tilpasning og oppfølging, til rette for at den enkelte kan bidra i samfunnet og realisere sine evner og talenter.

I begrunnelsen for spørsmålet blir det hevdet at regjeringens forslag til statsbudsjett vil gi 150 færre plasser i VTA i 2023 enn i inneværende år. Dette stemmer ikke, noe som er påpekt flere ganger. Regjeringen foreslår å videreføre bevilgningen på samme reelle nivå som i 2022. Det gir beregningsteknisk grunnlag for 12 300 plasser. Posten er prisjustert i 2023. I 2022 er det hittil gjennomført flere plasser enn beregningsteknisk lagt til grunn, 12 450 i gjennomsnitt per måned i 1. halvår 2022. Det skyldes at det er opprettet flere plasser i VTA i ordinær virksomhet enn lagt til grunn for bevilgningen, noe som samlet sett har gjort det mulig å gjennomføre flere plasser, fordi plasser i ordinære virksomheter koster mindre enn plasser i skjermede virksomheter. Av dette følger at den faktiske fordelingen og det faktiske antallet plasser i 2023 kan avvike fra hva en beregningsteknisk har lagt til grunn.

I utgangspunktet hadde jeg gjerne sett at det hadde vært mulig å styrke VTA med flere plasser i 2023 og ikke bare videreføre på samme nivå som i år.

SPØRSMÅL NR. 512**Innlevert 24. november 2022 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 5. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hva er statsrådets vurdering og planlagte oppfølging av den utstrakte bruken av rettede emisjoner, hvem som er tilsynsmyndighet og om det lovbestemte prinsippet om likebehandling følges godt opp av myndighetene?

BEGRUNNELSE:

Oslo Børs viser til at det skal være gode grunner til for å forskjellsbehandle aksjonærene gjennom en rettet emisjon. Likevel viser en analyse gjennomført av Nordnet at rettede emisjoner har vært dominerende praksis i en årrekke. I 2021 ble 88 rettede emisjoner gjennomført på Oslo Børs, i motsetning til seks fortrinnsrettede emisjoner. Dette til tross for at fortrinnsrettede emisjoner er den formen for emisjoner som er i tråd med aksjonærlovgivningens hovedregel, om at eksisterende aksjonærer har fortrinnsrett til å tegne aksjer i det spesifikke selskapets emisjon.

Nordnet viser til at denne praksisen, hvor unntaket er blitt regelen, ikke bare er urettferdig, men at den også er lovstridig, skaper et tillitsproblem til børsen og systematisk bidrar til å omfordele aksjonærverdier fra de minste til de største aksjonærene.

Den økonomiske omfordelingen fra de minste til de største skjer når de store investorene får en rabatt for å bli med på emisjonen. Da skjer en såkalt utvanning, overføring av verdier til de største aksjonærene som får delta i den rettede emisjonen. For å motvirke utvanningen tilbys reparasjonsemisjon som øvrige aksjonærer kan delta i. Selv om det ble gjennomført 88 rettede emisjoner i 2021, ble det bare gjennomført 17 reparasjonsemisjoner. Planlagte reparasjonsemisjoner kanselleres ofte fordi aksjekursen har falt ned under tegningskursen i den rettede emisjonen. Aksjekursen faller fordi de som tegner seg i den rettede emisjonen selger aksjene raskt etter kjøpet.

Det er altså de minste aksjonærene som taper her, og tilsynet er mangelfullt. Finanstilsynet sier de ikke har ansvar for å følge opp likebehandling av norske aksjonærer, mens Oslo Børs sier de ikke griper inn ved mindre alvorlige tilfeller av forskjellsbehandling. Oslo Børs har heller ikke stilt krav til at det skal gjennomføres reparasjonsemisjoner, og det er per i dag heller ikke lovbestemt.

Svar:

Etter hovedregelen for kapitalforhøyelser etter allmennaksjeloven skal aksjeeierne ha fortrinnsrett til de nye

aksjene i samme forhold som de fra før eier aksjer i selskapet, jf. allmennaksjeloven § 10-4 (1). Generalforsamlingen kan likevel under visse forutsetninger sette til side aksjeeiernes fortrinnsrett, jf. allmennaksjeloven § 10-5. Aksjeeiernes fortrinnsrett ved kapitalforhøyelser bidrar til likebehandling av aksjeeiere. Selskapenes styrende organer har et selvstendig ansvar for å ivareta aksjonærlesskapets interesser på en god måte.

Et sentralt hensyn bak verdipapirlovgivningen er å sikre investorers tillit til verdipapirmarkedet. Likebehandlingsregelen, slik den fremgår av verdipapirhandelloven § 5-14, er en sentral regel i så måte. Av hensyn til aksjonærene, og tilliten til markedet, er det viktig at aktørene etterlever regelen. Regelen søker å balansere ulike hensyn i ulike situasjoner, blant annet gjennom å gi en viss adgang til unntak fra likebehandlingskravet. Hovedregelen er like fullt et krav om likebehandling.

Verdipapirhandelloven § 5-14 gjelder for utstedere på regulerte markeder. Oslo Børs har inntatt likebehandlingsregelen i sine regelbøker, herunder for Euronext Growth, som er en multilateral handelsfasilitet. Ved brudd på reglene kan Oslo Børs gi offentlig kritikk, og ved vesentlig brudd kan Oslo Børs gi overtredelsesgebyr. Finanstilsynet fører også tilsyn med at børsen og verdipapirforetakene etterlever reglene i verdipapirhandelloven.

Finanstilsynet opplyser at det, på bakgrunn av omfanget av rettede emisjoner i det norske markedet, i mai i år tok opp med Oslo Børs hvordan likebehandling av aksjeeiere ivaretas. Finanstilsynets vurderinger av børsens oppfølging er ikke avsluttet. Finanstilsynet vil også vurdere verdipapirforetakenes etterlevelse av verdipapirhandellovens krav ved tilrettelegging av emisjoner.

Jeg følger utviklingen med tanke på om det er nødvendig med klargjøring eller endring av regelverk innenfor verdipapirområdet, herunder likebehandlingsregelen og oppfølging av denne.

SPØRSMÅL NR. 513**Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 5. desember 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Kan utenriksministeren redegjøre for hva som er grunnen til at Norge henger uvanlig langt etter i implementering av regelverk for det indre marked?

BEGRUNNELSE:

Nylig presenterte EFTAs overvåkningsorgan (ESA) sin oversikt («scoreboard») over gjennomføringen av regelverk for det indre markedet. Den viser at Norges restanseliste over direktiver som ikke har blitt tatt inn i norsk rett har økt siden forrige oversikt.

Den nyeste oversikten viser at sammenlignet med desember 2021 Norge har gått fra seks til ti forfalte direktiver som det gjenstår å ta inn i norsk rett. Ikke minst er dette det høyeste tallet siden november 2014.

Når det gjelder forskrifter har man gått fra 49 til 69 som ikke er implementert i nasjonal lovgivning.

Svar:

Jeg takker representanten Melby for spørsmålet og viser innledningsvis til mitt svar til representanten Elvestuen på spørsmål nr. 492 datert 23.11.2022.

Eftas overvåkingsorgan (ESA) publiserer to ganger i året en resultattavle som synliggjør blant annet status for gjennomføring av direktiver og forordninger i norsk lovgivning.

Den siste resultattavlen ble publisert 18. november og synliggjør status per 31. mai 2022. Her fremkommer det at antall direktiver som ikke var gjennomført i norsk rett innen den fastsatte fristen for det enkelte direktivet, hadde økt fra seks til ti sammenlignet med desember 2021. Dette gir et gjennomføringsunderskudd på 1,3 prosent for direktiver. I samme tidsrom hadde antall forordninger som ikke var gjennomført innen fristen fastsatt for en enkelte forordning, økt fra 49 til 69. Det innebærer et gjennomføringsunderskudd for forordninger på 1,9 prosent. Det er imidlertid viktig å fastslå at det meste av regelverket gjennomføres innen fastsatte frister.

Arbeidet med å gjennomføre EØS-regelverk i norsk rett skjer fortløpende. ESAs resultattavle gir et øyeblikksbilde ved at den reflekterer status for gjennomføringen på et gitt tidspunkt, i dette tilfelle 31. mai 2022. Halvparten av direktivene som Norge helt eller delvis ikke hadde gjennomført på det tidspunktet, er nå gjennomført i norsk rett. Det samme gjelder for mer enn 2/3 av de forordningene som står på resultattavlen. Samtidig kommer nye di-

rektiver og forordninger inn i EØS-avtalen, det er avtalens natur.

Gjennomføring av EØS-regelverk i norsk rett krever ofte grundige vurderinger. Gjennomføringsregelverket må utformes slik at de norske reglene blir så klare og forutberegnelige som mulig. Samtidig må det sikres at norske interesser ivaretas på best mulig måte. Det medfører at utforming av forslag til lov- eller forskriftsendringer som gjennomfører EØS-regelverk, kan være tidkrevende og reise vanskelige rettslige og politiske spørsmål.

ESAs resultattavler viser at Norges gjennomføringsunderskudd har variert over tid. Det kan være flere grunner til det. En viktig grunn er at EUs regelverkproduksjon går i sykluser. Eksempelvis er det mindre regelverksproduksjon rett etter innsettelse av en kommisjon enn i sluttfasen av en kommisjons virkeperiode. En annen grunn er at EØS-regler i økende grad er mer komplekse og griper inn i lovgivning på tvers av fagområder. Det gjør både innlemmelse og gjennomføring mer krevende.

La meg også legge til at det arbeides med revidert utredningsinstruks med veileder. I denne vil det legges det opp til nye beskrivelser av rutiner og prosedyrer for å forbedre prosessene knyttet til innlemmelse og gjennomføring av EØS-regelverk.

SPØRSMÅL NR. 514**Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant Mudassar Kapur****Besvart 2. desember 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Hva er status på arbeidet med oppfølgingen av Byggkvalitetutvalgets rapport «Forsvarlig byggkvalitet – Kompetanse, kontroll og seriøsitet» og forslagene i rapporten - og vil regjeringen vurdere å forlenge gjeldende overgangsordning inntil nytt regelverk er på plass?

BEGRUNNELSE:

I 2016 ble det innført en endring i byggesaksforskriften i forbindelse med sentral godkjenning. Forskriftsendringen innebar en innstramning av kravene til formalkompetanse og hadde innvirkning på blant annet mange maskinentreprenører.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet innførte en overgangsordning i februar 2016 som innebar at foretak kan få fornyet sine godkjenninger etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 1. januar 2016. Denne er forlenget flere ganger, men er varslet avviklet 1. juli 2023.

Anleggsbransjen har uttrykt sin bekymring og usikkerhet for hva som vil skje etter 1. juli 2023. Jeg antar at

statsråden kjenner til dette. Det pekes videre på at overgangsordningen bør forlenges til nye regler er på plass.

Jeg forstår det slik at Kommunal- og distriktsdepartementet nå jobber med Byggkvalitetutvalgets forslag på området.

Svar:

I rapporten «Forsvarlig byggkvalitet – Kompetanse, kontroll og seriøsitet» foreslo Byggkvalitetutvalet ei rekke tiltak som inneber omfattende endringer i plan- og bygningslovgivinga. Mellom anna foreslo utvalet å avvikle den frivillige ordninga Sentral godkjenning for ansvarsrett. Det er viktig at forslaga blir grundig greidde ut og vurderte. Det har òg vore gjennomført innspelsmøte, der næringa har fått høve til å gi innspel til utgreiingar, om mellom anna kontroll og tilsyn.

Overgangsordninga til Sentral godkjenning blei innført i 2016 og har blitt forlenga fleire gonger. Eg har merka meg dei innspel som har kome frå anleggsbransjen om ytterlegare forlenging av overgangsordninga og vil handsame dette spørsmålet på ein grundig måte.

SPØRSMÅL NR. 515**Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 2. desember 2022 av forsvarsminister Bjørn Arild Gram****Spørsmål:**

Når mottok statsråden en tilrådning fra forsvarssjefen om å avslutte anskaffelsen av stridsvogner til forsvaret?

BEGRUNNELSE:

I følge Dagens næringsliv skal forsvarsministeren ha mottatt en tilrådning fra forsvarssjefen om å avslutte anskaffelsen av stridsvogner til Forsvaret. Torsdag kveld uttalte statsråden til Dagens næringsliv at regjeringen fortsatt planlegger for anskaffelse av stridsvogner og at prosessen går videre i tråd med planen som er lagt, og jeg leser dette som at Regjeringen ikke vil ta tilrådingen til følge. I så fall

vil det være relevant å vite hvor lang tid statsråden og departementet brukte på å vurdere forsvarssjefens militærfaglige begrunnelser og å ta en beslutning om å ikke ta den oppdaterte tilrådingen til følge.

Svar:

Forsvarsdepartementet mottok en vurdering fra forsvarssjefen 2. november 2022. Vurderingen er gradert. Regjeringen planlegger for anskaffelse av stridsvogner. Denne prosessen går videre i tråd med den framdriftsplanen som er lagt. Regjeringen vil ha videre dialog med forsvarssjefen om hans vurderinger knyttet til anskaffelsen.

SPØRSMÅL NR. 516**Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 5. desember 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

NATOs generalsekretær seier at Tyrkia har rett til å forsvare seg mot terrorhandlingar.

Er utanriksministeren einig med Jens Stoltenberg i at bombinga av Aleppo og Kobani i Syria nyleg var sjølvforsvar, eller meiner ministeren at det er eit brot med folkeretten å angripe tettbebygde strøk i naboland?

GRUNNGJEVING:

Laurdag 19. november starta Tyrkia Operasjon sabel, med angrep mot kurdiske område nordaust i Syria og i Nord-Irak. Tyrkia har bomba fleire mål og påstår at over 250 menneske er drepne. Det har også blitt rapportert om at sivile mål som mellom anna ein flyktningleir har blitt treft av angrepa.

Tyrkia gjennomførte 25 luftangrep i Aleppo-provinsen og ved byen Kobani seint laurdag kveld. Områda som er ramma blir kontrollert av USA-støtta Syriske demokratiske styrkar (SDF). SDF spelte ei sentral rolle i kampen mot IS i Syria.

Tyrkia har også varsla at dei vil trappa opp med ein ny bakkeoffensiv. President Erdogan har mellom anna ut-

talt at “Det er ikkje snakk om at denne operasjonen vil bli avgrensa til berre ein luftoperasjon.”

Trass i at angrepa bryt med FN-paktas forbod mot angrepskrig, lar internasjonale fordømmingar venta på seg. Frå Tyrkia sine Nato-allierte har det nesten ikkje kome nokon reaksjonar på desse alvorlege folkerettsbrota. Og i eit intervju med SVT uttrykte NATOs generalsekretær Jens Stoltenberg at “PKK er ein organisasjon som opererer frå både Irak og Syria. Dei er klassifisert som terroristar av EU og av andre organisasjonar. Tyrkia har rett til å forsvare seg mot terrorhandlingar.”

Svar:

Regjeringen anerkjenner at Tyrkia har sikkerhetsbehov og registrerer at tyrkiske myndigheter ser luftangrepene på mål i Syria og Irak i sammenheng med terrorangrepet i Istanbul 13. november. Regjeringen har fordømt terrorangrepet.

Samtidig har Irak og Syria krav på respekt for landenes suverenitet og territoriale integritet. Vi er bekymret for at angrepene bidrar til å destabilisere regionen og svekke Anti-ISIL-koalisjonens innsats for å bekjempe ISIL.

Norge forventer at alle parter respekterer folkeretten og beskytter sivile. Vi oppfordrer til deeskalering.

SPØRSMÅL NR. 517**Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 1. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å varig redusere vektleggingen av kommuners innbyggertall og heller vektlegge arbeidsmarkedet samt resultater fra introduksjonsprogrammet mer ved framtidig bosetting av flyktninger?

BEGRUNNELSE:

Vi står i en ekstraordinær situasjon med en stor ankomst av ukrainske flyktninger. Det er helt riktig og nødvendig

i dagens situasjon å ta vårt ansvar for dem som flykter fra Putin sin folkerettsstridige angrepskrig mot Ukraina. Likevel har vi allerede gjort oss noen erfaringer som det kan være nyttig å lære av for framtidig integreringsarbeid. Blant annet vektlegges ikke kommunenes innbyggertall like mye som i normalår på grunn av den store ankomsten flyktninger. I 2019 og frem til 2022 ble det operert med at innbyggertallet i kommunene skulle vekte 40 prosent ved anmodning om bosetting. Selv om vektingen har blitt redusert vil kommunens innbyggertall fremdeles

kunne spille en vesentlig rolle for hvorvidt en kommune med lavt innbyggertall får anmodning om å bosette flyktninger i et normalår. Rødt er av den oppfatning at det viktigste i integreringsarbeidet må være arbeidsmarkeds-situasjonen i den enkelte kommune og resultater fra introduksjonsprogrammet. Derfor vil det være interessant å høre statsrådens vurdering hvorvidt dagens praksis kan bli overførbar også ved normalår.

Svar:

Anmodningen om bosetting av flyktninger er basert på kriterier som fastsettes av Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Før Russland gikk til angrepskrig mot Ukraina ble det for 2022 lagt til grunn en rekke kriterier for anmodningen om bosetting, blant annet at:

- Bosetting av flyktninger skal være styrt og spredt. Det skal bosettes flyktninger i alle landsdeler og i kommuner av ulik størrelse.
- Resultater i introduksjonsprogrammet de siste årene, samt muligheter for arbeid og kapasitet til å gi videregående opplæring i regionen, skal tillegges størst vekt.
- Kommunens tjenestetilbud og kompetanse til å sikre godt integreringsarbeid skal tas hensyn til ved anmodninger.
- Kommunenes kapasitet til rask opp- og nedbygging av tjenester, og mulighet til å ta imot et stort antall flyktninger, skal vektlegges. Dette sees i sammenheng med kommunens innbyggertall, og innebærer et behov for kontinuitet i bosettingen.

Vi står nå i en situasjon hvor vi må planlegge for svært høye ankomsttall og dermed også et høyt antall som skal bosettes. Selv om vi legger stor vekt på muligheten til å gjøre et godt integreringsarbeid ved å få flyktninger inn

i arbeidsmarkedet og få høy effekt av introduksjonsprogrammet, må vi ved anmodninger i 2023 ha som første prioritet å få til en rask bosetting av de som kommer til Norge. Derfor tar vi hele Norge og alle kommuner i bruk, også kommuner som ikke har bosatt flyktninger i senere år.

Jeg har derfor forenklet anmodningskriteriene både i 2022 og i 2023, og bedt om at følgende justerte kriterier legges til grunn i arbeidet med å anmode kommuner om å bosette flyktninger i 2023:

- Bosetting av flyktninger skal være styrt og spredt.
- Bosetting av flyktninger skal være treffsikker. Det skal tas hensyn til tjenestetilbudet, særlig for barn og unge, og muligheter for arbeid og utdanning i regionen.
- Bosetting av flyktninger skal skje raskt. Det skal ses hen til om kommunenes kapasitet til rask bosetting og opp- og nedbygging av tjenester. Det skal ses hen til om kommunene bosetter flyktninger raskt etter at avtale om bosetting er inngått.
- Det skal legges størst vekt på kommunenes kapasitet og tjenestetilbudet i regionen.

Det tas utgangspunkt i fordeling av måltall fra mars 2022, og erfaringer fra bosettingsarbeidet i 2022.

På basis av anmodningskriteriene har Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) i samarbeid med bl.a. KS og fylkeskommunene fastsatt en fordeling av bosettingsbehovet i hver enkelt kommune. Anmodningen om bosetting til kommunene ble sendt ut 25. november 2022, og er tilgjengelig på IMDi's hjemmeside. Grunnet ekstraordinært bosettingsbehov har IMDi også i 2023 anmodet alle landets kommuner om å bosette flyktninger.

Regjeringen vil i lys av erfaringene vi nå gjør oss vurdere hvordan anmodningskriteriene bør utformes fremover for å ivareta målene i integreringspolitikken best mulig.

SPØRSMÅL NR. 518

Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 5. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Er statsråden klar over mangelen i regelverket for strømstøtte, og vil regjeringen endre regelverket slik at mindre aktører ikke blir diskriminert og får strømstøtte på lik

linje som husholdninger som er tilknyttet større nettselskap?

BEGRUNNELSE:

Nylig omtalte Bondebladet urimelige utfall av den nåværende strømstøtteordningen. Personer som er tilknyttet strøm fra grendenett i stedet for større nettselskap, blir straffet og mottar ikke strømstøtte på lik linje med andre strømkunder som får dekket 90 % når prisen i gjennomsnitt overstiger 70 øre per kilowatttime.

Svar:

Det er nettselskapene som administrerer strømstønadsordningen for husholdninger, og som beregner og utbetaler stønad til sine husholdningskunder. For at nettselskapene skal klare å håndtere ordningen på en god måte i tråd med formålet, er det viktig at ordningen i så stor grad som mulig bygger på eksisterende kunderegistre.

For å motta strømstøtte må husholdningen være nettkunde hos et nettselskap. Det innebærer at husholdninger som er tilknyttet såkalte «grendenett», som ikke er definert som nettselskap, ikke får strømstøtte.

Nettkunder med egen strømmåler som er rettmessig registrert som husholdningskunde hos et nettselskap, er omfattet av strømstønadsordningen. Nettselskapene har derimot ikke noe kundeforhold til de som har forbruket bak målepunktet i grendenett, og ikke informasjon om hva forbruket går til.

Regjeringen vurderer kontinuerlig behovet for å gjøre endringer i ordningen. I vurderingene må omfanget av problemet veies opp mot ressursbruk og eventuelle andre konsekvenser ved å foreta endringer. Å inkludere grendenett som ikke er å anse som nettselskaper i strømstønadsordningen slik den er i dag, vurderer jeg på nåværende tidspunkt ikke å være tilstrekkelig formålstjenlig.

SPØRSMÅL NR. 519

Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 1. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

I 2021 ble 180 mindreårige satt i politiarrest, som var en nedgang fra 2020. Minst ti ble satt i politiarrest i over 24 timer. Det er positivt at bruken av glattcelle har gått ned. Men faktum er at enhver bruk av glattcelle for mindreårige være traumatiserende og uforholdsmessig, særlig når man har vanlige fengselsceller eller bedre virkemidler tilgjengelige når det er nødvendig.

Hva vil regjeringen gjøre for å få ned bruken av mindreårige på glattcelle og er regjeringen enig i at omfanget av dette må reduseres?

Svar:

Jeg er kjent med at politiet og påtalemyndigheten har arbeidet målrettet for å redusere antall mindreårige som blir innsatt i politiarrest og er tilfreds med at dette arbeidet har vist resultater. Opplysninger jeg har mottatt fra Politidirektoratet viser at antallet mindreårige som ble pågrepet i 2021 er redusert med 36 prosent sammenliknet med året før. Av de 586 mindreårige som ble pågrepet ble 456 fremstilt for arrest. Av de som ble fremstilt for arrest

ble 180 plassert på celle, mens politiet for 276 fant frem til alternative løsninger.

Det følger av straffeprosessloven at personer under 18 år ikke bør pågripes uten at det er særlig påkrevd. Sivilombudet undersøkte i 2021, i forbindelse med besøk i politiarresten ved Oslo politidistrikt, hvordan mindreåriges rettigheter ivaretas i forbindelse med pågrepelse og arrest. Flere av Sivilombudets anbefalinger er fulgt opp, både av politiet og påtalemyndigheten. Etter Riksadvokatens retningslinjer 2. februar 2022, skal det nå fremgå av begrunnelsen i pågripelsesbeslutningen dersom alternativer til innsettelse på celle ikke foreligger.

Politidirektoratet har opplyst at det er iverksatt flere tiltak for å ivareta mindreåriges rettigheter ved frihetsberøvelse. Direktoratet vil fortsatt legge til rette for å bedre politiets håndtering av mindreårige når de tas i forvaring, bl.a. ved å oppdatere eller utarbeide nye instruksjoner og retningslinjer, etablere tilpassede lokaler der det er mulig, og ved målrettede opplæringstiltak mv.

SPØRSMÅL NR. 520**Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 1. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Hvordan har de menneskelige hensynene blitt vektlagt i utlendingsmyndighetenes behandling av søknader som falt under engangsløsningen for lengeværende eldre asylsøkere?

BEGRUNNELSE:

Under spørretimen 23.11.2022 svarte statsråden på et spørsmål om engangsløsningen for lengeværende eldre asylsøkere som kom i 2019. Under seansen uttalte statsråden:

«Så vidt jeg har forstått det var hensikten å hjelpe en liten gruppe mennesker som var i en vanskelig situasjon».

Videre, på oppfølgingsspørsmål, uttaler statsråden:

«det regelverket som ble vedtatt gir lite rom for skjønnsmessige vurderinger».

I rundskrivet som ble sendt til UDI og UNE, datert 29.04.2021, står det blant annet:

«Det skal ikke foretas en avveining mot innvandringsregulerende hensyn.»

og

«Det kan også gis en ordinær tillatelse etter lovens § 38 første ledd dersom det foreligger sterke menneskelige hensyn, osv.»

Svar:

Engangsløsningen i utlendingsforskriften § 8-14 har klare, objektive vilkår. Ordningen er slik at den som fyller vilkårene i bestemmelsen, har krav på tillatelse, mens den som ikke fyller vilkårene, ikke har krav på tillatelse. Bestemmelsen åpner verken for å legge vekt på menneskelige hensyn eller innvandringsregulerende hensyn, eller for å foreta andre skjønnsmessige vurderinger.

Samtidig er det slik at når utlendingsmyndighetene behandler en asylsak og vilkårene ikke er oppfylt, blir det rutinemessig vurdert om det foreligger sterke menneskelige hensyn. Der det er tilfellet, kan oppholdstillatelse likevel gis på humanitært grunnlag, jf. utlendingsloven § 38.

En person som ba om å få sin sak vurdert i henhold til engangsløsningen i utlendingsforskriften § 8-14, og som ikke fylte de objektive vilkårene, kan altså ha fått oppholdstillatelse på humanitært grunnlag etter utlendingsloven § 38.

For øvrig viser jeg til mitt svar i Stortingets ordinære spørretime 23. november 2022, samt mitt skriftlige svar på spørsmål nr. 415 om samme tema.

SPØRSMÅL NR. 521**Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 1. desember 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Vil regjeringen bidra til at fylkeskommunene er i stand til å beholde nøkkelkompetanse også etter at de oppløses?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har startet en prosess med å reversere deler av regionreformen og kommunereformen. Tilbake sitter en

rekke ansatte og fagpersoner i fylkene som har vært med på en krevende sammenslåing, og går en like krevende oppsplitting i møte.

I Hurdalsplattformen la regjeringen fram en prosess for deling av fylker og kommuner som ønsket det, og flere fylker valgte å utrede deling. Fra utredningene kan vi lese at Viken fylkeskommune frykter en økt belastning på sine medarbeidere som følge av forventet tap av kompetanse

og nøkkelpersonell, samt utfordrende rekrutteringsprosesser i fylkesadministrasjonen. Ifølge fylkesadministrasjonens utredning vil en deling av fylket innebære flere risikofaktorer som kan ha negativ effekt på arbeidsmiljøet.

Også Vestfold og Telemark oppgir en frykt for å miste nøkkelpersonell ved deling av fylket, spesielt innen samferdselssektoren. I forbindelse med regionreformen ble store deler av veiadministrasjonen overført til fylkene fra Statens Vegvesen. Svekkede fagmiljøer vil gi store utfordringer med å løse oppgaver som utbygging, drift, vedlikehold og forvaltning av fylkesveiene, ifølge fylket selv. Viken anslår også at det er sannsynlig at konsekvenser av mindre tilgjengelig ressurser i stabs- og støttefunksjoner vil kunne få merkbare konsekvenser for tjenesteproduksjon.

SPØRSMÅL NR. 522

Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 5. desember 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan vil regjeringen jobbe sammen med Finnmark for å redusere frafallet i videregående opplæring i fylket?

BEGRUNNELSE:

Frafallet i videregående opplæring har bedret seg de siste årene, og ligger nå på over 80 pst. i landsgjennomsnitt på alle studieprogram. I de tre nordligste fylkene, særlig Finnmark, er derimot frafallet i videregående skole større enn i resten av landet. Nesten en av tre elever fullfører ikke i løpet av fem/seks år, og på yrkesfaglige studieprogram er tallet nærmere 40 pst.

I fylkesrådet i Troms og Finnmark sin utredningen som ligger til grunn for vedtaket om oppsplitting legges det til grunn at det vil være 100 personer flere i aldersgruppen 16-18 enn det som framkommer av framskrivning av faktiske innbyggertall. Dette er en aldersgruppe som utgjør en stor del av kostnadsnøkkelen for inntekter til fylket.

Nedgangen i befolkningstallet i aldersgruppen 16-18 år i Finnmark de siste årene innebærer at nye Finnmark fylkeskommune tar med seg et svært stort omstillingsbehov innen videregående opplæring. Dette vil ha stor betydning for skolestrukturen, og dermed også for tilbudet til ungdom i fylket.

Svar:

Regjeringa har gitt tvangssamanslåtte fylkeskommunar høve til å søke om deling, slik at innbyggjarane kan få tilbake sine tidlegare fylke. Stortinget har vedteke at Viken, Vestfold og Telemark og Troms og Finnmark fylkeskommunar skal delast. Dei nye fylka trer i kraft frå 1.1 2024. Organisasjonsendringar kan innebere krevjande prosessar, både når ein skal slå seg saman og når ein skal etablere nye fylke. Det er fylkeskommunane sitt ansvar å leggje til rette for gode prosessar lokalt, som ivaretek dei tilsette og dei kompetansebehova fylkeskommunane vil ha for å kunne løyse sine oppgåver. Det er eg trygg på at dei vil gjere på ei god måte.

Finnmark fylkesting vedtok et budsjett og en økonomiplan i kraftig ubalanse i sin siste ordinære budsjettsak i desember 2018. Regnskapene viser at Finnmark hadde med seg en gjeld på 2.5 milliarder kroner inn i Troms og Finnmark. Det er ikke synliggjort i utredningen av oppdelingen hva gjelden vil beløpe seg til i dag, og heller ikke hva det vil bety i økt rentebelastning på driftsbudsjettene.

Svar:

Regjeringens mål er at alle skal fullføre videregående opplæring med en kompetanse som er etterspurt av arbeidslivet og som gjør elevene godt forberedt til videre studier. Et sentralt grep for å øke fullføringen er å utvide rettighetene til videregående opplæring. Regjeringen tar derfor sikte på å legge fram forslag til ny opplæringslov våren 2023. Lovforslaget omfatter blant annet en fullføringsrett og en yrkesfaglig rekvalifiseringsrett. Med en fullføringsrett vil flere kunne bruke den tiden de trenger for å bli kvalifisert og få bedre støtte underveis. Det bevilges midler i 2023-budsjettet som legger til rette for at det kan innføres en fullføringsrett fra høsten 2024. I regjeringens forslag til statsbudsjett foreslår vi også å øke bevilgningen med 330 mill. kroner til tiltak for at flere skal fullføre videregående opplæring. Jeg er også opptatt av at geografi

og privatøkonomi ikke skal være et hinder for at unge får gjennomført videregående opplæring. Regjeringen foreslår derfor å øke borteboerstipendet med 57,3 mill. kroner i budsjettet for 2023.

De siste årene har det vært en positiv utvikling i antallet som har fullført videregående opplæring. Av de som startet i videregående i 2015 var det 80 prosent som hadde fullført 2 år etter normert tid, noe som er en økning på hele 8 prosentpoeng sammenliknet med de som startet i 2006. Som representanten peker på er fullføringen i Finnmark lavere enn i resten av landet. Fylket har imidlertid hatt en svært positiv utvikling de siste årene. Andelen som fullfører har økt med 17 prosentpoeng fra 2006-kullet til 2015-kullet, og er nå på 70,1 prosent. Troms/Finnmark ligger også over landsgjennomsnittet når det gjelder andel søkere som får lærekontrakt. I 2021 fikk 83 prosent av søkerne lærekontrakt mot 77,5 prosent på landsbasis.

Det er fylkeskommunene som har ansvaret for videregående opplæring, og det er skolen og skoleeier som vet best hvilke utfordringer elevene har og hvilke tiltak som treffer best. Fylkeskommunene har et eget samarbeidsforum der de drøfter problemstillinger knyttet til opplæring og deler erfaringer. Kunnskapsdepartementet har også jevnlig kontakt med fylkeskommunene for å diskutere ulike spørsmål som gjelder videregående opplæring, for eksempel hvordan få flere til å fullføre. Regjeringens oppgave er å sørge for at rammebetingelsene er best mulig. Som nevnt over tar regjeringen sikte på å legge frem forslag til ny opplæringslov våren 2023 som blant annet innebærer en rett til å fullføre videregående opplæring. Statsbudsjettet for 2023 legger til rette for både fullføringsretten og andre lovendringer som skal få flere til å fullføre.

SPØRSMÅL NR. 523

Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 5. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hva er status for gjennomføringen av vedtakene 443 - 452, som ble debattert og vedtatt i Stortinget den 18.12.20?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Dokument 8:115 S (2019-2020), Innst. 147 S (2020-2021), med de vedtak som ble gjort i Stortinget den 18.12.20. Det bes med dette om en tilbakemelding på status for gjennomføringen av vedtakene 443 - 452.

Svar:

Nedenfor følger en redegjørelse om status for oppfølgingen av Stortingets vedtak nr. 443–452 fra 18. desember 2020, jf. Dokument 8:115 S (2019–2020) og Innst. 147 S (2020–2021). Jeg bemerker at vedtak nr. 444 og 445 hører under barne- og familieministerens ansvarsområde. Justis- og beredskapsdepartementet har derfor innhentet innspill fra Barne- og familiedepartementet om status for oppfølgingen av disse vedtakene.

Vedtak nr. 443:

«Stortinget ber regjeringen utrede om man i særlige tilfeller kan åpne for forhøyet straff ved nytt lovbrudd av samme art også for kriminelle gjengangere under 18 år.»

Vedtaket er under behandling i Justis- og beredskapsdepartementet.

Vedtak nr. 444:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det opprettes egnede institusjoner i barnevernet som kan gjennomføre bestemmelsene etter § 4-24 i barnevernloven om plassering og tilbakehold i opptil tolv måneder uten eget samtykke eller samtykke fra den som har foreldreansvaret for barnet.»

Barne- og familiedepartementet rapporterte på vedtak nr. 444 i Prop. 1 S (2021–2022) og anser vedtaket som fulgt opp.

Vedtak nr. 445:

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan foreldre i større grad kan involveres og ansvarliggjøres for gjentatte lovbrudd som er begått av deres barn som er under den kriminelle lavalder, og fremme forslag om dette.»

Det fremgår av Prop. 1 S (2021–2022) at Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har fått i oppdrag å vurdere hvordan vedtaket best kan følges opp. Fristen for oppdraget er ved utgangen av 2022.

Vedtak nr. 446:

«Stortinget ber regjeringen i inneværende stortingsperiode legge fram tiltak og forslag til lovendringer for å øke omfanget av antallet inndragninger og gjøre det enklere for politiet å in-

ndra verdier som er tilegnet gjennom kriminelle handlinger, både gjennom sivilrettslig inndragning og i straffesaker.»

Justis- og beredskapsdepartementet fremmet 24. september 2021 flere forslag til endringer som bidrar til et mer effektivt og pedagogisk regelverk om inndragning, se Prop. 241 L (2020–2021) om endringer i straffeloven mv. (klargjøring av inndragningsregler m.m.). Forslagene ble vedtatt av Stortinget i april 2022, se lov 8. april 2022 nr. 22, og trådte i kraft 1. juli 2022. Forslagene fulgte opp deler av Straffelovrådets utredning NOU 2020: 10 Straffelovrådets utredning nr. 2 – Inndragning av utbytte fra gjengkriminalitet. Bakgrunnen for at ikke alle forslagene i NOU 2020: 10 ble fulgt opp, er at flere av forslagene har nær sammenheng med en tilleggsutredning som Straffelovrådet leverte 15. mai 2021, med høringsfrist 25. oktober 2021.

I Hurdalsplattformen er det slått fast at regjeringen ønsker å utvide lovverket for å innføre sivilrettslig inndragning, slik at kriminelle ikke får beholde økonomiske verdier fra kriminell virksomhet. I 2014 fikk professor Jon Petter Rui i oppdrag å utrede om og i tilfelle hvordan sivilrettslig inndragning kunne gjennomføres i Norge. Ruis betenkning om sivilrettslig inndragning ble sendt på høring med frist i 2017. Betenkningen var ment som et «eksempel på og et konsept for mulig lovregulering av sivilrettslig inndragning», se utredningen side 138–139. En eventuell innføring av en modell for sivilrettslig inndragning vil derfor kreve ytterligere utredning.

Den videre oppfølgingen av de resterende forslagene i NOU 2020: 10 og tilleggsutredningen fra Straffelovrådet henger nært sammen med spørsmålet om innføring av en ordning med sivilrettslig inndragning. Spørsmålene må vurderes samlet og ligger til behandling i Justis- og beredskapsdepartementet.

Vedtak nr. 447:

«Stortinget ber regjeringen foreslå å endre straffeprosesslovens bestemmelser om besøks- og oppholdsforbud, slik at de som begår kriminalitet i bestemte områder, kan nektes å oppholde seg i en større omkrets og i et betydelig tidsrom, samt vurdere bruk av elektronisk kontroll for å håndheve dette.»

Justis- og beredskapsdepartementet sendte på høring 6. september 2021 et forslag om endringer i straffeprosessloven for å kunne ilegge elektronisk kontroll ved brudd på besøksforbud. I høringsnotatet drøftes også enkelte andre endringer i reglene om besøksforbud, herunder spørsmål knyttet til anmodningsvedtak nr. 447. Departementet har mottatt en rekke høringssvar med viktige bidrag til det videre lovarbeidet. Forslaget er nå under oppfølging i departementet, og jeg vil komme tilbake til Stortinget med et lovforslag på dette området.

Vedtak nr. 448:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide forslag til lovhjemler som forbyr deltakelse i kriminelle gjenger og rekruttering til disse.»

Vedtaket er omtalt i Prop. 1 S (2021–2022) og er ansett som utkvittert. Justis- og beredskapsdepartementet fremmet i Prop. 190 L (2020–2021) forslag om en ny hjemmel i straffeprosessloven som åpner for at retten på nærmere vilkår kan forby en kriminell sammenslutning. Det ble også fremmet forslag om en ny bestemmelse i straffeloven som gjør det straffbart å delta i, rekruttere medlemmer til eller på annen måte videreføre aktivitetene til en sammenslutning som er forbudt av retten. Strafferammen for brudd på forbudet ble foreslått satt til fengsel inntil tre år. Endringene ble vedtatt av Stortinget i juni 2021 og trådte i kraft 1. juli 2021, se lov 18. juni 2021 nr. 128 om endringer i straffeprosessloven og straffeloven (kriminalisering av deltakelse i kriminelle sammenslutninger).

Vedtak nr. 449:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det etableres et eget exit-program for gjengkriminelle som gir dem bedre muligheter for å bryte permanent ut av det kriminelle miljøet.»

Å bryte ut av tette og lukkede miljøer kan være vanskelig. Det er utarbeidet veiledermaterieell for kommuner som skal bistå enkeltpersoner ut fra et ekstremistisk miljø eller tankesett. Dette materiellet kan også benyttes for å bistå personer som ønsker seg ut av kriminelle gjenger. I tillegg ønsker regjeringen å prøve ut exit-programmer for gjengkriminelle for å sikre at de som ønsker et liv uten kriminalitet, får hjelp til det. Regjeringen har i statsbudsjettet for 2023 foreslått å videreføre det øremerkede tilskuddet til pilot-prosjekter. Det ene er Oslo kommunes arbeid med å etablere et byomfattende program basert på EXIN-prosjektet i en av bydelene. Det andre ved Forandringshuset er i regi av KFUK-KFUM. Regjeringen vil på bakgrunn av disse erfaringene vurdere det videre arbeidet.

Vedtak 450:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at legemsbeskadigelse med kniv igjen blir registrert i STRASAK-rapporten.»

Vedtaket er omtalt i Prop. 1 S (2021–2022) og er ansett som utkvittert. I desember 2020 ble registrering av modus i enkelte voldssaker innført i politiets straffesaksregister. Politiet har derfor mulighet til å ta ut relevant statistikk om blant annet bruk av kniv, jf. omtale i kap. 9.3.2 i Meld. St. 34 (2020–2021) Sammen mot barne-, ungdoms- og gjengkriminalitet.

Vedtak 451:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide forslag til lovhjemler som forbyr deltakelse i kriminelle gjenger og rekruttering til disse, og fremme dem for Stortinget så de kan behandles innen juni 2021.»

Vedtaket er omtalt i Prop. 1 S (2021–2022) og er ansett som utkvittert. Jeg viser til omtalen under vedtak nr. 448 foran.

Vedtak nr. 452:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om tillegg til straffelovens bestemmelser om inndragning av økonomisk utbytte, slik at det innføres aktsomhetsplikt med straffansvar for dem som lar gjengkriminelle verdier, biler, leiligheter m.m. stå i sitt navn.»

Vedtaket er omtalt i Prop. 1 S (2022– 2023) og anses fulgt opp. Straffelovrådet fikk i mars 2021 i oppdrag å utrede behovet for en slik bestemmelse og komme med forslag til hvordan en slik regel eventuelt kan utformes. Fristen for oppdraget var 1. november 2021. Straffelovrådet påpeker at straffeloven § 337 første ledd bokstav a om hvitvasking rammer bistand til å sikre utbytte av en straffbar

handling for en annen. Å oppbevare utbytte for en annen, eller å la slikt utbytte stå i ens eget navn fremfor lovbrysterens navn, rammes altså allerede av straffelovgivningen, med simpel uaktsomhet som skyldkrav, jf. straffeloven § 340. Dette utgjør nettopp en slik aktsomhetsplikt med straffansvar som vedtaket etterspør. Aktsomhetsplikten gjelder generelt – også der lovbrysteren har tilknytning til en kriminell gjeng. I lys av denne rettstilstanden så ikke Straffelovrådet behov for å utrede lovendringer for å etablere en slik straffesanksjonert aktsomhetsplikt som anmodningsvedtaket etterspør.

SPØRSMÅL NR. 524

Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik

Besvart 5. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

I hvilken grad praktiseres og tillates rusprøver som frivillig ruskontrakt eller som vilkår for påtaleunntatelse i de forskjellige politidistriktene nå, all den tid det ikke er dokumentert at dette har ønsket effekt for ungdom, særlig sett i lys av barnekonvensjonen art. 33?

BEGRUNNELSE:

Ved ungdomsoppfølging og – straff i konfliktråd er det et krav om at den konkrete saken egner seg for slik oppfølging sett hen til ungdommens behov og sakens alvor. Politiets i alle fall tidligere praksis knyttet til påtaleunntatelse betinget av ruskontrakt for unge som tas for bruk/besittelse første gang ble det i liten grad gjort en slik egnethetsvurdering. Det er fra flere hold trukket frem manglende dokumentasjon på effekt av ruskontrakter for ungdom, herunder fra Helsedirektoratet i høringen til rusreformen. I sitt høringssvar skriver de blant annet; «Ruskontrakt kan ikke ses på som en kunnskapsbasert tilnærming og dermed tiltaket fortsatt skal benyttes bør det igangsettes mer systematisk dokumentasjon om effektene av dette.» Norges institusjon for menneskerettigheter påpeker i sin rapport Rus og menneskerettigheter fra september i år at det mangler dokumentasjon på at slike tiltak har effekt, og at det dermed er uvisst om disse er egnede virkemidler etter barnekonvensjonen art. 33.

NIM trekker i tillegg frem at det mangler regler som sikrer at samtykke til frivillige ruskontakter blir innhentet uten press og med god nok info om mulige konsekvenser

ved positiv rusprøve. Jeg viser til mitt spørsmål av 28.01.22 hvor jeg blant annet spør kunnskapsministeren om hun mener at det offentlige har adgang til å innhente rustester fra barn med grunnlag i samtykke sett hen til personvernforordningens fortalepunkt 43 og personvernrådets retningslinjer 05/2020.

Svar:

I straffesakssporet kan det med hjemmel i straffeprosessloven § 69, jf. straffeloven § 37, gis påtaleunntatelse på vilkår om at siktede avstår fra å bruke rusmidler og avgir «nødvendige rusprøver». Påtaleunntatelse har i henhold til Riksadvokatens rundskriv 2/2014 vært en anbefalt reaksjon for ungdom mellom 15 og 18 år fremfor forelegg i mindre alvorlige narkotikasaker når formålet er å forebygge videre rusbruk, og stimulere til fortsatt rehabilitering

Ungdom i alderen 15–20 år utgjorde 70 prosent av alle saker med betinget påtaleunntatelse i mindre alvorlige narkotikasaker i 2017. Det vil si omtrent 490 saker. Hvilke vilkår som ble gitt ved disse påtaleunntatelsene er det ikke informasjon om, og vi vet derfor ikke hvor mange som var under ruskontrakt. Det har vært avdekket og anmeldt færre saker som gjelder mindre alvorlig narkotikakriminalitet siden 2017. Fallet har vært markant det siste året. Det er derfor trolig færre som blir ilagt betinget påtaleunntatelse med vilkår om ruskontrakt enn for tidligere år.

SPØRSMÅL NR. 525**Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 5. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Etter snart ett år med strømstøtte, hvordan skal statsråden få løst problemet med at husholdninger som er kunder i lokale, private nett ikke får strømstøtte?

BEGRUNNELSE:

Snart har det gått et år med strømstøtte til husholdninger, utbetalt gjennom nettselskap. Men ikke alle strømkunder har et vanlig nettselskap å forholde seg til, selv om man betaler spotpris.

Et eksempel på dette er fra Sunnmøre, og er omtalt i avisen Møre 10. september og Bondebladet 24. november. Her omtales flere kunder som kjøper strøm direkte fra kraftprodusent på privat nett, og betaler det som blir tilsvarende nettleie til samme aktør. Disse får ikke strømstøtte. Et svar fra statssekretær i OED er gjengitt i Bondebladet 24. november: Etter strømstønadsloven har nettkunder med egen strømmåler som er rettmessig registrert som husholdningskunde hos sitt nettselskap rett til stønad etter ordningen. Strømmåler i grendenett som kobler seg til et nettselskap, inngår i stønadsordningen dersom måleren er registrert i nettselskapets register som husholdningskunde.

Med andre ord må altså husholdningene dette gjelder, gjennom kraftprodusenten de er kunde hos, meldes inn til et nettselskap. Det kan være forståelig at man er skeptisk til hvordan dette kan la seg gjøre, kostnader og konsekvenser. Dette burde la seg gjøre innenfor dagens system, særlig med tanke på at kraftprodusenten disse husholdningene er kunde hos betaler nettleie for krafta de sender ut på nettet.

Eksempelet i disse sakene er fra NO3, og de ville kun vært berettiget en liten strømstøtte for september. Men før en kald og muligens dyr vinter er det naturlig at folk er redd for å ikke få strømstøtte. Dette problemet kan også gjelde flere steder.

Strømstøtten skal gjelde for strømkunder og husholdningsforbruk. Da bør regjeringen klare å fylle hullene i ordningene, etter snart ett år med strømstøtte.

Svar:

Jeg gjør innledningsvis oppmerksom på at jeg nylig har svart på et lignende skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, spørsmål nr. 518. Innholdet i svaret er tilsvarende som i svaret nedenfor.

Det er nettselskapene som administrerer strømstønadsordningen for husholdninger, og som beregner og utbetaler stønad til sine husholdningskunder. For at nettselskapene skal klare å håndtere ordningen på en god måte i tråd med formålet, er det viktig at ordningen i så stor grad som mulig bygger på eksisterende kunderegistre.

For å motta strømstøtte må husholdningen være nettkunde hos et nettselskap. Det innebærer at husholdninger som er tilknyttet såkalte «grenenett», som ikke er definert som nettselskap, ikke får strømstøtte.

Nettkunder med egen strømmåler som er rettmessig registrert som husholdningskunde hos et nettselskap, er omfattet av strømstønadsordningen. Nettselskapene har derimot ikke noe kundeforhold til de som har forbruket bak målepunktet i grenenett, og ikke informasjon om hva forbruket går til.

Regjeringen vurderer kontinuerlig behovet for å gjøre endringer i ordningen. I vurderingene må omfanget av problemet veies opp mot ressursbruk og eventuelle andre konsekvenser ved å foreta endringer. Å inkludere grenenett som ikke er å anse som nettselskaper i strømstønadsordningen slik den er i dag, vurderer jeg på nåværende tidspunkt ikke å være tilstrekkelig formålstjenlig.

SPØRSMÅL NR. 526**Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 2. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

EUs 4. energipakke er til vurdering hos regjeringen.

Ser statsråden for seg at politisk behandling av fjerde energimarkedspakke kan skje ved alminnelig flertall, eller anser regjeringen den potensielle suverenitetsavståelsen som stor nok til at et kvalifisert flertall vil være nødvendig, og ikke minst på hvilke områder anser statsråden at suverenitetsavståelsen vil være størst dersom Norge innlemmer fjerde energimarkedspakke?

BEGRUNNELSE:

EUs iver etter å regulere, diktere og styre andre lands politikk, deriblant innen energifeltet, kjenner få begrensninger. Dette er bekymringsfullt når man observerer at EUs energipolitikk de siste ti år i diplomatiske ordelag best kan betegnes som uklok. Enda mer bekymringsverdig er det at EUs politikk framover ser ut til å være mer av den samme politikken som ikke virker, bare i større skala, og med raskere implementering hos alle berørte land.

EU vedtok fjerde energipakke med en utvidelse av Acers rolle i 2019. I Norge ønsker energiselskapene om at pakken snarest blir en del av EØS, det samme gjør enkelte partier på Stortinget. Pakken ligger til vurdering hos regjeringen. Det er av interesse å få mer informasjon om hvordan energipakken vurderes av regjeringen, og hvordan den er planlagt behandlet.

Svar:

I spørsmålet er det blant annet vist til «fjerde energimarkedspakke». Jeg forstår spørsmålet slik at det siktes til rettsaktene om organiseringen av kraftmarkedet vedtatt i EU som en del av Ren energi-pakken i 2019. Jeg gjør oppmerksom på at Ren energi-pakken også inneholder rettsakter om fornybar energi og energieffektivisering mv.

Tre av rettsaktene i Ren energi-pakken gjelder organiseringen av kraftmarkedet og erstatter regelverket i tredje energimarkedspakke. Dette regelverket er en del av EØS-avtalen og innlemmet i norsk rett. Det reviderte regelverket av 2019 er omfattende, og departementet arbeider nå med å gjennomgå innholdet. Arbeidet inkluderer vurderinger av de antatte konsekvensene, herunder behovet for eventuelle EØS-tilpasninger, endringer i norsk regelverk og hvorvidt det reviderte regelverket inneholder nye elementer av myndighetsoverføring. Som en del av dette vil de konstitusjonelle sidene ved innlemmelse av regelverket i EØS-avtalen også bli grundig vurdert.

Det er for tidlig å si når vurderingene er slutført eller hva innholdet i en eventuell proposisjon til Stortinget med forslag til samtykke om å innlemme rettsaktene i EØS-avtalen vil være.

Jeg tilføyer at Norge har et godt samarbeid med EU på energiområdet, og de grunnleggende elementene i norsk energipolitikk ligger fast.

SPØRSMÅL NR. 527**Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 2. desember 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch****Spørsmål:**

I muntlig spørretime 9. november fikk statsråden konkret spørsmål fra representanten Sivert Bjørnstad om hun også i år vil gjenta budskapet om at det er en uting med billig mat. Jeg antar det var en forglemmelse som gjorde at statsråden ikke svarte Bjørnstad i selve spørretimen, så derfor gjentas spørsmålet her.

Vil statsråden også før årets jul si som hun gjorde i VG i fjor, at priskrig om billig mat er respektløst og en uting?

Svar:

Sunn og effektiv konkurranse i verdikjeden for mat er viktig for at norske forbrukere skal ha et mangfold i vareutvalg, og til riktige priser.

Det jeg har vært opptatt av, er de negative konsekvensene som følger av at enkelte varer i perioder brukes som lokkevarer, og selges med tap. Prisdumping kan gi en uheldig prisforventning, et usunt rabattmarked som ikke speiler produksjonskostnadene og økt matkasting.

Nå er situasjonen at stor økning i produksjonskostnadene gjør at også matprisene har økt unormalt mye,

selv om de har steget mer i landene omkring oss. I den situasjonen mener jeg det er viktig at leverandører og butikker ikke benytter en uoversiktlig situasjon til å øke prisene på enkeltvarer mer enn nødvendig. Sunn konkurranse og en fornuftig lønnsomhet i hele verdikjeden er det beste for både bransjen og forbrukerne over tid.

SPØRSMÅL NR. 528

Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 5. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Viser til sak i Dagens Næringsliv, hvor Nordnet presenterte en rapport som viser at det er kraftig økning i antall reddede emisjoner på Oslo Børs. Det skal være gode grunner for å forskjellsbehandle aksjonærene gjennom en rettet emisjon, likevel har det skjedd 88 ganger i 2021 mot seks fortrinnsrettede emisjoner.

Hva er statsrådets vurdering av denne praksisen?

Svar:

Etter hovedregelen for kapitalforhøyelser etter allmennaksjeloven skal aksjeeierne ha fortrinnsrett til de nye aksjene i samme forhold som de fra før eier aksjer i selskapet, jf. allmennaksjeloven § 10-4 (1). Generalforsamlingen kan likevel under visse forutsetninger sette til side aksjeeiernes fortrinnsrett, jf. allmennaksjeloven § 10-5. Aksjeeiernes fortrinnsrett ved kapitalforhøyelser bidrar til likebehandling av aksjeeiere. Selskapenes styrende organer har et selvstendig ansvar for å ivareta aksjonærfellesskapets interesser på en god måte.

Et sentralt hensyn bak verdipapirlovgivningen er å sikre investorers tillit til verdipapirmarkedet. Likebehandlingsregelen, slik den fremgår av verdipapirhandelloven § 5-14, er en sentral regel i så måte. Av hensyn til aksjonærene, og tilliten til markedet, er det viktig at aktørene etterlever regelen. Regelen søker å balansere ulike hensyn i ulike situasjoner, blant annet gjennom å gi en viss adgang til unntak fra likebehandlingskravet. Hovedregelen er like fullt et krav om likebehandling.

Verdipapirhandelloven § 5-14 gjelder for utstedere på regulerte markeder. Oslo Børs har inntatt likebehandlingsregelen i sine regelbøker, herunder for Euronext Growth, som er en multilateral handelsfasilitet. Ved

brudd på reglene kan Oslo Børs gi offentlig kritikk, og ved vesentlig brudd kan Oslo Børs gi overtredelsesgebyr. Finanstilsynet fører også tilsyn med at børsen og verdipapirforetakene etterlever reglene i verdipapirhandelloven.

Finanstilsynet opplyser at det, på bakgrunn av omfanget av rettede emisjoner i det norske markedet, i mai i år tok opp med Oslo Børs hvordan likebehandling av aksjeeiere ivaretas. Finanstilsynets vurderinger av børsens oppfølging er ikke avsluttet. Finanstilsynet vil også vurdere verdipapirforetakenes etterlevelse av verdipapirhandellovens krav ved tilrettelegging av emisjoner.

Jeg følger utviklingen med tanke på om det er nødvendig med klargjøring eller endring av regelverk innenfor verdipapirområdet, herunder likebehandlingsregelen og oppfølging av denne.

SPØRSMÅL NR. 529**Innlevert 25. november 2022 av stortingsrepresentant Une Bastholm****Besvart 5. desember 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Mange steder i landet finnes ansamlinger med miljøgifter og forurensede masser i naturen, uten at dette ryddes opp i. Resultatet er at giftige stoffer lekker ut og skader natur, helse og dyreliv. Noen eksempler er tannbørstefabrikken på Flisa i Åsnes, og idrettsplassen i Hov på Søndre Land.

Vil regjeringen foreslå lovendringer som sikrer at giftige masser ryddes opp i og vil regjeringen sikre at det settes av tilstrekkelige øremerkede midler til å håndheve lovverket slik at forurenserne holdes ansvarlige i større grad enn i dag?

Svar:

Forurensningsloven og forurensningsforskriften har strenge regler som skal sikre at forurensede lokaliteter og forsøpling blir ryddet opp i. Forurensningsforskriften har blant annet regler om hva som er å anse som forurenset grunn, og legger føringer for hvilke tiltak som må gjennomføres for at grunnen skal være akseptabel, gitt arealbruken. Miljødirektoratet har nylig sendt et forslag om strengere grenseverdier for flere helse- og miljøfarlige stoffer i grunn på høring. Endringen vil sikre bedre beskyttelse av mennesker og av miljøet.

Miljømyndighetene kan pålegge både grunneier og den som er ansvarlig for forurensningen å sikre ansvarlig håndtering av forurenset grunn. Ved terrenginngrep (bygging og graving) i forurenset grunn, er det tiltakshaver som er ansvarlig for å ivareta forurensingen. Forurenser betaler-prinsippet er et viktig bærende prinsipp i norsk og internasjonal klima- og miljøforvaltning. Så langt det er rimelig skal pålegg etter forurensningsloven benyttes som et virkemiddel for å sikre at undersøkelser og oppryddingstiltak blir gjennomført på land og i sjøbunn som er forurenset med miljøfarlige stoffer. Dette er også slått fast i forskrift om tilskudd til oppryddingstiltak i forurenset grunn og forurenset bunn i sjø og ferskvann som ligger til grunn for Miljødirektoratets tildeling av midler til oppryddingstiltak i forurenset grunn og sjøbunn.

Det må avgjøres konkret i hvert enkelt tilfelle om kriteriene for tildeling over tilskuddspostene er oppfylt. Situasjoner der det er aktuelt at staten gir tilskudd er for eksempel der den ansvarlige ikke kan identifiseres, ikke er betalingsdyktig eller av andre grunner ikke kan stå for en god opprydding, der det er nødvendig for å medvirke til en samlet opprydding eller annen tiltaksgjennomføring i et område, eller der det av andre grunner er urimelig at den ansvarlige skal dekke alle kostnadene. Miljødirektoratet vurderer ellers tildelingen ut ifra miljøhensyn, rimelighet og den årlige budsjetttrammen.

SPØRSMÅL NR. 530**Innlevert 26. november 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 5. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Er regjeringen for eller imot særfordeler for migranter?

BEGRUNNELSE:

FrP fikk etter lang kamp fjernet særfordelene flyktninger hadde i folketrygden. Dette til sterk motstand fra bl.a. AP/SP.

Fremskrittspartiet har alltid ment at vi i Norge skal ha et sett med lover og regler, som skal gjelde for alle. Det at enkelte grupper får særfordeler basert på etnisitet, kjønn, legning, religion etc. er etter FrPs syn uakseptabelt. Siden AP/SP i utgangspunktet er for at enkelte migrantgrupper skal ha særfordeler i folketrygden ber jeg bla. om en redegjørelse om regjeringen planlegger å gjeninnføre særfordelene i folketrygden som FrP fikk fjernet. Jeg ber også statsråden redegjøre for regjeringens syn på andre særfor-

deler enkelte migrantgrupper har. Faktisk.no avdekket for noen år siden at flere kommuner tilbyr enkelte migrantgrupper opp mot 30 000 kr til førerkort, noe som alle andre i samfunnet må spare til og betale for selv. Dette er etter FrPs syn grovt urettferdig da vi i Norge bør ha et sett regler og ytelser, ikke særfordeler for enkelte.

Svar:

Regjeringens politikk på dette området framgår av Hurdalsplattformen, se særlig punktene «Innvandring og integrering: En rettferdig innvandringspolitikk», «Trygd og sosiale tjenester» og «Pensjon». Regjeringen har for perioden 2021–2025 ikke lagt opp til gjeninnføring av de særskilte bestemmelsene i folketrygdloven for personer med flyktningstatus.

For ordens skyld finner jeg grunn til å understreke at de ovennevnte bestemmelsene ikke ga «... særfordeler basert på etnisitet, kjønn, legning, religion etc ...», slik det er oppgitt i begrunnelsen for representantens spørsmålet. Det avgjørende for om en person kunne få rettigheter etter disse bestemmelsene, var utelukkende om vedkommende hadde formell flyktningstatus etter utlendingsloven.

Jeg finner for øvrig grunn til å nevne at personer med formell flyktningstatus fortsatt har en særskilt rettighet etter trygdlovgivningen. Personer med flyktningstatus som er uføre og som har så kort trygdetid at uføretrygden deres fra folketrygden blir trygdetidsavkortet, vil kunne motta den behovsprøvde ytelsen supplerende stønad. Denne rettigheten ble vedtatt i Stortinget med støtte fra Framskrittspartiet. Ordningen ble innført med virkning fra 1.

januar 2021, samtidig med at de særskilte rettighetene for personer med flyktningstatus ble avvirket i folketrygden.

Representant Wiborg spør også om «regjeringens syn på andre særfordeler enkelte migrantgrupper har». Her vil jeg vise til statsråd Tajiks svar på representant Wiborgs spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 738/2021 om: «På hvilke områder har innvandrere (asylsøkere, flyktninger, arbeidsinnvandrere etc.) særfordeler innen offentlige ytelser, ordninger, lover/forskrifter, velferdstilbud etc.?» I dette svaret fremgår det at regjeringen prioriterer universelle velferdstjenester og at vi ikke gir enkeltgrupper særfordeler. Når det gjelder inntak til arbeidsmarkedstiltak er innvandrere en prioritert gruppe, på lik linje med ungdom og langtidsledige. Denne prioriteringen er det bred politisk enighet om.

Målet for regjeringens integreringspolitikk er god integrering av innvandrere i arbeid og samfunn. Kommunene spiller en viktig rolle for å nå dette målet. For at kommunene skal kunne gjennomføre et planmessig og aktivt bosettings- og integreringsarbeid, får de utbetalt integreringstilskudd. Kommunene får tilskudd for hver person de bosetter. Integreringstilskuddet skal i hovedsak dekke de gjennomsnittlige utgiftene kommunen har til arbeidet i bosettingsåret og de fire neste årene. Sammen med tilskuddet til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, skal integreringstilskuddet finansiere introduksjonsprogrammet. Introduksjonsprogrammet skal inneholde arbeids- eller utdanningsrettede elementer. Hvis kommunen ser at førerkort er viktig for at den enkelte kommer i arbeid, vil integreringstilskuddet kunne benyttes til dette formål.

SPØRSMÅL NR. 531

Innlevert 27. november 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 5. desember 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Industrien i Agder og Rogaland har Norges dyreste strøm. Dette er særlig problematisk for kraftkrevende bedrifter som Elkem, Alcoa Lista, Aludyne, Rec Solar, Huntonit og 3B glassfibre. Samtidig økes skattene for næringslivet og bedriftseiere på toppen av dette.

Kan statsråden avklare konkrete tiltak for fortsatt verdiskaping i sør, og hvordan det skal skapes nye arbeidsplasser i privat sektor i Agder når prissituasjonen for in-

dustrien er som den er, mens statsbudsjettet legger opp til kraftige økninger i skatter og avgifter?

BEGRUNNELSE:

Næringslivet i Sør-Vestlandet er satt i en situasjon der verdiskapingen settes i fare, samtidig som det offentlige håver inn penger på grunn av høye energipriser, skatter og avgifter. Dette setter arbeidsplasser i fare. Næringslivet skal tåle og være forberedt på svingninger, men det er

vanskeligere å komme seg gjennom vedvarende kriser som forverres av skattepolitikk som gjør driften enda vanskeligere og setter arbeidsplasser i fare.

Svar:

Regjeringen har satt seg klare mål for næringspolitikken; vi skal bidra til å skape lønnsomme arbeidsplasser i hele landet, øke de grønne investeringene, styrke eksporten og kutte klimautslipp. Utgangspunktet vårt er godt, men vi må øke tempoet betydelig for å nå omstillingsmålene. Norsk industri i hele landet må selv ligge i front for å gripe mulighetene. Regjeringen vil gjøre sitt for at bedriftene lykkes ved å legge til rette for gode rammebetingelser for næringsvirksomhet og en helhetlig politikk for næring, klima og energi.

I vårt Veikart for grønt industriløft viser vi hvordan vi vil gjøre dette i praksis. I veikartet presenterer vi 100 tiltak som i sum vil bidra til å få fart på grønn omstilling i industrien som legger til rette for fortsatt høy verdiskaping de neste tiårene. Nøkkelord er teknologiutvikling, kompetansebygging, tilgang på kapital og på tilstrekkelig kraft. Vi har fremhevet syv innsatsområder hvor vi har særlig store ambisjoner i årene fremover; verdikjedene for hhv. batterier, havvind, hydrogen, CO₂-håndtering, prosessindustrien, skog- og bioøkonomi, og grønn skipsfart. Dette er områder som gir betydelige muligheter for næringsutvikling i Agder og Rogaland.

Aktiviteten i norsk økonomi er fortsatt høy. Sysselsettingen har det siste året steget kraftig, og arbeidsledigheten i Norge har ikke vært lavere siden 2008. Selv om farten i økonomien ser ut til å avta noe, har vi en prisvekst som ikke har vært høyere siden 1980-tallet.

I 2023 vil utgiftene i statsbudsjettet vokse betydelig på viktige områder, og betydelig mer enn den underliggende veksten i statens inntekter fra fastlandsøkonomien. Gapet er på flere titalls milliarder kroner. Samtidig må oljepengebruken reduseres for å dempe presset i norsk økonomi. Dersom finanspolitikken ikke spiller på lag med pengepolitikken, kan rentene fortsatt øke mye fremover. Det er ikke næringslivet tjent med.

Regjeringen har lagt stor vekt på en ansvarlig og rettfærdig økonomisk politikk som gir trygghet både for folk og næringsliv. Vi har i statsbudsjettet foreslått grep på skatteområdet for å sikre bedre fordeling av verdier som skapes med basis i våre felles ressurser, herunder blant annet innføring av grunnrenteskatt på havbruk og vindkraft, økning i grunnrenteskatten på vannkraft og en ekstraordinær avgift på vannkraft grunnet de svært høye strømprisene. Dette er næringer som har store inntekter fra bruk av våre felles ressurser og som mulighet for å bidra til mere. På den måten kan vi sørge for et budsjett som går opp, uten betydelige kutt i velferdsordninger eller at vi må sette opp skatter og avgifter for hele bredden av norsk næringsliv, eller øke inflasjonspresset. Det kan også

bemerkes at selskapskatten er 6 prosentpoeng lavere enn for 10 år siden, og den private andelen av BNP har økt i begge denne regjeringens forslag til statsbudsjetter. Det er fordi vi vet at verdier må skapes før de fordeles, og at vi derfor trenger et verdiskapende lønnsomt næringsliv over hele landet.

Representanten viser også til høye energipriser. Tilgang på fornybar kraft til konkurransedyktige priser har lenge vært et fortrinn for norsk industri. Det vil vi at det fortsatt skal være og slik at industrien får gode muligheter i det grønne skiftet. For at tilgangen på fornybar kraft skal forbli et konkurransefortrinn, vil regjeringen satse på økt kraftproduksjon og styrket kapasitet i strømmettet. For havvind vil vi alene legge til rette for en storstilt utbygging på norsk sokkel med mål om å tildele arealer tilsvarende 30 GW innen 2040 og som tilsvarer 75 pst. av dagens kapasitet i det norske kraftsystemet. Og vi har store ambisjoner for energieffektivisering som frigjør energi til andre formål.

Regjeringen har tatt et viktig grep for at næringslivet skal kunne få lavere og mer forutsigbare strømkostnader enn i dagens ekstraordinære markedssituasjon, ved å legge til rette for et bedre tilbud av fastprisavtaler. Hvis Stortinget vedtar regjeringens forslag til endringer i grunnrentebeskatningen for vannkraft, vil det fra nyttår bli mer attraktivt for kraftbransjen å tilby sine kunder fastprisavtaler på strøm. Jeg forventer at bransjen nå følger opp og får på plass et større fastprismarked innen kort tid, slik at bedrifter over hele landet har mulighet til å inngå fastprisavtaler til mer konkurransedyktige betingelser enn i dag.

I påvente av endringer i fastprismarkedet vil jeg også minne om at regjeringen har innført midlertidige tiltak for å lette situasjonen for de mest utsatte og strømintensive bedriftene, som for eksempel redusert elavgift, lånegarantier og en ny energitilskuddsordning. Energitilskuddsordningen gir bedrifter mulighet til å få dekket inntil 50 prosent av investeringen i et energisparingstiltak eller tiltak for lokal kraftproduksjon. Avhengig av tiltakets omfang og effektivitet kan dette ha stor betydning for bedrifters fremtidige strømkostnader.

Jeg vil avslutningsvis peke på at regjeringen har en samlet innretning på nærings- og industripolitikken som gir gode muligheter for investeringer og nye lønnsomme arbeidsplasser i det grønne skiftet. Vi har etter min vurdering en politikk som spiller på lag med næringslivet i Agder og Rogaland, og noe som gjør at jeg også er optimistisk på vegne av næringslivet i regionen.

SPØRSMÅL NR. 532**Innlevert 27. november 2022 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 6. desember 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Mener statsråden at han i denne saken ivaretok regjeringens opplysningsplikt som er hjemlet i Grunnlovens § 82, hvor det heter at: «Regjeringen skal meddele Stortinget alle de opplysninger som er nødvendige for behandlingen av de saker den fremlegger»?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen foreslo et dramatisk kutt i overføringene til European Space Agency i sitt forslag til statsbudsjett. Dette fikk opposisjonen heldigvis stoppet, og satsingen på norsk romvirksomhet fortsetter, slik at vi sikrer både viktig forskning, utvikling, verdiskaping og arbeidsplasser.

I skriftlig spørsmål 15:264 (2022-2023) ba undertegnede om oversikt over kostnad for å opprettholde støtten til ESA på samme nivå, per år, fra 2023 til 2027.

Statsråden valgte å ikke dele denne oversikten, men heller svare med å sitere fra Hurdalsplattformen. Det var åpenbart ikke et svar på spørsmålet, ei heller de nødvendige opplysninger nødvendig for å behandle saken godt, slik det ble bedt om. Det fremstod dermed som om dette ikke ville få budsjettvirkning for 2023, da det er rimelig å anta at dette ville vært delt med Stortinget i forbindelse med behandling av budsjettet.

Da det ble antydnet at dette likevel kunne få budsjettvirkning for 2023, til tross for at regjeringen ikke hadde adressert det i sitt forslag til statsbudsjett, ei heller som svar på direkte spørsmål fra undertegnede, valgte næringskomiteen via leder å etterspørre tilsvarende oversikt en ukes tid senere. Da mottok komiteen en oversikt, i form av en tabell, som viste konkret fordeling per år.

Denne viste at regjeringen mener det behøves en økning på 30 millioner kroner i 2023 for å opprette støtten til ESA på samme nivå. Regjeringspartiene valgte så å dele dette i et medieutspill før det ble delt med komiteen som svar på spørsmål fra komiteen.

I forbindelse med behandling av saken i salen forsøkte undertegnede å få en forklaring fra statsråden på hva bakgrunnen var for at disse opplysningene ikke ble delt med Stortinget verken i forslag til statsbudsjett eller på direkte spørsmål fra en stortingsrepresentant, svarte statsråden med at det

«gikk en uke mellom spørsmålene ble stilt».

Det er utfordrende at regjeringen ikke sørger for at de saker de fremlegger for Stortinget er så godt opplyste at Stortinget kan foreta en forsvarlig vurdering. I denne sak-

en ble nødvendig informasjon om budsjettvirkningen for 2023 verken lagt frem når kuttet ble foreslått eller uker senere når undertegnede ber spesifikt om denne informasjonen.

Svar:

Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 innebar en reduksjon i forpliktelsene på 116 mill. euro for perioden 2023-2030 i de industrirettede programmene til den europeiske romorganisasjonen (ESA) sammenliknet med programperioden 2020-2028. I mitt svar datert 7. november på ditt spørsmål 15:264 opplyste jeg både om hvor mye det samlet vil være nødvendig å forplikte til ESA for å videreføre deltakelsen på samme nivå, hvor stor differansen var i forhold til regjeringens budsjettforslag og at eksisterende forpliktelser til de industrielle programmene gradvis ville fases ut.

9. november fremmet representanten Lene Westgaard-Halle med flere et representantforslag (8:36 S (2022-2023)) om å opprettholde Norges innbetalinger til ESAs industrirettede programmer på dagens nivå. I forbindelse med behandlingen av forslaget ble det fra Næringskomiteen stilt spørsmål om å konkretisere de årlige konsekvensene. I mitt svar til Dok 8:36 S datert 15. november fremgikk derfor et forslag til fordeling per år. Det ble imidlertid presisert at anslagene for de årlige bevilgningene til ESA er usikre, men omfatter sammenlagt den rammen Norge forplikter på ESAs ministerrådsmøte. Usikkerheten skyldes blant annet fremdriften i de ulike programmene, og de årlige anslagene er derfor usikre. Departementet har etter beste skjønn prøvd å gi et realistisk anslag for bevilgningsbehovet, men dette må man komme tilbake til i årlige budsjettproposisjoner framover.

På denne bakgrunn mener jeg at jeg har ivare tatt regjeringens opplysningsplikt.

SPØRSMÅL NR. 533**Innlevert 24. november 2022 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 19. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Kan regjeringen offentliggjøre beslutningsgrunnlaget for forslaget om skatteskjerpelser for vindkraft?

Svar:

Spørsmål om skatt sorterer under finansministerens ansvarsområde, og spørsmålet er derfor videresendt meg fra Olje- og energiministeren.

Norge har en rekke næringer som kan gi opphav til ekstraordinær avkastning (grunnrente), som vannkraft-, petroleum- og havbruksnæringen. Prinsippet om at fellesskapet skal ha en andel av avkastningen ved utnyttelsen av fellesskapets naturressurser, har tjent Norge godt. I Hurdalsplattformen er regjeringen tydelig på at lokalsamfunn og fellesskapet bør få en rettferdig andel av verdiene som skapes ved utnyttelse av fellesskapets naturressurser.

Produksjonsavgiften på landbasert vindkraft ble foreslått i Prop. 1 LS (2021-2022) Skatter, avgifter og toll 2022. Bakgrunnen var Stortingets behandling av Meld. St. 28 (2019–2020) Vindkraft på land – Endringer i konsesjonsbehandlingen og tilhørende Innst. 101 S (2020–2021), der Stortinget blant annet fattet følgende anmodningsvedtak 1. desember 2020:

Vedtak nr. 146:

«Stortinget ber regjeringen vurdere endringer i vindkraftbeskatningen, inkludert en vurdering av hvordan en hensiktsmessig innretning på og tidsplan for hvordan skattebyrden på vindkraftprodusentene kan økes.»

Vedtak nr. 147:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2021 med en vurdering av hvordan lokal kompensasjon og forutsigbare rammebetingelser for vindkraft kan sikres, for eksempel naturressursskatt, en produksjonsavgift eller en annen hensiktsmessig innretning for alle involverte parter.»

I Meld. St. 2 (2020-2021) punkt 5.3.5 vurderte regjeringen Solberg flere tiltak, herunder grunnrenteskatt og ulike former for avgift. Den svake lønnsomheten i næringen på daværende tidspunkt tilsa at det ikke var aktuelt å innføre en grunnrenteskatt. Man konkluderte med at en produksjonsavgift ville gi forutsigbarhet for kommuner og næringen og imøtekomme behovet for lokal legitimitet, samt imøtekomme Stortingets ønske om å øke skattebyrden på næringen samt ønsket om lokal kompensasjon. Produksjonsavgiften ble gitt virkning fra 1. juli 2022.

Ifølge Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har produksjonskostnaden for nye vindkraftanlegg falt

fra om lag 57 øre/kWh i 2012 til om lag 31 øre/kWh i 2021 (omregnet til 2022-kroner). Frem mot 2030 forventes det at produksjonskostnaden vil falle videre, til om lag 23 øre/kWh. Samtidig indikerer fremtidsprisene på Nasdaq OMX og anslagene i NVEs rapport Langsiktig kraftmarkedsanalyse 2021–2040 forventninger om vedvarende høye kraftpriser.

Norge har gode vindressurser. Ved å utnytte disse ressursene kan vindkraftnæringen oppnå en ekstraordinær avkastning (grunnrente), dels på grunn av naturgitte forhold som gjør enkelte områder særlig egnet for vindturbiner på land, dels fordi næringen er konsesjonsbasert.

Nøytralt utformede grunnrenteskatter vil ikke påvirke selskapenes insentiv til å gjennomføre nye investeringer. I likhet med petroleum-, vannkraft- og havbruksressursene er landbasert vindkraft et skatteobjekt som ikke kan flyttes, og som bør utnyttes i en tid der mange skattegrunnlag blir mer mobile som følge av internasjonalisering.

På oppdrag fra Finansdepartementet har Statistisk sentralbyrå (SSB, 2022) beregnet grunnrenten i vindkraftnæringer for årene 2010–2021. De fant at grunnrenten var negativ i årene 2010–2020, men positiv i 2021. Departementet mener at forventet utvikling i kraftprisen og kostnadene for landbasert vindkraft indikerer vedvarende positiv grunnrente, og at det nå er grunnlag for å innføre en grunnrenteskatt.

På denne bakgrunnen varslet regjeringen i Prop. 1 LS (2022-2023) punkt 5.4 at den vil foreslå at det innføres en kontantstrømskatt på landbasert vindkraft etter modell fra vannkraftbeskatningen. Det vil foreslås at den effektive skattesatsen settes til 40 pst. Høringsnotat om innretningen av grunnrenteskatten vil bli sendt på høring innen utgangen av 2022. Det tas sikte på å fremme forslag for Stortinget i løpet av vårsesjonen 2023.

Produksjonsavgiften på landbasert vindkraft som ble innført med virkning fra 1. juli 2022, er vedtatt å økes fra 1 til 2 øre/kWh produsert elektrisk kraft for 2023. Det vises til omtale i Prop. 1 LS (2022–2023) punkt 8.7.

Et høringsnotat om grunnrenteskatt på landbasert vindkraft blir innen kort tid sendt på høring. Jeg vil deretter vurdere høringsinnspillene før jeg fremmer et beslutningsgrunnlag og lovforslag til Stortinget. Som omtalt i Prop. 1 LS (2022-2023) tas det sikte på å legge frem lovforslaget i vårsesjonen 2023.

SPØRSMÅL NR. 534**Innlevert 27. november 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 1. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan bergensere og beboere og næringsliv i Nordhordland forvente at samferdselsministeren griper inn i saken og sikrer fremdrift, eller er dette bare et forsøk på dobbeltkommunikasjon fra statsrådets egne lokale partifeller?

BEGRUNNELSE:

Denne uken kan vi lese at Nordhordlandstunnelen settes på vent nok engang. Det betyr at prosjektet med Ringvei øst utsettes nok en gang og at køproblemene i Åsane vil vare mye lengre en høyst nødvendig. Det er en skandale at Bergens viktigste samferdselsprosjekt nok en gang blir nedprioritert.

Statens vegvesen er imidlertid klar på at dette er en konsekvens av at regjeringen har kuttet kraftig i planleggingsmidlene og at de derfor må utsette oppstart av ny reguleringsplan.

Aps egne lokalpolitikere kaller dette et bakholdsangrep og sier det er uakseptabelt å utsette arbeidet. Dette til tross for at det er hans egne partifeller i regjering som har kuttet i planleggingsmidler.

<https://www.bt.no/nyheter/lokalt/i/694ozW/ap-topp-krever-at-samferdselsministeren-griper-inn-uakseptabelt-aa-utsette-nordhordlandstunnelen>

Svar:

Vi er alle godt kjent med den ekstraordinære situasjonen vi er i med virkningene av koronapandemien, krigen i Ukraina og stigende priser. I forslaget til statsbudsjett for 2023 har regjeringen sett det som nødvendig å dempe innsatsen på og prioritere strengere innenfor samferdselssektoren. Målet er å unngå ytterligere press i norsk økonomi.

Regjeringen har besluttet at neste nasjonale transportplan skal legges fram ett år tidligere enn praksis skulle tilsi. Det innebærer at transportplanen blir lagt fram våren 2024 for perioden 2025–2036. Den nye transportplanen skal være oppdatert og tilpasset Norges framtidige transportbehov, samtidig som de økonomiske rammene er tilpasset en framtid med forventninger om økt behov i andre sektorer.

Frem til den nye transportplanen blir lagt frem, vil regjeringens hovedstrategi være å ta vare på eksisterende vei- og jernbaneinfrastruktur og fullføre de mange prosjektene over hele landet som enten er påbegynt eller er i oppstartsfasen. De nærmeste årene vil det være mindre

rom for å starte opp store investeringsprosjekter enn det som følger av Nasjonal transportplan 2022–2033, og det vil ta lengre tid å gjennomføre de prioriterte prosjektene. Det betyr også at Statens vegvesens planleggingsaktivitet i 2023 og i etterfølgende år må tilpasses at det er begrenset rom for vekst.

E39 Vågsbotn–Klauvaneset, som også omtales som «Nordhordlandstunnelen», var ikke en del av porteføljen i Nasjonal transportplan 2022–2033, men var ett av flere prosjekter som fikk støtte fra et flertall i Stortinget da transportplanen ble behandlet. Regjeringen har sørget for at prosjektet nå er lagt inn i Statens vegvesens portefølje. På denne måten vil det få en reell vurdering opp mot de andre prosjektene som inngår i Nasjonal transportplan i de årlige porteføljeprioriteringene.

SPØRSMÅL NR. 535**Innlevert 28. november 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 12. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvilke konkrete grep vil helseministeren gjøre for raskest mulig å få gjenåpnet fødeavdelinga og få tilbake akuttberedskapen ved Nordlandssykehuset Vesterålen?

BEGRUNNELSE:

Sykehuset på Stokmarknes, Nordlandssykehuset Vesterålen, har nå ingen laboratorietjenester mellom kl 22 og 07:30. Det betyr at mye akutt-diagnostikk ikke kan gjøres i tidsrommet, og dermed må pasienter sendes til Harstad, Bodø og Tromsø med ambulansefly og helikopter. Det vil bety mange akutte lufttransporter, som heller ikke alltid er mulig å gjennomføre grunnet samtidtskonflikter eller vær.

Videre har sykehuset pr nå heller ikke blodbank, og må dermed sende prøver til Bodø for så å få blod tilbake med neste rutefly. Som en følge av situasjonen har sykehuset nå ikke fødeavdeling og begrenset operasjonsvirksomhet.

Dette er en dramatisk utvikling ved ett av Norges nyeste sykehus, åpnet for under 10 år siden. Vesterålen har ei befolkning på 32.000, men også en del fødende fra Lofoten bruker fødeavdelinga her. Dermed er det ei stor befolkning, langt unna alt annet med mye vær og vind, som står uten potensielt livsviktig akuttberedskap. Det er etter Venstres syn helt uholdbart.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Nord RHF. I innspillet framgår det at Nord-

landssykehuset HF over år har erfart utfordringer i rekrutteringen av bioingeniører og at de i flere omganger har vært nær ved å måtte ta ned tjenestetilbudet ved laboratoriet ved sykehuset i Vesterålen. Ved hjelp av ambulering fra sykehusene i Lofoten og Bodø, har det vært mulig å opprettholde en forsvarlig 3-delt turnus for bioingeniørene i Vesterålen fram til 22. november i år. Da var det ikke lenger mulig. Nordlandssykehuset måtte da ta ned laboratoriedriften mellom klokken 2200-0730, og blodbanktjenester hele døgnet. Medisinske og kirurgiske akuttfunksjoner er likevel opprettholdt, men risikoføgende har på grunn av manglende blodbanktjenester måtte selekteres til å føde enten ved Nordlandssykehuset i Bodø eller ved Universitetssykehuset Nord-Norge Harstad. På grunn av reduksjon i laboratorietjenester vil enkelte andre pasienter også måtte overflyttes til Nordlandssykehuset i Bodø eller til Universitetssykehuset Nord-Norge i Harstad for ytterligere diagnostikk og behandling. Jeg viser for øvrig til Dokument nr. 15:538 (2022-2023) og mitt svar hvor jeg orienterer nærmere om hvilke tiltak Nordlandssykehuset har satt i verk for å stabilisere driften og rekruttere personell.

Representanten Bjørlo spør hva som gjøres for raskest mulig å få gjenåpnet fødeavdelingen og få tilbake akuttberedskapen. Helse Nord RHF og Nordlandssykehuset HF opplyser at fødeavdelingen i Vesterålen vil driftes som normalt i løpet av uke 49. Det skjer fordi sykehuset igjen har fått på plass døgnberedskap ved blodbanken; tilgang på blod er avgjørende for at en fødeavdeling skal kunne ivareta mor og barns sikkerhet i forbindelse med fødsel. Nordlandssykehuset har, som nevnt over, hele tiden hatt medisinsk og kirurgisk akuttberedskap ved sykehuset i Vesterålen.

SPØRSMÅL NR. 536**Innlevert 28. november 2022 av stortingsrepresentant Marian Hussein****Besvart 12. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

I Dagens Næringsliv kan vi lese at dagens operatør av deler av luftambulansetjenestene, Babcock, selges til ukjente

eiere og at Luftambulansetjenestene HF ikke har oversikt over hvem de nye eierne er, eller hvor de opererer.

Hvilke grep gjøres for å redusere risiko, og hvordan følges planen om å tilbakeføre ansvaret for å drifte luftambulansen i offentlig regi opp, slik det er lovet i Hurdalserklæringen?

Svar:

Det er de regionale helseforetakene som eier Luftambulansetjenesten HF. Helse- og omsorgsdepartementet sendte 18. november i år et brev til Helse Midt-Norge RHF hvor det ble bedt om en orientering om det forestående eierskiftet og opplysninger om ny eier. Det ble videre bedt om en risikovurdering og informasjon om eventuelle avtalemessige forhold eierskiftet berører. Departementet mottok 5. desember en slik orientering fra Helse Midt-Norge RHF.

På bakgrunn av henvendelsen fra Helse- og omsorgsdepartementet, ble Advokatfirmaet BAHR engasjert av Luftambulansetjenesten HF til å bistå med undersøkelser og risikovurderinger av den fremtidige eieren, Ancala Partners. BAHR opplyser at de har opplevd at Ancala har vært imøtekommende og har samarbeidet gjennom å dele informasjon som virksomheten ikke har vært rettslig forpliktet til. Partene inngikk en konfidensialitetsavtale som har gitt BAHR tilgang til informasjon under den forutsetning at de ikke gir denne videre.

Det at Ancala i utgangspunktet ikke deler informasjon om investorenes identitet offentlig anses av BAHR

som standard for denne typen virksomhet. Bakgrunnen for dette er blant annet at institusjonelle investorer ikke ønsker detaljert informasjon om sine investeringer i offentligheten.

BAHR er tydelige på at de gjennom sine undersøkelser og informasjon fra Ancala har fått innsyn i identiteten til alle investorene og de reelle rettighetshaverne i Ancala.

Konklusjonen fra Luftambulansetjenesten HF og Helse Midt-Norge RHF er at gjennomgangen ikke har avdekket informasjon som tilsier at befolkningens tilgang til forsvarlige luftambulansetjenester påvirkes av eierskiftet. Det er heller ikke avdekket forhold som tilsier at eierskiftet vil få betydning for risikovurderingen av Babcock som leverandør av ambulanseflytjenester.

I Hurdalsplattformen fremgår det at regjeringen vil forberede statlig overtakelse av luftambulansetjenesten, og utrede modeller for samarbeid med ideelle for å avskaffe tilbud i tjenesten. Departement har utlyst et oppdrag om å utrede økonomiske og administrative konsekvenser av ulike modeller for drift av luftambulansetjenesten. Arbeidet skal oppsummeres i en rapport som er planlagt ferdigstilt til juni 2023. Når dette beslutningsgrunnlaget er på plass vil regjeringen ta stilling til videre veivalg. Jeg ser det som naturlig at man i den sammenheng også reflekterer over de forholdene man har fått belyst ved dette forestående eierskiftet.

SPØRSMÅL NR. 537

Innlevert 28. november 2022 av stortingsrepresentant Ingunn Foss

Besvart 1. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Viser til at regjeringen foreslår øke bevilgningen til kriminalomsorgen med 100 mill. kroner i Prop. 20 S (2022-2023).

Kan statsråden utdype nærmere hva overskridelsen knytter seg til og hvorfor den er uforutsett, samt gjøre rede for på hvilket tidspunkt det ble kjent at bevilgningen ville bli overskredet?

BEGRUNNELSE:

Viser til Prop. 20 S (2022-2023) s. 2, hvor det fremgår at i «2022 har kriminalomsorga hatt særskilde og upårekne høge driftskostnader relatert til m.a. ein aldrande bygn-

ingsmasse. Departementet foreslår derfor å auke løyvinga med 100 mill. kroner». Spørsmålsstiller viser til budsjettspørsmål 59 fra Høyre, hvor det allerede i oktober var kjent at Kriminalomsorgen ville ha et merforbruk på 109 mill. kroner i 2022.

Svar:

Kriminalomsorgen har hatt særskilte og uforutsett høye driftskostnader i 2022. Jeg viser til tidligere svar på budsjettspørsmål nr. 59 fra Høyre. Innsatte og ansatte bor og jobber i eldre og lite energieffektive bygg som blir rammet sterkt av de høye prisene på strøm. Dette, i tillegg til høy prisstigning på blant annet mat til de innsatte og

økt husleie, har gjort situasjonen ekstra krevende i 2022. Kriminalomsorgsdirektoratet har derfor varslet om risiko for merforbruk i styringsdialogen med departementet. Etter dialog med departementet er det gjennomført flere innsparingstiltak for å redusere risikoen for merforbruk, herunder redusert innkjøp av varer og tjenester, redusert

bruk av overtid og midlertidig stenging av fengselsavdelinger. Tiltakene har gitt innsparinger, men vil ikke få tilstrekkelig effekt i innværende år.

På denne bakgrunn foreslår regjeringen å øke bevilgningen til kriminalomsorgen med 100 mill. kroner i 2022.

SPØRSMÅL NR. 538

Innlevert 28. november 2022 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 5. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hva har Nordlandssykehuset gjort for å rekruttere rett kompetanse til sykehuset i Vesterålen og vil helseministeren nå bidra til å sette inn ressurser og målrettede tiltak som umiddelbart viser en løsning på situasjonen?

BEGRUNNELSE:

I Bladet Vesterålen fikk vi nylig servert nyheten om at Vesterålen og Lofot-regionen står uten en fullverdig fødeavdeling i minst et halvt år fremover. Det er en dramatisk svekking av føde- og barsel tilbudet og kvinnehelsen i regionen.

To regioner, Lofoten og Vesterålen, regioner hvor mange allerede har lange reiseavstander til sitt nærmeste lokalsykehus og fødeavdeling. Nordlandssykehuset Lofoten er den eneste fødestua i Norge som har akuttfunksjon. Vi som bor i øyriket, vet hvor vi bor, og hvor vanskelig det kan være å komme seg til og fra regionen vår når været står på som verst.

Planlagte og normale fødsler foregår på Gravdal. Risikogravide selekteres og anbefales å føde på fødeavdelingen på Stokmarknes eller på kvinneklinikken i Bodø. For kvinner i denne gruppa forsvinner nå en viktig trygghet.

Et innbyggertall og befolkningsgrunnlag på +/- 70 000 innbyggere skal nå stå uten lokalsykehus som gir et fullverdig føde- og barseltilbud i minimum et halvt år? Det er uholdbart.

Det forklares fra ledelsen av Nordlandssykehuset at årsaken til ned-graderingen av fødetilbudet skyldes at det mangler fagfolk på laboratoriet på sykehuset. De sier de ikke får fatt i fagfolk for å holde laboratoriet tilfredsstillende bemannet. Dermed kan vi risikere at manglende laboratorie-virksomhet kan gå ut over flere, helt nødvendige funksjoner på sykehuset. Dette kan i neste omgang

ramme alvorlig syke, som ikke kan få adekvat behandling på lokalsykehuset.

Nå forventer innbyggerne raske og effektive tiltak som sørger for at kvinner over hele landet har et likeverdige, forutsigbart, trygt og tilgjengelig fødetilbud uavhengig av hvor i landet de bor.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Nord RHF. I innspillet framgår det at Nordlandssykehuset HF over år har erfart utfordringer i rekrutteringen av bioingeniører, og de har derfor jobbet strategisk med å innføre automatisering av den aktiviteten som har vært mulig i laboratoriene. Gjennom koronapandemien ble det en kraftig økning i etterspørselen av bioingeniører nasjonalt. Dette medførte at flere av Nordlandssykehusets bioingeniører sluttet for å flytte nærmere familie og venner. Det har over tid vært jobbet systematisk med tiltak for å stabilisere og beholde eksisterende personell, samt for å rekruttere nytt, spesielt ved Nordlandssykehuset Vesterålen som har hatt den mest utfordrende situasjonen.

Helse Nord RHF og Nordlandssykehuset opplyser at de i flere omganger har vært nær å måtte ta ned tjenestetilbud ved laboratoriet ved sykehuset i Vesterålen. Ved hjelp av ambulerende fra sykehusene i Lofoten og Bodø, har det vært mulig å opprettholde en forsvarlig 3-delt turnus for bioingeniørene i Vesterålen fram til 22. november i år. Da var det ikke lenger mulig. Nordlandssykehuset måtte da ta ned laboratoriedriften mellom klokken 2200-0730, og blodbanktjenester hele døgnet. Medisinske og kirurgiske akuttfunksjoner er likevel opprettholdt, men risikofødende har på grunn av manglende blodbanktjenester måtte selekteres til å føde enten ved Nordlandssykehuset i Bodø eller ved. På grunn av reduksjon i laboratorie-tje-

nester vil enkelte andre pasienter også måtte overflyttes til Nordlandssykehuset i Bodø eller til Universitetssykehuset Nord-Norge i Harstad for ytterlige diagnostikk og behandling.

Helse Nord RHF og Nordlandssykehuset opplyser at de har satt i verk en rekke tiltak for å stabilisere og rekruttere personell, blant annet:

- Ambulering og vikarer:
  - o Ambulering av personell fra Lofoten og Bodø for å stabilisere driften
  - o Det er tatt kontakt med alle laboratorier i Helse Nord, men ingen har personell som kan ambulere regelmessig
  - o Det er kontaktet innleiebyrå, men disse har få bioingeniører som er opplært til å gå 3-delt vakt.
- Oppgavedeling og avlastning
  - o Det er tilsatt sykepleier istedenfor bioingeniør for tapping av blodgivere og produksjon av blodprodukter
  - o Blodprøvetaking og andre oppgaver gjøres av annet personell
  - o Det er kjøpt inn pasientnært laboratorieutstyr for analyser av de vanligste blodprøvene.
- Utdanning
  - o Det er opprettet stipendavtaler for bioingeniørstudenter
  - o Antall praksisplasser for studenter tilhørende bioingeniørutdanningen i Tromsø er økt, i tillegg har syke-

huset avtale med bioingeniørutdanningen ved NTNU om praksisplasser

o De tar imot og tilrettelegger for andre utdanninger/utdanningsinstitusjoner (for eksempel Bergen og Østfold) som har studenter som ønsker seg til Bodø, Lofoten eller Vesterålen

o De legger til rette for og betaler utdanning ved Oslo Met for personer som mangler norsk autorisasjon som bioingeniør, men som har fått godkjent deler av utdanningen via NOKUT.

- Rekruttering:

o De tilbyr engangsutbetaling på 150 000 kroner for å stabilisere og rekruttere bioingeniører ved laboratoriet i Vesterålen

o Alle ledige bioingeniører med registret CV hos NAV er kontaktet

o Det er annonsert etter bioingeniører i hele Norden, i flere omganger.

Jeg oppfatter at Helse Nord og Nordlandssykehuset har satt i verk en rekke tiltak for å beholde og rekruttere personell slik representanten Fagerås etterspør. Representanten Fagerås spør videre hvilke tiltak som settes i verk som gir en umiddelbar løsning på situasjonen. Jeg viser til Dokument nr. 15:535 (2022-2023) og mitt svar på dette når det gjelder hva som gjøres på kort sikt, blant annet for å opprettholde en normal funksjon ved fødeavdelingen.

SPØRSMÅL NR. 539

Innlevert 28. november 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 7. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kva er bakgrunnen for at heile 200 personar vart gjort kjent med den børssensitive informasjonen om innføring av grunnrenteskatt på havbruk før informasjonen vart gjort offentleg kjent?

GRUNNGJEVING:

I Dagens Næringsliv (DN) 28. november kjem det fram at svært mange personar både innanfor og utanfor regjeringsapparatet hadde kjennskap til at regjeringa ville foreslå innføring av grunnrenteskatt for havbruk før dette vart gjort kjent den 28. september d.å.

Børssensitiv informasjon i regjeringsapparatet blir normalt behandla på ein “need to know”-måte, der berre

dei som treng å vite om informasjonen for å kunne ta avgjersla og utforme forslaga er involvert i prosessen, og blir ført opp på innsidelister. I DN-artikkelen kjem det fram at langt fleire var gjort kjent med informasjonen i dette tilfellet, herunder 10 stortingsrepresentantar, inkludert leiaren for eit opposisjonsparti, samt Arbeidarpartiets partisekretær, som verken er ein del av regjeringa eller medlem av Stortinget.

På bakgrunn av ein kronikk frå statsministeren, utsett lakseauksjon, påfølgande spekulasjon i media og innkalling til pressekonferanse med børsen framleis var open, kan DN fortelje at fleire investorar selde unna havbruksrelaterte aksjar i forkant av offentliggjerdinga, og tente store pengar på dette.

I lys av at børssensitiv informasjon må behandlast med stor diskresjon innad i ei regjering, er det interessant å vite kvifor finansministeren såg behov for at hundrevis av menneske måtte kjenne til forslaget på førehand, og kva risikovurderingar som er gjort i så måte.

Svar:

I arbeidet med å utgreie grunnrenteskatt for havbruksnæringa har Finansdepartementet avgrensa kven som har hatt informasjon om skatteforslaget og ført oversikt over kven som har fått informasjon om saka og når informasjonen vart delt.

Oversikta er eit internt dokument med føremål om å kunne halde oversikt over informasjonsflyten i departementet og ut av departementet, i tilfelle Finanstilsynet eller andre styresmakter i ettertid skal undersøkje kven som har hatt informasjon om saka. Ei minst like viktig side av rutinene for handtering av innsideinformasjon er at dei involverte blir gjort kjent med at dei får innsideinformasjon og kva det fører til av plikter og forbod.

I Finansdepartementet arbeider vi ofte med særleg politisk sensitive og børssensitive saker, så dei tilsette er godt vant med å handtere slik informasjon. Departemen-

tet har også interne retningslinjer med regler om handel med verdipapirer.

Finansdepartementet har ikkje grunn til å tru at dei som har arbeidd med forslaget har delt informasjonen med andre enn det det var eit sakleg og velgrunna behov for å dele informasjonen med. Det er heller ingen grunn til å mistenke at nokon har drive ulovleg innsidehandel. I DN er det tvert imot vist til nokre få investorar som handla på informasjon som var offentleg kjent for alle.

Når det gjeld talet på involverte, så er det fleire som må verte involvert når eit skatteforslag som dette skal utgreiast og innførast, sammenlikna med arbeid med enklare regelendringar eller investeringsavgjerder. Eg kan berre svare for lista i eige departement, men eg kan ikkje sjå kven der som ikkje hadde eit sakleg og velgrunna behov for informasjonen. Eg har heller ingen grunn til å tru at denne regjeringa handsamar innsideinformasjon dårlegare enn tidlegare regjeringer. Når det gjeld dei personane som er nevnt i DN, så er det på heilt ulike tidspunkt dei ulike personane fekk informasjon om forslaget.

Til slutt vil eg seie at børsfallet etter forslaget vart offentleggjort ikkje gjev støtte til ein hypotese om at børssensitiv informasjon om forslaget ikkje vart håndtert forsvarleg av statsforvaltninga.

SPØRSMÅL NR. 540

Innlevert 28. november 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 12. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

I 2020 kalte Ingvild Kjerkol et forslag om å øke egenandelstaket til 3 030 kr for «fryktelig usosialt», mens nå som statsråd foreslår hun selv å øke det til 3 040 kr – 10 kroner mer enn forslaget.

Mener statsråden egen politikk er «fryktelig usosial»?

BEGRUNNELSE:

Senterpartiet foreslo i sitt alternative statsbudsjett for 2021 å øke egenandelstaket til 3 030 kr. Den gang kalte Ingvild Kjerkol forslaget for «Denne prioriteringen både overrasket og skuffer oss. Det er fryktelig usosialt, og en støtte til politikken som regjeringen fører». Med regjeringen mener hun Solberg-regjeringen bestående av Høyre, Venstre og KrF, som foreslo en økning til 3 183 kr. Heldigvis den gang fikk Fremskrittspartiet snudd forslaget, og egenandelstaket ble værende på 2 460 kr. Nå foreslår der-

imot Ingvild Kjerkol som helseminister å øke egenandelstaket til 3 040 kr – 10 kroner mer enn hva Senterpartiet foreslo i sitt alternative statsbudsjett for 2021.

Svar:

Lik tilgang til helsetjenester av høy kvalitet, uavhengig av økonomi er et grunnleggende prinsipp for vår felles helsetjeneste. Ordningen med egenandelstak skal bidra til å skjerme pasienter som har høye helseutgifter. Egenandelstaksordningen skal sørge for at det ikke skal være slik at man ikke oppsøker helsehjelp på grunn av foreldrenes eller egen økonomisk situasjon.

I Hurdalsplattformen står det at regjeringen vil holde egenandeler på et lavt nivå. Den samlede økningen av egenbetalingen under egenandeltaksordningen som er foreslått i budsjettet for 2023, er tilsvarende om lag forventet inntektsvekst.

Det har vært viktig for regjeringen, i en krevende budsjett situasjon, at en endring i egenandelene og egenandelstaket ikke svekker kjøpekraften i befolkningen.

Regjeringen er opptatt av å skjerme brukere for høye helseutgifter. Den ambisjonen vil vi ha med oss i kom-

mende budsjettprosesser. Regjeringen skal i løpet av 2023 utrede om og hvordan medisinske kostnader knyttet til egenandelstaket kan fordeles utover kalenderåret, i tråd med budsjettforliket med SV fra 29.11.22.

SPØRSMÅL NR. 541

Innlevert 28. november 2022 av stortingsrepresentant Geir Jørgensen

Besvart 12. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kommuneoverlegene i Lofoten og Vesterålen har slått alarm om den generelle beredskapen og spesielt tilbudet til de fødende ved Nordlandssykehuset Vesterålen. Uten forhandlinger med de tillitsvalgte er fødeavdelinga nå nedgradert til fødestue, og alle risikofødende fra Lofoten og Vesterålen må til Bodø, en biltur på rundt 6 timer vinterstid.

Mener helse og omsorgsministeren at helseforetaket ivaretar beredskapen for befolkningas fødetilbud slik situasjonen ved Nordlandssykehuset avd. Stokmarknes er nå?

BEGRUNNELSE:

Nordlandssykehuset Stokmarknes har redusert beredskapen fordi de mangler bioingeniør. Fødeavdelinga er nedgradert til fødestue, noe som innebærer at risikofødende fra Lofoten og Vesterålen ikke lenger har et tilbud i sin hjemregion. Disse må nå belage seg på å føde i Bodø, samt være i Bodø i deler av svangerskapet, da reiseveien er for lang for de som har et komplisert svangerskap. Kommuneoverlegene i Lofoten og Vesterålen har uttrykt stor bekymring ikke bare for de fødende, men også for andre pasientgrupper som ikke lenger får behandling ved sykehuset. Dette gjelder pasienter med alvorlige infeksjoner, forgiftninger og pasienter med pågående blødning som nå som hovedregel blir sendt videre til Bodø, ettersom det ikke er mulig å gi dem forsvarlig behandling uten å kunne ta blodprøver og ha muligheten for å gi blod. Rødt forventer at helse- og omsorgsministeren griper inn i denne uholdbare situasjonen ved sykehuset, og instruerer helseforetaket slik at befolkninga i Lofoten og Vesterålen får det sykehustilbudet og den beredskapen de har krav på.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Nord RHF. I innspillet framgår det at Nordlandssykehuset HF over år har erfart utfordringer i rekrutteringen av bioingeniører og at de i flere omganger har vært nær ved å måtte ta ned tjenestetilbudet ved laboratoriet ved sykehuset i Vesterålen. Ved hjelp av ambulering fra sykehusene i Lofoten og Bodø, har det vært mulig å opprettholde en forsvarlig 3-delt turnus for bioingeniørene i Vesterålen fram til 22. november i år. Da var det ikke lenger mulig. Nordlandssykehuset måtte da ta ned laboratoriedriften mellom klokken 2200-0730, og blodbank tjenester hele døgnet. Medisinske og kirurgiske akuttfunksjoner er likevel opprettholdt, men risikofødende har på grunn av manglende blodbank tjenester måtte selekteres til å føde enten ved Nordlandssykehuset i Bodø eller ved Universitetssykehuset Nord-Norge i Harstad. På grunn av reduksjon i laboratorietjenester må enkelte andre pasienter også overflyttes til Nordlandssykehuset i Bodø eller til Universitetssykehuset Nord-Norge i Harstad for ytterligere diagnostikk og behandling. Jeg viser for øvrig til Dokument nr. 15:538 (2022-2023) og mitt svar hvor jeg orienterer nærmere om hvilke tiltak Nordlandssykehuset har satt i verk for å stabilisere driften og rekruttere personell.

Helse Nord RHF og Nordlandssykehuset HF opplyser at fødeavdelingen i Vesterålen vil driftes som normalt i løpet av uke 49. Det skjer fordi sykehuset igjen har fått på plass døgnerberedskap ved blodbanken; tilgang på blod er avgjørende for at en fødeavdeling skal kunne ivareta mor og barns sikkerhet i forbindelse med fødsel.

Befolkningen skal kjenne seg trygge på at de får den helsehjelpen de har behov for, og jeg har forståelse for at utfordringene ved Nordlandssykehuset kan bidra til å skape utrygghet. Jeg vil understreke at Nordlandssykehuset hele tiden har hatt både medisinsk og kirurgisk akuttberedskap.

SPØRSMÅL NR. 542

Innlevert 28. november 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 7. desember 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe

Spørsmål:

Vil familieministeren ta innover seg at mange foreldre og barn går glipp av samvær som følge av hvordan lovverket fungerer, og ta hensyn til barna og familienes beste ved å foreslå enkeltendringer i lovverket inntil ny helhetlig lov er på plass (Disse menneskene har ikke mer tid å miste)?

BEGRUNNELSE:

Denne helgen kunne vi igjen lese en hjerteskjærende historie om hvordan samværs sabotasje rammer fedre og barn.

Som ministeren er kjent med har jeg ved en rekke anledninger purret på arbeidet med ny barnelov og oppfølging av FrPs gjennomslag i Innst. 264 S (2020–2021).

«I

Stortinget ber regjeringen ved oppfølgingen av NOU 2020:14 Ny barnelov – Til barnets beste, utrede strengere reaksjoner som kan motvirke samværshindring.

II

Stortinget ber regjeringen ved oppfølgingen av NOU 2020:14 Ny barnelov – Til barnets beste, utrede om det er behov for å gjøre justeringer i barnebidragsreglene for å sikre at økonomi ikke blir en drivende faktor for samværshindring.»

For noen uker siden tok jeg også dette samfunnsproblemet opp med familieministeren i muntlig spørretime. Kort oppsummert var svaret at det måtte flere utredninger til, noe som kan tyde på at arbeidet med en ny lov kan ta flere år.

Helgens sak i TV2 viser at familiene ikke har denne tiden, da rettskraftige dommer ikke tas hensyn til og foreldre som har retten på sin side, likevel straffes hardt økonomisk ved at den andre foreldre fortsetter saboterer samvær.

Svar:

Barnelovutvalet foreslo ikkje endringar i lova når det gjeld reaksjonar mot samværshindring. Fleirtalet i utvalet kom til at verken trekk i barnebidrag eller tvangshenting bør vere tilgjengelege verkemiddel der den eine forelderen hindrar samvær. Utvalet foreslo derimot å kunne ilegge ei form for støtte ved gjennomføring av samvær. Departementet arbeider med å følgje opp Barnelovutvalet si utgreiing. Det er eit mål at ei ny barnelov skal bidra til at fastsett samvær blir gjennomført, at foreldrekonfliktar reduserast og at ugrunna stans i samvær førebyggjast.

Eg ynskjer og å sjå på praksisfeltet og mitt departementet har gitt Bufdir oppdrag om å identifisere utford-

ringar i saker som gjeld samværshindring. Føremålet med Bufdirs utgreiing, som nyleg er lagt fram, har vore å vurdere om det er mogleg å få til ei meir effektiv og heilskapleg handsaming av desse sakene. I arbeidet har det blitt tydeleg at det er fleire ulike årsaker til at det oppstår stans i samvær, og at saksfeltet er samansett. Direktoratet har derfor heller ikkje avdekka at det er eitt enkelt grep som kan løyse desse sakene. Bufdir meiner at tilbodet i tenestene som møter desse familiane ikkje er heilskapleg, samordna og effektive, og at det er fleire tiltak som kan betre tilbodet. Bufdir viser dessutan til at omgrepet «samværshindring» er eit ladd omgrep, og ikkje dekkjande for heile dette komplekse saksfeltet. Dei tilrår det meir nøytrale omgrepet «stans i samvær», som kan romme ulike tilfelle.

Bufdir viser til at det er avgjerande å satse på førebygging, tidleg identifisering og intervensjon for å løyse saker om stans i samvær. Direktoratet har føreslått fleire tiltak for å bøte på utfordringane i desse sakene. Tiltaka gjeld å få til tettare og meir strukturert samarbeid mellom dei involverte aktørane, å heve kompetansen hos dei ulike aktørane, å skaffe meir forskning og å iverksette tiltak som reduserer økonomi som konfliktdriver. Dette er ikkje tiltak som krev lovendring. Eg vil gi Bufdir i oppdrag for 2023 å vurdere vidare oppfølging av rapporten.

Økonomiske omsyn og insentiv kan forsterke konfliktar om samvær. Departementet arbeider med å følgje opp oppmodingsvedtak 715 av 9. mars 2021 om å greie ut om det er behov for å justere regelverket for barnebidrag for å sikre at økonomi ikkje blir ein drivande faktor for samværshindring. Som nemnt i svaret til representanten Hjemdal 24. mars 2022, har departementet allereie sett på kva som kan gjerast innanfor gjeldande bidragsregelverk for å motverke samværshindring. Departementet har mellom anna bedt om at NAV i større grad viser bidragsaker til domstolane for rettsleg avklaring der foreldrekonflikten om samvær er særleg fastlåst. NAV skal òg føre vidare praksisen med å vente med å gjere vedtak om barnebidrag når det er usemje om samværet og ei rettsleg avgjerd om samvær ikkje er langt unna. Det er domstolane som her vil vere dei rette til å handtere saka, mellom anna på grunn av deira moglegheit for ei brei opplysing av saka ved bevisføring. Domstolane skal og vurdere kva som er barnets beste i den einskilde saka, og dei kan høyre barnet. Departementet vurderer vidare om det er behov for andre endringar når det gjeld barnebidrag. Det er naudsynt å sjå dette i samanheng med andre forslag til endringar i barnelova.

SPØRSMÅL NR. 543**Innlevert 28. november 2022 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen****Besvart 9. desember 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Hvor mange har rett til å få slettet gjeld og renter fra Lånecassen uten å benytte seg av denne retten, hvor mange har benyttet seg av disse ordningene de siste årene, og hva gjør statsråden for å sikre at Lånecassen informerer tilstrekkelig om låntakernes rettigheter?

BEGRUNNELSE:

Jeg har blitt kontaktet av en voksen mann som ble ufør etter en større kreftoperasjon. To uker etter at han fylte 67 år tok han kontakt med Lånecassen for å få slettet studielånet sitt, men fikk avslag. Mannen var ikke klar over at retten til gjeldslette forsvant for alltid da han gikk over fra uføretrygd til alderspensjon.

Priskrisen gjør at mange sliter med å få endene til å møtes. Lånecassens tilbud om rente- og gjeldslette kan være til hjelp for mange gjennom en vanskelig tid, men dette fordrer at folk faktisk kjenner til ordningene. Derfor er det viktig at Lånecassen eller andre relevante myndigheter gir god informasjon om låntakernes rettigheter.

Svar:

Utdanningsstøtten er et viktig utdanningspolitisk virkemiddel for å gi like muligheter til utdanning for alle. Retten til å få slettet renter ved lav inntekt på grunn av for eksempel arbeidsledighet eller sykdom, eller til å få slettet gjeld ved lav inntekt på grunn av uførhet, er blant virkemidlene som skal gjøre det mulig for alle å ta opp lån til utdanning.

I perioden 2019-2021 har Lånecassen i gjennomsnitt fattet ca 20 000 vedtak årlig om sletting av renter. Den viktigste årsaken var lav inntekt på grunn av arbeidsledighet. Bruken av ordningene var større tidligere, og Lånecassen antar årsaken til nedgangen er at rentenivået har vært lavt i lengre tid. Ordningene for sletting av gjeld har vært brukt av ca. 10 000 personer i gjennomsnitt per år i de tre siste årene. Av disse får rundt 3 300 hvert år slettet gjeld helt eller delvis på grunn av lav inntekt ved uførhet.

Lånecassen har ikke kunnskap om hvor mange som oppfyller vilkårene for sletting av renter eller gjeld, men som ikke benytter seg av ordningene. Dette henger sammen med at Lånecassens ordninger er søknadsbaserte, og at rettigheter ikke tildeles automatisk i motsetning til f.eks. barnetrygd. Det henger også sammen med at Lånecassen ikke har noen generell hjemmel til innhenting av personopplysninger. I noen tilfeller kan Lånecassen innhente samtykke fra søkeren til behandling av per-

sonopplysninger, mens i andre tilfeller må søkeren selv sende inn informasjon. Dette henger både sammen med hva Lånecassen har hjemmel til å innhente av personopplysninger, og at det ikke alltid finnes systemer for sikker, elektronisk innhenting av opplysninger mellom virksomheter.

Lånecassen er et direktorat som er underlagt Kunnskapsdepartementet. Utdanningsstøtteordningene forvaltes av Lånecassen, jf. lov om utdanningsstøtte. Lånecassen har følgende mål for sin virksomhet:

- Like muligheter til utdanning gjennom finansiering av den enkeltes og samfunnets kompetansebehov
- En enklere hverdag for alle i utdanning og alle med utdanningslån

Utdanningsstøtte er et masseforvaltningsområde hvor det fattes et stort antall vedtak med utgangspunkt i standardiserte regler gjennom automatisk digital saksbehandling. For masseforvaltning blir informasjonsplikten etter forvaltningsloven i stor grad oppfylt ved at forvaltningsorganet informerer om ordningene på sine nettsider. I tråd med Lånecassens informasjonsstrategi skal låntakerne kunne finne mest mulig informasjon selv på nettsidene (www.lanekassen.no) for å fylle ut søknader og sende inn korrekte opplysninger og vedlegg. Lånecassen har i tillegg tidvise informasjonskampanjer om ordningene for sletting av gjeld rettet mot ulike medier.

Lånecassen informerer også hver enkelt låntaker om ordningene for sletting av renter og gjeld. Alle låntakere får etter endt utdanning en betalingsplan hvor disse ordningene er kort beskrevet, med henvisning til mer informasjon på www.lanekassen.no. Den samme informasjonen om sletting av renter og gjeld samt mulighet for betalingsutsettelse blir gitt på samtlige regninger låntakerne mottar.

Jeg er opptatt av at Lånecassen skal styrke sitt informasjonsarbeid slik at også mindre grupper finner informasjon om sine rettigheter, og har gitt direktoratet føringer om dette i tildelingsbrevet for 2022. Jeg viser også til at Lånecassen for tiden er med i samarbeidsprosjektet «Fremtidens innkreving» som ledes av Skatteetaten, sammen med politiet, Nav og Brønnøysundregistrene. Prosjektet handler om å modernisere offentlig innkreving gjennom mer brukervennlige og enklere tjenester, blant annet for mer sammenhengende tjenester for betaling av utdanningslån. Programmet er planlagt gjennomført i tre steg over perioden 2022-2028.

Med utsikter til en høyere rente og høyere prisstigning enn vi har hatt i de senere årene, vurderer jeg at ordningene for sletting av renter og gjeld i Lånekassen vil bli viktigere fremover. Lånekassen planlegger at de skal

tydeliggjøre informasjonen om hva overgangen mellom uføretrygd og alderspensjon kan innebære for rettigheter til å få slettet gjeld.

SPØRSMÅL NR. 544

Innlevert 28. november 2022 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 5. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Anser regjeringen, etter definisjonen i sin regjeringsplattform, at byfergene i Fredrikstad, med sine 1,4 millioner passasjerer, er «kritisk infrastruktur», og vil regjeringen da sikre at fergene i Fredrikstad skal være gratis gjennom den statlige ordningen, og ikke gjennom kommunen alene?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen står det at «Alle innbyggere skal ha tilgang til bredbånd og god kritisk infrastruktur som vei og ferge.» Samtidig vises det til i Hurdalsplattformen at øysamfunn uten veiforbindelse til fastlandet, og som har mindre passasjergrunnlag enn 100.000, skal få gratis ferge.

Ser man til Fredrikstad kommune, som har vært en foregangskommune på dette området, og som tilbyr gratis ferge i dag, kan man se at passasjertallet nærmest har doblet seg siden det ble innført gratis ferge, og er nå oppe i over 1,4 millioner passasjerer årlig. I april i år, var det 119.000 passasjerer på de tre strekningene. Begrensningene i Hurdalsplattformen til å kun fremheve at det er øysamfunn som har infrastruktur som er kritisk nok til å ha gratis ferge, er begrensende opp mot sitatet i innledende tekst, nemlig at alle innbyggere skal ha tilgang til god kritisk infrastruktur som ferge.

For å kunne nå mål om redusere utslipp, er det å kunne tilby gratis ferge i en by som Fredrikstad nødvendig. Fredrikstad er delt opp i fire, som følge av at Glomma renner tvers gjennom. Bruk av ferger gir mindre biltrafikk og dermed både redusert utslipp og mindre belastning på veinettet. Flere av fergene i Fredrikstad er også elektriske, noe som er positivt for reduksjon av klimagassutslipp.

Mens vi ser at lavinntektskommuner stadig underfinansieres, står man nå i fare for å miste tilbud som gratis ferge i kommuner som Fredrikstad, og det utfordres stadig i trange kommunebudsjetter. Belønningsmidlene fra bypakka dekker en del av kostnadene, men overlater altfor mye av finansieringen til kommunen. For å kunne holde

på målene om nullvekst, er det helt nødvendig å holde de 1,4 millionene reisende unna bilveiene.

Svar:

I forslag til Prop. 1 S (2022-2023) har regjeringen på ny foreslått at fylkeskommunene som oppdragsgivere for fylkesvegferjer gis frie midler for å kunne gjøre bl.a. lavtrafikkerte ferjesamband og ferjesamband til øyer uten fast vegforbindelse gratis. Det må likevel presiseres at det som inngår i forslaget til regjeringen er ferjesamband og ikke båtruter. I inntektssystemet til Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) er det satt et operativt skille der en båtrute, uavhengig av fartøystype, er en båtrute så lenge den frakter passasjerer og så lenge eventuell biltrafikk er på under ti personbilenheter i årsdøgntrafikk (ÅDT PBE). Byferjen i Fredrikstad faller inn under kategorien «båtrute» og inngår derfor ikke i regjeringens forslag.

Nedre Glomma og dermed Fredrikstad kommune har inngått belønningsavtale med staten. Staten bidrar derfor allerede betydelig til utvikling av gange-, sykkel- og kollektivtilbud i Nedre Glomma, herunder til finansiering av byferjene i Fredrikstad.

SPØRSMÅL NR. 545**Innlevert 28. november 2022 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 6. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Når og hvordan har kommunene fått beskjed om å øke sosialhjelpen for å kompensere for de høye prisene, og vet statsråden at kommunene har fulgt oppfordringen?

BEGRUNNELSE:

I et intervju i Dagsavisen 27. november, uttaler statsråden at kommunene har fått tydelig beskjed om at de høye prisene på strøm, mat og bolig skal tas hensyn til når kommunene gir sosialhjelp. I artikkelen heter det:

“Persen understreker at utmåling av sosialhjelp skal være en skjønnsmessig og individuell vurdering.

– Det skal dekke nødvendige levekostnader. Men det er klart, de prisstigningene vi ser i dag på ting som mat, bolig og strøm skal være en del av det. Det har både Nav og kommunene fått tydelig beskjed om at må være basert på individuelle vurderinger.”

Svar:

Formålet med økonomisk sosialhjelp er å sikre tjenestemottakeren et forsvarlig livsopphold. Livsoppholdsbegrepet er et dynamisk begrep som må tilpasses prisutviklingen og den generelle samfunnsutviklingen. NAV-kontoret skal alltid foreta konkrete og individuelle vurderinger av hvilke utgifter som er nødvendige for å sikre tjenestemottakeren et forsvarlig livsopphold.

Daværende statsråd Tajik sendte i november 2021 et brev til kommunene. Bakgrunnen for henvendelsen var den sterke økningen i strømprisene. I henvendelsen ble viktigheten av at kommunen på vanlig måte gjør en konkret og individuell vurdering av utgiftene til sosialhjelpssøkerens livsopphold, medregnet nødvendige utgifter til strøm, understreket.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet ba i den sammenheng om at Arbeids- og velferdsdirektoratet på egnet vis undersøkte og ved behov forsikret seg om at intensjonen i brevet til kommunene ble fulgt opp i NAV-kontorene. Tilbakemeldingen fra Arbeids- og velferdsdirektoratet var at hovedinntrykket var at det i saker som gjaldt strømutfgifter ble foretatt konkrete og individuelle vurderinger i den enkelte sak og at intensjonen i brevet som ble sendt til kommunene ble fulgt opp.

I juni 2022 formidlet Arbeids- og velferdsdirektoratet informasjon fra departementet til landets statsforvalterembeter om prisvekstens betydning for utmåling av økonomisk sosialhjelp. Det ble da fremhevet at økonomisk

isk sosialhjelp alltid skal sikre søkeren et forsvarlig livsopphold. Det ble videre vist til at de statlige veiledende satsene er ment å bidra til en likeartet praksis på landsbasis, men at de likevel kun skal brukes som et veiledende utgangspunkt for utmålingen. I den forbindelse ble det pekt på at NAV-kontoret både har rett og plikt til å foreta individuelle og skjønnsmessige vurderinger i hver enkelt sak og at dette er viktig i en situasjon med økte priser på nødvendige livsoppholdsutgifter. Statsforvalterne ble bedt om å videreformidle dette til kommunene på egnet vis.

Med virkning fra 1. juli 2022 ble de statlige veiledende satsene for økonomisk sosialhjelp oppjustert ekstraordinært som følge av økte levekostnader. Stortinget ga også en engangsbevilgning over rammetilskuddet til kommunene for å dekke økt utbetaling av sosialhjelp i 2022 som følge av økte strømpriser.

Det er kommunene som treffer vedtak etter sosialtjenesteloven og som har rett og plikt til å utøve skjønn ved behandling av søknader om økonomisk sosialhjelp. Jeg har tillit til at kommunene ivaretar sitt ansvar på en god måte.

Jeg er opptatt av å følge situasjonen nøye. Arbeids- og velferdsdirektoratet har sendt ut en undersøkelse til kommunene for å få bedre kunnskap om kommunenes erfaring med og utviklingen i de sosiale tjenestene i NAV-kontoret. Gjennom undersøkelsen får vi et bedre grunnlag for å vurdere utviklingen.

I lys av den krevende situasjonen som flere enn vanlig nå står i, har jeg sendt et nytt brev til kommunene hvor jeg peker på NAV-kontorets sentrale rolle som del av det offentlige hjelpeapparatet, handlingsrommet som ligger i sosialtjenesteloven, og ikke minst en anerkjennelse av det viktige arbeidet som gjøres av NAV i møte med mennesker som står i en krevende livssituasjon. De ansatte i NAV har gjennom lovverket store muligheter til å utøve skjønn i hver enkelt sak de behandler. For å underbygge det vil jeg sammen med Arbeids- og velferdsdirektoratet utarbeide en ny veileder tilpasset dagens situasjon.

SPØRSMÅL NR. 546**Innlevert 28. november 2022 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 5. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Slik vi har forstått det arbeides det med nytt skiltregelverk/ endringer i skiltnormalen. Mange steder er det stor tetthet mellom ulike trafikkskilt.

Vil statsråden vurdere om regelverket kan ta hensyn til spesielt verneverdige steder, ved for eksempel at det brukes mindre skilt, skilt i andre farger og at det tas større hensyn til miljøet rundt og kulturverdier når skilt henges opp?

Svar:

Jeg viser til at regelverket for skilting i dag tar hensyn både til miljøet, omgivelser og til spesielt verneverdige steder.

I vegnormalen N300 er det gitt bestemmelser om valg av ulike skiltstørrelser. Valg av skiltstørrelse gjøres ut fra vurderinger av fartsnivå, veistandard og omgivelser. Et trafikkskilt skal overbringe et budskap til trafikantene, og budskapet skal resultere i en ønsket adferd eller handling. Hvis dette skal fungere, må trafikantene kunne oppdage skiltet, oppfatte og forstå budskapet, tro på og respektere skiltingen, samt vurdere og reagere på skiltbudskapet.

I gjeldende N300 framgår det at hensynet til miljøet også er et forhold det kan tas hensyn til ifm. skilting. I Del 1, 1-2.1 Grunnleggende krav og prinsipper, står bl.a. følgende:

«Hensyn til det visuelle miljø

Hensynet til det visuelle miljø tilsier færrest mulig skilt. De skilt som er nødvendige, må tilpasses omgivelsene på best mulig måte med hensyn til utforming, størrelse, plassering og

oppsettingsutstyr, samtidig som de grunnleggende krav til synbarhet og lesbarhet må oppfylles.

Gode estetiske løsninger finnes ved å se skiltene som en del av helheten i veg- og gatebildet på det aktuelle sted, der landskaps skala, natur og utsikt, bebyggelse og gateutforming er med i vurderingen av hvilke skilt som er nødvendige, hvor store de bør være og hvordan de bør plasseres og settes opp.»

N300 åpner for at hensyn til miljø og omgivelser kan tilsi reduserte skiltstørrelser. I standarden er det åpnet opp for at skilt 729 «Gate-/vegnavn» kan gis en annen utforming enn den som er vist i skiltforskriften. Her står bl.a. følgende:

«I eldre byområder med tradisjon for annen utforming av gatenavnskilt, eller hvor det av antikvariske årsaker er ønskelig med en annen utforming, kan alternativ utforming av skilt 729 godkjennes av Vegdirektoratet etter søknad fra kommunen.»

Det kan også søkes om unntak fra bestemmelsene i N300 i konkrete tilfeller.

Når det gjelder fargebruken på offentlige trafikkskilt, er denne fastsatt i skiltforskriften, som bl.a. er basert på internasjonale regler. Dette er viktig for å sikre enhetlig kommunikasjon til trafikantene. Eksempelvis skal forbudsskilt være runde og ha rød bord. Dette innebærer at vi for mange typer trafikkskilt ikke står fritt til å bestemme farge.

Det er ellers riktig at Statens vegvesen jobber med å revidere og digitalisere vegnormalen N300 (Trafikkskilt). Forenkling og tydeliggjøring har vært prioritert. Muligheten til å ta spesielle hensyn når dette er nødvendig vil videreføres.

SPØRSMÅL NR. 547**Innlevert 28. november 2022 av stortingsrepresentant Irene Ojala****Besvart 5. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Har Finnmarkssykehuset HF sendt sin vurdering og konklusjon rundt behovet for operasjonsstuer i Alta til Helse- og omsorgsministeren, eller har foretaket ikke enda ferdigstilt sine vurderinger?

BEGRUNNELSE:

Ifølge budsjettproposisjonen fra Helse- og omsorgsdepartementet (Prop. 1 S (2022-2023)) ser Finnmarkssykehuset HF et større behov for å benytte bevilgede midler til op-

pgradering og utvidelse av poliklinikk og arealer for dagbehandling i Alta enn investering i en ny operasjonsstue:

«Operasjonsstue i Alta

Det vises til statsbudsjettet for 2021, hvor det ble bevilget 15 mill. kroner til etablering av operasjonsstue i Alta. Midlene gjaldt kun for 2021 og ble ikke videreført. Finnmarkssykehuset har ledig operasjonsstuekapasitet og ser derfor et større behov for å benytte midlene til oppgradering og utvidelse av poliklinikk og arealer for dagbehandling i Alta enn investering i en ny operasjonsstue.»

Ifølge Finnmarkssykehuset HF har helseforetaket ikke enda ferdigstilt sin vurdering av spørsmålet.

På forespørsel har Finnmarkssykehuset gitt delvis innsyn i en ikke ferdigstilt rapport, «Utredning og etablering av økt operasjonskapasitet ved Klinikk Alta». Den oversendte versjonen av rapporten gir imidlertid lite informasjon da store deler av innholdet er sladdet. Finnmarkssykehuset opplyser at situasjonen i dag er slik at arbeidet til arbeidsgruppene som utreder operasjonsstuespørsmålet ennå ikke er ferdigstilt. Det foreligger derfor ingen ferdigstilt rapport/vurdering, som det kan gis innsyn i. Bakgrunnen for spørsmålene fra Pasientfokus er at vi ønsker innsyn i grunnlaget for beslutningen, dersom beslutning er tatt, herunder blant annet om muligheter

for økte inntekter til helseforetaket med en ultraren operasjonsstue er tatt med i konsekvensutredningene.

Svar:

I styringen av spesialisthelsetjenesten forholder departementet seg til de fire regionale helseforetakene og så er det de regionale helseforetakene som følger opp helseforetakene i sin region. Departementet avholder bl.a. månedlige rapporteringsmøter med alle helseregionene, og Helse Nord RHF har gjennom denne dialogen orientert departementet om saken.

Helse Nord har ansvar for å gi innbyggerne et best mulig helsetilbud innenfor tildelte ressurser. Som jeg opplyste i mitt svar på spørsmål nr 235 om operasjonsstuer i Alta, så har Klinikk Alta allerede i dag en dagkirurgisk virksomhet med to operasjonsstuer hvor det utføres et bredt spekter av dagkirurgiske operasjoner. I svaret fremgikk følgende;

«Pr. i dag brukes kun 25 pst. av kapasiteten på operasjonsstueene. Samtidig er det et stort behov i Alta for å styrke den polikliniske satsingen innen hjertemedisin, øre/nese/hals, urologi og kreft- og infusjonsbehandling. En satsing på disse fagområdene i Alta vil styrke det lokale helsetjenestetilbudet på en bedre måte for befolkningen».

Departementet har altså forholdt seg til orienteringer fra Helse Nord RHF i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 548

Innlevert 28. november 2022 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 8. desember 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Gjeld regjeringa sitt såkalla omstillingsmål for norsk økonomi også utslepp/opptak frå LULUCF, og vil det i så fall vere mogleg å nå målet utan bruk av kvotekjøp sett i lys av NIBIO sine nye framskrivingar som viser eit mykje større utsleppsgap enn det som tidlegare er lagt til grunn?

GRUNNGJEVING:

I samband med framlegginga av statsbudsjettet, presenterte regjeringa nye utrekningar for korleis Noreg ligg an med å nå klimamåla våre. For ikkje-kvotepliktig sektor sin del er det tale om eit utsleppsgap på 200.000 tonn. Dette er sjølvsagt ikkje bra, men likevel fullt mogleg å tette med ei moderat styrking av klimapolitikken. Det er også dette

gapet regjeringa konsekvent omtalar og viser til, både i offentlegheita og i presentasjonen av “grøn bok”.

I den same grøne boka går det fram at det årlege netto utsleppet for skog- og arealbruk (LULUCF) no er framskrive til å vere 6,7 millionar tonn CO₂-ekvivalentar, utan bruk av kompensasjonsmekanismar. Dette er meir enn det dobbelte av den framskrivinga som vart lagt til grunn i Meld. St. 13 (2020-2021) Klimaplan for 2021-2030.

Konsekvensane av denne kraftige oppjusteringa er vanskelege å overdrive. Dersom det ikkje vert satt inn kraftfulle virkemiddel i skog- og arealforvaltninga umiddelbart, og ein ikkje tek i bruk EUs kompensasjonsmekanisme, vil det samla utsleppsgapet frå denne sektoren i 2030 vere 67 millionar tonn. I tillegg kjem at EU har foreslått å styrke dette regelverket frå 2025, noko som kan

auke den norske opptaksplikta med opptil 1,5 millionar tonn CO₂-ekvivalentar årleg på toppen av allereie gjeldande utsléppsgap.

Med mindre regjeringa tar i bruk kraftfulle virkemiddel som så langt ikkje er varsla, er det vanskeleg å sjå at det skal vere mogleg å tette dette utsléppsgapet utan omfattande kjøp av EU-kvoter. Dette er det rom for, både i avtalen om felles gjennomføring med EU, og som del av oppfyllinga av vårt Paris-mål. Men for gjennomføringa av regjeringa sitt "omstillingsmål" på 55 prosent reduksjon gjennom nasjonale tiltak vil ikkje dette vere mogleg. Då blir spørsmålet om regjeringa sjølv meiner at utsléppsgapet i skog- og arealsektoren som følgjer av dei nye utrekingane frå NIBIO vil vere mogleg å tette ved hjelp av nasjonale tiltak, og kva planar som finst for å gjennomføre dette.

SPØRSMÅL NR. 549

Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 6. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

En ny rapport fra SINTEF viser at utvinning av havbunnsmineraler mest sannsynlig er unødvendig.

Vil statsråden på bakgrunn av dette, og med bakgrunn i de enorme kunnskapshullene om miljøkonsekvenser av utvinning av havbunnsmineraler, revurdere åpningsprosessen for havbunnsmineralutvinning på norsk sokkel?

BEGRUNNELSE:

SINTEF-rapporten "The Future is Circular - Circular Economy and Critical Minerals for the Green Transition" slår fast at behovet for de mest kritiske mineralene i produksjon av fornybar energi kan reduseres med opptil 58 prosent innen 2050. Rapporten viser også at eventuell utvinning av mineraler fra havbunnen uansett vil komme for sent til å bidra til det grønne skiftet, som trenger mineraler for å kunne skalere opp fornybare løsninger innen 2040.

I dag er det ingen land som utvinner havbunnsmineraler, og den nødvendige teknologien er ennå i startgropa. Ifølge OEDs konsekvensutredning kan gruedrift på

Svar:

Norges nye 2030-mål under Parisavtalen er å redusere utslippene med minst 55 prosent sammenlignet med utslippene i 1990. Regjeringen ønsker å videreføre klimasamarbeidet med EU og arbeider ut fra at vi skal oppfylle det forsterkede klimamålet under Parisavtalen i samarbeid med EU.

Som et tillegg til målet under Parisavtalen har regjeringen i Hurdalsplattformen satt et mer ambisiøst nasjonalt mål. Dette er formulert i regjeringsplattformen som et mål om å kutte norske utslipp med 55 prosent sammenlignet med 1990. Hensikten er at hele det norske næringslivet skal omstille seg i retning lavutslippssamfunnet.

Regjeringens omstillingsmål gjelder innenlandske utslipp og kan dermed ikke oppfylles gjennom bruk av kvotekjøp. Omstillingsmålet er regjeringens eget mål og har ingen direkte kobling til EUs regelverk om skog og arealbruk.

havbunnen tidligst iverksettes i 2035 – hvis det i det hele tatt er mulig.

Dype havbunnsområder er verdens mest urørte og minst kjente gjenværende natur. Så lite som 0,0001 prosent av hav dypere enn 200 meter er utforsket, og der kan det finnes så mye som 1,5 millioner arter vi ikke har oppdaget. Utvinning av havbunnsmineraler i slike områder kan ødeleggende miljøkonsekvenser.

Svar:

Forutsatt at det kan drives miljømessig forsvarlig, kan muligheten for økonomisk lønnsom utvinning av havbunnsmineraler føre til etablering av en ny og viktig havnæring for Norge, og samtidig bidra til å sikre forsyningen av viktige metaller i fremtiden.

Det er bred enighet om at det vil være et økende globalt behov fremover for mineraler for å sikre tilgangen på nødvendige metaller som er avgjørende blant annet for å få til overgangen til lavutslippssamfunnet. Spørsmålet er hvor stor og sterk økningen i behovene vil være.

Produksjon og raffinering av flere sentrale mineraler er i dag konsentrert til et fåtall land eller et lite antall selskaper og i områder med varierende grad av politisk, sosial og miljømessig risiko. Dette fører til usikkerhet knyttet til forsyningssikkerheten. Havbunnsmineraler fra norsk sokkel kan bli en ny kilde til viktige metaller som verden vil trenge fremover. Forutsatt at utvinning kan skje miljømessig forsvarlig og lønnsomt, mener jeg at Norge skal bidra til å dekke verdens behov. Vi skal forvalte også disse ressursene i tråd med vår stolte og langsiktige forvaltningstradisjon.

Første skritt på veien er å gjennomføre den åpningsprosessen for mineralvirksomhet som nå pågår. Formålet med åpningsprosessen er å få et oppdatert og samlet kunnskapsgrunnlag om hva effektene av en eventuell havbunnsmineralaktivitet kan bli. Dette er viktig slik at en åpningsbeslutning kan treffes på et godt og oppdatert kunnskapsgrunnlag. Jeg mener det derfor ikke er grunnlag for å gjøre endringer i den pågående åpningsprosessen basert på utredningen det vises til i spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 550

Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 5. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

I flere oppslag i Agderposten vises det til planer om store kutt i Agder fengsel. Nesten halvparten av plassene i Norges nyeste fengsel vil legges ned, og alle de lukkede plassene for kvinner. 79 årsverk kan bli sagt opp og forholdene for innsatte kan forverres.

Kan jeg be om en redegjørelse av statsråden for situasjonen for Agder fengsel, herunder soningsforholdene for kvinner, om det er akseptabelt for statsråden at de gjøres slike kutt, samt hvor store bevilgningsøkninger som eventuelt må til for å unngå slike dramatiske kutt?

medført ledig kapasitet. Dette gjelder bl.a. kriminalomsorgen region sør og sørvest. Samtidig er kriminalomsorgen i en krevende økonomisk situasjon, og må iverksette tiltak for at ressursene utnyttes best mulig. Midlertidige nedstengninger av fengsler eller fengselsavdelinger er eksempel på et slikt tiltak.

Jeg har tillit til at Kriminalomsorgen tilpasser kapasitet etter behov og gjør gode vurderinger av hensyn til bl.a. soningsforhold og sikkerhet, for både kvinner og menn ved alle fengsler eller fengselsavdelinger der midlertidige nedstengninger vurderes.

BEGRUNNELSE:

Ifølge tillitsvalgte vil Agder fengsel "fra 2024 eller 2025 miste midler for «nyoppstartede fengsler» og sluses inn i det vi kaller budsjettfordelingsmodellen. Da sies det at fengslene blir tildelt 60 millioner kroner mindre.". Totalt er det behov for innsparing i størrelsesorden 80 millioner. Det kommer også frem at regiondirektøren ber om fullmakt fra KDI til å gjennomføre stengingen. Spørsmålet er om justisministeren vil akseptere at dette skjer. Vi vet at soningsforholdene for kvinner i utgangspunktet ikke er gode nok, og en nedleggelse av alle plassene i Agder vil ytterligere forverre situasjonen. Dette fengselet er helt nytt og det mest tilpassede fengselet i Norge.

Svar:

De siste årene har det vært en nedgang i innsettelse og mottatte dommer til kriminalomsorgen, noe som har

SPØRSMÅL NR. 551**Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 2. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Hvorfor foreslår regjeringen å oppheve anmodningsvedtak nr. 907, 11. mai 2021 «Stortinget ber regjeringen sikre bedre tilbud til dem som trenger varig tilrettelagt arbeid (VTA), samt legge frem en opptrappingsplan for VTA-plasser», og hva er status på opptrappingsplanen (all den tid vedtaket foreslås opphevet og heller ikke anses som fulgt opp)?

BEGRUNNELSE:

Anmodningsvedtak nr. 907 ble truffet ved behandling av Dokument 8:130 S (2020–2021), Innst. 351 S (2020–2021). Et enstemmig Storting stemte for at regjeringen skulle komme tilbake med en opptrappingsplan for VTA-plasser.

Forslaget stammer fra et representantforslag fremmet av representanter fra Arbeiderpartiet. I Prop. 1 S (2022–2023) viser regjeringen til at vedtaket følges opp gjennom oppfølging av vedtak 408 og 409, 3. mars 2022. Regjeringen skriver at vedtaket foreslås opphevet og viser også til forslagsdelen i denne proposisjonen. Det er et stort behov for flere VTA-plasser, så det er viktig at dette følges opp med en opptrappingsplan – slik Stortinget har vedtatt.

Svar:

Anmodningsvedtak nr. 907, 11. mai 2021, består av to deler: 1) sikre bedre tilbud til dem som trenger varig tilrettelagt arbeid (VTA) og 2) legge fram opptrappingsplan for VTA-plasser.

Regjeringen jobber for å utvikle et bedre tilbud til dem som trenger varig tilrettelagt arbeid, bl.a. gjennom å styrke muligheten til å få arbeid i ordinære virksomheter. Fra 2023 vil det bli igangsatt et forsøk med forsterket oppfølging av deltakerne i VTA i ordinært arbeid arbeidsliv. Forsøket følger opp Stortingets anmodningsvedtak 407 og 409, av 3. mars 2022. I tillegg har Arbeids- og inkluderingsdepartementet gjort endringer i forskrift om arbeidsmarkedstiltak, som regulerer og legger til rette for at deltakere i VTA i forhåndsgodkjente virksomheter kan hospitere i ordinære virksomheter. Disse endringene trer i kraft 1.1.23.

Jeg er i utgangspunktet ikke fremmed for ytterligere utviklingstiltak for VTA i framtida, men det foreligger ingen konkrete planer for øyeblikket.

Regjeringen oppfatter anmodningsvedtaket om en opptrappingsplan i anmodningsvedtak 907 som opphe-

vet på bakgrunnen av Stortingets behandling av representantforslag 45 S (2021–2022). I representantforslag 45 S (2021–2022) bes regjeringen «senest innen forslag til revidert nasjonalbudsjett for 2022, komme tilbake til Stortinget med en forpliktende opptrappingsplan for flere varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) i både skjermet og ordinær virksomhet. Stortinget ber regjeringen rapportere på opptrappingsplanen i de årlige budsjettproposisjonene.»

I brev til Arbeids- og sosialkomiteen av 22.12.21 argumenterte daværende Arbeids- og inkluderingsminister Hadia Tajik mot representantforslagets formulering om at regjeringen skulle legge fram en forpliktende opptrappingsplan, med at den ordinære budsjettprosessen sikrer en helhetlig behandling av den samlede ressursinnsatsen til staten samt at det er vanskelig å forutse hva som bør prioriteres flere år fram i tid. Statsråden skrev at hun isteden ønsket å utrede behovet for plasser i varig tilrettelagt arbeid.

På bakgrunn av dette ble formuleringen i representantforslaget om en opptrappingsplan, ikke fulgt opp i komiteens tilråding til Stortinget. I tråd med komiteens innstilling ba Stortingets flertall «regjeringen utrede behovet for flere varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) i skjermet og ordinær virksomhet, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte, senest innen statsbudsjettet for 2023». Regjeringen tolker dette som at Stortingets flertall har akseptert argumentene mot å legge fram en opptrappingsplan. Regjeringen har fulgt opp Stortingets anmodning om en utredning av behovet for plasser og lagt denne fram i Prop 1 S (2022–2023) for Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

SPØRSMÅL NR. 552**Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 7. desember 2022 av barne- og familieminister Kjersti Toppe****Spørsmål:**

Hvor langt har man kommet i arbeidet med å bedre krisesentertilbudet til den samiske befolkningen i tråd med vedtaket fattet i mai?

BEGRUNNELSE:

Ved behandlingen av Rødts representantforslag om å styrke krisesentertilbudet i hele landet vedtok Stortinget følgende:

«Stortinget ber regjeringen se til at krisesentertilbudet til den samiske urbefolkningen bedres, og orientere Stortinget på egnet vis»

Den samiske urbefolkningen har siden man la ned krisesenteret i Karasjok i 2019 vært uten et tilpasset krisesentertilbud.

Svar:

Eg er einig med representanten i at det er viktig å få på plass eit tenleg krisesentertilbod for den samiske befolkninga. Eg viser til Prop. 1 S (2022-2023) for Barne- og familiedepartementet og omtale av oppmodingsvedtaket det vert vist til (side 23). Karasjok kommune gav KPMG i oppdrag å identifisere og vurdere ulike modellar for eit krisesentertilbod for innbyggjarane i Karasjok. KPMG har nyleg levert sin rapport. Rapporten er ikkje offentleggjort ennå og kommunestyret i Karasjok planlegg å behandle han innan utgangen av året. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet vil fortsette å tilby fagleg støtte til kommunen i arbeidet med å styrkje krisesentertilbodet i området.

Eg viser òg til at departementet utarbeider eit høyringsnotat om endringar i krisesenterlova og utvikling av krisesentertilbodet. Notatet skal vere klart i løpet av 2023. Høyringsnotatet skal mellom anna omhandle utfordringane med krisesentertilbodet for den samiske befolkninga.

SPØRSMÅL NR. 553**Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad****Besvart 7. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Hvordan vil regjeringen overholde sine internasjonale forplikter til å sørge for en trygg jødisk alderdom for holocaustoverlevende og andre ofre for naziforfølgelsene som har behov for sosial hjelp og medisinsk oppfølging, når tilskuddet til Jødisk bo- og seniorsenter reduseres?

BEGRUNNELSE:

Terezin-erklæringen ble underskrevet av 47 land, deriblant Norge i juni 2009. Erklæringen viser blant annet til at eldre holocaust-overlevende og andre ofre for naziforfølgelsene i flere europeiske land har behov for sosial hjelp og medisinsk oppfølging. Landene erkjenner de spesielle sosiale og medisinske behovene for alle overlevende, og støtter både private og offentlige tiltak for å

sikre dem et liv i verdighet og nødvendig grunnleggende omsorg. Terezin-erklæringen har navn etter konsentrasjonsleiren Teresienstadt i dagens Tsjekkia.

Svar:

Hovedmålet med regjeringens budsjett er å bidra til rettferdig fordeling, trygghet rundt folks økonomi og arbeidsplasser, og å utjevne de sosiale og geografiske forskjellene.

Gjennom budsjettforliket med Sosialistisk venstreparti har regjeringen funnet midler slik at tilskuddet til de to institusjonene opprettholdes.

SPØRSMÅL NR. 554**Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 9. desember 2022 av forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe****Spørsmål:**

Ser forsknings- og høyere utdanningsministeren noen betenkeligheter med at UD har besluttet å stenge generalkonsulatet i Houston, sett i forhold til det omfattende eksisterende samarbeidet mellom universiteter og andre sentrale forskningsmiljøer i Norge og Texas?

Svar:

Nedleggelsen av generalkonsulatet i Houston er en beslutning tatt av utenriksministeren, og er et resultat av en større reformprosess i utenrikstjenesten, et endret sikkerhetslandskap i Europa og en prioritering av utenrikstjenestens begrensede ressurser.

USA regnes som en av Norges viktigste partnere innenfor høyere utdanning- og forskningssamarbeid. I Texas og Houston er koblingene mellom Norge og USA spesielt sterke innenfor energi, teknologi og innovasjon. Norske

myndigheter vil fortsette å støtte opp og styrke dette samarbeidet. Det vil bli ivarettatt av ambassaden i Washington DC med sitt dedikerte arbeid rettet mot forskning og høyere utdanning, og generalkonsulatene i San Fransisco og New York.

Internasjonalt samarbeid, eksempelvis med USA, bidrar ikke bare til økt kvalitet og kompetanse i høyere utdanning og forskning, men til innovasjon og flerkulturell forståelse.

Mulighetene for nye samarbeidsaktiviteter mellom utdanning, forskning, innovasjon og næringsliv anses for å være store i Texas. For å øke kvaliteten, relevansen og attraktiviteten til norske utdanningsinstitusjoner, er det viktig at internasjonaliseringen er integrert i og basert på institusjonelt samarbeid.

Jeg mener vi har gode forutsetninger for å videreføre og styrke samarbeidet mellom utdannings- og forskningsmiljøer i Norge og USA fremover.

SPØRSMÅL NR. 555**Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 7. desember 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Finnes det områder der Belarus hittil ikke er ilagt sanksjoner på lik linje som Russland, i så fall hvilke og hvorfor, og hva gjør Norge konkret for å støtte landets demokratiske bevegelse?

BEGRUNNELSE:

Russlands illegale og brutale angrepskrig mot Ukraina må fordømmes, sanksjoneres og stoppes. Det samme gjelder Hviterussland, som har stilt sitt territorium og luftrom til disposisjon for Russlands aggresjon, og også har ansvar for den kriminaliteten som nå begås mot det ukrainske folk og menneskeheten.

Det er viktig at diktator Aleksandr Lukasjenko og hans regime blir ilagt kraftfulle sanksjoner. Norge har i

likhet med EU ilagt både Russland og Belarus en lang rekke sanksjoner, hvilket er bra.

På OSSEs parlamentarikerforsamling 24.-26. november var krigen i Ukraina naturlig nok tema. Vi møtte også opposisjonen i Belarus, som kjemper en hard kamp mot undertrykkelse.

Jeg ønsker i den forbindelse mer oppdatert informasjon om regjeringens arbeid med sanksjoner mot Belarus, samt hva en opp mot samme land gjør for å bidra til oppnåelsen av ytringsfrihet, demokrati og respekt for menneskerettigheter.

Svar:

Belarus ledes av et svært undertrykkende regime som står bak grove brudd på menneskerettighetene. Ifølge menneskerettsorganisasjonen Viasna har landet over 1 300

politiske fanger, et tall som fortsetter å stige. Aleksandr Lukasjenkos regime har lyktes med å kneble så å si alle regimekritiske røster innenfor landets grenser.

Sammen med nærstående land har Norge kommet med klare fordømmelser av denne undertrykkingen. Gjennom norske og internasjonale organisasjoner støtter vi arbeidet for menneskerettigheter, demokrati og frie medier i Belarus. Som følge av Lukasjenko-regimets undertrykking er dette arbeidet imidlertid blitt mer risikabelt. Myndighetene har tvangsoppløst mange frivillige organisasjoner, inkludert Viasna. Sivilsamfunnsorganisasjonene har derfor i større grad begynt å arbeide med belarusiske miljøer i eksil.

Det er viktig å holde det belarusiske regimet ansvarlig for dets menneskerettsbrudd. I 2021 var vi derfor med på etableringen av International Accountability Mechanism for Belarus, som skal granske de grove menneskerettsbruddene som har funnet sted etter presidentvalget i 2020. Vi har besluttet å støtte gjennomføringen av neste fase av dette arbeidet med en tilleggsbevilgning på 4 mill. kr.

I tillegg til den interne undertrykkingen har Lukasjenko-regimet tilrettelagt for Russlands brutale angrepskrig mot Ukraina. Belarus har latt sitt luftrom og territorium bli brukt i Russlands aggresjon mot Ukraina. Dette er noe vi har fordømt regimet for i ulike internasjonale fora.

Norge har sluttet opp om alle EUs sanksjoner mot Belarus. Sanksjonene er innført pga. den interne undertryk-

kingen, Lukasjenko-regimets aktiviteter som la til rette for ulovlig kryssing av EUs yttergrense, samt regimets rolle og involvering i Russlands invasjon av Ukraina. De er gjennomført i forskrift om restriktive tiltak i lys av situasjonen i Belarus og Belarus' medvirkning til Russlands aggresjon mot Ukraina. Sanksjonene mot Belarus er kraftfulle, men går p.t. ikke like langt som sanksjonene mot Russland. De finansielle sanksjonene er i stor grad like omfattende i de to sanksjonsregimene, men sanksjonene mot Russland går noe lengre mht. import- og visse eksportrestriksjoner samt sektortiltak. De to statene har ulike økonomiske interesser, og sanksjonene rammer derfor ulike sektorer. Vi mener at sanksjoner som utenrikspolitisk virkemiddel har størst effekt når likesinnede land samarbeider nært, og når tiltakene har bred internasjonal oppslutning. Regjeringen har hatt en klar linje om at vi står sammen med EU og andre allierte for å sikre at sanksjonene som svar på Russlands aggresjon treffer sterkt og effektivt. Hvis EU vedtar nye sanksjoner mot Belarus, vil Norge vurdere å også slutte opp om disse.

Gjennom disse sanksjonene mot regimet samt vår støtte til demokratibevegelsen og frivillige organisasjoner ønsker vi å bidra til en positiv utvikling i Belarus. Vi har til hensikt å fortsette dette arbeidet. Vi vil fortsette å sette Belarus på agendaen i internasjonale fora som OSSE og FNs menneskerettsråd, og samordne vår Belarus-politikk tett med våre europeiske partnere.

SPØRSMÅL NR. 556

Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 5. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til at man igjen utvider de skjønsmessige marginene for vurderingen av sosialhjelp, slik at NAV får det handlingsrommet de trenger for å yte nødvendig hjelp til enkeltmennesker som nå står i en vanskelig økonomisk situasjon, grunnet den ekstraordinære situasjonen vi befinner oss i?

BEGRUNNELSE:

NAV-direktøren har uttalt offentlig at NAV ser at de må ta nye grep for å håndtere det at stadig flere sliter med å håndtere de stadig økende prisene, høyere renter og strømutgifter. NAV kartlegger nå pågangen ute på

lokalkontorene og ser om de kan gjøre grep for å håndtere økende fattigdom.

Det er et paradoks at man ser at frivillige organisasjoner har en enorm økning i pågangen av personer som trenger det aller mest nødvendige. Spesielt fordi tilbakemeldingen fra de frivillige organisasjonene er at mange av de som står i køene opplever at de ikke kvalifiserer til det som vi regner som bunnbjelken i velferdsstaten vår; økonomisk sosialhjelp.

Under koronakrisen gjorde Solberg-regjeringen det enklere å få sosialhjelp og utvidet de skjønsmessige marginene for vurderingen av når man kan motta sosialhjelp. Det innebar blant annet at man lempet på kravene og ba Nav-kontorene være tilbakeholdne med å kreve at eien-

delers ble solgt før hjelp ble gitt og lempet på kravene om å dokumentere utgifter.

Svar:

Sosialtjenesteloven gir et vidt rom for å utøve skjønn og foreta konkrete og individuelle vurderinger av behovene til enkeltmennesker som nå står i en vanskelig økonomisk situasjon. Det primære målet for økonomisk sosialhjelp er å sikre alle et forsvarlig livsopphold. NAV-kontoret har både rett og plikt til å utøve skjønn ved vurderingen av hva som utgjør et forsvarlig livsopphold. Livsoppholdsbegrepet er et dynamisk begrep, som må tilpasses samfunnsforholdene. Stønaden skal utmåles med bakgrunn i den enkeltes faktiske behov, og NAV-kontoret skal utrede hjelpebehovet i samarbeid med vedkommende. Dette er ikke minst viktig i den ekstraordinære situasjonen vi nå befinner oss i. Arbeids- og velferdsdirektoratets rundskriv til loven beskriver skjønnsrommet og understøtter kommunenes forvaltning av sosialtjenesteloven.

Jeg vil understreke at frivillige organisasjoner gjør en svært viktig jobb, og deres tilbud kan være et godt supplement til det offentlige tilbudet. Jeg er likevel opptatt av at det er det offentlige ansvar å hjelpe folk som har behov for det. Det er også viktig at folk er kjent med tilbudet, og ved behov benytter seg av NAV-kontorenes tjenester. NAV har kompetanse og erfaring med å hjelpe folk som er i en vanskelig livssituasjon.

Representanten Almeland peker blant annet på tiltak som ble iverksatt under korona-pandemien. Jeg gjør oppmerksom på at grep og prioriteringer som kunne begrunnes og aksepteres under koronapandemien, ikke

nødvendigvis vil kunne forsvares og være i henhold til loven i den situasjonen vi er inne i nå. For eksempel er det særlig viktig i dagens situasjon med økte levekostnader, at stønadsmottakerens faktiske behov blir kartlagt og at hver enkelt mottaker blir fulgt opp på en god måte. Dette er en forutsetning for å oppnå lovens formål om å bidra til sosial og økonomisk trygghet og forebygge sosiale problemer. God kartlegging og individuelle vurderinger er blant annet viktig fordi en mottaker potensielt vil kunne ha krav på høyere stønad enn de statlige veiledende satsene og også andre tjenester.

Arbeids- og velferdsdirektoratets midlertidige veileder under koronapandemien var et virkemiddel for å redusere arbeidsbelastningen i NAV-kontoret og fortsatt gi forsvarlige tjenester i situasjonen som gjaldt da. I veilederen ble det gitt en del anbefalinger, eksempelvis knyttet til smittevern, som ville være feil signal i dagens situasjon. Jeg vurderer det derfor ikke som aktuelt å gjeninnføre den samme veilederen.

Jeg er opptatt av at vi skal ha et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å kunne gjøre forsvarlige vurderinger av situasjonen og eventuelle behov for tiltak. I den forbindelse har Arbeids- og velferdsdirektoratet nylig sendt en undersøkelse til kommunene for å kartlegge utviklingen i de sosiale tjenestene ved NAV-kontorene. Undersøkelsen vil gi direktoratet og departementet bedre kunnskap om situasjonen og bedre grunnlag for å vurdere utviklingen. Jeg forventer å ha en bedre oversikt i løpet av kort tid. Basert på den kunnskapen vil jeg vurdere behov for eventuell oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 557

Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 13. desember 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hvordan skal regjeringen sikre at kommunene ivaretar sitt ansvar for kvalifiserte logopediske tjenester, når flere og flere kommuner legger ned sitt tilbud?

BEGRUNNELSE:

Gjennom Opptappingsplan for habilitering og rehabilitering 2017-2019, og evalueringen av opptappingsplanen (2020), nevnes logoped som en av de yrkesgruppene

det er størst mangel på. Allikevel er fire av fem logopedutdanninger i Norge er truet med nedleggelse eller nedskalering. Ifølge helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 står det at «Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester. Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper». Tidligere helseminister har ved flere anledninger understreket at logopedkompetanse er innenfor kommunens ansvar å sørge for. Likevel ser vi at flere kommuner legger ned det kommunale logopedtilbudet.

Noen kommuner har ansatt ufaglærte eller studenter som er helt i starten av utdanningsløpet, som logoped.

Svar:

I og med at spørsmålet omfatter problemstillinger som er relevante for barnehage- og opplæringsområdet, helsesektoren og for høyere utdanning, svarer jeg i samråd med helse- og omsorgsministeren og forsknings- og høyere utdanningsministeren.

Bruk av logoped kan inngå i spesialpedagogisk hjelp etter barnehageloven og spesialundervisning etter opplæringsloven. Før kommunen eller fylkeskommunen fatter vedtak om spesialpedagogisk hjelp eller spesialundervisning, gjør den pedagogisk-psykologiske tjenesten i kommunen en sakkyndig vurdering av de særlige behovene til barnet eller eleven, hvor det eventuelle behovet for logopediske tjenester kartlegges. Dersom barnet eller eleven har behov for logopediske tjenester som en del av den spesialpedagogiske hjelpen eller spesialundervisningen, har kommunen eller fylkeskommunen plikt til å sørge for dette i tråd med reglene i barnehageloven eller opplæringsloven. Kommunene og fylkeskommunene må

derfor sikre at de har nødvendig tilgang på logopedisk kompetanse til dette formålet.

For andre enn de som har rett til logopediske tjenester etter reglene i barnehageloven og opplæringsloven, vil logoped også kunne være nødvendig for en del pasienter og i den forbindelse inngå som helsehjelp etter helse- og omsorgstjenesteloven. På den måten vil logopediske tjenester også kunne inngå i plikten kommunen har til å tilby nødvendige helse- og omsorgstjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1. Etter folketrygdloven § 5-10 yter trygden stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling for språk og taledefekter hos logoped og audiopedagog. Dette er sekundært til annen lovgivning og er ment å være et sikkerhetsnett dersom pasientene ikke får dekket disse utgiftene annet sted.

Utdanningsinstitusjonene har ansvar for å dimensjonere sin egen studieportefølje i tråd med det som er arbeidslivets behov for kvalifisert arbeidskraft og studentenes etterspørsel etter utdanning. I dag er det logopediutdanning ved fem utdanningsinstitusjoner. Også utdanningsinstitusjonene må gjøre tøffe prioriteringer i møte med strammere budsjetter, men jeg har stor tiltro til at utdanningsinstitusjonene er sitt samfunnsansvar bevisst.

SPØRSMÅL NR. 558

Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 9. desember 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik

Spørsmål:

Amerikanske myndigheter har innført et forbud mot å selge eller importere kommunikasjonsutstyr som vurderes som en uakseptabel risiko mot nasjonal sikkerhet. Det innebærer at det i USA blir forbudt å importere eller selge Huawei-produkter, samt produkter fra selskapene ZTE, Hytera Communications, Hangzhou Hikvision Digital Technology og Dahua Technology.

Vil regjeringen gjøre en vurdering med sikte på å forby kommunikasjonsutstyr som kan true nasjonal sikkerhet, med særlig sikte på kinesiske produsenter?

BEGRUNNELSE:

Kinesisk kommunikasjonsutstyr med mulighet til å samle og formidle data er svært utbredt i Norge. Slike produkter, som for eksempel kinesisk-produserte overvåkingskameraer som finnes i et stort antall i hele landet, som

gjerner er koblet på lokale eller åpne nett, kan inneholde eller laste opp programvare som kan samle og formidle overvåkingsdata. Det amerikanske Federal Communications Commission har kunngjort at de har bannlyst kinesisk telekommunikasjonsutstyr og videoovervåkingsutstyr fordi det anses å være en trussel mot nasjonal sikkerhet.

Det har vært mange eksempler den siste tiden på at kinesiske myndigheter driver ulovlig overvåking, også i Norge. Grupper som har opponert mot eller flyktet fra det kinesiske regimet, som uigurer og tibetanere, blir åpenlyst overvåket med bl.a. ansiktsgjenkjenningssystemer bl.a. ved den kinesiske ambassaden. Alle kinesiske selskaper er etter kinesisk lov forpliktet til å samarbeide med Kinas sikkerhetsmyndigheter. Det er grunn til å anta at dette kan inkludere videreformidling av data selskapene henter inn gjennom sine produkter.

I PSTs nasjonale trusselvurdering for 2022 påpekes det at flere lands etterretningstjenester opererer på norsk jord. Blant disse utgjør russisk og kinesisk virksomhet den største trusselen. Allerede i 2019 advarte PST mot Huawei, fordi selskapet har tette bånd til kinesiske myndigheter.

Jeg har merket meg at Norges Bank Investment Management tilsynelatende er oppmerksom på denne problemstillingen. Ifølge NBIMs investeringsoversikt trakk Statens pensjonsfond utland seg ut av Huawei i 2018, og av Hikvision og Dahua i 2020.

Svar:

I lys av dagens sikkerhetspolitiske situasjon, og gitt at samfunnet har blitt stadig meir avhengige av digitale tenester, er det viktig at både myndigheter, verksemder og borgarar følgjer nasjonale anbefalingar og råd. Regjeringa følgjer det til ei kvar tid gjeldande trussel- og risikobiletet som etterretnings- og sikkerhetstenestane presenterer, og vurderer kontinuerleg om det er behov for nye tiltak.

Verksemder som er underlagde sikkerhetslova og som skal gjennomføre anskaffingar til skjermingsverdige informasjonssystem, objekt eller infrastruktur, skal vurdere om anskaffinga kan innebere ein ikkje ubetydeleg risiko for at informasjonssystemet, objektet eller infrastrukturen kan bli ramma av eller brukt til sikkerhetstruande verksemd. Vidare skal verksemda varsle myndighetene dersom den ønskjer å gjennomføre ei anskaffing som kan innebere ein ikkje ubetydeleg risiko for at sikkerhetstruande verksemd blir etablert eller gjennomført. Dersom det ikkje er mogleg å oppnå forsvarleg sikkerheit

ved bruk av leverandørar frå land som Noreg ikkje har eit sikkerheitssamarbeid med, kan Kongen i statsråd fatte vedtak om at anskaffinga ikkje kan gjennomførast eller at det skal settast vilkår for den.

I samband med 5G-utbygginga er det stilt krav til sikkerheit og val av leverandørar i mobilnetta. Dei mest sentrale komponentane i mobilnetta, dei såkalla kjernenetta, skal i heilskap leverast av leverandørar frå land med sikkerheitsavtale med Noreg. For dei mindre sentrale komponentane, skal minimum 50 % av slikt utstyr hos den einskilde operatør leverast av leverandørar frå land med sikkerheitsavtale med Noreg. Operatørane Ice, Telenor og Telia har på sjølvstendig grunnlag valt leverandørar frå Europa (Ericsson og Nokia) for basestasjonane i 4G- og 5G-netta sine.

Når det gjeld import og omsetning av utstyr til elektronisk kommunikasjon, så vert dette for Noreg regulert av felles reglar som gjeld for heile EU og EØS-området. Utstyr må oppfylle krava i dette regelverket, og vere påført CE-merking på korrekt vis, for å få tilgang til marknaden i Noreg og resten av EØS.

Nasjonal kommunikasjonsmyndigheit forvaltar regelverket, fører tilsyn med aktørane som importerer og distribuerer utstyr og gjennomfører marknadskontroll av utstyr som vert omsett på den norske marknaden. Slik kontroll blir også gjennomført i samband med felleseuropeiske kontrollkampanjar innanfor samarbeidet i EØS. Myndighetene kan nekte omsetning av utstyr som ikkje tilfredsstiller krava i regelverket.

SPØRSMÅL NR. 559

Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Mari Holm Lønseth

Besvart 5. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sørge for at asylmottakskapasiteten er tilstrekkelig tilpasset den forventet økende flyktningstrømmen fra Ukraina i 2023?

BEGRUNNELSE:

UDIs planleggingsantall for ankomst av flyktninger fra Ukraina i 2023 er 40 000. Det forventes dermed en økning i antall flyktninger sammenlignet med 2022, som allerede var på et svært høyt nivå. Det er en pågående flykt-

ningkrise som krever en tydelig kriseforståelse fra myndighetenes side. Kapasiteten i kommunene vil bli mer presset i året som kommer, som også kan føre til en forsinket bosettingsprosess. Dette presses ytterligere av regjeringens foreslåtte kutt i utleieboliger.

Det er flere eksempler på at asylmottakskapasiteten nå bygges ned. Det gir grunn til bekymring når ankomstene forventes å øke, og når det kan være grunn til å forberede seg på at flere må bo lengre i mottak. Hyppig opp og nedbygging av kapasitet er krevende for utlendingsmyndighetene og kommunene å håndtere. Det kan skape mer

uforutsigbarhet enn nødvendig i en uforutsigbar situasjon.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har delegert det operative ansvaret for innkvartering av asylsøkere til Utlendingsdirektoratet (UDI). Som en del av dette skal UDI til enhver tid ha beredskap for å kunne håndtere raske endringer i antall asylsøkere til Norge, og ha beredskapsplaner for å håndtere ekstraordinært høye ankomsttall.

Erfaringene fra våren 2022 viste at UDI kan oppskalere mottakskapasiteten svært raskt når det oppstår akutte behov, og det vil de kunne gjøre igjen. Siden mai har det vært

god kapasitet i mottak, og UDI har av den grunn justert ned antall plasser i akuttinnkvarteringene. Som følge av oppdaterte scenarioer og prognoser for ankomster av fordrevne fra Ukraina i 2023 har UDI samtidig inngått enkelte nye avtaler om drift av ordinære mottak, for å dekke innkvarteringsbehovet på lengre sikt. UDI vurderer løpende behov for opp- eller nedskalering av mottakskapasiteten basert bl.a. på de til enhver tid gjeldende prognosene, faktiske ankomster og bosettingstakten.

Departementet følger situasjonen nøye, og har løpende dialog med UDI om eventuelle ytterligere beredskapstiltak for å håndtere innkvartering ved en rask økning i ankomster av fordrevne fra Ukraina.

SPØRSMÅL NR. 560

Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 7. desember 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Foreligger det en konsekvensutredning for beslutningen om å stenge generalkonsulatet i Houston, samt en liste over hvilke interessenter som har blitt konsultert i forkant av beslutningen?

BEGRUNNELSE:

Utenriksministeren svarte meg på spørsmål om generalkonsulatet i Houston i spørsmål dokument nr. 15:202 (2022-2023). Svaret har skapt reaksjoner hos norsk næringsliv, som representerer det største næringsklysteret utenfor Norge med over 150 bedrifter og nesten 15 000 nordmenn i regionen, inkludert prioriterte norske næringer som energi, medisin, skipsfart og romfart. Jeg regner med at utenriksministeren er kjent med at Norge vil være eneste land som i nyere tid frivillig nedlegger et generalkonsulat i Houston mens andre land som f.eks. Danmark og Ukraina øker deres representasjon.

Svar:

I min utenrikspolitiske redegjørelse til Stortinget 22. mars om krigen i Ukraina varslet jeg en gjennomgang av utenriktjenestens oppsett, ikke minst i lys av den nye og mer alvorlige sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa. Da vi i september offentliggjorde endringene i Norges diplomatiske nærvær utenlands, var vi tydelige på at dette hang

sammen nettopp med sikkerhets- og utenrikspolitiske endringer i Europa. I den situasjonen vi ser i Europa i dag er det naturlig og nødvendig å styrke bemanningen på viktige utenriksstasjoner i Europa. Når man skal styrke noen utenriksstasjoner må vi dekke det inn med kutt andre steder.

I slike situasjoner må vi også ta hensyn til om det er mulig å ivareta norske interesser i aktuelle embetsdistrikt på en annen måte. I USA vurderer vi at de tre gjenværende utenriksstasjonene i Washington DC, San Fransisco og New York kan ivareta norske interesser i Houston-området etter nedleggelsen, sammen med andre norske organisasjoner som arbeider for å fremme norsk næringsliv i USA.

Arbeidet med å utnevne utnevne en norsk konsul i Houston-området pågår. Dette vil ikke være en norsk diplomat, men en lokal person som skal være et viktig kontaktledd mellom norske og lokale myndigheter. I utnevnelsen vil vi vektlegge at vedkommende må ha et godt nettverk og være en ressurs for norsk næringsliv.

Det er mange hensyn å ta når en norsk utenriksstasjon skal legges ned. Ikke minst er det viktig at de ansatte som berøres får beskjed på en ryddig måte av departementet, før nedleggelsen offentliggjøres. Det er derfor ikke praktisk mulig å ha en bred høringsrunde før en nedleggelse. Dette ble heller ikke gjort for de fire andre utenriksstasjonene som legges ned i 2023.

SPØRSMÅL NR. 561**Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 7. desember 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Vil utenriksministeren vurdere å frata skip som gjennom sin maritime aktivitet skader Norges internasjonale omdømme og våre diplomatiske relasjoner til land vi har et nært samarbeid med, retten til å seile under norsk flagg?

BEGRUNNELSE:

Det vises til den siste tids kontrovers rundt båten Ocean Viking som har bedrevet persontransport av migranter over Middelhavet. Båten driftes av organisasjonen SOS Méditerranée og seiler under norsk flagg. Båten transporterte 234 migranter over Middelhavet og ble nektet anløp i Italia, Malta, Hellas og Kypros før den til slutt fikk legge til i Frankrike. I etterkant av anløpet i Frankrike besluttet regjeringen at Norge skal ta imot 20 av migrantene som befant seg om bord. Ifølge mediedekningen var de fleste av migrantene om bord fra Eritrea.

Denne transportvirksomheten bidrar til å øke migrasjonspresset mot Schengen-området, og da særlig overfor medlemslandene ved Middelhavet. Det er egnet til å skade Norges internasjonale omdømme og diplomatiske forbindelser til landene ved Middelhavet, at et norskflagget skip bedriver denne aktiviteten. Spørsmålsstiller ønsker derfor svar på om statsråden vil vurdere å frata skip som driver med denne typen virksomhet retten til å seile under norsk flagg.

Svar:

Det er ingen hjemmel i norsk lovgivning til å frata skip retten til å seile under norsk flagg basert på de kriterier representanten nevner i sitt spørsmål.

Havretten har regler knyttet til redning på havet. Den pålegger flaggstaten en plikt til å pålegge føreren av skip å yte bistand til personer i havsnød, med mindre det medfører alvorlig fare for fartøyet og personer om bord. Det er imidlertid ikke klart definert i folkeretten hvilken stat som har ansvar for å ta imot de reddede personer.

Stater har plikt til å samarbeide for å sikre at ilandsetting kan skje med minimum av forstyrrelser på skipets reiserute, slik at kapteinen snarest mulig kan løses fra sine plikter. En særlig plikt for å koordinere dette samarbeidet har den kyststat som har søk- og redningsansvar i det området redningen har funnet sted. I henhold til internasjonalt maritimt søk- og redningsregelverk har også nærliggende kyststater et spesielt ansvar i slike tilfeller.

Hovedformålet er ivaretagelse av reddede personer og effektiv bistand til involverte skip.

Norge, som flaggstat, har ikke etter havretten en plikt til å ta imot personer som reddes av private, norskregistrerte skip i Middelhavet. Reddede personer om bord på private norskregistrerte skip i Middelhavet vil heller ikke kunne anses å være innenfor norsk jurisdiksjon i menneskerettslig forstand, jf. bl.a. Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 1. Norge vil derfor heller ikke ha en plikt til å behandle eventuelle asylsøknader fra disse etter menneskerettskonvensjonene.

Så langt i 2022 har over 94 000 båtmigranter kommet til Italia. Dette er en økning på 50 prosent sammenlignet med fjoråret. Belastningen på Italia er med andre ord stor, men det er også et stort og økende migrasjonspress på andre europeiske land. Spørsmålet om håndtering av migrantstrømmene, og ikke minst om relokalisering av migranter, er derfor nå høyt på dagsordenen i EU. Norge samarbeider med EU om å finne varige løsninger på disse spørsmålene.

Norge har sluttet seg til den midlertidige frivillige solidaritetserklæringen (Voluntary Solidarity Mechanism, VSM). Vi har tilbudt å relokalisere 200 personer fra Italia, Kypros og Hellas. Etter at Frankrike tillot det norskflaggede fartøyet Ocean Viking å gå til havn i Frankrike, besluttet Norge å bistå i den ekstraordinære situasjonen som var oppstått gjennom å tilby 20 relokaliseringsplasser.

Regjeringen ønsker å bidra til varige løsninger også i opprinnelses- og transittland for migrasjon i Middelhavsområdet, og er i dialog med EU og Den internasjonale organisasjonen for migrasjon (IOM) om tiltak blant annet i Libya.

SPØRSMÅL NR. 562**Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 6. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Er statsråden trygg på at kuttene som regjeringen foreslår ikke vil gå utover Folkehelseinstituttet sin mulighet til å oppfylle sitt samfunnsoppdrag og ivareta helseberedskapen på en god måte?

BEGRUNNELSE:

Det vises til regjeringens forslag til statsbudsjett for 2023 om kutt i bevilgningen til Folkehelseinstituttet og VG-sak om konsekvensene dette får for Folkehelseinstituttet (<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/GMr5gQ/fhi-tilbyr-sluttpakker-til-alle-ansatte-tillitsvalgt-frykter-for-beredskapen>). Folkehelseinstituttet har også måttet legge ned tjenesten Sykdomspulsen som er et overvåkningssystem for smittsomme sykdommer basert på konsultasjoner hos fastlege og legevakt i Norge (<https://www.dagensmedisin.no/artikler/2022/11/14/fhis-tjeneste-sykdomspulsen-legges-ned/>).

Svar:

Folkehelseinstituttet har hatt en helt sentral rolle i pandemihåndteringen, og vært en viktig bidragsyter til at Norge har kommet seg gjennom pandemien på en så god måte.

Pandemihåndtering har hatt høy prioritet over lengre tid, men den økonomiske og sikkerhetspolitiske situasjonen gjør at vi må prioritere hardere. Tilleggsbevilgningene knyttet til håndtering av covid-19-pandemien er midlertidig, noe bevilgningsforslaget for 2023 også reflekterer.

Folkehelseinstituttet har et ansvar for å gjennomføre aktiviteter i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger. Det gjelder også fastsatte mål og prioriteringer fra departementet. I det ligger et ansvar for overvåkning av den epidemiologiske situasjonen i Norge. Instituttet er bedt om å prioritere overvåkning og beredskap, jf. regjeringens strategi og beredskapsplan for håndteringen av covid-19. Det er samtidig avgjørende at instituttet ivaretar sitt samfunnsoppdrag og sine kjerneoppgaver (kunnskap, beredskap og infrastruktur). Det betyr at enkelte oppgaver må skyves på eller prioriteres ned til fordel for å følge opp samfunnsoppdraget og instituttets kjerneoppgaver. Jeg har hatt møte med Folkehelseinstituttets ledelse hvor de har utdypet hvordan de arbeider med omstillingen. Jeg har forståelse for at denne omstillingen blir krevende for instituttet.

Når det gjelder fremtidig helseberedskap, så arbeider vi med en melding til Stortinget om dette. Meldingen vil gi retningen for hvordan Norge skal kunne være forberedt på å håndtere kriser som kan ramme liv og helse. Norge har gode systemer og planer for å beskytte befolkningen mot helseis risiko ved hendelser, og Norge skårer høyt på sammenligninger av helsesystemer på tvers av land.

Samtidig peker Koronakommisjonen på flere forbedringspunkter når det gjelder helseberedskap. Disse vil utgjøre et viktig grunnlag for meldingen. For å sikre en bedre helhetlig helseberedskap og effektiv bruk av ressurser både i normalsituasjoner og ved kriser, foretar vi nå også en gjennomgang av organisering, roller og ansvar i den sentrale helseforvaltningen.

I sin begrunnelse for spørsmålet viser stortingsrepresentanten til at Folkehelseinstituttet har måttet legge ned tjenesten Sykdomspulsen. Systemet er både et overvåkingssystem og en infrastruktur som muliggjør automatiserte analyser og rapportering ut, blant annet på en nettside for kommunelegene. Det er rapporteringen ut som nå er avsluttet. Overvåking basert på konsultasjoner hos fastleger og legevakt i Norge pågår fortsatt, og presenteres i ukesrapportene for covid-19, influensa og andre luftveisinfeksjoner. Jeg er kjent med at Folkehelseinstituttet arbeider med å finne andre løsninger for de tjenestene som Sykdomspulsen i dag gir kommunene og andre, men som samtidig er mer effektive og integrert i andre systemer.

SPØRSMÅL NR. 563**Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 12. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl****Spørsmål:**

Var hensynet til EU noe som ble vektlagt ved beslutningen om å gi 20 migranter innreisetillatelse etter utlendingsloven § 126 (4)?

BEGRUNNELSE:

Det vises til mitt skriftlige spørsmål nummer 477 av 22.11.22, og statsrådets svar på spørsmålet av 29.11.22. Statsråden opplyser at de 20 migrantene regjeringen har hentet fra Frankrike er gitt innreisetillatelse etter utlendingsloven § 126(4). Bestemmelsen lyder:

«Av hensyn til grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn kan en utlending innvilges oppholdstillatelse i Norge, eller det kan treffes annet vedtak eller beslutning til utlendingens fordel.»

Det fremgår videre av statsrådets besvarelse at beslutningen om å hente de 20 migrantene fra Frankrike, ble gjort etter en forutgående anmodning fra EU om å bidra med relokalisering av 20 migranter. Spørsmålsstiller ønsker derfor svar på om det å sikre et godt forhold til EU er grunnen til at de 20 migrantene ble gitt innreisetillatelse etter utlendingsloven § 126 (4).

Svar:

Når regjeringen besluttet å bistå Frankrike med relokalisering av 20 migranter var dette med hensyn til de ekstraordinære omstendighetene for anmodningen. Hensynet til EU var ikke sentralt for regjeringen i denne saken. Som Schengen-medlem er det viktig for Norge å bistå inn i samarbeidet med andre Schengen-land på en konstruktiv måte.

SPØRSMÅL NR. 564**Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Grunde Almeland****Besvart 7. desember 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen****Spørsmål:**

Vil statsråden, i tråd med staten sine egne lovfesta språkpolitiske ambisjoner, vurdere å stille talfesta krav til nynorskbruk når staten skal forhandle ny avtale om kommersiell allmennkringkasting?

GRUNNGJEVING:

Dagens avtale mellom staten og TV2 om levering av kommersielle allmennkringkastingstenester gjeld frå 2019 og ut 2023. I framlegget til statsbudsjett for 2023 skriv Kultur- og likestillingsdepartementet om behov for og innhaldet i kunngjering av ein ny avtale etter 2023.

Både Medietilsynet, Noregs Mållag og Språkrådet har meint at ein ny avtale må ha sterkare språkpolitiske føringar, i tråd med den nye språklova som slår fast at det offentlege har eit særleg ansvar for å fremje nynorsk, som

det minst bruke av dei to norske skriftspråka. Ei formulering som også er slått fast i regjeringa si eiga politiske plattform.

I gjeldande avtale ligg det berre eit generelt krav om at begge målformer skal nyttast. Dette kan argumenterast for at ikkje er godt nok. Verken i lys av den språklege røyndomen der bokmålet dominerer og nynorsken er for lite brukt og sett, eller i lys av dei språkpolitiske føringane i lovverket og regjeringa sine egne uttalte ambisjoner for mindretalsspråket nynorsk.

Det er difor tankevekkjande å lese regjeringa sine egne drøftingar om eit slikt krav i budsjettproposisjonen. Dei vil ikkje talfeste nynorskbruk fordi

«minimumskravene til språk ikke dekkes av kompensasjonen som staten yter».

Dette vil det jo vere staten sjølv som avgjer, men departementet har konkludert med at det

«ikkje vil være rimelig å stille kvantitative krav til hvor mye av innholdet som skal være på nynorsk».

Ei talfesting av nynorskbruken i TV2, både på fjernsyn, men ikkje minst på tv2.no, vil vere viktig av fleire grunnar. Det vil gje eit konkret tal å strekkje seg etter, og vonleg raske resultat. Det vil bidra til at innbyggjarane får sjå meir nynorsk, og det vil styrkje nynorsk som pressespråk.

Representanten håpar difor at kultur- og likestillingssministeren vil revurdere signala frå budsjettproposisjonen, og gå til forhandlingar med eit skjerpa språkmandat og omsyn for mindretalsspråket nynorsk.

Svar:

I meldingsdelen til statsbudsjettet for 2023 presenterer regjeringa planane for kunngjering av ein ny avtale om kommersiell allmennkringkasting på TV etter 2023. I tillegg til allmennkringkastarinnehaldet (som blir kompensert av staten), må det etter dagens avtale også oppfyllest ei rekke minimumskrav som ikkje blir kompensert av staten. Det blir mellom anna stilt krav til omfanget av

norskspråklege program, og til bruk av både nynorsk og bokmål i sendingane.

I Medietilsynet sin rapport «Evaluering av kompensasjonsordning for kommersiell allmennkringkasting» tilrår Medietilsynet at den nye avtalen framleis skal stille minimumskrav som ikkje blir kompensert. Medietilsynet foreslår somme justeringar i krava, mellom anna at kravet til nynorsk blir kvantifisert.

Som det går fram av meldingsdelen til statsbudsjettet vil regjeringa ikkje kvantifisere kravet til nynorsk i avtalen om kommersiell allmennkringkasting. Det skuldast at minimumskrava til språk i avtalen ikkje vil bli kompensert. Det vil derfor ikkje vere rimeleg å stille kvantitative krav til kor mykje av innhaldet som skal vere på nynorsk, ut over at begge dei offisielle norske målformene skal nyttast.

I grunngjevinga for spørsmålet framhevar representanten at «Ei talfesting av nynorskbruken i TV 2, både på fjernsyn, men ikkje minst på tv2.no, vil vere viktig av fleire grunnar». Eg understreker i denne samanhengen at den nye avtalen ikkje vil omfatte nettaviser som tv2.no og at allmennkringkastingsoppdraget ei heller er reservert for TV 2.

SPØRSMÅL NR. 565

Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 9. desember 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Hva er grunnen til at utenriksministeren ikke tror at en rådgivende uttalelse fra Den internasjonale domstolen (ICJ) om den israelske okkupasjonen og annekteringen vil bidra konstruktivt inn i arbeidet med å fremme en politisk prosess, og hva mener utenriksministeren i så fall skal til for at Israel retter seg etter FN-resolusjonene og internasjonal lov?

BEGRUNNELSE:

11. november i år stemte 98 land i FNs hovedforsamlings fjerde komité frem en resolusjon der Den internasjonale domstolen i Haag (ICJ) bes om å komme med en rådgivende uttalelse om de juridiske konsekvensene av Israels brudd på det palestinske folkets rett til selvbestemmelse. I resolusjonsteksten vises det til Israels langvarige okkupasjon, bosettinger og annektering av det palestinske ter-

ritoret som er okkupert siden 1967, med krav om at Israel stanser alle tiltak som krenker menneskerettighetene til det palestinske folket, inkludert drap på sivile, vilkårlig internering og fengsling av sivile, tvangsflytting av sivile og overføring av egen befolkning til det okkuperte palestinske territoriet. Resolusjonen understreker viktigheten av å stille Israel til ansvar for alle brudd på internasjonal rett.

Norge valgte å avstå fra å stemme. I en NTB-melding uttaler statssekretær Erling Rimestad: «Vi tror ikke at anmodning til Den internasjonale domstolen om en rådgivende uttalelse vil bidra konstruktivt inn i arbeidet med å fremme en politisk prosess». Rimestad fastholdt at Norges holdning er at partene selv må bli enige om en tostatløsning. Dette skiller seg kraftig fra regjeringens vilje til å reagere på en rekke andre staters folkerettsbrudd med langt sterkere virkemidler, som harde økonomiske sanksjoner.

I snart 75 år har Israel nektet å etterkomme FN-resolusjon 194 som erklærer at palestinske flyktninger har rett til å vende hjem, og/eller motta kompensasjon for tapt eller ødelagt eiendom. Israel har også nektet å etterkomme FN-resolusjoner som erklærer at okkupasjonen fra 1967 er ulovlig, at annekteringen av Jerusalem er ugyldig og ulovlig og at de israelske bosettingene utgjør brudd på folkeretten.

Utenriksministeren uttalte nylig i et foredrag at: «For Norge er FN-pakten og folkeretten det viktigste grunnlaget vi har å bygge på, for en fredelig og bedre verden». Spørsmålsstiller mener regjeringens uttalte støtte til folkeretten vil være troverdig dersom den følges av en mer konsekvent politikk i møte med folkerettsbrudd, uansett politisk relasjon til statene som bryter folkeretten, og at Norge derfor bør stemme for resolusjonen som kommer opp til endelig votering i FNs generalforsamling på slutten av året.

Svar:

Vi ser svært alvorlig på de mange bruddene på folkeretten som palestinerne utsettes for. Å kreve respekt for folkeretten, inkludert menneskerettighetene og internasjonal humanitærrett, er helt grunnleggende, og noe Norge fullt ut støtter og jevnlig tar opp i FNs sikkerhetsråd, i andre internasjonale fora og i direkte dialog med partene. Norge har på den bakgrunn også i høst stemt for en rekke resolusjoner om den israelsk-palestinske konflikten som kritiserer den fortsatte israelske okkupasjonen og Israels opptreden i de okkuperte områdene.

Resolusjonen «Israeli practices affecting the human rights of the Palestinian people in the Occupied Territory, including East Jerusalem» inneholder språk og flere viktige elementer som regjeringen er enig i og som er i tråd med norsk Midtøsten-politikk, inkludert vektlegging av menneskerettighetssituasjonen til palestinerne.

I årets resolusjonsutkast ble det imidlertid på palestinsk initiativ kort tid før avstemningen tatt inn en anmodning til Den internasjonale domstolen (ICJ) om å avgi en rådgivende uttalelse om lovligheten av okkupasjonen. Regjeringen har stor forståelse for palestinernes behov og ønske om dette i lys av mange år uten fredsforhandlinger og en stadig forverret situasjon på bakken. En anmodning til ICJ om en rådgivende uttalelse er imidlertid et særskilt virkemiddel som krever grundige vurderinger, både når det gjelder hva slags spørsmål som forelegges domstolen, og hvilke konsekvenser en rådgivende uttalelse har for den aktuelle saken. Dette er et viktig prinsipp som Norge og likesinnede stater vektlegger i alle saker der det er aktuelt å be Domstolen uttale seg. Etter vårt syn burde derfor en henvisning til ICJ som det her er tale om, vært forelagt FNs medlemsstater i god tid før votering, slik at statene kan påvirke spørsmålsstillingen og i det minste foreta grundige overveielser og brede konsultasjoner med

relevante parter med sikte på avklaring av hvilke konsekvenser en rådgivende uttalelse vil ha for gjenopptakelse av politiske forhandlinger, og hvordan det vil slå ut for partene på bakken. Det er viktig å vurdere virkemiddelbruken grundig, særlig når det er en fare for at et foreslåtte tiltaket kan bidra til å skape enda større avstand mellom partene. Det er også en risiko for at en slik henvisning vil bidra til en politisering av ICJs arbeid. Etter en totalvurdering valgte Norge sammen med 51 andre land, inkludert flere nærstående europeiske og samtlige øvrige nordiske land, i år å stemme avstående på denne resolusjonen i forbindelse med behandlingen i FNs generalforsamlings fjerde komité.

La det være klart: Norges holdning når det gjelder den israelske okkupasjonen av de palestinske områdene står fast. Vi mener den israelske okkupasjonen må ta slutt. Vi er tydelige i vår kritikk av de folkerettsstridige israelske bosettingene, ulovlige husødeleggelser og -utkastelser, og de mange voldshandlinger mot og drap av sivile, og frihetsberøvelser. Vi er også tydelige i vår kritikk av det israelske stengningsregimet knyttet til Gaza.

SPØRSMÅL NR. 566**Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 8. desember 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Ved presentasjonen av Regjeringens budsjettavtale med SV ble det hevdet at budsjettenigheten vil kutte ca. 220 000 tonn CO₂-ekvivalenter mer enn regjeringens opprinnelige budsjettforslag for 2023.

Kan statsråden legge frem regnestykket for klimakutt i 2023 etter budsjettenigheten med SV?

Svar:

Budsjettenigheten mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti inneholder flere grep som vil redusere utslippene både på kort og lang sikt. Å vurdere helheten i alle tiltakenes effekt på utslipp av klimagasser er metodisk krevende og vil kreve mer tid enn tiden til rådighet i svar på skriftlig spørsmål.

SPØRSMÅL NR. 567**Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 7. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum****Spørsmål:**

Hvordan påvirkes miljøavgiftene av Regjeringens budsjettenighet med SV?

BEGRUNNELSE:

Ber om tabell med oversikt over hver enkelt endring i kroner sammenlignet med regjeringens opprinnelige budsjettframlegg, i tillegg til estimert utslippseffekt av hver enkelt endring.

Svar:

Tabell 1 viser satser for klima-, miljø- og bilavgifter som ble endret i budsjettforliket med SV sammenlignet med

regjeringens forslag. Finansdepartementet kan ikke presist anslå utslippseffekten av endringer i engangsvavgiften, flypassasjeravgiften eller CO₂-avgiften i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen, men alle endringene antas å bidra til å redusere utslippene sammenlignet med forslaget i Prop. 1 LS (2022–2023).

Endringene i grunnavgiften og CO₂-avgiften må ses i sammenheng med enigheten i budsjettforliket om at satsen for det nye omsetningskravet for ikke-veigående maskiner settes til 10 pst. fra 1. januar 2023, i stedet for regjeringens forslag på 7 pst. Som følge av at fossilt drivstoff erstattes av biodrivstoff, anslås denne endringen å redusere utslippene i 2023 med om lag 70 000 tonn sammenlignet med regjeringens forslag (volumeffekten).

Tabell 1: Endringer i klima- miljø- og bilavgiftssatser i budsjettforliket

Avgift	Prop. 1 LS	Budsjett-forliket	Endring
Grunnavgiften på mineralolje (og biodiesel)	0,36 kr/liter	0 kr/liter	-0,36 kr/liter
CO ₂ -avgift på mineralske produkter – kvotepliktig mineralolje	0 kr/liter	0,23 kr/liter	0,23 kr/liter
CO ₂ -avgiften i petroleumsvirksomheten på kontinentalsokkelen	725 kr/tonn CO ₂	761 kr/tonn CO ₂	36 kr/tonn CO ₂
Flypassasjeravgiften – reiser ut av Europa	220 kr/passasjer	320 kr/passasjer	100 kr/passasjer
Engangsvavgiften varebiler – CO ₂ -komponentens positive satser	Prisjustert	Økes 12 pst.	12 pst.
Engangsvavgiften personbiler – innslagspunkt for CO ₂ -komponent	87 g/km	82 g/km	-5 g/km

SPØRSMÅL NR. 568**Innlevert 29. november 2022 av stortingsrepresentant Terje Halleland****Besvart 6. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Har Olje- og energidepartementet blitt konsultert i forkant av UD's beslutning om å nedlegge generalkonsulatet i Houston, hvilke betraktninger har statsråden gjort seg i forhold til hvordan beslutning rammer Norges energibransje, det være seg fossil, fornybar, og det grønne energiskifte, vil OED være åpen for å bidra økonomisk for å sikre videre drift av generalkonsulatet om det er økonomien som er problemet, og hva er statsrådets vurdering av viktigheten av Houston og Texas i global energisammenheng, herunder knyttet til Norge som energinasjon?

BEGRUNNELSE:

Houston er verdens energisenter, ikke bare innen olje og gass, men leder an utviklingen innen fornybar energi. Siden oljeeventyrets start har Norge trukket veksler på fagmiljøene i Houston. Det har vært 50 år med samarbeid og utvikling innen energi og kompetanseutveksling. Generalkonsulatet i Houston har hele tiden vært døråpner og brobyggere mellom bedrifter og det offentlig i begge land. De siste årene har fornybarnæringen i Texas vært ledende innen solenergi, CCS og CCU. Generalkonsulatet har vært og er av stor betydning for næringslivet i Norge, både for bedrifter og organisasjoner som skal finne partnere i Texas, og er ikke minst en aktuell møteplass mellom norske og amerikanske bedrifter i Texas. Når Generalkonsulatet ble utvidet til Norway House, som også inkluderer Innovasjon Norge og NORWEP, åpnet det ytterligere muligheter for norske bedrifter til å få presentert seg for bedrifter i USA. 50 års systematisk samarbeid for å utvikle og styrke industrisamarbeid bør ikke legges ned over natten. Generalkonsulatet har vært aktivt engasjert i å utvikle et kommersielt, kulturelt og vitenskapelig samarbeid mellom Houston og Norge. Det er for tiden over 140 norske bedrifter etablert i Houston, nettopp fordi det er et systematisk arbeid med å dele kompetanse og gjøre forretninger i verdens energimetropol. Mer enn 6000 nordmenn bor i Houston-regionen, noe som utgjør en av de største bosetningene utenfor Norge. Stavanger kommune er vennsapsby med Houston, og har et utstrakt samarbeid som Europas Energihovedstad, blant annet gjennom nettverket for Verdens energibyer (WECP), som Houston by v/ordfører har sekretariatsfunksjonen for.

Svar:

Nedleggelse av utenriktjenestens utestasjoner ligger under utenriksministerens konstitusjonelle ansvar. Jeg vil derfor vise til utenriksministerens svar av 25. oktober på et lignende spørsmål fra representanten Ingjerd Schau om hvordan nedleggelsen vil påvirke Norges arbeid med å ivareta de diplomatiske båndene til USA.

Utenriksministeren viser i sitt svar til representanten Schau bl. a. til at

«Nedleggelsen av generalkonsulatet i Houston er et resultat av en større reformprosess i utenriktjenesten, et endret sikkerhetslandskap i Europa og en prioritering av utenriktjenestens begrensede ressurser.

Næringsfremme mot det amerikanske markedet forblir en viktig prioritering for regjeringen. Houston-området og Mexico-gulven er et viktig marked for norsk leverandørindustri, og Texas byr på mange muligheter for norske bedrifter innen alt fra fornybar energi til romindustrien.

Det skal norske myndigheter fortsatt støtte opp om. Interesser i Houston-området skal ivaretas av ambassaden i Washington DC, generalkonsulatene i San Francisco og New York, og ikke minst Innovasjon Norge og NORWEP, som blir værende i Houston.»

Houston er svært sentral i global energisammenheng, med en energibransje som spenner fra olje og gass til fornybar energi. Det er derfor en stor tilstedeværelse av norske selskaper, herunder en rekke leverandørbedrifter. Næringsfremme mot dette viktige markedet vil derfor fortsette å være en viktig prioritering for regjeringen. Jeg er trygg på at dette arbeidet vil ivaretas på en god måte av ambassaden i Washington, Generalkonsulatene i San Francisco og New York, og ikke minst Innovasjon Norge og NORWEP, som begge har hatt langvarig tilstedeværelse i Houston.

SPØRSMÅL NR. 569**Innlevert 30. november 2022 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 6. desember 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Kan statsråden garantere at minimum 280 millioner kroner av de ekstra 850 millioner kroner til klimatiltak i Enova vil gå til energitiltak i bygg?

BEGRUNNELSE:

I budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble budsjettpostene til energitiltak i kommunale bygg og studentboliger redusert med 280 millioner kroner.

Vennligst spesifiser om saldering i budsjettet til KDD kapittel 581 post 60 på 133,5 millioner kroner, kapittel 2412 post 1 på 5 millioner kroner og hos KD kapittel 270 post 76 på 141,5 millioner kroner er et reelt kutt i bevilgningene til energitiltak i bygg, eller kun en omdisponering av midler fra disse departementene til Enova.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at de med lave inntekter skal få mulighet til energioppgradere sine boliger. I budsjettet for 2023 har vi derfor foreslått å gi Husbanken en klar rolle knyttet til støtte til modne energiløsninger rettet mot husholdninger med lave inntekter. 200 mill. kroner overføres fra Enova til Husbanken for å finansiere dette formålet. I tillegg fortsetter Enova å gi støtte til de som går foran og tester ut nye løsninger, stilles det som følge av budsjettforliket til sammen 400 mill. kroner til rådighet for energitiltak hos husholdninger i 2023. Det er riktig at dette er en reduksjon på 280 millioner kroner sammenlignet med regjeringens framlagte forslag (i Prop. 1 S (2022-2023)). Over fireårsperioden 2021-2024 er det snakk om totalt 1,5 mrd. kroner til energitiltak i Enova og Husbanken.

Den generelle prisveksten for oktober var på 7,5 prosent. På lik linje med alle andre varer er også innsatsfaktorer til energitiltak i bygg en knapp ressurs. Det er også arbeidskraften som skal brukes for å montere varmpumpen, solcellene eller bytte ut vinduet, for å nevne noe. Husholdninger investerer hvert år oppimot 20 mrd. kroner i isolering, vinduer, varmepumper og andre løsninger som gir mer effektiv energibruk i byggene vi bor i. Det er ekstra viktig i en utfordrende tid med plutselige endringer i energimarkedene og bruke kraften mer effektivt, men ekstra viktig å sørge for at prisveksten ikke skyter ytterligere fart. Regjeringen ser de samlede bevilgningene til energieffektiviseringsformål i sammenheng. Strømstøt-

ten til næringslivet utgjør 2,8 mrd. kroner og krever en energikartlegging for å få utløst støtte. I tillegg er det en komponent med økt støtte dersom mottageren gjennomfører energieffektiviseringstiltak. I sum er dette en svært kraftig satsing på energibesparende tiltak. Nå må vi la tiltakene virke og se hvordan markedet fordøyer den kraftige økningen i etterspørselen etter energieffektiviseringstiltak.

Vi kan også komme veldig langt med mer informasjon. Regjeringen har satt i gang et informasjonsopplegg om ENØK-tiltak for å hjelpe bedrifter og husholdninger til å ta fornuftige energivalg og redusere eget energiforbruk.

Gjennom forslag til budsjett og budsjettenighet øker bevilgningen til Enova med til sammen 1,4 mrd. kroner. Dette er en historisk økning som setter Enova i stand til å øke hastigheten i klima- og energiomstillingen ytterligere. Vi har svært ambisiøse klimamål som innebærer behov for betydelige utslippsreduksjoner i årene fremover. Den økte bevilgningen vil bidra til både direkte utslippsreduksjoner og innovasjon som muliggjør fremtidige utslippsreduksjoner.

Å prioritere ytterligere energieffektiviseringstiltak utover summene som allerede er satt av til dette innebærer å nedprioritere utslippskutt. Det har vi ikke tid eller mulighet til om vi skal nå klimamålene i 2030.

SPØRSMÅL NR. 570**Innlevert 30. november 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 7. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren forklare kva konsekvensane kan bli for Nye Veier AS, ved at regjeringa i forliket med SV kuttar overføringane til Nye Veier AS med 900 mill. kr for 2023?

GRUNNGJEVING:

Regjeringen i budsjettforliket med SV ser ut til å ha kutta 900 mill. kr i budsjettet til Nye veier AS.

Nye Veier as har sjølvsagt same utfordringane med skyhøg prisvekst innan bygg og anlegg som resten av næringa, og trenger sårt kvar ei krone for å kunne gjennomføre dei tiltenkte prosjekta som er klare til bygging.

Svar:

Budsjettforliket for statsbudsjettet 2023 mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti blei klart 29. november 2022. Av avtalen kjem det fram at driftskredittordninga til Nye Veier er redusert med 900 mill. kroner. Dette er ikkje det same som dei ordinære overføringane til selskapet, som blir løyvd på kap. 1321 Nye Veier AS, post 70 Tilskot til Nye Veier AS.

I Prop. 195 S (2020–2021) Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet 2021 gjorde regjeringa Solberg framlegg om at Fellesprosjektet Ringeriksbanen og

E16 Høgkastet–Hønefoss skulle overførast til Nye Veier AS, jf. Innst. 600 S (2020–2021). I proposisjonen kjem det fram at regjeringa Solberg la opp til at vederlaget som Nye Veier skal få for prosjektet skal kome som eit tillegg til det faste, årlege vederlaget til selskapet som blir løyvd over kap. 1321, post 70.

Driftskreditten til selskapet blei løyvd med 1 mrd. kroner i samband med Stortinget si handsaming av Prop. 2 S (2021–2022) Endringar i statsbudsjettet 2021 under Samferdselsdepartementet (driftskreditt til Nye Veier AS og kostnadsrammer) og revisjon av bompengepakke (fylkesveg), jf. Innst. 79 S (2021–2022) og er utelukkande knytt til selskapet sitt arbeid med Ringeriksbanen, som er ein del av fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Skaret–Høgkastet–Hønefoss. I store prosjekt som Ringeriksbanen kan det oppstå betydelege svingingar i behovet for løyvingar undervegs i gjennomføringsfasen. Driftskredittordninga skal bidra til at selskapet har tilstrekkeleg likviditet til å handtere løpande utbetalingar i gjennomføringsfasen og må betalast tilbake i løpet av 12 månader. Dette gir Nye Veier tilsvarende fleksibilitet på baneprojektet som dei har i vegprosjekt, der dei har moglegheit til å trekke på bompengelån. Driftskreditten blei i tråd med det som er opplyst i Prop. 2 S (2021–2022) sett inn på ein ikkje-renteberande konto i Norges Bank til det er bruk for han. Ein reduksjon av driftskreditten påverkar ikkje dei andre prosjekta til Nye Veier.

SPØRSMÅL NR. 571**Innlevert 30. november 2022 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve****Besvart 5. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan samferdselsministeren oppdatere kva status er på prosjektet nytt Veibustkryss på E-39 i Sula Kommune i Møre og Romsdal?

GRUNNGJEVING:

Veibustkrysset i E-39 i Møre og Romsdal, er eit av dei mest ulykkesutsatte vegområda i Møre og Romsdal.

I mange år har Statens vegvesen arbeidd med muligheita for å kunne utbetre dette krysset, slik at ein unngår ulykker og at spesielt næringstrafikken klarer å kome seg inn på E-39 på ein forsvarleg måte.

Svar:

E39 Veibustkrysset i Sula kommune sør for Ålesund har høg og aukande trafikk. Dette gjer det utfordrande å ha tilstrekkeleg trafikktryggleik med dagens løysing. Det gjer det også utfordrande å sikre god framkomst for næringslivet sine transportar. Dagens kryssløysing hindrar vidare utvikling av industriområdet på Veibust.

Det vart i statsbudsjettet for 2021, jf. Innst. 13 S (2020-2021), løyva 5 mill. kr til planlegging av krysset. Statens vegvesen held, saman med Sula kommune, no på å utarbeide reguleringsplan for krysset. Planforslaget er lagt ut

på offentleg ettersyn. Statsforvaltaren i Møre og Romsdal har gitt innsigelse til planforslaget. Det pågår mekling mellom Sula kommune som tiltakshavar og Statsforvaltaren for å finne gode løysingar for handtering av utfordring med støy.

Statens vegvesen har i sin gjennomføringsplan 2022-2027 prioritert midlar til utbetring av krysset. Gjennomføringsplanen vert revidert kvart år. Tidspunkt for oppstart av prosjektet vil bli avklart gjennom denne rullinga og dei årlege statsbudsjetta.

SPØRSMÅL NR. 572

Innlevert 30. november 2022 av stortingsrepresentant Ove Trellevik

Besvart 7. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Hvordan stiller regjeringen seg til at flomutfordringene på Voss kan løses ved en kombinasjon av flomsikringstiltak og vannkraftproduksjon?

BEGRUNNELSE:

Bygda Voss i Vestland fylke blei i år, som i 2014 råka av flom. NVE tildelte SWECO oppdrag etter flommen i 2014 med å avdekke hvordan de ulike flomforløpene vil utarte seg i de forskjellige alternativene. I tillegg skulle de se på lokale flomsikringstiltak på Voss og i Evanger. Det rimelegste alternativet som ble skissert den gang var på 3,7 milliarder og tar vann ut gjennom tunnel til Granvinsvatnet. Alternativet er å ta vann ut gjennom flere tunneler nedover vassdraget. Det vil koste 4,3 milliarder. NVE uttalte i etterkant av framleggelsen av rapporten fra SWECO at alternativ med flomtunneler kan bli utfordrende å prioritere, rent kostnadmessig. Det har i etterkant vært flere initiativ som har belyst ulike muligheter for å kombinere kraftproduksjon og flomsikringstiltak, der en ivaretar verneverdiene i vassdraget på en god måte.

Svar:

Voss er et av flere steder med gjentatte flomhendelser. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har tett dialog med Voss herad om utfordringene og mulige tiltak. NVE undersøker nå hydrologien i området for å bedre kunne vurdere aktuelle flomsikringstiltak. Det kan være

lokale sikringstiltak (permanente flommurer, mobile flomverk mv.) og/eller flomtunneler. Jeg er kjent med at det tidligere har vært et initiativ med å kombinere kraftproduksjon med flomsikring. Dette prosjektet har så langt ikke blitt sendt videre til departementet.

Etablering av vannkraftproduksjon vil innebære utbygging i vernet vassdrag. Stortinget har ved behandlingen av Meld. St. 25 (2015-2016) Kraft til endring – Energipolitikken mot 2030, jf. Innst. 401 S (2015-2016), sluttet seg til at vassdragsvernet i hovedsak skal ligge fast. Kraftutbygging kan kun vurderes i tilfeller der flomdemping er formålet. En samlet komité uttalte at "kraftutbygging over 1 MW i vernede vassdrag skal forelegges Stortinget og kun vurderes i de tilfeller der andre flomdempende tiltak er utprøvd, liv og helse står på spill og verneverdiene ikke vil påvirkes nevneverdig".

Dersom en kraftutbygging skal kunne konsesjonsbehandles i et vernet vassdrag, må Stortinget ha åpnet for det i den enkelte sak. Jeg mener det er for tidlig å uttale seg om en slik løsning på Voss, gitt at NVE ikke er ferdig med vurderingen av flomsikringstiltak og det fra eventuell utbyggers side ikke er gått videre med et prosjekt om kombinert kraftutbygging og flomsikring.

SPØRSMÅL NR. 573**Innlevert 30. november 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 9. desember 2022 av kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik****Spørsmål:**

Vil statsråden prioritere opp arbeidet med å implementere EUs forordning om digitale tjenester for å få denne implementert i norsk lov så raskt som mulig?

BEGRUNNELSE:

En million nordmenn bruker sosiale medier-plattformen TikTok. Stiftelsen Tinius og Datatilsynet er ifølge NRK bekymret for at informasjon om dem ender opp i Kina.

Stavrum fra Tinius skal i et møte ha spurt en representant fra TikTok om hen kunne avvise at informasjon om norske brukere havner i Kina. Det kunne ikke representanten avvise, forteller Stavrum til NRK.

Det er mange barn og unge som er mye på TikTok, men det er også mange norske myndighetspersoner, statlige enheter og redaksjoner som er på plattformen.

I Sverige har det gått ut en beskjed til alle ansatte i regjeringsapparatet om at TicToc bør slettes og at man etter 1. desember ikke lenger kan benytte apper for e-post, kalender og dokumenthåndtering om TicToc ikke er fjernet fra telefonen.

Datatilsynet sier i NRKs sak at de i flere år har vært bekymret og at de jobber så godt de kan med problemstillingen innenfor dagens regelverk.

EU vedtok tidligere i år en forordning om digitale tjenester. Regjeringen sier at de nå vurderer om denne skal implementeres også i norsk lov.

Formålet er at forordningen skal bidra til å regulere de store teknologiselskapene strengere. Blant annet ved å gjøre det vanskeligere for dem å dele data på tvers av plattformer og tydeligere krav om økt åpenhet.

Til NRK sier statssekretær Gunn Karin Gjul i Kommunal- og distriktsdepartementet at de tror og håper dette vil gi styrket personvern og bedre oversikt over datadeling for norske brukere. Hun avslutter med at hvert enkelt land er ikke i stand til å regulere det alene.

Svar:

Digitalisering gjev store mogelegheiter for samfunnet og Noreg ligg langt framme i utviklinga. Samstundes er det viktig at vi er bevisst utfordringa som kan vere knytt til digitale tenester. Regjeringa vil beskytte innbyggjarane mot digital overvaking og påverknad og mellom anna stille strengare krav til private selskap si deling av data. Auka digitalisering gjev store personvernutfordringar, og

den teknologiske utviklinga kan utfordre viktige personvernomsyn.

Forordninga om digitale tenester (DSA) blei vedtatt 19. oktober i EU, og skal bidra til å gjere internett tryggare å bruke. Nasjonale tilsynsmyndigheiter skal få meir innsyn i korleis selskapa opererer og korleis dei brukar og behandlar data. Forordninga inkluderer ei innstramming i åtferdsbasert marknadsføring ved å fastsetje eit forbod mot målretting av reklame mot barn og unge. Det blir også forbode å målrette reklame basert på sensitive opplysningar, for eksempel opplysningar om legning, etnisitet og religion. Forordninga fastset vidare eit forbod mot såkalla «dark patterns», eller manipulativ design. Ho skal med andre ord hindre at selskap utformar nettsider og innhald slik at folk samtykker til noko dei eigentleg ikkje vil.

Forordninga inneheld også krav som skal bidra til å motverke ulovleg innhald på nett, og innfører mekanismar som kan effektivisere melding til politiet, og fjerning av ulovleg innhald. Det skal bli gitt ei grunngeving til brukaren om kvifor noko blir fjerna, ein skal kunne klage, det fastsettast rapporteringskrav knytt til kor mykje innhald som har blitt fjerna og redigert, og det skal sikrast at seljarar på nett kan sporast på handelplattformer.

Forordninga om digitale tenester dannar saman med forordninga om digitale marknader (DMA) ei reguleringspakke som mellom anna skal hindre åtferd på nett som er skadeleg for konkurransen og sluttbrukarane. I forordninga om digitale marknader blir det sett krav til at dei største tek-selskapa ikkje skal kunne samanstille data på tvers av ulike tenester eller plattformer utan eksplisitt samtykke.

Kommunal- og distriktsdepartementet leiar ei arbeidsgruppe om DSA og DMA som består av berørte departement og tilsyn. Noreg har både aleine og saman med EFTA kome med innspel og synspunkt til EU-sida på rettsaktene før dei blei vedtatt. Arbeidsgruppa arbeider vidare i to delvis parallelle løp, eitt saman med EØS-EFTA-landa som ser på behov for tilpassing ved ei eventuell innlemming i EØS-avtalen. Europakommisjonen blir i forordninga gitt kompetanse til å handheve reglane for dei aller største tek-selskapa. Dette er ein omfattande prosess, og det er vanskeleg å anslå kor lang tid det vil ta. Men saka har høg prioritet frå vår side. Ved ei innlemming i EØS-avtalen vil det bli tatt atterhald om Stortingets samtykke.

Det andre løpet gjelder spørsmål som oppstår ved ei eventuell gjennomføring i nasjonal rett og arbeidsgruppa er også i gang med å vurdere dette.

SPØRSMÅL NR. 574

Innlevert 30. november 2022 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 7. desember 2022 av kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen

Spørsmål:

Hvilke konkrete initiativ har statsråden tatt i Nordisk ministerråd for at nordiske ministrene sammen skal jobbe for å regulere de store internasjonale teknologiselskapene?

BEGRUNNELSE:

Norge har i 2022 hatt formannskapet i Nordisk ministerråd. Kultur- og likestillingsminister Anette Trettebergstuen varslet 2021 at hun ville bruke denne posisjonen til å jobbe for å regulere de store teknologiselskapene sammen med de andre nordiske ministrene og at hun hadde «store planer».

– Selskaper som Google og Facebook betyr så mye i livene til så mange, men vi vet lite om hvordan de fungerer, de betaler ikke skatt, og de fjerner innhold de ikke liker. Det er et av de temaene jeg mener vi må finne bedre felles løsninger på, og da vil jeg at de nordiske ministrene og de nordiske landene skal stå sammen i den kampen, sa Trettebergstuen til NTB.

Denne kommentaren til statsråden medfører riktighet, men nå er Norges tid i formannskapet i Nordisk ministerråd snart over. Derfor vil det være interessant og nyttig å få vite hva slags initiativ statsråden konkret har tatt og hva som er status på arbeidet.

Svar:

Utfordringene som de store internasjonale teknologiselskapene reiser, må takles på flere måter og med ulike virkemidler. Mange av løsningene må innebære samarbeid over landegrensene. Gjennom Norges ordførerskap i Nordisk ministerråd i 2022 har vi fått demonstrert betydningen av et tett og godt nordisk samarbeid. Jeg er godt fornøyd med hvordan spørsmålet om plattform-selskapenes påvirkning på den demokratiske samtalen i de nordiske landene er blitt løftet fram av Nordisk ministerråd under mitt ordførerskap. Dette har resultert i en rekke konkrete tiltak og initiativer, som vi har fulgt opp

og støttet gjennom vår ordførerskapsperiode. I 2021 bestilte og finansierte Nordisk ministerråd en rapport om teknologikjempenes innflytelse på nyhetsmedienes forutsetninger i Norden fra Nordicom, sentrum for nordisk medieforskning ved Göteborgs universitet. Rapporten ble presentert på en konferanse om disse temaene som vi arrangerte i Nasjonalmuseet i Oslo 18. oktober 2022. På konferansen deltok representanter og innledere fra politikk, akademia og næringsliv fra hele Norden, inkludert representanter for medievirksomhetene og plattform-selskaper som Google og Meta. Nordicoms rapport, med tittelen Nordiska nyhetsmedier i global konkurrens, viser blant annet at en klar majoritet av de digitale reklameinvesteringene i Norden går til de globale plattform-selskapene og ikke til mediebedrifter i de nordiske landene. Videre besluttet vi i 2021 å etablere en nordisk tankesmie som skal se nærmere på teknologikjempenes innflytelse på demokratiet i Norden og komme med forslag til løsninger. Medlemmene av Tankesmia ble oppnevnt våren 2022 og består av eksperter fra de nordiske landene. Tankesmia skal presentere sine anbefalinger i første halvår 2023. I juni 2022 bekreftet Nordisk ministerråd for kultur sammen med Canada sin fulle støtte til bekjempelse av skadelig innhold på nettet. I en felles kunngjøring forpliktet de seg til å videreføre støtten til internasjonalt samarbeid og fremme sine felles demokratiske verdier og mål i multilaterale fora.

Jeg vil også benytte anledningen til å nevne at i mars 2022 inviterte vi representanter for norske redaktørstyrte medier og teknologiplattformene til et dialogmøte i Kultur- og likestillingsdepartementet. Formålet med møtet var å etablere en bedre dialog, samt å undersøke muligheten for at partene kunne gå sammen om å utvikle selvregulering som er egnet til å ivareta hensynet til pressefrihet og ytringsfrihet i Norge. Bakgrunnen var utfordringene mediene opplever når teknologiplattformene blander seg inn i redaktørrollen gjennom å moderere mediens innhold med henvisning til egne vilkår og betingelser. Senere samme måned møtte jeg Facebook-varsler Frances

Haugen i Oslo. Møtet styrket oppfatningen om behovet for regulering, økt tilsyn og strengere krav til plattformene om å vise åpenhet rundt anbefalingssystemer og bruk av persondata. Utgangspunktet for dialoginitiativet er at det vil være i alles interesse at redaksjonelt innhold er tilstede på de store teknologiplattformene. Både innbyggerne, de redaktørstyrte mediene og plattformene selv tjener på det. Men når det gjelder dialogen mellom mediene og plattformene ser vi et klart forbedringspotensial. På møtet oppfordret jeg partene til å fortsette dialogen. Det har gitt resultater. På den tidligere nevnte konferansen i Oslo i oktober 2022 kom det fram at pressens organisasjoner i Norge og Google har fulgt opp initiativet og gjennomført konstruktive møter. Google oppretter som følge av denne prosessen et kontaktpunkt for å løse uenigheter med norske medier på en mer effektiv måte. Vi vil arbeide for å få andre til å følge etter – både i Norge og Norden. I november åpnet jeg konferansen NxtMedia i Trondheim. Og benyttet da anledningen til å utfordre mediens organisasjoner i Norden til å følge opp og videreutvikle en idé

som Norsk Presseforbund lanserte på tech-konferansen i oktober: Å gå sammen og se på mulighetene for å utvikle en nordisk pilot for å bedre dialogen og samhandlingen mellom våre nordiske medievirksomheter og teknologiplattformene. Utgangspunktet for forslaget er at vi i Norden har mange likhetstrekk i form av sterke tradisjoner for uavhengige medier og tydelige presseetiske regler. Nå i desember har jeg invitert TikTok, Apple og Metas nordiske representanter til møter i Oslo. I disse møtene vil jeg ta opp både norske og nordiske perspektiver. Da vil det blant annet være helt sentralt å oppfordre plattformsselskapene til å engasjere seg i dialogen og utvise større åpenhet. Parallelt med dette fortsetter arbeidet med gjennomføring av viktig EU-regelverk, som blant annet direktivet om audiovisuelle medietjenester, forordningen om digitale markeder, forordningen om digitale tjenester og mediefrihetsforordningen. Til slutt vil jeg påpeke at det er enighet i ministerrådet om at vi må fortsette det tette nordiske samarbeidet på dette området, også etter at Norges ordførerskap er avsluttet.

SPØRSMÅL NR. 575

Innlevert 30. november 2022 av stortingsrepresentant Hans Andreas Limi

Besvart 9. desember 2022 av finansminister Trygve Slagsvold Vedum

Spørsmål:

Kan det bes opplyst hvordan avgiftskuttet på 1,5 mrd. i drivstoffavgiften i forliket mellom regjeringspartiene og SV fremkommer, spesifisert på avgiftskomponent, og hvordan de totale avgiftsgrepene, herunder endringen i CO₂-avgift, påvirker pumpeprisen for bensin og diesel til veibruk sammenlignet både med 2022 og med regjeringens budsjettforslag før forliket?

BEGRUNNELSE:

Under partiene pressekonferanse om enighet om statsbudsjettet for 2023 fremhevet finansministeren at han var spesielt fornøyd med et kutt i drivstoffavgiftene på 1,5 mrd. kroner.

Svar:

Samlet netto reduksjon av grunnavgiften, veibruksavgiften og CO₂-avgiften på drivstoff til veitrafikk og ikke-veigående maskiner utgjør om lag 2,18 mrd. kroner årlig. I budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og SV er det enighet om å avvike grunnavgiften på mineralolje. For øvrig innebærer enigheten at det er flertall for regjeringens forslag til reduksjoner i drivstoffavgiftene, slik som foreslått i Prop. 1 LS (2022-2023) Skatter, avgifter og toll 2023.

Tabell 1 viser satsene i drivstoffavgiftene i vedtatt budsjett for 2022, i referansebanen for 2023 (2022-satser prisjustert med 2,8 prosent), i regjeringens forslag til statsbudsjett i Prop. 1 LS (2022-2023) Skatter, avgifter og toll 2023 samt i budsjettavtalen for 2023.

Tabell 1: Satser i drivstoffavgiftene

	2022 Vedtatt	2023 Referanse	2023 Forslag	2023 Avtale
Grunnavgift, kr per liter				
- Mineralolje	1,76	1,81	0,36	-
- Biodiesel	-	-	0,36	-
Veibruksavgift, kr per liter				
CBensin	4,95	5,09	4,70	4,70
- Mineralolje	3,52	3,62	2,92	2,92
- Bioetanol	2,02	2,08	2,08	2,08
- Biodiesel	3,09	3,18	2,91	2,91
CO ₂ -avgift, kr per liter				
- Bensin	1,78	1,82	2,21	2,21
- Mineralolje	2,05	2,10	2,53	2,53

Samlede avgifter på mineralolje til bruk i anleggsmaskiner mv. reduseres med 1,38 kroner per liter sammenliknet med referansebanen for 2023.

Samlede avgifter på mineralolje og biodiesel til veibruk reduseres med 0,27 kroner per liter sammenliknet med prisjusterte 2022-satser. Samlede avgifter på bensin og bioetanol til veibruk holdes reelt uendret. Avgiftsendringene vil isolert sett kunne bidra til en reduksjon i pumpeprisene på diesel med om lag 0,34 kroner per liter (inkludert merverdiavgift) sammenliknet med prisjusterte 2022-satser.

I budsjettavtalen avviker vi grunnavgiften på mineralolje. Dette gir en årlig avgiftsreduksjon på 1,95 mrd. kroner. I tillegg reduserer vi veibruksavgiften med 1,88 mrd. kroner årlig, slik som foreslått i Prop 1 LS (2022-2023).

CO₂-avgiften på mineralske produkter økes med 21 prosent utover prisjustering. Dette kan anslås å gi et årlig

merproveny fra veitrafikken på 1,26 mrd. kroner påløpt. Netto avgiftsreduksjon på drivstoff i veitrafikken blir dermed om lag 0,62 mrd. kroner påløpt. Videre kan økt CO₂-avgift anslås å gi et årlig merproveny på 0,39 mrd. kroner fra ikke-veigående maskiner (jordbruks- og anleggsmaskiner og industri), inkludert den nye satsen for kvotepliktige. Netto avgiftsreduksjon på drivstoff til ikke-veigående maskiner blir dermed om lag 1,56 mrd. kroner påløpt.

Samlet netto reduksjon av grunnavgiften, veibruksavgiften og CO₂-avgiften på drivstoff til veitrafikk og ikke-veigående maskiner utgjør dermed om lag 2,18 mrd. kroner årlig. Dersom man også tar med det økte provenyet fra CO₂-avgiften fra øvrig bruk av mineralske produkter (om lag 0,7 mrd. kroner), blir den samlede netto avgiftsreduksjonen om lag 1,5 mrd. kroner.

SPØRSMÅL NR. 576

Innlevert 30. november 2022 av stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen

Besvart 8. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Det er et grunnleggende konstitusjonelt prinsipp at domstolene kan overprøve de faktiske vurderingene i OED sine vedtak og Høyesterett avgjør saken i siste instans uten overprøvingmulighet i Norge.

Hva er regjeringens begrunnelse for at den i denne saken skal kunne sette konstitusjonelle prinsipper og Grunnloven til side og overprøve Høyesteretts vurderinger av hvilke konsekvenser vindkraftutbyggingen vil få for rein-driften på Fosen?

BEGRUNNELSE:

Det er nå gått over ett år siden Høyesteretts storkammer enstemmig slo fast at konsesjon til vindkraftutbygging på Fosen er kjent ugyldig. Grunnen er at den bryter med FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter og krenker reindriftssamenes rett til kulturutøvelse. I forslag til utredningsprogram har OED lagt opp til at konsekvensene for reindriften av vindkraftutbyggingen skal vurderes på nytt, konsekvensene av utbyggingen har blitt særdeles grundig vurdert i en uavhengig domstolsprosess med Høyesterett som øverste instans.

Svar:

Regjeringen følger nå opp Høyesteretts dom i Fosen-saken. Vi skal sikre at staten oppfyller sine folkerettslige forpliktelse overfor samene som urfolk. Og vi må finne løsninger som står seg for ettertiden.

Jeg mener premisset representanten legger til grunn for sitt spørsmål ikke er riktig. Regjeringens oppfølging av Fosen-dommen er ikke i strid med Grunnloven eller konstitusjonelle prinsipper.

I dommen ble det avgjort at skjønnet ikke kunne fremmes. Høyesterett avgjorde med andre ord at konsesjonærene ikke hadde rett til å overta rettigheter fra reindriften mot å betale erstatning. Begrunnelsen for dette var at konsesjons- og ekspropriasjonsvedtaket er ugyldig fordi utbyggingen av vindkraftverkene på sikt vil utgjøre en alvorlig trussel mot næringsvirksomheten og dermed mot kulturutøvelsen for reindriften på Fosen.

Høyesterett har imidlertid ikke tatt stilling til hva som skal skje videre med vindkraftanleggene, noe høyesterettsjustitiarius også presiserte i riksmidia i etterkant av dommen. På bakgrunn av Høyesteretts dom har departementet startet en prosess for å vurdere hvilke endringer som er nødvendige for å sikre reindriftens rettigheter.

Ved en slik saksbehandling er forvaltningen forpliktet til å sikre at saken blir forsvarlig utredet. Departementet har varslet nye utredninger, og har i denne sammenheng gjennomført konsultasjoner med reindriftsutøverne om innholdet i utredningsprogrammet. Dette er en nødvendig del av saksforberedelsen før det kan treffes et nytt vedtak.

SPØRSMÅL NR. 577

Innlevert 30. november 2022 av stortingsrepresentant Gisle Meininger Saudland

Besvart 5. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden innføre piggdekkgebyr i Kristiansand kommende sesong mot kommunens vilje?

BEGRUNNELSE:

Piggdekkgebyr rammer som de fleste avgifter usosialt, og de som er avhengig av bil med piggdekk får store ekstraavgifter. Selv om reisen starter og stopper utenfor kommunen med piggdekkgebyr, og kun kjører gjennom kommunen må man betale avgift.

Kristiansand kommune valgte dessverre å innføre piggdekkgebyr forrige sesong men ønsket etter sesongen å avskaffe ordningen og fjernet skiltene som varslet piggdekksonen. Statens vegvesen aksepterte imidlertid ikke kommunens beslutning og piggdekkkjørende bilister på Sørlandet må belage seg på enda en vinter med piggdekkgebyr.

Ironisk nok har Kristiansand kommune skapt en avgift de selv ikke lenger rår over og piggdekkavgiften lever nå sitt eget liv.

Man kan stille spørsmål ved hvor levende lokaldemokratiet egentlig er når en kommune ikke får lov til å fjerne en avgift som de på et tidligere tidspunkt ønsket. Men det er fortsatt håp for de som bruker piggdekk, saken fra Kristiansand er nemlig anket til samferdselsdepartementet hvor statsråden vil avgjøre om piggdekk i Kristiansand skal avgiftsbelegges eller ikke.

Svar:

Kristiansand kommune søkte i 2021 om å få innføre en piggdekkgebyrsone i kommunen som et tiltak for å redusere helseskadelig svevestøv fra piggdekkbruk. Samferdselsdepartementet ga i 2021 samtykke til at kommunen kunne innføre en slik sone, under forutsetning av at Vegdirektoratet bekreftet at kommunens piggdekkgebyr

ordning oppfylte kravene i piggdekkgebyrforskriften. Vegdirektoratet fant at forutsetningene for å opprette en piggdekkgebyrsone var oppfylt, og det ble på denne bakgrunn innført piggdekkgebyrordning i Kristiansand kommune sesongen 2021/2022.

I brev av 28. september 2022 søkte Kristiansand kommune Vegdirektoratet om å få avvike piggdekkgebyrsonen i kommunen. Vegdirektoratet avsto søknaden i vedtak av 20. oktober 2022. Kristiansand kommune har påklaget vedtaket i brev av 11. november 2022. I brevet av 11. november har Kristiansand kommune også bedt om utsatt iverksettelse av piggdekkgebyrsonen for innværende sesong 2022/2023 frem til klagen er ferdigbehandlet.

Samferdselsdepartementet er kjent med at Vegdirektoratet, i brev av 29. november 2022 til Kristiansand kommune, avsto kommunens forespørsel om utsatt iverkset-

telse av piggdekkgebyrsonen i kommunen frem til klagen på Vegdirektoratets vedtak av 20. oktober 2022 er ferdigbehandlet.

I henhold til forvaltningsloven § 33 2. ledd skal Vegdirektoratet som underinstans foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Vegdirektoratet kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Dersom vedtaket av 20. oktober 2022 opprettholdes, sendes saken til Samferdselsdepartementet som klageinstans.

Samferdselsdepartementet er kjent med at Vegdirektoratet vil behandle klagen av 11. november 2022 fra Kristiansand kommune så snart som mulig. Dersom Vegdirektoratet opprettholder sitt vedtak av 20. oktober 2022, vil saken bli sendt til Samferdselsdepartementet som klageinstans. Jeg vil ta stilling til saken dersom den blir sendt til Samferdselsdepartementet for avgjørelse.

SPØRSMÅL NR. 578

Innlevert 30. november 2022 av stortingsrepresentant Hilde Marie Gaebpie Danielsen

Besvart 9. desember 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Hva og hvordan har udir og kunnskapsministeren tenkt å gjøre for at de barna som har nordsamisk språkopplæring skal få den språkundervisningen som de har rett på når ÅSV ikke verken kan ta inn nye elever, eller tilby nordsamisk språkopplæring, og ønsker kunnskapsministeren å splitte opp både søsken og elever som går i samme hjemmeskole, og slik være med å segregere barn etter barnets språklige opphav?

BEGRUNNELSE:

Torsdag 17.11.2022 ble det kjent at UDIR har bestemt at Åarjelsaemien Vierhtiesåafoe, heretter omtalt som ÅSV, skal avvike sitt språktilbud i nordsamisk. Med dette vedtaket vil de nordsamiske barna heller ikke få tilbud om å komme på språk- og kultursamlinger ved ÅSV. Mange av disse barna er født og oppvokst på Helgeland og eller i sørsamisk område, mange familier driver med reindrift her. De har sin tilhørighet her, og er godt integrert i det samiske miljøet. Her risikerer man at elever fra samme hjemmeskole, men med forskjellige språkbakgrunner vil miste en felles læringsarena. Og at elever med den nordsamiske språkopplæringen vil sitte igjen på hjemmeskolen, imens de med sørsamiske språkopplæringen får delta ved ÅSV sin språk- og kultursamlinger. Vi får også en situasjon der

søsken ikke får gå på samme samiske nærskole og motta nordsamisk språkopplæring sammen med sine søsken og skolevenner om denne nedleggelsen blir gjennomført. Dette vil også være å segregere barna på bakgrunn av deres språkopphev. Det er motsatte av hva den statelige skolen skal stå for. ÅSV har i dag 52 elever i nordsamisk, 44 er fra nærområdet. 16 elever hadde søkt og var klar for å starte opp. Mange andre tilbydere av nordsamisk som fjernundervisning har store kapasitetsproblemer, og klarer ikke å levere nordsamiskundervisning til alle de elevene som har krav på det. ÅSV har bygget opp sitt språktilbud, og har også bygget opp kompetanse for sin lærere. Det å rasere et velfungerende samisk språkopplæring er og bli svært ufornuftig når man har fastslått at det samiske språkopplæringen sliter med både rekruttering av språk arbeidere og det å øke elevantallet. Dette vil ikke bidra til flere språkbærere, som man så sårt trenger for at det samiske språket skal både utvikle seg og overleve.

Svar:

Jeg er opptatt av å sikre en god språkopplæring i alle de samiske språkene. Derfor har vi i budsjettet for 2023 styrket tilskuddsordningen for samisk i grunnopplæringen med 17,5 mill. kroner, slik at kommunene står bedre

rustet til å gi et godt tilbud til alle elever som ønsker opplæring i samisk.

Det er den enkelte skole som plikter å gi et tilbud til elever som ønsker opplæring i samisk. Dette gjelder uavhengig av hvor i landet elevene bor, og mange får derfor et tilbud om språkopplæring gjennom fjernundervisning og språksamlinger. Dette skjer stort sett i regi av kommunale eller private tilbud, men staten har ett kompetansemiljø som skal bidra til dette, Åarjelsaemien Vierhtiesåafoe/ Sørsamisk kunnskapspark.

Da Åarjelsaemien Vierhtiesåafoe/Sørsamisk kunnskapspark ble re-etablert som kunnskapspark i 2017 var det for å tilby språkopplæring i sørsamisk, i form av fjernundervisning og språksamlinger, til elever som ikke kan få et stedlig opplæringstilbud i sin kommune. Det å sikre et nasjonalt kompetansemiljø innen sørsamisk har ligget der som kunnskapsparkens mandat i årene siden den gang. Etter forespørsel fra flere miljøer har mandatet blitt utvidet til å inkludere lulesamisk, der det også er begrenset med andre kompetansemiljøer.

Kunnskapsdepartementet har delegert til Utdanningsdirektoratet (Udir) å styre Sørsamisk kunnskapspark og to andre statlige samiske virksomheter. Udir har som skoleeier gitt tydelig beskjed om at virksomheten må

vri sitt fjernundervisningstilbud over til sør- og lulesamisk språkopplæring, i henhold til oppdraget. Dette skal skje over tid, og elever som i dag har et tilbud på nordsamisk, skal få fortsette med det ut skoleløpet. Dette vil sikre trygghet og forutsigbarhet for elevene og familiene.

Jeg vil understreke at det ikke har vært snakk om å nedlegge eller avvikle kunnskapsparken. Tvert imot, i statsbudsjettet for 2022 ble bevilgningen til Sørsamisk kunnskapspark økt med 1,2 mill. kroner som følge av økt antall elever. Det er imidlertid riktig at Udir har gitt beskjed om at skolen ikke fremover skal prioritere å tilby nordsamisk språkopplæring til nye elever.

Det finnes flere tilbydere av fjernundervisning i nordsamisk. For sør- og lulesamisk er det derimot få tilbydere. På bakgrunn av dette er jeg opptatt av at Sørsamisk kunnskapspark prioriterer å benytte sin kapasitet til å gi språkopplæring i sør- og lulesamisk, som er i tråd med formålet til kunnskapsparken. Jeg er opptatt av at barn og unge får mulighet til å lære om samisk språk og kultur, og det er viktig at dette tilbudet blir ivarettatt. Det betyr likevel ikke at det er Sørsamisk kunnskapspark som bør tilby språkopplæring i alle de samiske språkene. Det er andre aktører som kan tilby fjernundervisning i nordsamisk språkopplæring.

SPØRSMÅL NR. 579

Innlevert 30. november 2022 av stortingsrepresentant Dagfinn Henrik Olsen

Besvart 7. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Synes statsråden at dette er god behandling, å skape en økonomisk usikkerhet for personer som allerede har det vanskelig, og ønsker statsråden å endre på praksisen?

BEGRUNNELSE:

På henvendelse fra flere personer er spørsmålsstiller gjort oppmerksom på at navs utbetalinger til sykemeldte personer ikke skjer til faste datoer eller med faste beløp. Et eksempel som spørsmålsstiller har fått innsyn i fra 2022 er følgende utbetalinger:

	Utbelingsdato		Utbetalt	Totalt utbetalt pr mnd
Oktober	21.okt		2.928	
	20.okt		837	
	13.okt		8.364	12.129,-
Sept	09.sep		8.364	8.364,-
Aug	23.aug		1.255	
	15.aug		4.182	5.437,-

Juli	28.jul		1.255	
	28.jul		4.601	
	04.jul		419	
	04.jul		7.946	14.221,-
Juni	08.jun		2.510	2.510,-
Mai	30.mai		6.273	
	23.mai		552	
	09.mai		6.273	13.098,-
April	25.apr		0	Melding om 0 kr til utbetaling
	25.apr		5.854	3 separate utbetalinger samme dag
	25.apr		2.520	8.374,-
Mars	23.mar		3.919	
	22.mar		0	
	22.mar		2.593	
	08.mar		335	
	08.mar		6.069	12.916,-
Februar	08.feb		3.031	
	08.feb		8.662	11.693,-

Personer som er sykemeldt er sykemeldt for en grunn, og vi er klar over at økonomisk usikkerhet kan være en påkjenning for å bli frisk. En slik usikker utbetalings prosedyre vil ikke gjøre hverdagen lettere for syke folk som ønsker å komme tilbake i jobb fortest mulig.

Svar:

Representanten Olsen har sammen med sitt spørsmål lagt ved et konkret eksempel som viser når en person har fått utbetalt sine sykepenges, og hvor mye som er utbetalt. Oversikten viser varierende beløp, utbetalt med ujevne mellomrom over flere måneder. I mitt svar vil jeg orientere generelt om hvordan utbetalinger av sykepenges fra NAV er lagt opp, og hvilke vurderinger som ligger til grunn for NAVs praksis.

Det er forståelig at de som er vant til fast lønnsutbetaling opplever det som mindre oversiktlig når utbetalingen fra NAV ikke kommer til en fast tid hver måned. Det er viktig å presisere at sykmeldte personer skal få pengene de har krav på, men at pengene kommer til andre tidspunkter.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser om at det er flere forhold med betydning for hvor mye og når

sykepenges blir utbetalt. For eksempel virker antall sykepengedager inn på hvor mye som blir utbetalt. I folketrygdloven er det bestemt at sykepenges utbetales for mandag til fredag. Det vil derfor variere hvor mange dager man får sykepenges for i hver måned. For eksempel er det 22 sykepengedager i januar og 20 i februar.

Tidspunktet for utbetaling av sykepenges avhenger av to ting: hvilken periode man har vært sykmeldt, og når søknaden om sykepenges blir innvilget. Vanligvis utbetales sykepenges innen 5 dager etter at søknaden er innvilget.

Hvis søknaden om sykepenges dekker dager i tidligere og inneværende måned, kan utbetalingen bli delt i to. Da vil i så fall den delen av utbetalingen som gjelder tidligere måneder komme fortløpende, mens det som gjelder inneværende måned kommer til en fast utbetalingsdato.

NAV får ikke lagt sykepenges til utbetaling før søknaden er blitt behandlet. I tildelingsbrevet har Arbeids- og velferdsdirektoratet fått i oppdrag å «sikre rett ytelse til rett tid.» Dette innebærer at man skal få utbetalt det man har krav på, verken mer eller mindre. For å sikre den enkelte rett ytelse, må NAV vurdere hva som er riktig i hvert enkelt tilfelle. Når NAV har beregnet hva som er den riktige utbetalingen, blir sykepenges lagt til utbetaling.

For å gjøre utbetalingstidspunktene mer forutsigbare, kunne NAV alternativt holdt igjen sykepengene etter at søknaden var ferdigbehandlet, og kun utbetalt til én fast dato i måneden. Folketrygdloven gir ikke lovmessig grunnlag for en slik praksis. Det er heller ikke ønskelig at NAV

utsetter utbetaling av sykepenge for tidligere måneder. Det ville i så fall innebære at pengene ble liggende flere dager hos NAV, og at noen må vente lengre enn nødvendig på en viktig ytelse.

SPØRSMÅL NR. 580

Innlevert 1. desember 2022 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 6. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Mener statsråden at hun har styring med hvordan Helse Sør-Øst HRF styrer ressursene rettet mot psykisk helsevern og mener statsråden at utviklingen er i tråd med regjeringens føringer og den utviklingen statsråden selv ser for seg gjennom utredningene til det nedsatte ekspertutvalget?

BEGRUNNELSE:

I en rekke spørsmål, også fra undertegnede, har statsråden mottatt en rekke bekymringer om den nedbyggingen av psykisk helsevern som synes å være i full gang. Dette skjer samtidig som jeg og flere med meg, får forsikringer fra statsråden om at tilbudet til mennesker med psykiske lidelser og rusavhengighet skal styrkes. Både gjennom stans i nedbygging av døgnkapasitet og bedre poliklinisk oppfølging.

I Aftenposten 22. november, kan vi lese at høykompetente behandlingssteder som spesialpoliklinikken for spiseforstyrrelser og personlighetspoliklinikken, ved OUS, risikerer enten nedleggelse eller drastiske kutt. Dette skjer til tross for at statsråden vil ha mer kunnskapsbaserte metoder i psykiatrien og derfor har nedsatt et nytt ekspertutvalg som skal se på mulighetene for en sterkere tematisk organisering av psykisk helsevern. Målet med det er å gi pasienter bedre og kunnskapsrettete terapier raskere og til flere. Statsråden har tidligere sagt at det kan være riktig å samle og styrke noen fagområder til et regionalt og nasjonalt nivå. Spesialpoliklinikken for spiseforstyrrelser og personlighetspoliklinikken er nettopp slike «tematisk organiserte» fagområder.

Jeg er enig med artikkelforfatteren at det synes å være en direkte selvmotsigelse mellom hva regjeringen og helseministeren ønsker, og hva som foregår ute i tjenestene. Jeg stiller derfor de spørsmål som psykologen, Jørgen Flor, reiser i Aftenposten 22. november.

Svar:

Regjeringen vil legge frem en opptrappingsplan for psykisk helse i 2023 og som representanten viser til, har vi også satt ned et utvalg som skal vurdere mulighetene for sterkere tematisk organisering av psykisk helsevern. Målet er å forbedre kvaliteten i behandlingen og bidra til at pasientene kommer raskere til riktig behandling. Dette er to viktige arbeid som vi vil komme tilbake til Stortinget med på egnet tidspunkt.

Regjeringen har lagt fram et stramt budsjett for 2023, men har prioritert psykisk helse og rusfeltet med 300 millioner kroner til økt innsats, herunder 150 millioner kroner til psykisk helsevern i sykehusene. Regjeringen har også foreslått å øke sykehusene sine budsjett med 2,5 milliarder kroner i nysaldering for statsbudsjettet i 2022. Dette blir gjort for å sikre at sykehusene kan foreta helt nødvendige investeringer og for over tid å sette helseforetakene bedre i stand til å følge opp prioriterte grupper, for eksempel innen psykisk helsevern.

De regionale helseforetakene og helseforetakene har et helhetlig ansvar og må selv vurdere hvordan driften skal innrettes og hvordan omstillingstiltak skal gjennomføres innenfor de overordnede føringene som blir gitt. Det vil pågå krevende budsjettprosesser ved alle landets helseforetak framover som jeg ikke kan gå inn i. Men jeg legger til grunn at de regionale helseforetakene legger til rette for at sørge-for-ansvaret kan oppfylles med god og forsvarlig behandling også innenfor psykisk helsevern og rusbehandling fremover.

Jeg viser også til mitt svar på spørsmål nr. 317.

SPØRSMÅL NR. 581**Innlevert 1. desember 2022 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 7. desember 2022 av klima- og miljøminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

Er statsråden enig i at det er på tide å skrinlegge skinnelegging av verdensarvstedet Bryggen i Bergen og heller prioritere viktige samferdselsprosjekt som for eksempel Ringvei Øst som bergenserne faktisk ønsker deg og ikke truer verdensarvstatusen?

BEGRUNNELSE:

Som statsråden er kjent med er Frp sterke motstandere av bybane over Verdensarven Bryggen. Mange bergensere er helt enig i at bybanen vil kunne ødelegge et av Norges vakreste kulturarvområder. I tillegg vil den legge beslag på store deler av sentrumskjernen, fordrive næringsliv og fortrenge folkefester. Nå viser det seg at også UNESCO også uttrykker bekymring for Bryggens fremtidige verdensarvstatus dersom Bybanen etableres i dette historiske området. De anbefaler bla følgende: Et nasjonalt program for å få fart på restaureringen av Bryggen, slik at alle bygninger er strukturelt stabile før Bybanen bygges. Selv lokalpolitikere fra Ap koalisjonen må innrømme at dette er utfordrende, da det vil kreve et svært omfattende arbeid over lang tid. Mange vil hevde at denne anbefalingen bør være spikeren i kisten for vider planlegging av Bybane over Bryggen.

Svar:

Som representanten kjenner til, skjer reguleringsplanarbeidet for Bybanen og hovedsykkelrute fra sentrum til Åsane, i regi av Bergen kommune. I desember 2021 vedtok Bergen bystyre at dagalternativet for Bybanen over Bryggen skal legges til grunn for det videre reguleringsplanarbeidet. Bergen kommune har gjennomført en konsekvensutredning av reguleringsplanens virkning på verdensarvverdiene (KUVVA), med endelig rapport 18. oktober 2022. Bergen kommune har også, i tråd med retningslinjer for oppfølging av verdensarvkonvensjonen, tatt initiativ til en rådgivende befarings ved Icomos og Unesco. Rapporten fra denne befarings forelå 10. november 2022.

Planforslaget ligger nå til offentlig ettersyn i Bergen kommune og det ikke naturlig for meg å kommentere saken. På dette stadiet i planarbeidet er Klima- og miljødepartementet, og jeg som klima- og miljøminister, ikke part i saken. Jeg får først en formell rolle dersom innsigelsesinstuttet tas i bruk. Dette gjelder dersom eventuelle innsigelser ikke løses og må

avgjøres på departementsnivå. Jeg viser ellers til mitt svar til representanten i brev av 26. november 2021, på skriftlig spørsmål nr. 425.

SPØRSMÅL NR. 582**Innlevert 1. desember 2022 av stortingsrepresentant Ingjerd Schou****Besvart 9. desember 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt****Spørsmål:**

Hvordan vurderer regjeringen situasjonen i Guatemala med tanke på menneskerettigheter, demokratiutvikling og rettsstatsprinsipper, og kan Norge spille en positiv rolle?

Svar:

De siste årene har demokrati og rettsstat hatt dårlige levevilkår i Guatemala. FNs kommisjon mot straffefrihet i

Guatemala CICIG (Comisión Internacional Contra la Impunidad en Guatemala) fikk ikke fornyet sitt mandat av guatemalanske myndigheter i 2019 og måtte forlate landet. CICIG hadde i flere år mottatt støtte fra Norge og spilt en viktig rolle i kampen mot korrupsjon og straffefrihet. Domstolenes uavhengighet er også under press. En rekke uavhengige dommere er tvunget i eksil, og de som er igjen i landet lever under stadige trusler. I tillegg har det over tid vært en generell svekkelse av demokratiske institusjoner.

En kontroversiell lov, den såkalte NGO-loven, ble vedtatt i 2021. Denne loven begrenser frivillige organisasjoners arbeid ved å kriminalisere aktiviteter som kan "forstyrre den offentlige orden". Loven er krevende for sivilsamfunnet, og bidrar til vanskelige arbeidsforhold for menneskerettighetsforsvarere. Norge er også bekymret for en forverret situasjon for journalister, med både fengslinger og tilsynelatende vilkårlig rettsforfølgelse. Urfolk er fortsatt betydelig underrepresentert i politikken i Guatemala og mange urfolksledere føler seg utsatt for press, trakassering og forfølgelse.

Norge har i mange år hatt et bistandssamarbeid med Guatemala, med særlig vekt på anti-korrupsjon, styrking av rettsstaten og urfolks rettigheter. For 25 år siden var Norge involvert i å få på plass en fredsavtale, og det har vært viktig å vise det guatemalske folk at vi fortsatt følger utviklingen tett og støtter opp under demokratiske krefter i landet. Norges mangeårige støtte til dommere og til et uavhengig rettsapparat har vært viktig. Norge har også et

nært samarbeid med kontoret til FNs høykommissær for menneskerettigheter i Guatemala. Norsk sivilsamfunn er engasjert i utviklingen i landet og gjør et viktig arbeid.

Menneskerettigheter er et tverrgående hensyn i norsk utenrikspolitikk. Bilateral dialog og multilateralt samarbeid er våre viktigste virkemidler i arbeidet for å fremme og beskytte menneskerettighetene. Norges ambassade i Mexico er i regelmessig kontakt med myndighetene i Guatemala og uttrykker Norges bekymringer og forventinger direkte i møter med dem. Ambassaden besøker landet jevnlig og møter også sivilsamfunnsrepresentanter og internasjonale organisasjoner. Vi har også uttrykt vår bekymring for utviklingen i egne uttalelser.

Norge vil fortsette å ta opp menneskerettighetssituasjonen i relevante fora og følge utviklingen når det gjelder demokrati og rettstat i Guatemala. Landhøring av Guatemala står på FNs menneskerettighetsråds agenda i januar 2023. Der vil Norge delta og fremme våre anbefalinger på en rekke felt.

SPØRSMÅL NR. 583

Innlevert 1. desember 2022 av stortingsrepresentant Olaug Vervik Bollestad

Besvart 8. desember 2022 av landbruks- og matminister Sandra Borch

Spørsmål:

Er grensen for maksimalt forbruk per foretak per måned for strømstønsordningen for primærprodusenter i jordbruket i 2023 på 20 000 kWt og vil dette føre til mindre matproduksjon enn om den hadde vært på 60 000 kWt?

BEGRUNNELSE:

Bønder melder om at de har tatt opp grønnsaker og lagt de på lager i den tro at taket for strømstøtten skulle bli på 60 000 kWt frem til sommeren 2023. Flere melder om at dette kuttet reduserer matproduksjonen ved at svekket likviditet reduserer neste års matproduksjon. Penger som skulle blitt brukt på frø, gjødsel og plantevern bindes nå opp i strømregninger. KrF har derfor i vårt alternative budsjett lagt inn 268 millioner for å beholde 60 000 kWt som tak også i 2023.

Det fremgår av Prop. 1 S (2022-2023) s. 87 at:

"Strømstønsordninga for jordbruket gjeld for primærprodusentar og har ei grense for maksimalt forbruk på 20 000 kWt per foretak per måned". Dette er ført inn under overskriften "budsjettfremlegg 2023."

Landbruks- og matministeren kunngjorde 16.09.2022 at den øvre grensen på 20 000 kWt per måned ble økt til 60 000 kWt og at ordningen skulle gjelde ut desember 2022. Denne grensen virker å være fraveket i budsjettet for 2023 da grensen som omtales der ligger på 20 000 kWt.

Heller ikke i budsjettforliket legges det inn noe økt strømstøtte for landbruket. Jeg viser til at post 75 u kap 1142 for LMD ikke økes noe.

Svar:

Mange grøntprodusenter hadde høsten 2022 økte strøm-kostnader til kjøling og lagring av grønnsaker. Enkelte produsenter fant det ulønnsomt å høste deler av avlingen. Regjeringen foreslo derfor å endre den midlertidige strømstøtteordningen for jordbruks- og veksthusnæringen slik at det maksimale støtteberettigede strømforbruket for primærprodusenter i jordbruket ble hevet fra 20 000 til 60 000 kWt per foretak per måned.

Det ble bestemt at endringen skulle gjelde for månedene oktober, november og desember 2022. Ved å heve maksimalgrensen for disse månedene til 60 000 kWt per foretak per måned, ønsket man å kompensere grønt-

produsentene i store deler av perioden da strømforbruket antas å være høyest.

SPØRSMÅL NR. 584

Innlevert 1. desember 2022 av stortingsrepresentant Astrid Aarhus Byrknes

Besvart 8. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden gripa inn og be Statens vegvesen gjere det planarbeidet som må til, og kor lenge vil prosjektet bli utsett om ikkje midler til planleggjinga kjem på plass i 2023?

BEGRUNNELSE:

Statens vegvesen (SVV) varsla nyleg pause i planleggjinga av Nordhordlandstunnelen i Bergen. Den 25.11.2022 kunne vi lese i Bergens Tidende at prosjektet var i ferd med å starte opp, men at SVV var komen i ei klemme uttalte prosjektdirektør Kjartan Hove i SVV. Dette fordi det er kutta kraftig i planleggingsmidler generelt, og SVV set derfor dette viktige samferdsle, trafikksikring og beredskapsprosjektet på vent. At SVV ikkje vel å prioritere å planleggje dette vegprosjektet er både forunderleg og oppsiktsvekkjande.

Nordhordlandstunnelen er eit overmodent prosjekt med høg samfunnsøkonomisk effekt. Over 20.000 ÅDT gjer at prosjektet er overmodent. Prosjektet er tenkt å avlasta dagens E39-trase mellom Vågsbotn og Nordhordlandsbrua.

Det er avgjerande at prosjektet vert planlagt og at reguleringsarbeidet kjem raskt i gong slik det er lova over lang tid..

Prosjektet hadde brei tverrpolitisk støtte når innervørende NTP i juni 2021 ble vedteke. SVV kan med dei midlane som er løyva sjølv prioritere, då midlane slik denne representanten forstår det ikkje er øymerka dei ulike vegprosjekta i NTP.

Svar:

Eg viser til svar på spørsmål nr. 534 om same sak. Som det går fram der har regjeringa i forslaget til statsbudsjett for 2023 sett det som naudsynt å dempe innsatsen på - og prioritere strengare innanfor - samferdselssektoren. Målet er å unngå ytterlegare press i norsk økonomi.

Fram til neste nasjonale transportplan blir lagt fram våren 2024, vil regjeringa sin hovudstrategi vere å ta vare

på eksisterande veg- og jernbaneinfrastruktur og fullføre dei mange prosjekta over heile landet som anten er påbegynt eller er i oppstartsfasen. Dei næraste åra vil det vere mindre rom for å starte opp store investeringsprosjekt enn det som følger av Nasjonal transportplan 2022–2033, og det vil ta lengre tid å gjennomføre dei prioriterte prosjekta. Det betyr også at Statens vegvesen må tilpasse planleggingsaktiviteten sin i 2023 og i etterfølgjande år ut frå at det er avgrensa rom for vekst.

Regjeringa har sørgt for at E39 Vågsbotn–Klauvaneset, ofte omtalt som «Nordhordlandstunnelen», no er lagt inn i Statens vegvesens portefølje. På denne måten vil det få ei reell vurdering i dei årlige porteføljeprioriteringane opp mot dei andre prosjekta som inngår i Nasjonal transportplan.

SPØRSMÅL NR. 585**Innlevert 1. desember 2022 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson****Besvart 6. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen****Spørsmål:**

Når vil denne engangsutbetalingen bli utbetalt, er beløpet det samme for delvis uføre og vil engangsutbetalingen kunne føre til avkortning av bostøtte og eventuelt sosialhjelp, eller vil regjeringen instruere de aktuelle etatene til å se bort fra ekstrainntekten i beregningen av slike stønader?

BEGRUNNELSE:

I forliket om statsbudsjett for 2023 står det at uføre på minstesats skal få en engangsutbetaling på 3.000 kroner. Det kan gjøre at enkelte en måned får en inntekt som er over inntektsgrensen for bostøtte og dermed mister stønaden. Den samme problematikken gjelder sosialhjelp. Det fremstår uklart om engangsutbetalingen til uføre med svært lav inntekt faktisk betyr 3 000 ekstra kroner inn på konto til alle uføre, eller om utbetalingen for enkelte i praksis bare vil utgjøre en brøkdel på grunn av avkortning av andre ytelser.

Svar:

Engangsutbetalingen på 3 000 kroner til uføretrygdede med en minstesats, vil bli gjennomført så raskt som mulig. Første mulige tidspunkt for iverksettelse er februar 2023. Beløpet vil ikke bli justert for uføregrad eller trygdetid.

Bostøtten beregnes med utgangspunkt i all skattepliktig inntekt. Denne engangsutbetalingen til uføretrygdede med en minstesats, vil være skattefri. Den vil dermed ikke føre til avkortning av bostøtten.

Økonomisk sosialhjelp er en subsidiær og behovsprøvd ytelse. I vurderingen av om det skal ytes stønad og i beregningen av stønadsnivået kan det i utgangspunktet derfor tas hensyn til alle former for inntekter, forsørgelse, ytelser, støtte og egne midler som tjenestemottaker har eller har tilgang til. Dette omfatter som utgangspunkt også engangsutbetalingen til uføre på minstesats.

NAV-kontoret har imidlertid både rett og plikt til å utøve skjønn ved utmåling av stønaden. NAV-kontoret skal foreta konkrete og individuelle vurderinger av tjenestemottakers helhetlige situasjon og faktiske behov. NAV-kontoret skal utrede hjelpebehovet i samarbeid med vedkommende.

SPØRSMÅL NR. 586**Innlevert 1. desember 2022 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug****Besvart 12. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Vil helseministeren sikre at Nasjonal kompetansetjeneste for personlighetspsykiatri (NAPP) får fortsette driften for å ferdigstille arbeidet med å utarbeide nasjonale retningslinjer for utredning og behandling av personlighetsforstyrrelser?

BEGRUNNELSE:

Siden oppstarten i 2012 har NAPP arbeidet for å få på plass en nasjonal faglig retningslinje for utredning og behandling av personlighetsforstyrrelser for ungdom og

voksne. I fjor ga Helsedirektoratet tilslutning til at en slik retningslinje skulle utarbeides, men direktoratet har satt arbeidet på vent på grunn av manglende kapasitet i Helsedirektoratet.

Nå har Helse- og omsorgsdepartementet besluttet å fase ut kompetansetjenesten som har som formål å bygge opp kompetanse og spre informasjon om personlighetsforstyrrelser, og heller omorganisere flere av de nasjonale kompetansetjenestene, herunder NAPP, til faglige nettverk. Den foreslåtte budsjetttrimmen for det faglige nettverket er mye mindre enn i dag, og vil kreve omfattende

kutt i NAPPs virksomhet inkludert arbeidet med nasjonale retningslinjer.

Dette kan bidra til at flere av dagens utfordringer vil bli betydelig mer utfordrende å adressere:

- Personlighetsforstyrrelser er i dag ikke nevnt som egen pasient/ diagnosegruppe i prioriteringsveilederen som psykiatrien styres etter.
- Det er store geografiske forskjeller i kunnskap og kompetanse på utredning og behandling.
- Virksom behandling finnes. Flere ulike metoder har vist gode resultater. Men det er store geografiske forskjeller i behandlingstilbud – mange steder er tilrettelagt behandling helt fraværende, andre steder har de flere ulike spesialiserte behandlingsprogrammer for personlighetsforstyrrelse.
- Dagens situasjon innebærer store kostnader for den enkelte og deres familier: psykisk og fysisk lidelse, funksjonstap, inntektstap, konfliktfylte familier, barnevernsaker, gj.snittlig 18 års kortere levetid.
- Samfunnet har store kostnader forbundet med mangel på adekvat behandling: Mye lidelse medfører stort forbruk av helsetjenester både innen somatikk og psykiatri, ung uførhet, kriminalitet, fengsel, barnevernsaker.

Nå som de foreslåtte sparetiltakene ved OUS rammer spesialpoliklinikk for personlighetsforstyrrelser (Personlighetspoliklinikken) sterkt, risikerer vi både en oppløsning både av behandlingstilbud for pasienter og pågående forskning, men også at vi går glipp av muligheten til å beholde og styrke et avgjørende fagmiljø for å lykkes med å hjelpe mennesker som lider av personlighetsforstyrrelser uansett hvor de bor i landet.

Svar:

Som representanten påpeker så skal nasjonal kompetansetjeneste for personlighetspsykiatri (NAPP) fases ut som nasjonal kompetansetjeneste. Dette er ikke et uttrykk for nedprioritering av fagområdet, men en konsekvens av at nasjonale kompetansetjenester etter forskriften og veilederen til nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten har en tidsavgrenset funksjonstid på hhv. 5 eller 10 år avhengig av om de har funksjon opplæring eller kompetanseoppbygging. Samtidig legges det til rette for at tjenestene kan videreføres som kvalitet- og kompetansenettverk eller i annen form, men da utenfor det forskriftsregulerte systemet for nasjonale tjenester.

De regionale helseforetakene (RHFene) har ansvaret for å avklare hensiktsmessig videreføring av de enkelte tjenestene, og ansvar for å avklare rammebetingelsene ved videreføring som kvalitets- og kompetansenettverk eller i annen form. RHFene har også et ansvar for å sørge for god og likeverdig behandling til pasienter med personlighetsforstyrrelse over hele landet.

De nasjonale faglige retningslinjene inneholder systematisk utviklede faglige anbefalinger som etablerer en nasjonal standard for utredning, behandling og oppfølging av pasientgrupper, brukergrupper eller diagnosegrupper. Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester og Lov om spesialisthelsetjenester fastslår at Helsedirektoratet er eneste aktør med mandat til å utvikle, formidle og vedlikeholde nasjonale faglige retningslinjer og veiledere.

Sentrale fagmiljøer og tjenestemottakere involveres aktivt i utarbeidelsen av nasjonale faglige retningslinjer. Nasjonal kompetansetjeneste for personlighetspsykiatri (NAPP) endrer verken funksjon eller finansiering i 2023. Også etter 2023 vil nødvendig kompetanse kunne innhentes for å bidra til å utarbeide en nasjonal retningslinje for utredning og behandling av personlighetsforstyrrelser for ungdom og voksne, uavhengig av om fagressursene er organisert i en kompetansetjeneste, som faglig nettverk eller på annet vis.

Angående representantens avsnitt om de foreslåtte sparetiltakene ved Oslo universitetssykehus viser jeg til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 317 og 580. For ordens skyld vil jeg påpeke at forskning finansieres via andre kilder enn tilskudd til kompetansetjenestene, og vil som tidligere finansieres via egne forskningsmidler.

SPØRSMÅL NR. 587**Innlevert 1. desember 2022 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 9. desember 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en forklaring på hvordan det kan ha seg at de foreløpige tallene fra Sjøfartsdirektoratet indikerer at flere sjøfolk og skip inkluderes av nettolønnsordningen i 2022 enn i 2021, til tross for at ordningen ble betydelig svekket i 2022?

BEGRUNNELSE:

Det vises til svar på budsjettspørsmål 350 fra Fremskrittspartiets fraksjon, publisert 24. oktober 2022. Her gir Nærings- og fiskeridepartementet en foreløpig oversikt over tilskudd som er gitt til de ulike fartøyssegmentene hittil i år. Tallene er basert på foreløpig innrapportering fra Sjøfartsdirektoratet, og viser antall sjøfolk og skip som omfattes av nettolønnsordningen i årets tre første terminer.

Det er imidlertid noe overraskende at det ser ut til at flere fartøy og sjøfolk omfattes av ordningen i år enn i tidligere år. I de tre første terminene omfatter ordningen i overkant av 13.000 sjøfolk og godt over 600 skip, mens i oversikten for 2021 (jf. Prop 1 S 2022-2023) omfattet ordningen ca. 12.000 sjøfolk og litt under 600 skip. De foreløpige tallene fra Sjøfartsdirektoratet indikerer altså at ordningen omfatter flere sjøfolk og skip enn i 2021, til tross for at nettolønnsordningen har blitt svekket sammenlignet med året før. I 2021 var det ingen tak på noen segmenter, mens i 2022 ble det innført tak på alle segmenter. Det logiske ville være at en innskrenking av ordningen ville medført at færre omfattes. På denne bakgrunnen er det interessant å få vite hvorfor effekten synes å være motsatt.

Svar:

Tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk er en regelstyrt og rettighetsbasert ordning. Bevilgningen til tilskuddsordningen er en overslagsbevilgning, og utbetalinger fra ordningen avhenger av antall sjøfolk det søkes om tilskudd for og lønnsnivået blant disse. Rederier kan søke om tilskudd på grunnlag av innbetalt forskuddstrekk av skatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift for tilskuddsberettiget mannskap.

I forslag til statsbudsjettet for 2022 som Solberg-regjeringen la frem for Stortinget ble det foreslått å innføre et makstak på 189 000 kroner for seks av tilskuddsmodellene i ordningen, samt avvikle tilskuddsmodellen for

NIS-registrerte lasteskip i utenriksfart. Dette innebar et kutt i ordningen på 407 mill. kroner.

I Prop. 1 S Tillegg 1 (2021-2022), foreslo regjeringen å videreføre tilskuddsmodellen for NIS-registrerte lasteskip i utenriksfart samt økte makstaket til 220 000 kroner per sysselsatt i alle tilskuddsmodeller, med unntak av i tilskuddsmodellen NIS generell, hvor taket på 26 prosent refusjon ligger fast. Med dette tilførte denne regjeringen 227 millioner kroner mer til ordningen enn det som ble lagt frem i budsjettforslaget til den forrige regjeringen.

Som representanten viser til har det vært en økning av både sjøfolk og skip som omfattes av tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk. Tilskuddsordningen er regelstyrt og rettighetsbasert, noe som gjør at antall sjøfolk og skip som omfattes av ordningen vil variere over tid. Markedssituasjonen for norsk maritim næring er bl.a. betinget av utviklingen i verdensøkonomien og internasjonal handel, så vel som av utviklingen i olje- og gasspriser. Derfor medfører ikke innføringen av makstak for tilskudd til rederiene nødvendigvis at færre sjøfolk og skip omfattes av tilskuddsordningen. I likhet med andre sektorer i norsk økonomi har det vært høy aktivitet i maritim næring, og på bakgrunn av den økte aktiviteten foreslår regjeringen å øke bevilgningen til tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk med 88 mill. kroner, fra 2 205 til 2 293 mill. kroner, i 2022 (jf. Prop. 26 S (2022-2023)).

Til tross for et stramt handlingsrom i statsbudsjettet for 2023 har regjeringen valgt å satse på maritim næring. Regjeringen har blant annet prioritert å skjerme og videreføre tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk på dagens nivå. Jeg er glad for at det er høy aktivitet i maritim næring, og at et rekordhøyt antall sjøfolk og skip er omfattet av tilskuddsordningen.

SPØRSMÅL NR. 588**Innlevert 1. desember 2022 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 13. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvordan embetsverket og myndighetene har vært involvert i avtaleinngåelsen mellom Babcock og Ancala Partners, og er det fritt frem for anbudsvinnere å selge virksomheten videre uten at det går gjennom noen form for kontrollorganer?

BEGRUNNELSE:

Slik det fremkommer av Dagens Næringsliv har britiske Babcock inngått avtale med Ancala Partners om å selge luftambulansesvirksomheten. Ancala Partners eieres identitet er hemmelig. Det er svært alvorlig at førstelinjebereidskapen for norske helsetjenester opereres av mennesker vi ikke vet hvem er.

At politikere og involverte parter blir kjent med en slik avtaleinngåelse gjennom mediene, og ikke gjennom embetsverket, er svært spesielt og lite betryggende. Kontroll og sikkerhet i tjenestetilbudet bør være fremste prioritet, og slik saken fremgår har ikke det vært tilfelle.

Svar:

Babcock International er indirekte aksjonær i Babcock Scandinavian Air Ambulance AS, det norske selskapet som har avtale om drift av ambulanseflytjenester. Det har siden juli i år vært offentlig kjent at Babcock International vil selge sine aksjer i den delen av virksomheten hvor det norske selskapet inngår. Babcock sin norske virksomhet inngikk i en større transaksjon, hvor Babcock International ønsker å selge ambulansesvirksomhet i Norge, Spania, Portugal, Italia, Finland og Sverige. Etter at transaksjonen av aksjer er fullført, vil Ancala Infrastructure Fund bli ny indirekte aksjonær.

Luftambulansetjenesten HF ble informert om salgsvartalen direkte fra sin norske avtalepart, Babcock Scandinavian Air Ambulance AS i juli i år. Babcock understrekte da at de ikke forventet at eierskiftet skulle gi operasjonelle forstyrrelser eller endringer for deres ambulanseflyvirksomhet i Norge. Verken Luftambulansetjenesten HF, de regionale helseforetakene eller Helse- og omsorgsdepartementet har vært involvert i avtaleinngåelsen mellom Babcock International og Ancala.

Jeg har bedt de regionale helseforetakene, som i felleskap eier Luftambulansetjenesten HF, om en orientering om det forestående eierskiftet og opplysninger om ny eier. Jeg har også bedt om en risikovurdering og infor-

masjon om eventuelle avtalemessige forhold eierskiftet berører.

Luftambulansetjenesten HF engasjerte Advokatfirmaet BAHR til å bistå i å gjennomføre undersøkelser og risikovurderinger av den fremtidige eieren, Ancala Partners. BAHR formidler at de har opplevd at Ancala har vært imøtekommende og har samarbeidet gjennom å dele informasjon som virksomheten ikke har vært rettslig forpliktet til. Partene inngikk en konfidensialitetsavtale som har gitt BAHR tilgang til informasjon under den forutsetning at de ikke gir denne videre. Det at Ancala i utgangspunktet ikke deler informasjon om investorenes identitet offentlig anses av BAHR som standard for denne typen virksomhet. Bakgrunnen for dette er blant annet at institusjonelle investorer ikke ønsker detaljert informasjon om sine investeringer i offentligheten.

BAHR er tydelige på at de gjennom sine undersøkelser og informasjon fra Ancala har fått innsyn i identiteten til alle investorene og de reelle rettighetshaverne i Ancala.

Helse Midt-Norge har informert meg om at det ikke er avdekket forhold som tilsier at eierskiftet vil få betydning for risikovurderingen av Babcock Scandinavian Air Ambulance AS. Jeg har heller ikke mottatt noen informasjon som tilsier at befolkningens tilgang til forsvarlige luftambulansetjenester påvirkes av eierskiftet.

SPØRSMÅL NR. 589**Innlevert 1. desember 2022 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 6. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvorfor man ikke også bruker inntekter fra forbindelsene til Tyskland, Nederland, Danmark, Sverige og Finland, noe som kunne gitt mer inntekter til å redusere nettleia?

BEGRUNNELSE:

Olje- og energidepartementet har laget en midlertidig forskrift om bruk av flaskehalsinntekter, slik at Statnetts merinntekt fra ekstraordinært store flaskehalsinntekter kan brukes til å redusere nettleia. Forskriften gjelder kun flaskehalsinntekter innenlands og fra kabelen til Storbritannia.

Svar:

Som følge av høye nettapkostnader, varslet mange nettselskap i Sør-Norge tidligere i år om betydelige økninger i nettleien dersom det ikke ble tatt grep. Nettopp for å sikre at en større andel av Statnetts ekstraordinære flaskehalsinntekter raskt kommer nettkundene til gode og for å forebygge store nettleieøkninger, besluttet regjeringen at Statnetts flaskehalsinntekter kan brukes til å redusere nettleien til nettkunder i områder med høye kraftpriser gjennom en ny, midlertidig ordning.

Flaskehalsinntektene som oppstår på mellomlandsforbindelser til EU-land må benyttes i henhold til artikkel 16.6 i grensehandelsforordningen. I henhold til regelverket kan disse brukes til å opprettholde eller øke overføringskapasiteten mellom Norge og nabolandene, eller til å redusere tariffgrunnlaget og dermed nettleien. Så langt har man praktisert regelverket slik at Statnetts flaskehalsinntekter har kommet nettkundene til gode gjennom redusert nettleie.

Statnett satte fra 1. april 2022 fastleddet for forbruk i tariffen til null ut året. Det er bestemt at fastleddet for forbruk også settes til null i hele 2023. Statnett fikk dispensasjon av Reguleringsmyndigheten for energi (RME) til å sette energileddet i tariffen til null for månedene september og oktober 2022. Fra november 2022 og ut 2023 har RME tillatt at Statnett kan sette et tak på kraftprisen som ligger til grunn for beregning av energileddet. Taket kan ikke settes lavere enn 35 øre/kWh.

Bruken av flaskehalsinntekter som oppstår mellom interne prisområder i Norge (NO1, NO2, NO3, NO4 og NO5) og på mellomlandsforbindelsen til Storbritannia er ikke omfattet av grensehandelsforordningen. Disse

flaskehalsinntektene har også blitt brukt til å redusere Statnetts tariff. Etter at Statnett har redusert energileddet og satt fastledd for forbruk til null, har virksomheten i 2022 fremdeles overskytende flaskehalsinntekter. Det er disse overskytende flaskehalsinntektene som regjeringen har bestemt at skal komme nettkundene til gode gjennom en midlertidig regulering.

Midlertidig forskrift om bruk av flaskehalsinntekter slår fast at det skal fordeles en sum av Statnetts flaskehalsinntekter til nettselskapene, basert på nettselskaperens økning i nettapkostnader. RME beregner en terskelpris for nettapkostnaden for å motta utbetaling. Terskelprisen kan ikke være lavere enn 35 øre per kWh, og er for 2022 satt til 35 øre. I 2022 er det foreløpig beregnet at 5,9 mrd. kroner i flaskehalsinntekter er tilstrekkelig til å dekke nettapkostnader over 35 øre per kWh, og til å oppfylle forskriften.

Det er antatt at det vil være høye kraftpriser og betydelige flaskehalsinntekter også i 2023. Regjeringen har derfor besluttet at den midlertidige reguleringen også skal gjelde for 2023. Eventuelle flaskehalsinntekter i 2022 som ikke brukes til å oppfylle midlertidig forskrift om bruk av flaskehalsinntekter, eller til å redusere energiledd og sette fastledd til null i Statnetts tariff, kan derfor brukes til det samme formålet i 2023.

SPØRSMÅL NR. 590**Innlevert 1. desember 2022 av stortingsrepresentant Morten Wold****Besvart 8. desember 2022 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Kan statsråden bekrefte at han fortsatt arbeider for å overføre fellesprosjektet han egentlig ønsker å skrote, til Bane Nor - eller kan Nye Veier AS regne med fortsatt å kunne håndtere prosjektet og fortsette det gode arbeidet de så langt har gjort?

BEGRUNNELSE:

Ved fremleggelse av budsjettforliket mellom regjeringsspartiene og SV ble det opplyst at fellesprosjektet FRE16 (Ringeriksbanen og E16) skal drives videre, selv om statsråden lenge har gitt inntrykk av noe annet gjennom sterkt varierende argumentasjon. Da budsjettforliket ble presentert, tok alle det for gitt at Nye Veier AS fortsatt skal ha ansvaret for fellesprosjektet. Bare to dager etter forliket

opplyste imidlertid en representant fra SV til nettstedet bygg.no at det ikke er avklart.

Svar:

Budsjettforliket for statsbudsjettet 2023 mellom Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble klart 29. november 2022. Av avtalen kommer det frem at FRE16 Ringeriksbanen og E16 Skaret-Hønefoss-Høgkastet videreføres som et fellesprosjekt. På bakgrunn av enigheten på Stortinget, har jeg videre besluttet at prosjektet fremdeles skal ligge hos Nye veier. Videre fremdrift for realisering av vei og jernbane skal vurderes i forbindelse med ny Nasjonal transportplan på lik linje med annen prosjekt- og tilbudsutvikling.

SPØRSMÅL NR. 591**Innlevert 1. desember 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen****Besvart 12. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Statnetts konsesjonssøknad av 2013 forespeiler at mellomlandsforbindelsene til Tyskland og England vil bidra til å øke verdiskapingen i Norge samtidig som de er samfunnsøkonomisk lønnsomme og med minimal påvirkning på framtidige strømpriser i Norge.

Kan statsråden vurdere og greie ut om det er juridisk grunnlag for omgjøring av konsesjonene som ble gitt til Statnett 13.10.14?

BEGRUNNELSE:

I konsesjonssøknaden står følgende: «Med forutsetningene som ligger til grunn i vårt basisestimat, viser våre simuleringer at gjennomsnittsprisen i Norge vil øke med i underkant av 5 EUR/MWh (4 øre/kWh) i 2020 og i underkant av 4 EUR/MWh (overkant av 3 øre/kWh) i 2030, når begge kablene er satt i drift». I tillegg ble det fremhevet at forbindelsene ville styrke forsyningssikkerheten, særlig i

forhold til å sikre energitilgangen i tørre år, basert på Europas termiske energiproduksjon. Men den var allerede da begynt å legges ned i stor stil, med planer om mer nedstengning.

Høsten 2021 sendte Norge kraft til Storbritannia for første gang. Fra før var kablene til Tyskland etablert. Høye strømpriser i Europa høsten 2021 førte til høy produksjon, høy eksport og nedtapping av norske vannmagasin. Dette fortsatte langt ut i vinteren 2021/2022. Dette på tross av at det var svært lite nedbør i samme periode.

Dette førte igjen til historisk lave vannstander i norske magasiner, og historisk høye priser i Norge. I enkelte perioder hadde Norge høyere strømpriser enn resten av Europa, selv om norsk kraftproduksjon koster en brøkdel av Europeisk kraftproduksjon.

Enhver som søker om offentlig tillatelse, har et ansvar for å påse at søknaden er sannferdig. Dersom viktige opplysninger i søknaden er basert på feil faktum, kan en

tillatelse omgjøres. Særlig dersom tungtveiende allmenne hensyn tilsier at tillatelsen må omgjøres.

Konsekvensene for Norge er dramatiske. Det må brukes titalls milliarder på strømstøtte til norske husholdninger og bedrifter. Folk kan ikke bruke eiendommene sine som følge av strømprisen. Flere bedrifter har lagt ned virksomheten sin, permanent eller midlertidig. Det foreligger derfor sterke allmenne hensyn til å omgjøre konsesjonstillatelsen.

Dersom en konsesjon omgjøres på bakgrunn av sterke allmenne hensyn fordi det er gitt feile opplysninger i konsesjonssøknaden, eller at situasjonen har endret seg, kan konsesjonen trekkes uten at det er grunnlag for erstatning. Det er ikke forvaltningen som kan bebreides for at konsesjonsvedtaket omgjøres, men konsesjonssøker selv. Konsesjonstillatelsen kan også midlertidig stanses.

Det følger av konsesjonsvilkår nr. 12 at OED kan endre konsesjonsvilkårene dersom allmenne hensyn gjør dette nødvendig.

Svar:

Analysene som lå til grunn for konsesjonene som er meddelt for utenlandsforbindelsene North Sea Link og Norlink, ble lagt frem i 2013. Som alle andre analyser, er de basert på antakelser om fremtiden som nødvendigvis er usikre. Analysene tok innover seg usikkerhetene knyttet til størrelsen på det nordiske kraftbehovet over året, prisnivået på termiske brenslere og CO₂-kvoter, samt videre utvikling av kraftsystemene i Norge, Norden og Europa etter 2030.

Vi befinner oss nå i en ekstrem situasjon, hvor det først og fremst er de høye gassprisene i Europa som følge av Ukraina-krigen som forårsaker de høye strømprisene vi ser i dag.

Jeg kan på denne bakgrunn ikke se at det foreligger grunnlag for omgjøring av konsesjonene for utenlandsforbindelsene. Norge er tjent med et velfungerende energisamarbeid, og jeg mener at det nå er svært viktig at Norge fremstår som en pålitelig og forutsigbar avtalepart til resten av Europa i denne krevende situasjonen.

Samtidig har regjeringen gjort det klart at det ikke er aktuelt å gi tillatelser til nye overføringsforbindelser til utlandet i denne stortingsperioden.

SPØRSMÅL NR. 592

Innlevert 2. desember 2022 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 12. desember 2022 av justis- og beredskapsminister Emilie Mehl

Spørsmål:

Vil statsråden ta initiativ til en helhetlig gjennomgang av hvordan utlendingsdirektoratet behandler informasjonen som gis knyttet til familiegjenforening, herunder ekteskap?

BEGRUNNELSE:

NRK kunne 30.11.2022 fortelle om en ung afghansk mann som kom til Norge i 2010. Han har siden blitt norsk statsborger, har fast jobb og egen bopel. I 2016 giftet han seg med sin kjæreste gjennom mange år i Afghanistan. Nå har de fått avslag på søknad om familiegjenforening fra UDI i to runder, fordi UDI ikke tror på at mannen var tilstede i sitt eget bryllup, noe han kan bevise at han var. Mannen har klaget på vedtaket, men dette aksepteres ikke av UDI. Afghanske myndigheter har også bekreftet at de har skrevet feil dato for bryllupet i papirene, der dato for

forlovelse har blitt forvekslet med dato for ekteskapsinngåelse. En klage til UNE førte heller ikke frem. UNE skriver til NRK at de ikke kan omgjøre avslaget fordi ekteskapet ikke er anerkjent i Norge og begrunner det med opplysningene som tilsa at mannen ikke var til stede da ekteskapet ble inngått. Norsk lov tillater ikke stedfortrederektenskap. Dette til tross for at den informasjonen UDI har er beviselig feil og riktig informasjon senere har blitt gitt.

Svar:

I begrunnelsen til spørsmålet vises det til en enkeltsak, hvor det anføres at Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) har lagt uriktig faktum til grunn. Som kjent er det UDI og UNE som avgjør enkeltsaker og klager etter utlendingsloven. Verken jeg eller departementet har myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet

av enkeltsaker som ikke gjelder hensynet til grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn.

Jeg har tillit til at utlendingsforvaltningen foretar en grundig og god bevisvurdering i sakene de behandler. Jeg har ikke noe grunnlag for å anta at det eksisterer en svakhet i etatene her som skulle foranledige en helhetlig

gjennomgang av bevisbedømmelsen, verken i familiegjenforeningssaker eller i andre utlendings saker. Jeg anser heller ikke at enkeltsaken som er omtalt i begrunnelsen til spørsmålet gir grunn til å foreta en slik helhetlig gjennomgang. Jeg kommer derfor ikke til å initiere dette.

SPØRSMÅL NR. 593

Innlevert 2. desember 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 13. desember 2022 av næringsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Store private finansaktører som Storebrand har nå sluttet med investeringer i selskaper som 1. dumper gruveavfall i fjorder 2. mineralutvinning fra dyphavet og 3. olje og gass i Arktis. Dette begrunner de med både finansiell risiko og naturrisiko og hensynet til langsiktig verdiskaping i våre havområder.

Hvordan stiller statsministeren seg til at private investorer med dette stempler norsk politikk som uansvarlig?

Svar:

Regjeringen jobber for å skape flere grønne, lønnsomme arbeidsplasser, styrke investeringene på fastlandet, øke eksporten utenom olje og gass med 50 pst. innen 2030 og kutte klimagassutslipp med 55 pst. innen samme år. Et overordnet mål for næringspolitikken er størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi innenfor bærekraftige rammer.

Tilgang på mineralske råstoffer er en sentral forutsetning for å lykkes med det grønne skiftet, for å nå klimamålene og for økonomisk vekst i hele landet. Vi må bli bedre på resirkulering, men resirkulering er ikke alene tilstrekkelig til å møte samfunnets økende behov for metaller og mineraler. Regjeringen har som mål at Norge skal utvikle verdens mest bærekraftige mineralnæring. Der som mineraltilgangen skal foregå innenfor akseptable rammer for økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft, så bør det også utvinnes mineraler i Norge.

Når det gjelder håndtering av mineralavfall, vil mineralvirksomhet som regel krever tillatelse etter forurensningsloven. Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkår i tillatelsen, inkludert tillatelse til deponi, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med

de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Både deponi i sjø og deponi på land har miljøkonsekvenser. Hver sak må vurderes konkret, og en konkret vurdering er også gjort i de sakene der det etter forurensningsloven er gitt tillatelser til sjødeponi ved gruvedrift.

Vi arbeider for tiden med en ny mineralstrategi. I strategien vil vi blant annet vurdere om det er områder som egner seg for gruvedrift, og områder som ikke gjør det, blant annet av hensyn til naturinngrep, deponimuligheter og andre hensyn. Vi jobber for at næringen kan bli mer sirkulær, gjennom at overskuddsmasser i størst mulig grad gjenbrukes fremfor å deponeres. I tillegg skal vi søke ny kunnskap om ulike deponeringsformer, herunder vurdere fremtiden til sjødeponi. Vi har omfattende innspillmøter med miljøbevegelse, næringen og forskningssmiljøer i dette arbeidet. Strategien vil presenteres i første kvartal 2023.

Regjeringen fører en ansvarlig, helhetlig politikk for å legge til rette for en økonomisk vekst som bidrar til arbeid til alle, mer rettferdig fordeling og en sterk velferdsstat. Vi fører en politikk som er i tråd med Parisavtalen og Norges forpliktelser om utslippskutt. Norge skal være et godt land å drive næringsvirksomhet i. Som del av dette viderefører vi en politikk der vi forvalter våre naturressurser på en god og forsvarlig måte slik vi har lange tradisjoner for i Norge. En viktig del av dette er å videreutvikle norsk petroleum-sindustri. Når det gjelder havbunnsmineraler, gjennomfører Olje- og energidepartementet nå en offentlig høring av konsekvensutredning for mineralvirksomhet på norsk kontinentalsokkel.

Også identifisering av risiko er viktig for å treffe gode beslutninger. Det bidrar til riktig prising av kapital i ulike sammenhenger og gjør at kapital allokeres på en samfunnsøkonomisk effektiv måte. Finanssektoren har en særlig rolle i risikohåndteringen. Banker, forsikrings selskaper og andre kapitalforvaltere styrer i stor grad hvem

som får tilgang til kapital, og de lever av å vurdere lønnsomhet og risiko.

For å sikre gode beslutninger er det viktig å bevisstgjøre aktører om ulike former for risiko, herunder naturrisiko, slik at de så langt det er mulig, treffer opplyste valg. Regjeringen nedsatte i juni et naturrisikoutvalg som skal beskrive begrepet naturrisiko, utrede de nærmere konsekvensene av tap av natur og naturmangfold og se på hvordan berørte aktører i Norge kan analysere og håndtere naturrisiko på best mulig måte. Utvalget ledes av førsteamanuensis Aksel Mjøs og skal levere sin utredning til Klima- og miljødepartementet innen 31. desember 2023. Initiativer som EUs taksonomi for bærekraftig finans og TNFDs arbeid er også med på å bevisstgjøre bedrifter og investorer om klima- og naturrisiko.

Regjeringen jobber kontinuerlig for tiltak og forslag som fremmer det grønne. Veikart for grønt industriløft og Hele Norge eksporterer er eksempler på dette, og skal gi Norge flere bein å stå på og skape grønne verdikjeder. Regjeringen vil her rette en særskilt innsats mot havvind, batterier, hydrogen, CO₂-håndtering, prosessindustrien, maritim industri og skog- og trenæring og øvrig bioøkonomi. Også i eierskapsmeldingen har regjeringen lansert klimakrav, og vi er det første landet i verden som forventer at statlig eide selskaper skal sette vitenskapsbaserte klimamål. Vi jobber for grønnere offentlige innkjøp, og nylig ble et forslag om å skjerpe miljøkravene i offentlige anskaffelser, slik at miljø alltid vektet med minst 30 %, sendt på høring. Jeg har også varslet at vi skal skrote brukthandellova og presentere et oppdatert regelverk for å fremme sirkulærøkonomien.

SPØRSMÅL NR. 594

Innlevert 2. desember 2022 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 14. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Kan jeg be om at statsråden legger frem en oversikt over antall overliggere på sykehusene, og hva er beredskapplanen for å møte for å møte økning av pasienter med luftveissykdommer, med pandemien frisk i minne, når vi blant annet vet at sesongens influensatopp er foran oss?

BEGRUNNELSE:

Flere sykehus nå stor pasienttilstrømming og sykehusene melder om at flere og flere har behov for øyeblikkelig hjelp.

Flere opplever en større tilstrømming av pasienter nå enn i 2019, før pandemien. Det gjelder blant annet Akershus universitetssykehus, Oslo universitetssykehus, Haukeland universitetssjukehus og sykehuset i Telemark.

Ved sykehuset Østfold er pasienttilstrømmingen over 6,2 prosent høyere i oktober enn det var i 2019, opplyser tillitsvalgt Øyvind Moksness i Norsk Sykepleierforbund til TV 2. Moksness sier det er flere årsaker til at de har flere pasienter.

Samtidig rapporterer flere sykehus om at det igjen er kø av utskrivningsklare pasienter, slik at såkalte overliggere som egentlig skal til kommunen ligger på sykehusene og tar opp kapasitet.

Svar:

Med overliggere regner jeg med at representanten mener utskrivningsklare pasienter som blir liggende på sykehus i påvente av et kommunalt tilbud. Gjennom SAMDATA har Helsedirektoratet en oversikt over utskrivningsklare pasienter. Her foreligger informasjon til og med 2021. Det er ikke publisert tall for 2022.

For å besvare representantens spørsmål har jeg derfor innhentet informasjon fra de regionale helseforetakene. Hvor mange ferdigbehandlede utskrivningsklare pasienter som til enhver tid er i sykehus avhenger av den enkelte kommunes mulighet til å ta imot pasientene. Det kan dreie seg om kapasitet ved institusjon eller i hjemmesykepleietjenesten, eller at det skal ordnes med riktig hjelpemiddel til den enkelte pasient. Det totale antallet utskrivningsklare pasienter gir således liten informasjon om de utfordringene dette til enhver tid utgjør lokalt.

Helse Midt-Norge RHF har meldt tilbake at det per 7. desember var 65 utskrivningsklare pasienter i regionen. St. Olavs hospital har etablert beredskapssenger.

Helse Nord RHF har informert om at flere sykehus i regionen opplever en økning i antall utskrivningsklare pasienter sammenlignet med 2019, og de har løpende dialog med kommunene for å finne løsninger som forbedrer situasjonen.

Helse Sør-Øst RHF har meldt at seks sykehus har flere utskrivningsklare pasienter i år sammenlignet med 2019, mens fire sykehus har færre. Liggedøgn med utskrivningsklare pasienter varierer mellom 2 og 4,5 pst. av totale antall liggedøgn innen somatikk. I år er helseforetakene forberedt på at kombinasjonen av infeksjoner med covid-19, influensavirus og RS-virus kan føre til en stor belastning på sykehusene i vinter. Helseforetakene gjør hvert år tilpasninger i driften for best mulig å kunne møte økt pasienttilstrømning i vintersesongen. Slike tilpasninger er økt antall senger for indremedisinske pasienter og forsterket bemanning i akuttmottakene, intensiv- og barneavdelingene. I forbindelse med pandemien ble helseforetakenes beredskapsplaner oppdatert for raskere å kunne omrokere drift og virksomhet tilpasset situasjonen. Helseforetakene har også arbeidet med å forbedre rutiner for smittesporing og begrenning av utbrudd på sykehusene, samt for å håndtere økt sykefravær blant ansatte.

Helse Vest RHF har ikke rukket å innhente sikre tall fra helseforetakene på status for utskrivningsklare

pasienter innen fristen fra Stortinget. Helseforetakene har planer for utvidelse av kapasiteten ved økt tilstrømning av pasienter med luftveissykdom. Beredskapsplanene er oppdaterte med bakgrunn i erfaringer fra pandemien og den store tilstrømningen av barn til barneavdelingen i fjor grunnet RS-virus. Helseforetakene er oppdaterte på risikovurderingene fra FHI med hensyn til risiko for samtidige toppe med influensa-, korona- og RS- virus. Helseforetakene forbereder seg på en driftssituasjon med høye innleggelsestall for luftveissykdommer i vinter.

På grunn av stram tidsfrist har det ikke vært mulig å innhente og sammenstille en full oversikt over antall utskrivningsklare pasienter som blir liggende på sykehus i påvente av et kommunalt tilbud.

Vi står nå foran en antatt krevende infeksjonssesong. På bakgrunn av tilbakemeldinger fra de regionale helseforetakene er min vurdering at sykehusene har planer for driftstilpasninger hvis det blir en stor økning i pasienter med infeksjonssykdom.

SPØRSMÅL NR. 595

Innlevert 2. desember 2022 av stortingsrepresentant Runar Sjøstad

Besvart 9. desember 2022 av arbeids- og inkluderingsminister Marte Mjøs Persen

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at særreglene for fiskeindustrien blir avgrenset til den delen av næringen som er avhengig av fangst fra tradisjonelt fiske (villfisk), slik særreglene opprinnelig var ment for?

BEGRUNNELSE:

Arbeidsgivers lønnsplikt under permittering og arbeidstakers rett til dagpenger under permittering er lovfestet i henholdsvis lov om lønnsplikt under permittering og i folketryktdloven § 4-7 med tilhørende forskrifter. Ved permitteringer i fiskeforedlings- og sjømatindustrien gjelder det særregler. Viktigst er at det ikke er lønnsplikt dager, noe som gjør det svært billig å permittere. Særreglene er tradisjonelt begrunnet med at råstofftilgangen innenfor denne næringen er mindre forutsigbar enn for de fleste andre næringer. Etter hvert som oppdrettsnæringen har vokst, kan det stilles spørsmål om begrunnelsen for at denne delen av næringen skal ha særregler. For de som bearbeider oppdrettsfisk, er råstofftilgangen langt mer forutsigbar. Flere har pekt på dette den siste tiden, blant

annet Norsk nærings- og nytelsesmiddelarbeiderforbund (NNN), ved forbundslederen som i E24 16. november sier:

«(...) særreglene er myntet på den delen av næringen som er avhengig av fangst. Der kan vær og vind, samt en dårlig fangstdag, føre til endringer i behov for folk i foredlingsleddet. Dette er ikke en utfordring for oppdrettsnæringen i dag, som vanligvis vet på forhånd hvilke perioder det kan være mindre behov for arbeidskraft i foredlingsleddet».

Derfor mener NNN det bør vurderes om oppdrettsnæringen skal utelukkes fra særreglene om fritak fra lønnsplikt for permitterte, heter det videre. Også forskerne Markussen og Raaum fra Frisch-senteret, problematiserte nylig i Dagens næringsliv begrunnelsen for særregler for sjømatindustri som bearbeider oppdrettsfisk.

Svar:

Ved permittering er arbeidstakeren midlertidig pålagt arbeidsfritak samtidig som arbeidsgiveren er fritatt fra lønnsplikten. Arbeidsforholdet består, og gjennom permitteringsordningen kan man unngå oppsigelser i perioder med arbeidsmangel. Samtidig sikres de permitterte

arbeidstakerne inntekt gjennom dagpengeordningen. Vilklårene for permittering er ikke lovfestet, men følger av avtaleverket mellom partene i arbeidslivet og av sedvanerett. Arbeidsgivers lønnsplikt under permittering, herunder også regler om fritak fra lønnsplikten, følger av permitteringslønnsloven, mens retten til dagpenger under permittering er regulert i folketrygdloven § 4-7 og dagpengeforskriften kap. 6.

Det gjelder en rekke særregler for permitteringer i fiskeforedlings- og sjømatindustrien. Arbeidsgivere er helt fritatt fra lønnsplikt for permitterte. Det innebærer at permitterte i fiskeforedlings- og sjømatindustrien ikke har rett til permitteringslønn fra arbeidsgiver de første 15 dagene av en permittering, slik andre permitterte har, men går rett over på dagpenger. Det gjelder også særlig lempelige vilkår for rett til dagpenger for permitterte i fiskeforedlings- og sjømatindustrien, blant annet er det ingen egenandel i form av ventedager og kravet til arbeidsstidsreduksjon er lavere enn ellers.

Bakgrunnen for særreglene er at rammevilkårene for næringen tradisjonelt har vært mer uforutsigbare enn for de fleste andre næringer. I hovedsak skyldes dette naturgitte omstendigheter som gir ustabil råstofftilgang både på grunn av sesongmessige variasjoner (når de ulike fiskeslagene kan fiskes) og værforholdene (fiske hindres av dårlig vær). Dette har igjen medført store svingninger i arbeidsmengde og vekslende behov for arbeidskraft.

Næringen har endret seg mye de siste tiårene. Blant annet har det vært en vridning fra bruk av villfisk som råstoff til bruk av oppdrettsfisk. Foredling av oppdrettsfisk har blitt en større del av næringen. Antallet permitteringer i fiskeindustrien har over tid gått ned, men omfanget sett i forhold til antall sysselsatte i næringen er fortsatt mange ganger høyere i denne næringen enn i andre deler av arbeidslivet. Nedgangen i bruken av permitteringer kan i noen grad skyldes økt bruk av innleie og sesongkontrakter, men også mer forutsigbare råstoffleveranser. Virksomheter som baserer driften på fisk mv. fra oppdrettsnæringen, har i mindre grad utfordringer når det gjelder forutsigbarhet for råstoffleveranser, sammenlignet med virksomheter som utelukkende foredler villfanget fisk. Det kan derfor stilles spørsmål ved om behovet for særregler er like stort i alle deler av fiskeforedlings- og sjømatnæringen.

På bakgrunn av dette mener jeg det er grunn til å vurdere om det er mulig og hensiktsmessig å avgrense særreglene til å bare gjelde de mest utsatte delene av fiskeforedlings- og sjømatnæringen. Flere andre, blant annet Norsk nærings- og nytelsesmiddelarbeiderforbund, har også tatt til orde for en slik avgrensning. Det kan særlig være utfordrende å etablere et slikt skille i praksis hvis det er virksomheter som foredler råstoff fra både oppdrettsnæringen og fra tradisjonelt fiske. Jeg vil nå se nærmere på dette.

SPØRSMÅL NR. 596

Innlevert 2. desember 2022 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 9. desember 2022 av utenriksminister Anniken Huitfeldt

Spørsmål:

Det ble ingen signering av avtalen om en Grønn Alliance mellom Norge og EU mandag 28 november.

Kan statsministeren bekrefte at det er pga. uenighet om oljeboring i arktiske strøk, og hvorfor står den norske regjeringen så hardt på at det skal bores i arktiske strøk og hvilke konsekvenser vil det ha for andre deler av norsk industri dersom Norge ikke får i havn denne avtalen?

Svar:

Det vises til spørsmål fra stortingsrepresentanten Lars Haltbrekken til statsministeren som han har bedt meg

svare på. Det vises videre til mitt svar til representanten Une Bastholm om samme tema 16. november.

Regjeringen ønsker å videreutvikle samarbeidet med EU innenfor klima, miljø, energi, industri og grønn omstilling, i samsvar med regjeringens politikk. En grønn alliance mellom Norge og EU vil ikke være en folkerettslig bindende avtale, men en politisk overbygning for felles handling.

Samtalene med EU pågår fortsatt og det er derfor ikke naturlig å kommentere på innholdet i denne dialogen.

Innlevert 2. desember 2022 av stortingsrepresentant Abid Raja

Besvart 9. desember 2022 av kunnskapsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Nå når man nå vet at regelverket ikke er tilpasset skattefrie ideelle stiftelser, vil statsråden revurdere unntaksbestemmelsen til å omfatte skattefrie ideelle stiftelser slik at de kan fortsette å bruke ressursene sine på barn og unge?

BEGRUNNELSE:

Det vises til Dokument nr. 15:401 (2022-2023), skriftlig spørsmål fra Kari-Anne Jønnes (H) til kunnskapsministeren med svar. Lovendringene i barnehageloven § 7 a om selvstendig rettssubjekt, er ikke i tilstrekkelig grad tilpasset skattefrie ideelle stiftelser. De nye endringene som ble innført før sommeren 2022 med ikrafttredelse allerede ved årsskifte er ikke tilstrekkelig klare for å løse de utfordringene til ideelle stiftelser knyttet til blant annet merverdiavgift, posisjonen som skattefrie institusjoner, dokumentavgift som en konsekvens av en omdanning til ny struktur, selskapsstruktur og endring av vedtektene som en omdanning av stiftelsene støter på.

Når det uttalte formålet med lovendringen var å få klarhet i om penger det offentlige har bevilget til barnehage, blir brukt på barnehage og ikke blir tatt ut i utbytte, skulle det tilsi at stiftelser ble unntatt fra kravet. Fordi de ikke er blitt det, ser nå flere stiftelser seg nødt til å skille ut barnehagene i stiftelsen i flere selvstendige aksjeselskap for å imøtekomme kravet i § 7a. Dette medfører ikke bare store kostnader som tar ressurser vekk fra barna, men også komplikasjoner knyttet til om barnehage-aksjeselskapene fortsatt kan regnes som del av stiftelsene.

Også for de ansatte i disse barnehagene oppstår det utfordringer som følge av dette, da de får endret ansettelsesforhold til enkeltbarnehagen de jobber i. Ved nedbemanning som følge av f.eks. lave fødselstall vil disse måtte bli oppsagt og ansatt på nytt dersom de skal fortsette i en annen barnehage eid av samme stiftelse.

Lovendringen medfører betydelige merkostnader, slik at en mindre andel av tilskudd og foreldrebetaling kommer barna til gode. Derfor har flere bedt departementet om en utvidelse av unntaksbestemmelsene, slik at skattefrie ideelle stiftelser som kun driver barnehager ikke omfattes av kravet om egne rettssubjekter.

Svar:

Kravet om at hver barnehage skal være et eget rettssubjekt vil gjelde for alle private barnehager som ikke er omfattet av den vedtatte unntaksregelen, jf. Prop. 82 L (2021-2022) Endringer i barnehageloven (selvstendig rettssubjekt, forbud mot annen virksomhet, meldeplikt m.m.) og Innst. 403 L (2021-2022).

Tilskudd og foreldrebetaling utbetales til den enkelte barnehage og kravene til bruk av disse midlene gjelder også for den enkelte barnehage. For at det skal være mulig å få innsyn i bruken, må det være fullt tilgjengelig regnskapsinformasjon for den enkelte barnehage. Den nye reguleringen skal sikre innsyn i hvordan barnehagene bruker tilskudd og foreldrebetaling og bidra til at disse midlene blir brukt i tråd med regelverket. Reguleringen omfatter derfor alle eierformer.

Det er opp til hver enkelt barnehageeier å avgjøre hvordan man skal omorganisere driften for å tilfredsstille det nye kravet i barnehageloven § 7 a. Samtidig har jeg forståelse for at overgangen til egne rettssubjekter er ekstra tid- og arbeidskrevende for barnehager som har behov for å avklare forholdet til andre rettsområder. Jeg viser til at statsforvalterne veileder barnehagene i det nye kravet om å være selvstendig rettssubjekt, og Utdanningsdirektoratet veileder også i forbindelse med innføringen av det nye regelverket. Direktoratet har i denne forbindelse opprettet samarbeid og kontakt med Stiftelsestilsynet. Når det gjelder andre rettsområder enn barnehagereguleringen, kan barnehagene ta kontakt med forvaltningsorganene som forvalter disse.

Regelverket om merverdiavgiftskompensasjon til private barnehager er utformet med tanke på at eierne har bygget og driften i samme selskap. I lys av utviklingen i barnehagesektoren er dette en problemstilling jeg vil se nærmere på.

Regjeringen har varslet en helhetlig gjennomgang av regelverket for styring og finansiering av barnehagesektoren i løpet av 2023. I dette arbeidet utredes det blant annet på hvordan ideelle barnehager kan få bedre rammevilkår. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med forslag til regelverksendringer basert på denne gjennomgangen.

SPØRSMÅL NR. 598

Innlevert 2. desember 2022 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe

Besvart 12. desember 2022 av fiskeri- og havminister Bjørnar Skjæran

Spørsmål:

Når vil en nullvisjon for drukningsulykker komme, og vil regjeringen følge opp en slik nullvisjon med en konkret handlingsplan for drukningsforebygging slik organisasjonen Flyte ønsker?

BEGRUNNELSE:

Tall fra Redningsselskapet viser at 86 personer har druknet i Norge så langt i år. I Hurdalsplattformen har regjeringen sagt at nullvisjonen vi har for døde i trafikken, også skal gjelde på sjøen, i tillegg til at regjeringen sier de vil prioritere det forebyggende arbeidet for å hindre drukningsulykker. Det er bra at regjeringen går inn for en nullvisjon, men uten en tydelig plan og konkret handling kommer vi dessverre ikke lengre med å forebygge drukningsulykker. Vi trenger politisk handlekraft og vilje, og at regjeringen følger opp sine egne lovnader om en nullvisjon for drukningsulykker. Organisasjonen Flyte som er etablert for å koordinere arbeidet med drukningsforebygging i Norge mener det må komme en nasjonal nullvisjon for drukningsulykker og at den må følges opp med en handlingsplan som inneholder konkrete tiltak.

Svar:

Ett liv tapt til drukning er ett for mye. Dette er noe som opptar meg personlig, og jeg har også tidligere i år hatt et møte med Flyte om temaet.

Innenfor Nærings- og fiskeridepartementets ansvarssområde er dette noe vi jobber med i form av ulykkesforebygging tilknyttet bruk av nærings- og fritidsfartøy, uten at dette begrenser seg til kun drukningsulykker.

Sjøfartsdirektoratet jobber kontinuerlig med sikkerhet til sjøs, gjennom blant annet tilsynsaktivitet og holdningsskapende arbeid. På fritidsbåtområdet er det etablert en visjon om ingen omkomne eller hardt skadde ved bruk av fritidsbåter, samt en handlingsplan som løper fra 2019 til 2023. Sjøfartsdirektoratets statistikk viser at det dessverre har vært mange omkomne i 2022 i tilknytning til fritidsbåtbruk, herunder er det registrert 34 omkomne per 6. desember 2022. Dette viser at arbeid med sjøsikkerhet er særdeles viktig.

Tidligere i år ga jeg også Sjøfartsdirektoratet i oppdrag å utarbeide et faglig grunnlag knyttet til etablering av en nullvisjon for fiskeflåten, samt en vurdering av om nullvisjonen bør bygges ut slik at næringsfartøy generelt omfattes. Direktoratet ble også bedt om å vurdere om nullvisjonen knyttet til fritidsbåter bør omfattes i det videre nullvisjonsarbeidet. Videre ble Stortingets vedtak nr. 481, hvor Stortinget stilte seg positivt til en nullvisjon for næringene til havs, oversendt Sjøfartsdirektoratet, og direktoratet ble bedt om å se hen til vedtaket i arbeidet med det faglige grunnlaget for etablering av en nullvisjon.

Sjøfartsdirektoratet faglige innspill til hvordan en nullvisjon i sjøfarten bør innrettes og hvem den bør omfatte, er mottatt av departementet og er under behandling.

SPØRSMÅL NR. 599

Innlevert 2. desember 2022 av stortingsrepresentant Kristoffer Robin Haug

Besvart 12. desember 2022 av helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol

Spørsmål:

Hvordan vil helseministeren sikre at Folkehelseinstituttet (FHI) når sine pålagte mål for formidling av kunnskap

og faglitteratur til hele Norge gjennom Helsebiblioteket, samtidig som FHI er pålagt så kraftige utgiftskutt at de må kutte mange av tilgangene, og hvordan skal dette målet nås hvis Folkehelseinstituttet nå tvinges til å kutte utgifter

så raskt at de må kutte tilgangen for alt helsepersonell i Norge til medisinske søkedatabaser, verdens viktigste database med oppsummert forskning; Cochrane Library, og tidsskrift New England Journal of Medicine, NEJM?

BEGRUNNELSE:

Statsbudsjettet sier at Helsebiblioteket skal høsten 2022 lanseres på nye nettsider, og skal være en hovedplattform for formidling av faglitteratur uavhengig av geografi, profesjon og

tjenestenivå. Målet er å tilby et mer komplett utvalg av relevant litteratur til alle helsearbeidere, ikke minst i primærhelsetjenesten.

Et slikt kutt vil i særlig stor grad ramme primærhelsetjenesten som kun har Helsebiblioteket til å kjøpe inn kunnskapskilder til hele Norge. Mindre sykehus har heller ikke mulighet til å kjøpe inn alle disse ressursene.

For få år siden mistet primærhelsetjenesten og mindre sykehus også tilgang til store tidsskriftspakker, som nå kun kjøpes inn på større sykehus. Det er også store forskjeller allerede blant kommuner i kunnskapstilgang. Hensikten med en gang i tiden å opprette Helsebiblioteket var nettopp lik tilgang til kunnskap, kjøpe inn kvalitetssikrede kilder og spare penger ved at det er rimeligere å kjøpe inn sentralt enn at alle skal forhandle hver for seg.

Svar:

Den økonomiske og sikkerhetspolitiske situasjonen gjør at vi må prioritere hardere. Tilleggsbevilgningene knyttet til håndtering av covid-19-pandemien var midlertidig, noe bevilgningsforslaget for 2023 også reflekterer. Folkehelseinstituttet er i den forbindelse bedt om å innrette aktiviteten i 2023 slik at den kan gjennomføres innenfor

foreslåtte budsjetttrammer. Instituttet er videre bedt om å prioritere overvåkning og beredskap, jf. regjeringens strategi og beredskapsplan for håndteringen av covid-19. Det er samtidig avgjørende at instituttet ivaretar sitt samfunnsoppdrag og sine kjerneoppgaver innen kunnskap, beredskap og infrastruktur. Det betyr at enkelte oppgaver og tjenester må skyves på eller prioriteres ned til fordel for å følge opp samfunnsoppdraget og instituttets kjerneoppgaver.

Jeg har hatt møte med Folkehelseinstituttets ledelse hvor de har utdypet hvordan de arbeider med omstillingen, herunder prioriteringer. Jeg er kjent med at Helsebibliotekets tjenester, som i hovedsak finansieres av instituttets driftsbevilgning, vil bli berørt av arbeidet med omstillingen. Situasjonen er krevende, men nødvendig.

Når det gjelder Helsebibliotekets nye plattform, ble denne lansert tidligere i høst. Tilgangen til UpToDate, BMJ Best Practice, Micromedex, Legevakthåndboken, Cinahl, Medline (via Ebsco) og Pyramidesøket vil fortsatt være tilgjengelig for alle framover. Jeg er kjent med at Folkehelseinstituttet og Helsebiblioteket vil fortsette arbeidet med å styrke finansieringen av avtaler og tjenester, samt formidle retningslinjer, veiledere, skåringsverktøy og andre nyttige informasjonskilder til sine brukere. I tillegg kan det bli aktuelt å gjennomføre en alternativvurdering med tanke på Helsebibliotekets framtidige tilbud av kunnskapsressurser.

Et sentralt oppslagsverk er Norsk elektronisk legehåndbok (NEL). Denne ligger i dag ikke i Helsebiblioteket, men de aller fleste fastleger abonnerer selv direkte på oppslagsverket. Det er derfor ikke grunn til å vente at innstramningene i Helsebibliotekets tilbud vil få betydelige konsekvenser for allmennlegetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 600

Innlevert 2. desember 2022 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 8. desember 2022 av olje- og energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden forklare hva som er årsaken til at strømprisene har steget raskt i november, selv om magasinene har normal fyllingsgrad?

BEGRUNNELSE:

Høsten i år har vært mild og med mye nedbør, noe som har gitt sårt tiltrengt påfyll i mange vannreservoar. Prisene var i november tidvis vært på nivå med historiske strøm-

priser, mens de i det siste har steget til nye høyder. Det er interessant å få vite hvorfor prisene stiger så mye selv med normal fyllingsgrad i mange regioner.

Svar:

Kraftprisene bestemmes i et samspill mellom mange ulike faktorer. Med en kraftforsyning basert på fornybare energikilder har den løpende utviklingen i temperaturer, nedbør og vindforhold stor betydning. Samtidig har vi lang erfaring med at norske kraftpriser påvirkes av forholdene i landene vi er tilknyttet gjennom overføringsnettet. I et historisk perspektiv er prisene på kull, gass og CO₂-kvoter fremdeles på et meget høyt nivå, og dette er en viktig årsak til de vedvarende høye kraftprisene både i Norge og Europa.

Kraftprisene har imidlertid variert gjennom november måned. I uke 44 og 45 var strømprisen i Sør-Norge på et langt lavere nivå enn de foregående ukene, med et gjennomsnitt på om lag 52 øre per kilowatttime. Store nedbørsmengder bidro til at uregulerbar kraft, som kraft fra elvekraftverk, stod for en meget stor andel av produksjonen i disse ukene. Dette er kraft som ville gått tapt om den ikke ble produsert. I samme tidsrom var det mildere enn normalt for årstiden, og forbruket var lavt. Dette bidro til at fyllingsgraden styrket seg i en periode hvor den normalt faller noe.

Kraftprisen i uke 46 og 47 var i snitt om lag 134 øre per kilowatttime i Sør-Norge. Prisen i Midt-, og Nord-Norge steg også disse to ukene sammenlignet med tidligere. Flere faktorer bidro til dette. Prisoppgangen skyldes blant annet betydelig kaldere vær, og høyere kraftforbruk i Norge generelt. I tillegg har det vært lav produksjon fra elvekraftverk og vindkraft i Nord-Sverige som følge av islegging av elver og is på turbiner og nedgang i kjernekraftproduksjon i for eksempel Sverige og Frankrike. Til tross for økningen i kraftprisen i denne perioden, hadde Sør-Norge likevel den laveste kraftprisen i Norden og nord i Europa gjennom uke 46 og 47.

